21a

BCG

THE BOSTON CONSULTING GROUP

Groningen Bovengronds

Bestuurlijke Tafel

5 MAART 2018

Agenda

Zienswijze maatschappelijke organisaties (30 min)

Update uitvoering (30 min)

Versterken (60 min)

Toekomstvisie (60 min)

Agenda

Zienswijze maatschappelijke organisaties (30 min)

Update uitvoering (30 min)

Versterken (60 min)

Toekomstvisie (60 min)

Agenda

Zienswijze maatschappelijke organisaties (30 min)

Update uitvoering (30 min)

Versterken (60 min)

Toekomstvisie (60 min)

buitenreikwijdte

Onderwerpen ter bespreking in BT

1. Richting krijgen op opties voor nieuwe aanpak
2. Richting krijgen op hoofdlijnen voor uitgewerkte optie
3. Besluit nemen of aandragen oplossingen vanuit expertteam voor H3V programma wenselijk is
4. Besluit nemen over overgang naar nieuwe aanpak
5. Informeren over vervolgstappen

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Samenvatting (I/IV)

Aan de Bestuurlijke Tafel op 19 februari stelden we een aantal problemen vast rondom de versterkingsopgave:

- Met de NPR 2015 en gebaseerd op het huidige uitvoeringstempo praten we over een opgave van 10-15 jaar, wat betekent dat bewoners lang in een (mogelijk) onveilige situatie zitten
- Enkel versterken om veilig te wonen is kostbaar, veroorzaakt veel overlast voor bewoners, en levert zowel op object- als op gebiedsniveau geen 'plus' op—die nodig is voor herstel van vertrouwen, en als compensatie voor de veroorzaakte overlast

Deze problemen hebben meerdere oorzaken

- Afwegingen tussen veiligheid, leefomgeving, en financiering worden niet door één partij gemaakt—met inefficiëntie als gevolg
  - NCG voert regie o.b.v. veiligheid, gemeentes voeren regie op leefomgeving, en NAM is verantwoordelijk voor het budget
  - Dit leidt tot inefficiënties in het proces, zoals financiële afspraken op objectniveau
- Er is mogelijk sprake van over-dimensionering in de versterkingsopgave, met lange doorlooptijden en overlast voor bewoners als gevolg
  - NPR kost tijd om te ontwikkelen, met een dilemma tussen (vaker) actualiseren en (langer) stabiel houden, wat betekent dat de meest recente wetenschappelijke kennis niet altijd is opgenomen, met mogelijk conservatieve inschattingen als gevolg
  - Daarnaast kiezen betrokken partijen in het inspectie- en engineeringtraject bij de toepassing van de rekenregels voor conservatieve aannames om hun aansprakelijkheidsrisico te minimaliseren

De grootte van de toekomstige versterkingsopgave is nog onzeker, op de korte en (middel)lange termijn

- Op de korte termijn is het mogelijk dat de nieuwe richtlijnen (NPR 2017) de omvang van de opgave veranderen
- Op de middellange termijn zou verminderde gaswinning kunnen leiden tot een wijziging in de seismische dreiging. Daarnaast zal nieuwe kennis kunnen leiden tot aanpassingen in de richtlijnen en daarmee de omvang van de opgave

De nieuwe aanpak moet daarom flexibel omgaan met verschillende versterkingsopgaves

- In een lichtere versterkingsopgave zijn er andere kostendragers nodig voor het realiseren van een plus (omdat dezelfde relatieve efficiëntieslag leidt tot een kleiner absoluut bedrag). De nieuwe aanpak moet hier flexibel mee om kunnen gaan

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Samenvatting (II/IV)

Bij het opstellen van een nieuwe aanpak nemen we een zestal criteria mee

- Veiligheid, snelheid, mogelijke kostenefficiëntie voor realiseren koppelkansen, overlast voor bewoners, integraliteit voor gebieden, houdbaarheid in licht versterkingsscenario

Het expertteam heeft zeven opties voor een nieuwe aanpak bedacht

1. De Groningse Standaard: maatwerk op basis van gestandaardiseerde maatregelen, eerdere betrokkenheid gemeentes en bewoners, tegengaan over-dimensionering en kortere processen
2. Geconcentreerd uitwijken: overheid ontwikkelt nieuwe wijken buiten het risicogebied (bijvoorbeeld in Meerstad, De Blauwe Stad), waar bewoners uit het risicogebied tegen de verkoopprijs van hun eigen huis naartoe mogen verhuizen
3. Allrisk verzekering: aantal algemene veiligheidsmaatregelen[1] toepassen in gebied en alle bewoners allrisk verzekering geven
4. Bedrag per beving: bewoners krijgen een geldbedrag gestort per beving in verhouding tot de opgetreden grond-versnelling
5. Iedereen huurder: overheid koopt alles op, neemt volledige regie over versterking en verkoopt objecten terug als alles veilig is
6. Iedereen een bouwdepot: alle eigenaren krijgen een bouwdepot, en kiezen zelf hoever hun objecten versterkt moet worden
7. Natuurpark: overheid koopt alles op, bewoners worden geëvacueerd, het gebied wordt een natuurpark met erfgoed als "ruïnes"

Ter bespreking in BT: Welke elementen binnen bovenstaande opties zijn absoluut niet wenselijk? En welke elementen spreken juist aan, en geven op de juiste manier invulling aan de zorgplicht van de overheid?

- NB: Opties bevatten (vaak tot in het relatief extreme) doorgetrokken elementen die deels in nieuwe aanpak kunnen komen

De Groningse standaard aanpak is gebaseerd op drie basis principes

- Gebiedsgericht: iteratief proces tussen eigenaar (wensen), gebied (visie) en regio (standaard maatregelen) om 'plus' te realiseren
- Eigenaar centraal: wensen eigenaar direct vanaf inspectie meenemen, eigenaar geeft uiteindelijk definitief akkoord op oplossing
- Maatwerk: oplossing moet balans bieden tussen individuele keuzevrijheid en standaardisatie

1. Zoals vastzetten HBREs

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Samenvatting (III/IV)

'De Groningse Standaard' (optie 1) is door het expertteam reeds verder uitgewerkt in 8 stappen

- Stap 0: Bepalen methode voor inspectie, kiezen standaard maatregelen, dekken aansprakelijkheid voor betrokken partijen
- Stap 1: Analyseren van veiligheid en benodigde maatregelen o.b.v. type object en locatie ter voorbereiding van bezoek
- Stap 2: Opstellen door gemeentes van gebiedsvisie, aansluitend op toekomstvisie vanuit regio en mogelijke versterkingsscenario's
- Stap 3: Bezoeken[1] bewoners om maatwerk te bespreken obv standaard oplossingen in combinatie met bewonerswensen
- Stap 4: Starten iteratief proces richting definitief ontwerp veilige huizen o.b.v. gebiedsvisie en bewonerswensen
- Stap 5: Doorrekenen van definitieve ontwerpen om veiligheid te garanderen
- Stap 6: Akkoord krijgen van eigenaren op definitief voorstel (of komen tot garantieregeling)
- Stap 7: Starten uitvoering versterkingsmaatregelen
- Stap 8: Ophalen leringen uit proces en breed delen met betrokken partijen, meenemen in toekomst

De aanpak blijft op zekere hoogte houdbaar in licht versterkingsscenario, met mogelijke andere prioritering en overslaan van stappen

- In de analyse fase wordt sneller duidelijk[2] wat de impact van nieuwe richtlijnen of winningsniveaus is voor bepaalde type woningen en locaties. Daarmee kan de prioritering van werkgebied veranderen en eventueel gerichter op locaties met meeste risico
- Het deskundigenoordeel houdt stand, aansprakelijkheidsdekking, en standaardisatie maatregelen als concept blijven bestaan
- Er zijn minder koppelkansen te realiseren waardoor er óf andere kostendragers gekozen moeten worden voor het realiseren van een plus óf het iteratief proces voor gebiedsvisie en bewonerswensen wordt overgeslagen
- Een garantieregeling is in dit scenario wellicht niet meer nodig

Net zoals in huidige aanpak staat veiligheid voorop. Door versnelling proces zijn bewoners echter eerder veiliggesteld tov huidige aanpak

- Nieuwe aanpak gericht op minder over-dimensionering en kortere tijdslijnen, waardoor operatie eerder voltooid is
- Controleberekeningen op het definitief ontwerp zorgen voor zekerstelling van beoogde veiligheid
- Een garantieregeling biedt bewoners die zich dusdanig onveilig voelen de mogelijkheid om op korte termijn te vertrekken

1. Door cross-functioneel team van in ieder geval constructeur, architect en aannemer; 2. Omdat er geen lange I&E periode is

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Samenvatting (IV/IV)

Aanpak is richtinggevend, veel verder uitwerking nodig voor operationalisering. Bijvoorbeeld:

- Methode om te bepalen hoe enkel met inspectie en voorbereideinde analyse de juiste beoordeling kan worden gedaan
- Overeenstemming bereiken over standaard maatregelen in catalogus
- Uitzoeken juridische mogelijkheden voor aansprakelijkheidsdekking
- ...etc

Ter bespreking in BT:

- Expertteam stelt voor om de Groningse standaard verder uit te werken. Welke elementen/ aandachtspunten/ zorgen moeten meegenomen worden in de verdere uitwerking?

Ter bespreking in BT: Moet het expertteam samen met de woningcorporaties nadenken over een andere aanpak voor het H3V programma?

- De regeling zou naast de nieuwe aanpak kunnen blijven bestaan, maar zorgt wel voor mogelijke verdere sociaal maatschappelijke onrust en (negatieve) beeldvorming van de versterkingsaanpak. Wil de bestuurlijke tafel een aantal oplossingen zien vanuit het expertteam en woningcorporaties voor deze problematiek?

Ter bespreking in BT: Gegeven deze aanpak in ontwikkeling, wat moet er gebeuren met de huidige en geplande werkvoorraad?

- Aanpak kan per batch verschillen, afhankelijk van stadium: batch 1467 (nu in uitvoering), batch 1588 (VA klaar om te leveren), batch 1581 (nu in engineering), batch 3260 (inspecties af, klaar voor engineering), en batch 5500 (inspecties nog te starten)

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: over-dimensionering

Voorbeelden van over-dimensionering

NPR

NPR kost tijd om te ontwikkelen, met een dilemma tussen (vaker) actualiseren en (langer) stabiel houden, wat betekent dat de meest recente wetenschappelijke kennis niet altijd is opgenomen, met mogelijk conservatieve inschattingen als gevolg

I&E modellen

Betrokken partijen in het inspectie- en engineeringtraject kiezen bij de toepassing van de rekenregels voor conservatieve aannames om hun aansprakelijkheidsrisico te minimaliseren

Er is mogelijk sprake van over-dimensionering in de versterkingsopgave, met lange doorlooptijden en overlast voor bewoners als gevolg

Zes criteria bij het opstellen van een nieuwe aanpak

Veiligheid

Leven, wonen en werken in Groningen is even veilig als elders in Nederland

Snelheid

Bewoners worden zo snel mogelijk veiliggesteld

Toegevoegde waarde

We realiseren koppelkansen voor bewoners en gebeid, zoveel mogelijk uit efficiëntie

Overlast

Bewoners hebben voldoende keuzevrijheid en ervaren zo min mogelijk last van de operatie

Integraliteit

Koppelkansen in het gebied kunnen gerealiseerd worden door een integrale aanpak

Houdbaarheid

De aanpak houdt stand indien de versterkingsopgave significant lichter uitvalt

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Zeven opties voor een nieuwe aanpak

De Groningse Standaard	• De Groningse Standaard: maatwerk op basis van gestandaardiseerde maatregelen, eerdere betrokkenheid gemeentes en bewoners, tegengaan over-dimensionering en kortere processen

Focus van hoofdstuk

Geconcentreerd uitwijken	• Overheid ontwikkelt nieuwe wijken buiten het risicogebied, waar bewoners uit het risicogebied voor zelfde prijs van eigen huis naartoe mogen verhuizen
Allrisk verzekering	• Allrisk verzekering: aantal algemene veiligheidsmaatregelen (zoals vastzetten HRBEs) toepassen in gebied en alle bewoners allrisk verzekering geven
Bedrag per beving	• Bewoners krijgen een geldbedrag gestort per beving in verhouding tot de opgetreden grond-versnelling
Iedereen huurder	• Overheid koopt alles op, neemt volledige regie over versterking en verkoopt objecten terug als alles veilig is
Iedereen een bouwdepot	• Alle eigenaren krijgen een bouwdepot, en kiezen zelf hoever hun objecten versterkt moet worden
Natuurpark	• Overheid koopt alles op, bewoners worden geëvacueerd, het gebied wordt een natuurpark met erfgoed als "ruïnes"

Ter bespreking in BT

Welke elementen binnen deze opties zijn absoluut niet wenselijk?

En welke elementen spreken juist aan?

De Groningse standaard lijkt het meest aantrekkelijk

Illustratief

	Snelheid Bewoners worden zo snel mogelijk veiliggesteld	Waarde Koppelkansen op object en gebied	Veiligheid Leven, wonen en werken in Groningen is even veilig	Overlast Voldoende keuzevrijheid, zo min mogelijk last	Integraliteit Integrale aanpak mogelijk voor koppelkansen	Houdbaarheid Gaat flexibel om in geval van lichtere versterkingsopgave
De Groningse Standaard	+	+	+	+	+ +	+
Geconcentreerd uitwijken	+	+	+ +	-	+	+
Allrisk verzekering	+	+	~	+	-	+ +
Bedrag per beving	~	+	- -	+ +	- -	+ +
Iedereen huurder	+	-	+	-	+ +	- -
Iedereen een bouwdepot	~	+	+	+ +	- -	~
Natuurpark	+	-	+ +	- -	+ +	- -

Legenda: + Optie voldoet aan criteria - Optie voldoet niet aan criteria

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

De Groningse Standaard

Drie basis principes

Gebiedsgericht

Iteratief proces tussen eigenaar (wensen), gebied (visie) en regio (gestandaardiseerde maatregelen) om 'plus' op object- en gebiedsniveau te realiseren

Eigenaar centraal

Wensen eigenaar worden direct vanaf inspectie meegenomen, en eigenaar geeft uiteindelijk definitief akkoord op oplossing

Maatwerk op basis van standaardisatie

Totaaloplossing object is een op maat gemaakte combinatie van gestandaardiseerde individuele versterkingsmaatregelen

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

De Groningse standaard bestaat uit 8 stappen

0

Bepalen methode voor analysefase: op basis van welk informatie kan deskundige (op afstand) eerste analyse maken van mogelijke uitkomst inspectie

Kiezen welke standaard maatregelen beschikbaar zijn in opgave (catalogus)

Aansprakelijkheidsdekking voor betrokken partijen organiseren

1 Analyseren van veiligheid en benodigde maatregelen o.b.v. type object en locatie ter voorbereiding van bezoek

2 Opstellen door gemeentes van gebiedsvisie, aansluitend op toekomstvisie vanuit regio en versterkingsscenario's

3 Bezoeken[1] bewoners om maatwerk te bespreken obv standaard oplossingen in combinatie met bewonerswensen

4 Starten iteratief proces richting definitief ontwerp veilige huizen o.b.v. gebiedsvisie en bewonerswensen

5 Doorrekenen van definitieve ontwerpen om veiligheid te garanderen

6 Akkoord krijgen van eigenaren op definitief voorstel (of afspreken garantieregeling)

7 Starten uitvoering versterkingsmaatregelen (o.b.v. eerder gekozen marktbenadering)

8 Leringen uit proces worden opgehaald en breed gedeeld met betrokken partijen en meegenomen in toekomst

1. Door cross-functioneel team van in ieder geval constructeur, architect en aannemer

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

De Groningse standaard verschilt van de huidige aanpak

Belangrijkste verschillen met huidige aanpak

0	Opstart	• Gestandaardiseerde versterkingsmaatregelen (i.p.v. maatwerk) • Aansprakelijkheidsdekking voor betrokken partijen (i.p.v. over-dimensionering)
1	Analyse	• Hypotheses over veiligheid en benodigde maatregelen ter voorbereiding van bezoek
2	Visie	• -
3	Bezoek	• Beoordeling veiligheid en benodigde maatregelen met enkel inspectie (i.p.v. met twee keer doorrekenen) • Bezoek door cross-functioneel team (i.p.v. alleen constructeur, met architect, aannemer pas later betrokken)
4	Iteratie	• -
5	Rekenen	• Maximaal één keer doorrekenen—alleen voor definitief ontwerp waar nodig (i.p.v. drie keer per object)
6	Akkoord	• Garantieregeling zodat eigenaren die zich dusdanig onveilig voelen kunnen vertrekken
7	Uitvoering	• Mogelijkheid tot gestandaardiseerde marktbenadering van versterkingsmaatregelen (i.p.v. maatwerk)
8	Lering	• Breed gedeelde leringen (i.p.v. kennis bij verschillende partijen, en aanbiedingen op objectniveau)

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Aanpak is richtinggevend, veel verder uitwerking nodig voor operationalisering

Eerste overzicht van uit te werken vragen

0 Opstart	• Hoe bepaal je met enkel inspectie de veiligheid en benodigde maatregelen voor een object? • Welke standaard maatregelen zijn er beschikbaar per type noodzaak? Wie bepaalt deze? • Hoe organiseer je aansprakelijkheidsdekking voor betrokken partijen?
1 Analyse	• Wie en hoe analyseer je o.b.v. type object en locatie de veiligheid en benodigde maatregelen?
2 Visie	• Hoe ziet gebiedsvisie eruit? Op welk detailniveau is deze opgesteld? Wie is betrokken bij opstellen? • Hoe wordt gebiedsvisie gepresenteerd aan bewoners?
3 Bezoek	• Wie moeten er in het cross-functionele team zitten die het object bezoekt om veiligheid en benodigde maatregelen te analyseren en gesprek met bewoner te starten?
4 Iteratie	• Hoe ziet het iteratieve proces richting definitief ontwerp eruit? Wie is er bij betrokken? • Hoe werkt dit proces voor woningcorporaties, erfgoed?
5 Rekenen	• Moet definitief ontwerp doorgerekend worden om veiligheid te garanderen, of kan de catalogus aan maatregelen van te voren zodanig bevingsbestendig ontworpen worden dat dit niet (altijd) nodig is?
6 Akkoord	• Wat voor garantieregeling is er? Is deze beschikbaar voor zowel eigenaren als huurders?
7 Uitvoering	• Hoe wordt de markt benaderd voor de uitvoering?
8 Lering	• Hoe worden leringen uit proces continu opgehaald, breed gedeeld, en meegenomen in de toekomst?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

H3V programma vereist aandacht

Geschiedenis

Acht woningbouwcorporaties hebben in 2015 met de NAM afgesproken 1.650 woningen te versterken met nul op meter (H3V)

Er zijn 175 woningen gerealiseerd, waarna afspraken gemaakt zijn tussen de woningcorporaties en NAM om ontevredenheid resultaten en rol corporaties te verbeteren

Als resultaat tekenden bouwbedrijven het contract met CVW voor de aanpak van 375 woningen van woningbouwcorporaties in het aardbevingsgebied

Voor de overige 1100 woningen zijn bestaande afspraken heroverwogen, waarvan de impact bekend wordt in 2018

Problematiek

H3V (versterken, verduurzamen, verbeteren) programma zorgt voor sociaal-maatschappelijke onrust

- Afspraak gemaakt zonder ruimtelijke visie voor gebied
- Financiële afspraak zorgt voor te weinig focus op verbetering van woningen
  - ~110k per woning, met risico's van hogere kosten liggen bij de NAM
  - Bedrag volledig nodig voor versterken en verduurzamen. Geen geld over voor verbeteren woning

Ter bespreking in BT

Moet het expert team oplossingen voordragen aan de bestuurlijke tafels voor deze 'oude' afspraken tussen corporaties en NAM?

Vijf beslissingen nodig over huidige werkvoorraad

MJP[1]	Batch	NPR	Status: Inspectie af?	Status: Engineering uitgevoerd?	Status: VA[2] gedeeld met bewoner?	Status: Uitvoering gestart?	Mogelijke opties ter bespreking in BT
2015-2016	1467	2015	✓	✓	✓	✓	
2017	1588	2015	✓	✓	Q1		1 • Doorzetten huidige aanpak (volgende stap: versterkingsadviezen delen met bewoners) • Alle objecten sloop/nieuwbouw[3], geen extra engineering • Opnieuw I&E op NPR 2017
	1581	2015	✓	Q1			2 • Doorzetten huidige aanpak (engineering afmaken) • Stoppen engineering, alle objecten sloop/nieuwbouw[4] • Bekijken welke elementen van nieuwe aanpak al ge-ïmplementeerd kunnen worden, dan besluiten vervolgstap • Opnieuw I&E op NPR 2017
	3260	2017	✓	Q3-Q4			3 • Doorzetten huidige aanpak (volgende stap: engineering starten in Q3 obv NPR 2017) • Pauzeren huidige aanpak tot nieuwe aanpak helder is
2018	~1250	2017	Q1				4 • Doorzetten huidige aanpak tot bouwrealisatie • Afmaken inspecties, daarna pauzeren • Pauzeren huidige aanpak tot nieuwe aanpak helder is
	3x ~1250	2017	Q2-Q4				5 • Doorzetten huidige aanpak tot bouwrealisatie • Starten en afmaken inspecties, daarna pauzeren • Pauzeren huidige aanpak tot nieuwe aanpak helder is

✓ Afgerond
Q In planning 2018

1. Meerjarenplan 2. Versterkingsadvies 3. VAs op dit moment: 95% sloop/nieuwbouw, 5% versterken 4. Verwachte uitkomst obv ervaring: ~95% Sloop nieuwbouw, ~5% versterken

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Advieskeuze met voor- en nadelen voor elke beslissing

Advieskeuze

Batch	Mogelijke opties		Indicatie van voor- en nadelen
1588 (MJP17)	• Doorzetten huidige aanpak (volgende stap: versterkingsadviezen delen met bewoners) • Alle objecten sloop/nieuwbouw, geen extra engineering • Opnieuw I&E op NPR 2017	1	+ Zorgt voor minder overlast bij bewoners door voorkomen nieuwe inspectie + Voorkomt vertraging door extra tijd nodig voor opnieuw engineering !! Versterken op basis van huidige NPR (2015)
1581 (MJP17)	• Doorzetten huidige aanpak (engineering afmaken) • Stoppen engineering, alle objecten sloop/nieuwbouw • Bekijken welke elementen van nieuwe aanpak al geïmplementeerd kunnen worden, dan besluiten vervolgstap • Opnieuw I&E op NPR 2017	2	+ Elementen van nieuwe aanpak kunnen direct getoetst worden + Tov tweede optie geen directe additionele overlast of vertraging bewoners (mogelijk in vervolgstap wel als afgesproken spelregels aangepast worden) !! Tov tweede optie verliezen we aantal weken in mogelijk onnodige engineering tot besluit genomen is
3260 (MJP17)	• Doorzetten huidige aanpak (volgende stap: engineering starten in Q3 obv NPR 2017) • Pauzeren huidige aanpak tot nieuwe aanpak helder is	3	+ Engineering obv NPR 2017 zal helpen in het vormen van analyse systeem en deskundige oordeel voor nieuwe aanpak + Geen vertraging voor bewoners !! Engineeringmethode mogelijk uitgebreider dan in nieuwe aanpak
~1250 (MJP18)	• Doorzetten huidige aanpak tot bouwrealisatie • Afmaken inspecties, daarna pauzeren • Pauzeren huidige aanpak tot nieuwe aanpak helder is	4	+ Afmaken inspecties voorkomt dat straten deels wel/niet geïnspecteerd zijn + Nieuwe aanpak toepassen op groter deel van objecten + Minder vertraging voor bewoners !! Manier van inspecteren mogelijk uitgebreider dan nieuwe aanpak !! Gereserveerde inspectiecapaciteit kan bij pauzeren weg komen te vallen
3x ~1250 (MJP18)	• Doorzetten huidige aanpak tot bouwrealisatie • Starten en afmaken inspecties, daarna pauzeren • Pauzeren huidige aanpak tot nieuwe aanpak helder is	5	+ Inspecties nog niet gestart, dus geen directe overlast/vertraging in ogen van bewoners (alleen indirect tov MJP waar gebieden in aangewezen zijn) + Nieuwe aanpak toepassen op groter deel van objecten !! Vertraging totdat nieuwe aanpak vastgesteld is, waar mogelijk nav Zeerijp weinig maatschappelijk draagvlak voor is

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Agenda

Zienswijze maatschappelijke organisaties (30 min)

Update uitvoering (30 min)

Versterken (60 min)

Toekomstvisie (60 min)

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Van: Wouters, A.N. (Anita) a.n.wouters@minezk.nl
Verzonden: 7-2-2018
Aan: 10.2.e @minez.nl>
CC: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e
@minez.nl>
Onderwerp: Re: Contact met 10.2.e over aanwezigheid RVO bij gesprek olies

buitenreikwijdte

Inzet van RVO kan low key. Ik wil vermijden dat er over schadeprotocol werkwijze gesproken zou worden, terwijl daarin de TCM leading zal zijn. buitenreikwijdte

Zal 10.2.e seintje geven. Vind wel dat 10.2.e ruimte moet hebben voor eigen afweging.

Anita

Op 7 feb. 2018 om 13:31 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

23

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: vrijdag 9 februari 2018 09:28
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Fwd: NOA

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 10.2.e @minez.nl>
Datum: 9 februari 2018 om 08:27:52 CET
Aan: "Alders, J.G.M. (Hans)" <H.Alders@nationaalcoordinatorgroningen.nl>
Kopie: 10.2.e nationaalcoordinatorgroningen.nl>, "Wouters, A.N. (Anita)" <A.N.Wouters@minez.nl>
Onderwerp: Antw.: NOA

Beste Hans,

Even een update naar aanleiding van je mail.

De ontwikkelingen rond het bovengrondse Groningendossier gaan nu snel zoals je weet. Bij het schadeprotocol slaan we de 'stap' uit onze spreekwoordelijke hink-stap-sprong grotendeels over en richt de rol van de ncg zich op de oude gevallen. Rond versterking neemt de druk toe om nu ook zo snel mogelijk tot een andere aanpak te komen, en dus de 'stap' zo klein mogelijk te houden. En vervolgens komt ook het gesprek over de governance in beeld.

We hebben begin januari gesproken over de fasering rond versterking: de ncg doet de lopende versterkingsoperatie (2018), de minister werkt samen met de regiobestuurders tegelijkertijd aan overlegtafels de nieuwe aanpak uit. Daarna wordt bezien in welke organisatorische setting dit uitgevoerd gaat worden. Daar is nu een nieuw soort fasering voor schade bijgekomen: oude vs nieuwe gevallen.

Gelet op deze ontwikkelingen vraag ik je geen onomkeerbare stappen te zetten in de organisatie en benoemingen binnen de ncg. Omdat ik nog geen organisatieplaatje heb ontvangen ga ik er van uit dat je zelf ook nog nadenkt over de organisatorische inrichting. De focus ligt nu op versterking 2018, verdere organisatorische aspecten zijn pas aan de orde na afronding van de gesprekken met de regio. Dat is anders dan tot nu toe gedacht, maar zoals gezegd gaan de zaken ook sneller dan tot nu toe gedacht. Mocht je toch aanpassingen in organisatie of personeel willen doen dan moeten we daar contact over hebben - zodat we kunnen borgen dat korte en lange termijn consistent blijven.

We bezien hier nog wat dit alles betekent voor NOA. Jouw handelen alsof NOA is getekend, is gewenst (en dat doe je ook al), maar we piekeren over het document. Daar kom ik dus nog op terug.

Over de 10 mln vinden er momenteel diverse gesprekken plaats. Dit komt goed.

Het lijkt mij goed als we binnenkort weer eens samen komen om te bezien waar we staan met alle ontwikkelingen, ook irt de ncg-organisatie. Daarvoor wil ik dan wel het (huidige) organisatieplaatje met formatie van ncg erbij hebben - dat is neem ik aan snel te leveren. Kun je dat sturen? Ik ga wel zoeken naar een datum.

Groet,

10.2.e

Op 26 jan. 2018 om 08:17 heeft Alders, J.G.M. (Hans) <H.Alders@nationaalcoordinatorgroningen.nl> het volgende geschreven:

10.2.e

Dank voor je reactie.

1. De bijdrage van de 10 mln van de zijde van de NAM is niet van belang voor de start van de nieuwe fase (daar is de 2,5 mln voor bedoeld), maar de jaarbijdrage van de NAM is wel avn belang om het jaar 2017 en 2018 sluitend te krijgen - anders werken we met en tekort - en is van belang om de afspraak om de gemeenten te compenseren voor r.o-taken en zorg uit te kunne voeren. Afgesproken is dat de lump sum bedragen ten lasten zullen worden gebracht van deze bijdrage. Dus hoe sneller we dit rond krijgen hoe beter is het. Daarvoor is het drinken van een kopje koffie van groot belang. (Inmiddels is 10.2.e ook geinformeerd over de gesprekken over de invulling van de 10 mln en de voortgang die daarin geboekt is. In dat verslag wijst NAM opnieuw naar de afspraak over "het kopje koffie".).

2. NOA: ook als de afspraken beperkt blijven tot versterken is het nog wel noodzakelijk dat deze worden afgerond. Ik begrijp best de houding dat we ons kunnen gedragen naar de gemaakte afspraken, maar dat is in samenwerking met en legalistische organisatie niet altijd eenvoudig. Vandaar de oproep.

3. De toezegging over de "plaatjes" wordt op dit moment ingevuld en ontvang je zo snel mogelijk.

Groet

Hans Alders

Nationaal Coördinator Groningen

Paterswoldseweg 1, 9726 BA Groningen

Postbus 3006, 9701 DA Groningen

T 088-10.2.e

M 06 10.2.e

h.alders@nationaalcoordinatorgroningen.nl

De NCG is een samenwerking van tien Groninger gemeenten, provincie Groningen en Rijk.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 25 januari 2018 23:30

Aan: Alders, J.G.M. (Hans)

CC: 10.2.e

Onderwerp: Re: NOA

Beste Hans,

Excuus voor een wat vertraagde reactie op je mail.

Ten aanzien van de versterking heb ik je vorige week ruimte gegeven om tot € 2,5 mln in te zetten voor het aantrekken van mensen om je opdrachtgeversrol vwb versterking vorm te geven. Over de financiering van NAM aan de operationele uitgaven van de NCG (zowel over 2017 als 2018) kom ik nog met Geralt te spreken, maar daar is de feitelijke operatie gelet op voorgaande dus niet afhankelijk.

Gelet op de invulling van je opdrachtgeversrol voor versterken had ik de indruk dat het NOA stuk dat er in december lag de facto al voldoende was om aan de slag te gaan - je verzoek om hiervoor medewerkers te kunnen aanstellen wees daar ook op. Dat neemt niet weg dat NOA wel een fase verder moet worden gebracht. Daarbij is relevant dat we inmiddels weten dat we tav schade het NOA traject de facto overslaan (en NOA dus is achterhaald). Ik kan me voorstellen dat we na vaststelling daarvan (als alles goed loopt binnen enkele weken) het versterkingsdeel van NOA afronden. Dan is het denk ik ook een logisch moment voor sondering van de partijen in de regio, maar dat kunnen we als dan bezien. Mogelijk zie ik iets over het hoofd, dan hoor ik het wel.

Overigens hebben we nav onze bespreking over de personele bezetting van het management van NCG (op 9 januari) afgesproken dat ik nog een plaatje van de organisatie zou ontvangen, alvorens we een besluit over die bezetting kunnen nemen. Kun je dat plaatje alsnog sturen?

Groet,

10.2.e

> Op 22 jan. 2018 om 15:19 heeft Alders, J.G.M. (Hans) <H.Alders@nationaalcoordinatorgroningen.nl> het volgende geschreven:
>
> Beste 10.2.e
>
> Op 12 december hebben we gesproken met de NAM in het kader van de samenwerkingsovereenkomst. Die avond hebben we ook gesproken over de voorliggende aanpassing van die overeenkomst teneinde NOA tot stand te brengen.
>
> Inmiddels is 1 januari gepasseerd en zijn de transitieactiviteiten in volle gang uitgaande van de veronderstelling dat NCG op 1 januari

de aansturing van CVW heeft over genomen. Het interessante is echter dat de afronding van de NOA overeenkomst - derhalve de aanpassing van de samenwerkingsovereenkomst - geen stap verder is gekomen. De op 12 december besproken sondering van de bestuurlijke en maatschappelijke partijen heeft ook nog niet plaats gevonden (NCG wilde deze opstarten, maar op verzoek van NAM heeft dat nog niet plaats gevonden)

Verbazing over het feit dat de NAM weer opnieuw wenst te spreken over allerlei zaken die al vele malen de revue gepasseerd zijn, de prioriteit die het ministerie aan deze zaak kan geven en de steeds groter wordende problemen om een en ander in te passen in de werkzaamheden van de NCG.

Het zou goed zijn indien jij aan alle betrokkenen het signaal geeft dat het gewenst is om de zaken zo spoedig mogelijk af te ronden.

Kop koffie.

Ik heb je eerder gemeld dat 10.2.e wacht op een uitnodiging om een “kop koffie” te drinken, alvorens er stappen gezet kunnen worden in de bijdrage van NAM aan de begroting van de NCG.

Ik heb navraag gedaan en het signaal is duidelijk: hij wacht op een uitnodiging. Mag ik je daartoe oproepen.

Groet, 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Van: Wouters, A.N. (Anita) <a.n.wouters@minezk.nl>
Verzonden: 12-2-2018
Aan: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>
CC: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>
Onderwerp: RE: benoeming tijdelijke commissie en bezoek aan frontoffice

10.2.e
Alles in stapjes Er wordt nu met mensen gesproken. Dan moet een adequate samenstelling georganiseerd worden van zowel de TCM als de bezwaaradviescie, die ook getoetst worden bij de CdK door JenV. Daarna pas naar buiten. Dat moet uiteraard goed afgestemd tussen de departementen en de regio. Er wordt snel gewerkt, maar of het zo snel gaat als jij schetst weet ik niet zeker, proberen we wel.

buitenreikwijdte
.

Groet,
Anita

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 12 februari 2018 14:58
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: benoeming tijdelijke commissie 10.2.e

Beste 10.2.e

buitenreikwijdte :

Ik begreep uit terugkoppeling weekstart dat de benoeming van leden Tijdelijke commissie naar verwachting voor 1 maart rond is. Kunnen jullie aangeven hoe dat gaat?
Ik neem aan dat JenV formeel benoeming tekent maar ik wil de communicatie daarover wel met hen afstemmen.

buitenreikwijdte

25

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: vrijdag 16 februari 2018 15:35
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Fwd: Bestuurlijke Tafel Groningen Bovengronds 19 februari 2018
Bijlagen: DOMUS-#18029570-v1-Bestuurlijke_Tafel_Groningen_Bovengronds_19_februari_2018.DOCX; ATT00001.htm; Bestuurlijke tafel_ 19feb18_vf.pdf; ATT00002.htm; Telefonische afspraak Brouns.docx; ATT00003.htm; Brief aan de heer Wiebes - Groene Waterstof het alternatief voor het Gronings gas versie 05-02-2018.pdf; ATT00004.htm

buitenreikwijdte

25a

BCG

THE BOSTON CONSULTING GROUP

Groningen Bovengronds

Bestuurlijke tafel

19 FEBRUARI 2018

Doelen voor vandaag

buitenreikwijdte	13.30-14.00
buitenreikwijdte	14.00-14.30
Goedkeuren plan van aanpak team Schadefonds en team Besturing	14.30-15.00
Brainstormen mogelijke opties versterkingsaanpak	15.00-16.30
buitenreikwijdte	16.30-17.00

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Agenda

Update uitvoering

Schadefonds

Besturing

Versterkingsaanpak

Toekomstvisie

Appendix - Schadefonds

Appendix - Toekomstvisie

Appendix - Update communicatie

Update uitvoering

- Verwachting 19 maart:
  - Loket beschikbaar
  - Ontvangst bewoner mogelijk
  - Website online
  - Taxatiecapaciteit

- buitenreikwijdte

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Meerdere schades op één adres (zowel oude als nieuwe meldingen)

Context

Punten ter bespreking

buitenreikwijdte

Rol regio bij plan van aanpak 'oude gevallen'

Context

Punten ter bespreking

buitenreikwijdte

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Agenda

Update uitvoering

Schadefonds

Besturing

Versterkingsaanpak

Toekomstvisie

Appendix - Schadefonds

Appendix - Toekomstvisie

Appendix - Update communicatie

Tafel 2. Schadefonds

Expertteam werkt opties uit voor inrichting en reikwijdte

Inrichting schadefonds

Doel | Organisatie | Exclusiviteit

Reikwijdte schadefonds

Doelgroepen | Schadesoorten
Bestaande Regelingen

Zes inrichtingskeuzes voor schadefonds

Inrichting

Doel

1. Wat zou het beoogde doel voor het fonds moeten zijn?

Bevoegdheid

Vindt besluitvorming over schadevergoeding aan gedupeerden plaats op grond van publiek- of privaatrechtelijke bevoegdheid?

Al beantwoord: publiekrechtelijk

Financiën

Hoe is de financiële afhandeling ingericht?

Niet in scope: gescheiden achterdeur

Organisatie

Bij welk type organisatie wordt de beslisbevoegdheid belegd?

2. Aan welke uitgangspunten moet de type organisatie voldoen?
3. Welk type organisatie voldoet het best aan de uitgangspunten?
4. Welke bevoegdheden heeft de organisatie nodig, en hoe wordt de organisatie ingericht?

Exclusiviteit

5. Kan NAM nog civielrechtelijk aansprakelijk gesteld worden na instelling fonds?

Reikwijdte

Doelgroepen

6. Wie kan een aanvraag indienen?

Schadesoorten

Welke schadesoorten vallen onder de reikwijdte van het fonds?[1]

Regelingen

Welke bestaande regelingen worden geïntegreerd?[1]

Expertteam werkt alle opties uit met voor- en nadelen, ter besluitvorming aan Bestuurlijke Tafel

1. Inclusief de uitwerking daarvan

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Agenda

Update uitvoering

Schadefonds

Besturing

Versterkingsaanpak

Toekomstvisie

Appendix - Schadefonds

Appendix - Toekomstvisie

Appendix - Update communicatie

Huidige besturing kent een aantal knelpunten

NAM is de aansprakelijke partij en is tegelijk onderdeel van het besturingsmodel en dan met name de versterking

Mede daardoor is de huidige besturing complex en onoverzichtelijk

Onvoldoende regionale zeggenschap en betrokkenheid wordt ervaren door gemeenten en provincie

Gebiedsgerichte en integrale aanpak kan niet voldoende worden gerealiseerd in de praktijk

Onduidelijke regie

Gebrek aan transparantie en onduidelijkheid waar de besluitvorming plaatsvindt

Draagt onvoldoende bij aan het herstel van vertrouwen.

Doel

Het inrichten van een nieuwe structuur gebaseerd op (wettelijke) taken en bevoegdheden, die democratisch is gelegitimeerd, op een heldere wijze werkt en in staat is om de aangewezen taken goed uit te voeren. Om zodoende bij te dragen aan de veiligheid en gezondheid voor de inwoners van Groningen.

Eindproducten

Voorstel voor een nieuwe organisatiestructuur met een:

- Duidelijke toedeling van bestaande en nieuwe (wettelijke) bevoegdheden en verantwoordelijkheden naar rijk, provincie, gemeenten, bewoners en (maatschappelijke) organisaties bij versterkingsaanpak en de uitvoering van de toekomstvisie;
- Overzicht van consequenties van de transitie voor alle betrokken overheden en organisaties.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Expertteam Besturing stelt voor de volgende 7 uitgangspunten aan te houden

NAM uit het systeem: NAM speelt bij versterking (en bij de uitvoering van het toekomstperspectief) een zo klein mogelijke rol. De regio en inwoners doen geen directe zaken meer met de NAM. Het rijk regelt vervolgens de financiering met de NAM

Zeggenschap inwoners: Hiermee bedoelen we dat de inwoners in positie worden gebracht doordat zij ten volle meedenken en meesturen, de organisatiestructuur voor burgers en instanties helder en transparant moet zijn, met heldere ingangen en duidelijkheid wat ieders bevoegdheid en verantwoordelijkheid is, met logische controlemechanismen. Waardoor bijgedragen wordt aan het herstel van vertrouwen

Slagkracht: De organisatie moet slagkracht hebben om efficiënt en effectief te kunnen zijn. Het borgen van opgebouwde kennis en kunde verdient daarbij (specifieke) aandacht.

Regionale zeggenschap: De positie, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de diverse overheden en instanties, waaronder maatschappelijke organisaties en belangenorganisaties, moet duidelijk zijn. Er is sprake van een publieke aansturing van de versterking en de ontwikkeling van Groningen. De gemeente is de eerst bevoegde voor de inrichting van het dorp of gebied. Lokaal wat kan, bovenlokaal als het moet.

Integraliteit in de aanpak: Besturing van schadeherstel, versterking en visie op regionale ontwikkeling worden in relatie tot elkaar beschouwd en aangepakt.

Vorm volgt inhoud: We baseren de (organisatie)vorm op de inhoudelijke opdracht en de daarvoor geldende meest logische verdeling van taken en bevoegdheden.

Uitlegbaar: De voorgestelde governance moet uitgelegd kunnen worden vanuit de specifieke (inhoudelijke) opgave in Groningen.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Eerste selectie aan te maken keuzes (I/II)

Vorm volgt inhoud—Gemeenschappelijke Regeling of andere opties:
Uit de voor handen zijnde stukken en interviews komt als rode draad een GR als vorm naar voren
- Voorkeur provincie en gemeenten, rijk neutraal

Keuze: meteen 'doorsteken' naar deze vorm of beschrijving alternatieven (bv ZBO, Herinrichtingswet, verbetering huidige vorm, etc)
Voorstel: bredere insteek met diverse modellen met voor- en nadelen inclusief haalbaarheid en kosten

Taken, Bevoegdheden en Verantwoordelijkheden:
Discussies over de besturing gaan direct over de vorm (zie 1). Er ontbreekt tot nu toe een heldere verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden (t/b/v)
Voorstel: op basis van uitgangspunten eerst komen tot heldere verdeling van t/b/v en daarna pas vorm, inclusief daarin dan op te nemen of te mandateren bevoegdheden

Democratische legitimatie versus éénduidigheid en 'rust' in de uitvoering:
Bij gekozen vorm (neem GR) zit er (per definitie) spanning op uitoefening taken in de uitvoering van versterking en uitvoering van het toekomstperspectief met de zeggenschap van raden, staten en colleges.
Voorstel: opties in beeld brengen m.b.t optimale verhouding tussen t/b/v van de GR in relatie tot die van de individuele raden, staten en colleges op het spanningsveld van een doelmatige uitvoering en de democratische legitimatie

Gemeentelijke versus gemeenschappelijke uitvoering
Vertrekpunt: gemeente is 'eerste' overheidslaag m.b.t. de uitvoering van versterking en toekomstperspectief.
Keuze: elke (heringedeelde) gemeente voert uitvoering zelf uit of (bv gegeven de slagkracht van huidige gemeenten) keuze gemeenschappelijk uitvoering.
Voorstel: Beide opties uitwerken met voor- en nadelen en de optie groeimodel toevoegen.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Eerste selectie aan te maken keuzes (II/II)

Uitvoeringsdienst

Stel keuze: gemeenschappelijke uitvoeringsdienst onder een bestuurlijke vorm: met welk mandaat opereert deze dienst en wat is geschikte rechtsvorm?
Voorstel: mogelijkheden in beeld brengen en met name ‘inzoomen’ op verhouding bestuurlijke vorm-uitvoeringsdienst.

Uitvoering privaat of publiek met private financiering

Uitgangspunt: uitvoering is publieke zaak. Besturing wordt daar ook op ingericht.
Keuze: waar ligt overgang publiek- privaat? Uiteindelijke uitvoering zal veelal privaat plaatsvinden (aannemers/bouwbedrijven/ etc). Aansturing/ opdrachtgeverschap meer op regiebasis of meer publiek gestuurd. Aandachtspunt is hierbij vasthouden van bestaande kennis en kunde.
Voorstel: Beide opties uitwerken.

Positie eigenaren

Onder eigenaren worden zowel individuele eigenaren verstaan als woningcorporaties, waterschappen, agrarische bedrijven e.a bedrijven en instellingen.
Uitgangspunt: op dit moment ligt de legitimatie voor de hele operatie vooral bij de inwoners in het gebied.
Keuze: welke individuele vrijheid heeft eigenaar m.b.t. de eigen woning en eigen omgeving? Betreft zowel weigering (geen versterking), als zeggenschap en kostenbeheersing m.b.t te versterken woning en publieke ruimte.
Voorstel: Opties uitwerken in besturingsmodel

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Expertteam Besturing stelt voor de bestuurlijke tafel tot en met 31 maart op de volgende wijze te bedienen

5 maart

Brede analyse en advies van mogelijke toedeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden

19 maart

Advies over passende organisatievorm

31 maart

Advies over de inrichting van een organisatie- en besturingsvorm op hoofdlijnen met daarin meegenomen de globale gevolgen voor de betrokken organisaties

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Agenda

Update uitvoering

Schadefonds

Besturing

Versterkingsaanpak

Toekomstvisie

Appendix - Schadefonds

Appendix - Toekomstvisie

Appendix - Update communicatie

Introductie (I/II)

Groningen en Rijk staan voor een enorme opgave: het zo snel mogelijk weer veilig maken van de regio, op een voorspelbare, doelmatige manier met een kwalitatief goed resultaat

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Introductie (II/II)

buitenreikwijdte

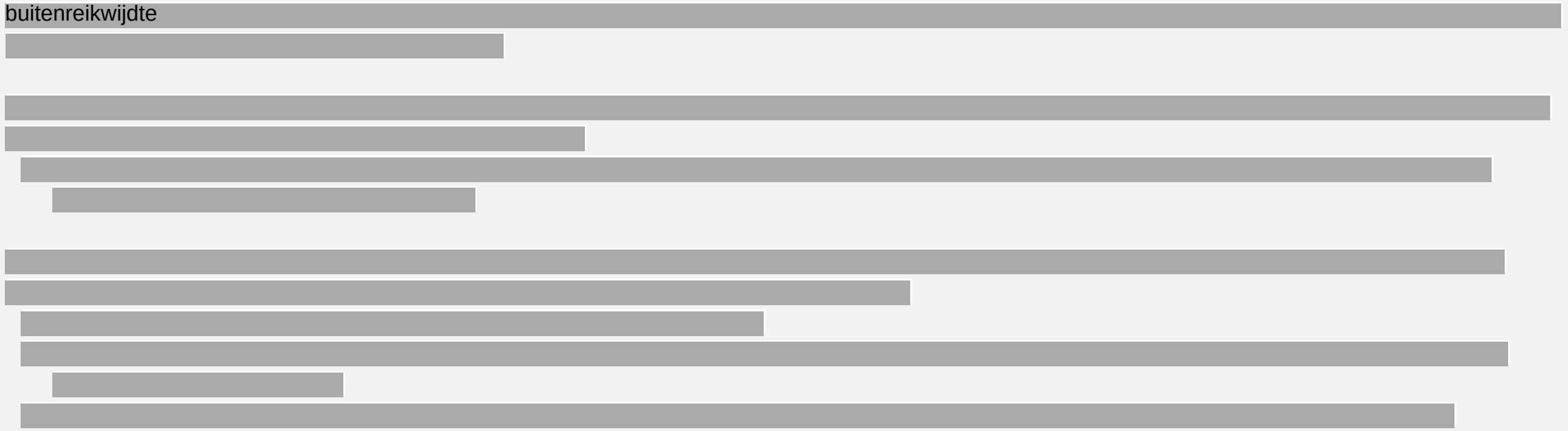

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Vragen aan bestuurlijke tafel voor discussie over radicale opties

Vragen als input voor brainstormsessie

Is er de wens bij de leden van de bestuurlijke tafel om radicale oplossingen te verkennen?

Welk probleem vindt u het belangrijkst om op te lossen? Welk effect heeft dit op de andere problemen?

Zijn er creatieve ideeën voor een fundamenteel andere aanpak die meerdere problemen adresseren?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

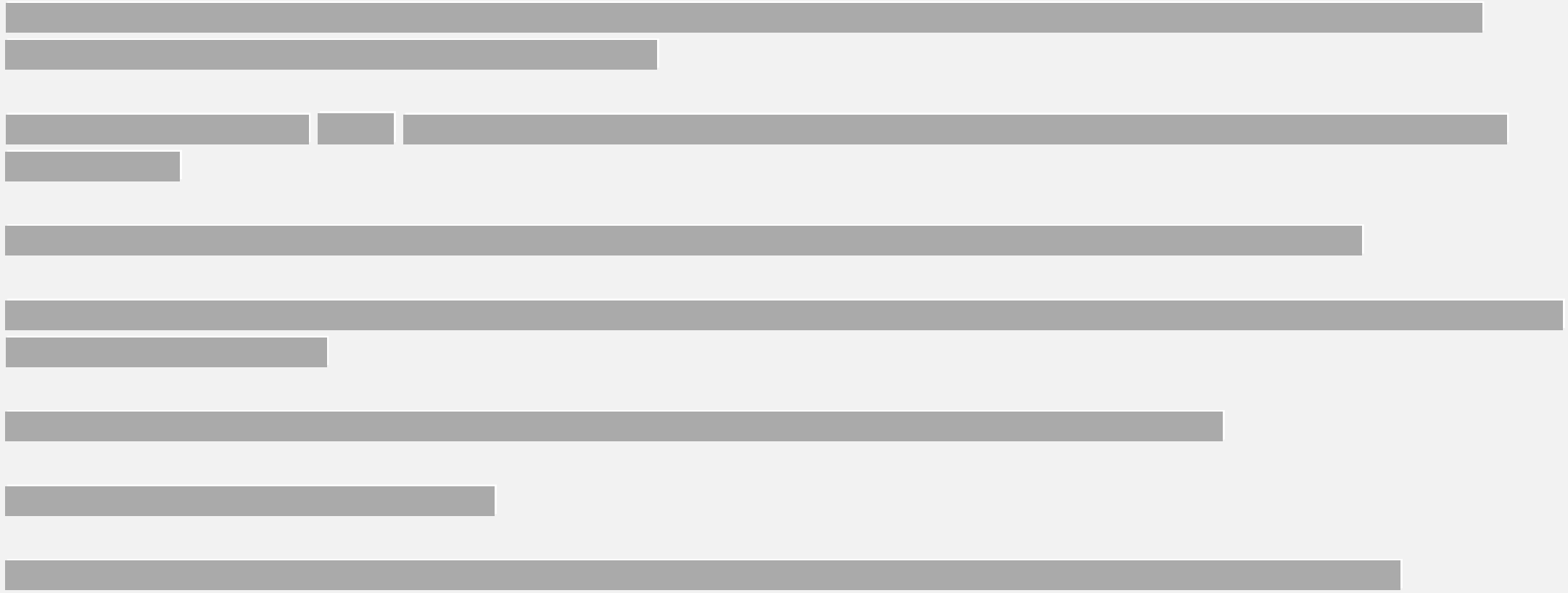

1. Waarschijnlijk technische commissie nodig voor maken van deze inschatting

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Agenda

Update uitvoering

Schadefonds

Besturing

Versterkingsaanpak

Toekomstvisie

Appendix - Schadefonds

Appendix - Toekomstvisie

Appendix - Update communicatie

buitenreikwijdte

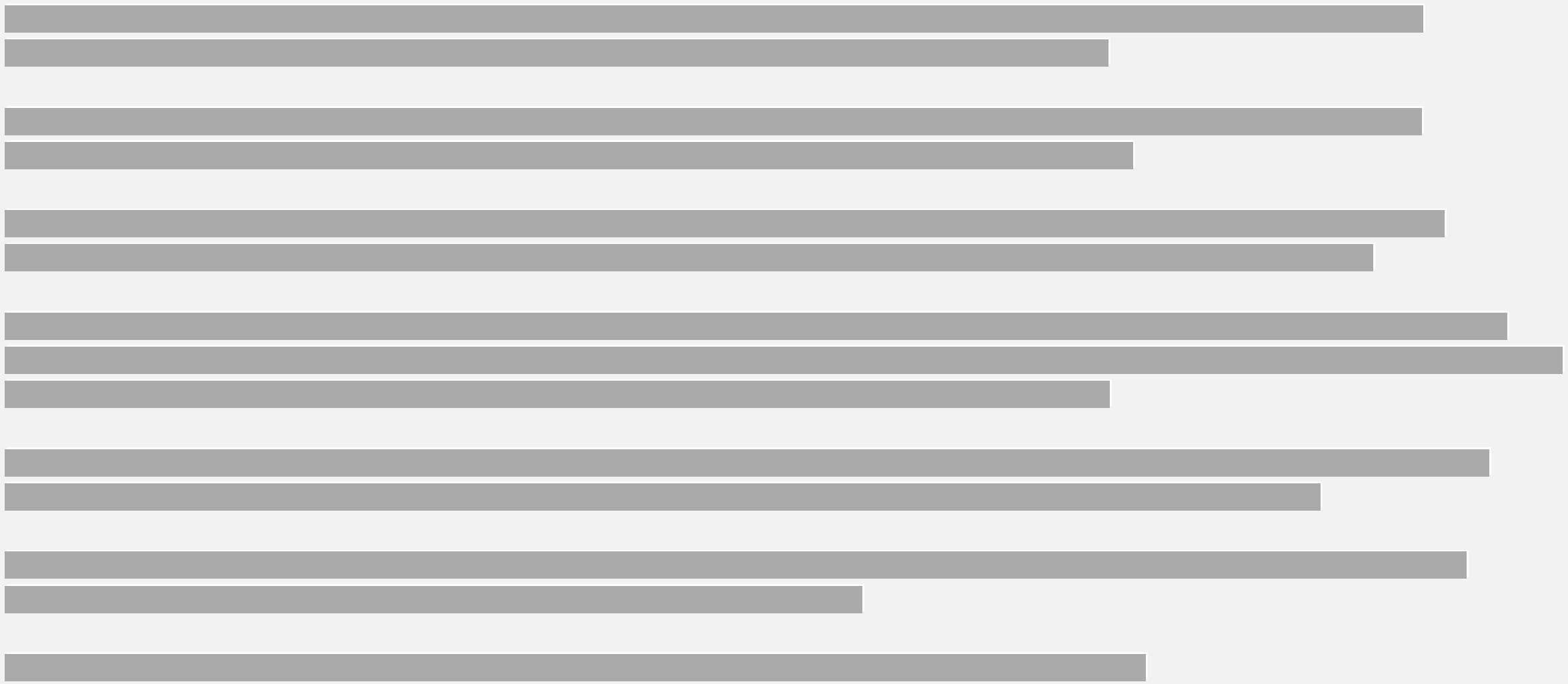

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

Elementen visie

Huidige status

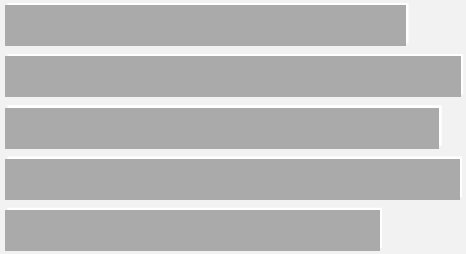

Vervolgstappen

Resultaat

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Copy

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Agenda

Update uitvoering

Schadefonds

Besturing

Versterkingsaanpak

Toekomstvisie

Appendix – Schadefonds

Appendix - Toekomstvisie

Appendix - Update communicatie

Input van Tafel 2 (Schadefonds) voor Tafel 5 (Besturing)

Doel

Wat zou het beoogde doel voor het fonds moeten zijn?

Expertteam adviseert om zo veel mogelijk naar één loket aan de voorkant voor de bewoner te streven

- De oplossing voor de bewoner moet centraal staan, wat een combinatie kan zijn van schade-afhandeling, versterking en andere regelingen[1]
- Organisatie en werkprocessen moeten zo ingericht zijn om deze totaaloplossingen te kunnen bieden

De voordelen voor de bewoner hiervan zijn:

- Eén aanspreekpunt
- Een totaaloplossing[2] (tussen schade, versterking en andere regelingen)

1. Bijv. opkoop 2. D.w.z. bijv. niet continu aannemers in huis voor verschillende zaken, niet eerst schade cosmetisch oplossen en dan hetzelfde punt versterken, etc.

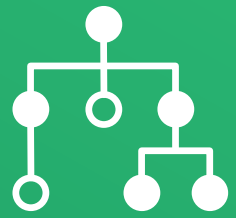

Aanpak

Hoe gaat expertteam schadefonds te werk?

Tafel 2 (Schadefonds) zal zich richten op een definitieve oplossing voor schadeafhandeling, en komen met uitgewerkte opties voor de inrichting en reikwijdte daarvan

Tafel 2 (Schadefonds) zal input leveren aan Tafel 5 (Besturing) over de uitgangspunten waar de organisatievorm vanuit het perspectief van schadeafhandeling aan moet voldoen

Tafel 5 (Besturing) zal het uiteindelijke besturings-voorstel aan de Bestuurlijke Tafel doen over de gehele breedte van de opgave (schade, versterken, visie)

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Input van Tafel 2 (Schadefonds)
voor Tafel 5 (Besturing)

Publiekrechtelijk ingericht

Onafhankelijke besluitvorming

Oplossing centraal

Periodieke monitoring en evaluatie

Acht uitganspunten

waar het type organisatie voor het fonds aan zou moeten voldoen

Juridisch mogelijk

Draagvlak in de regio

Geen onnodige dubbele besluitvorming

Mogelijkheid tot combineren (met versterken, visie)

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group

Uitgangspunten kunnen als afwegingscriteria dienen voor keuze organisatievorm

Publiekrechtelijk ingericht

Schadefonds onder onafhankelijke publieke regie, onder verantwoordelijkheid overheid, zonder betrokkenheid NAM

Onafhankelijke besluitvorming

Geen invloed op individuele besluitvorming door actoren buiten de Commissie zelf[2]

Oplossing centraal

Organisatie zo inrichten dat er een totaaloplossing mogelijk is (schade, versterking, andere regelingen[1])

Periodieke monitoring en evaluatie

Periodieke evaluatie, en aanpassing (waar nodig), van de kaders waarbinnen de Commissie onafhankelijke besluiten neemt

Mogelijkheid tot combineren

Mogelijkheid tot combineren schade-afhandeling met de versterkingsopgave en elementen van toekomstperspectief

Geen onnodig dubbele besluitvorming

Geen onnodig dubbele besluitvorming, bijv. tussen toekenning schadevergoeding en de daadwerkelijke uitkering daarvan

Draagvlak in de regio

De organisatievorm en inrichting kan rekenen op draagvlak in de regio

Juridisch mogelijk

Oprichting en beoogde taakstelling organisatievorm is juridisch mogelijk

1. Bijv. opkoop 2. Incl. dat de Commissie verantwoording aflegt over de kosten van de uitvoering en de gevolgde procedure om te komen tot de uitgekeerde vergoedingen, maar zonder dat de Commissie verantwoording aflegt over de hoogte van de ten laste van het fonds uitgekeerde schadevergoedingen

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Meerdere organisatievormen mogelijk, zowel op rijksniveau als decentraal

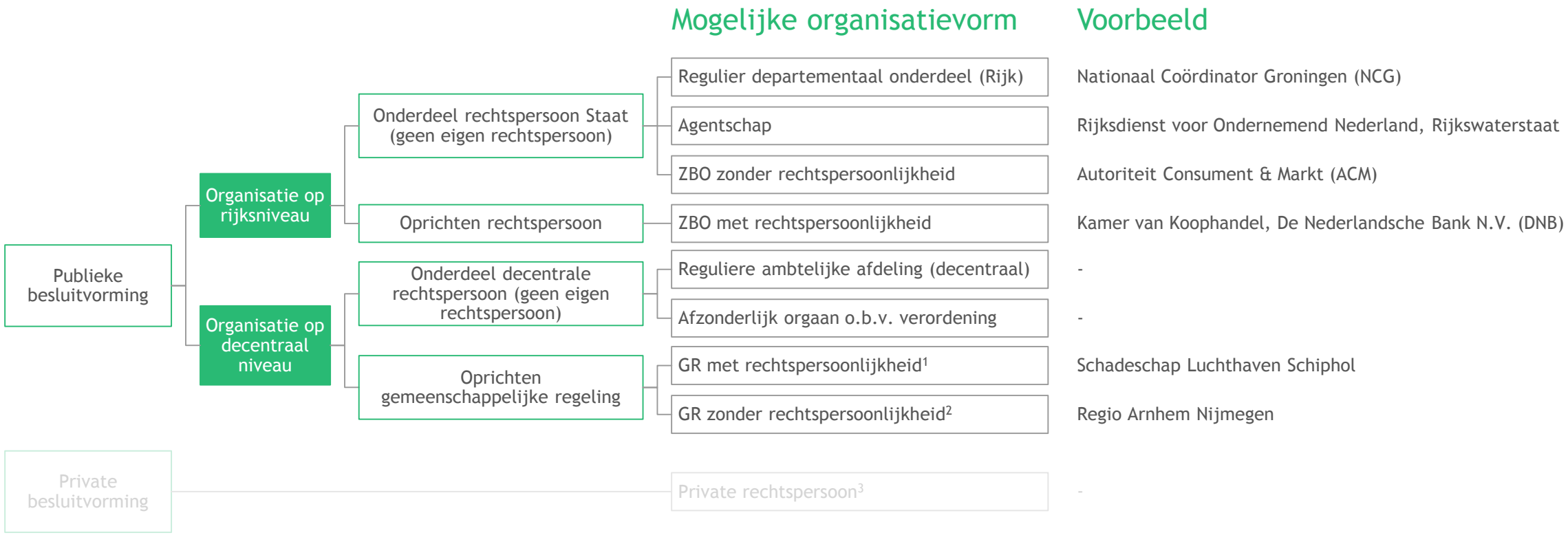

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam (GOL) of Bedrijfsvoerings-organisatie (BVO)
2. Gemeenschappelijk orgaan (GO) of Centrum-constructie 3. Stichting, NV, BV, etc.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Een eerste scan van organisatievormen op basis van uitgangspunten vanuit het perspectief van schade kan als input dienen voor Tafel 5. Besturing

DIT IS EEN EERSTE SCAN VANUIT HET PERSPECTIEF SCHADE – UITEINDELIJKE VOORSTEL KOMT VANUIT TAFEL 5. BESTURING

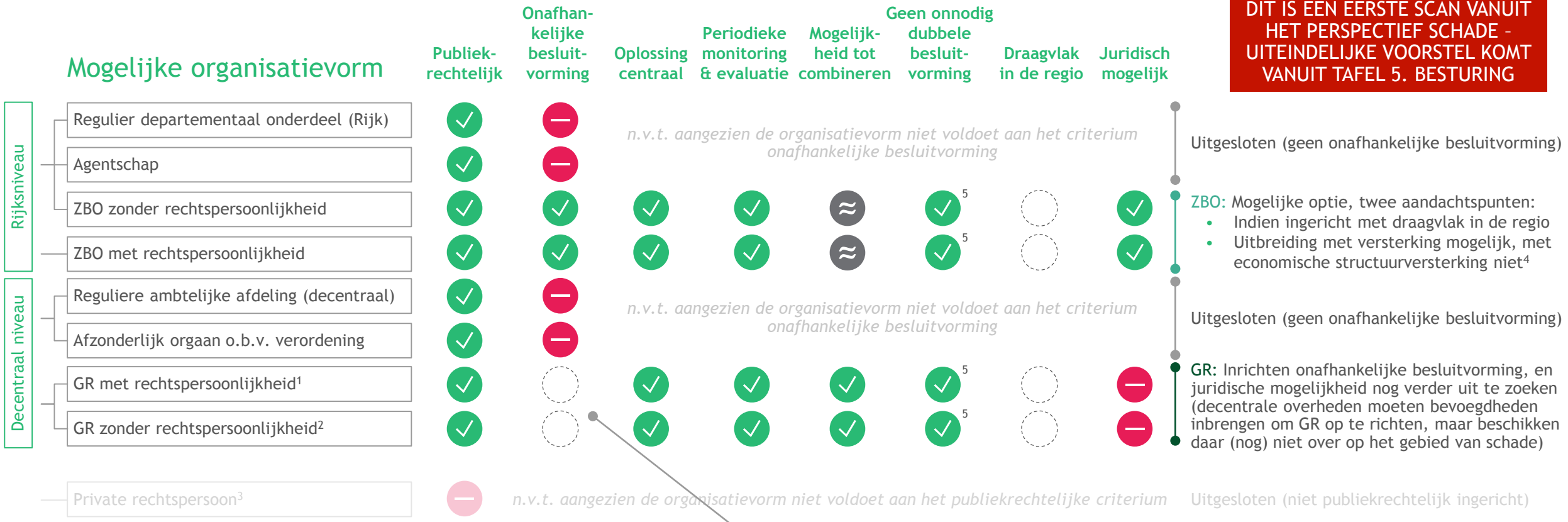

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam (GOL) of Bedrijfsvoerings-organisatie (BVO)
2. Gemeenschappelijk orgaan (GO) of Centrum-constructie 3. Stichting, NV, BV, etc.
4. Economische structuurversterking is taak medeoverheden
5. Zowel bij ZBO als GR lijkt dit mogelijk, vraagt wel om specifieke inrichting

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Wat betreft de reikwijdte zal het expertteam integraal kijken naar de verschillende doelgroepen, schadesoorten en bestaande regelingen

	Doelgroepen										
	Nat. personen[1]		Rechtspersonen						Speciale gebouwen		
	Particulier[1]	Huurders	Wo-co's[3]	MKB	Grootbedrijf	Industrie	Infra	FAB[4]	Erfgoed[5]	Publieksfunctie[6]	Overheid
Schadesoorten											
Fysieke schade aan gebouwen of werken											
Directe gevolgschade, incl. bijkomende kosten, overlast											
Complexe schade (samenloop van schadeveroorzakende partijen)											
Immateriële schade (wel/niet verbonden aan fysieke schade)											
Vermogensschade niet verbonden aan fysieke schade											
Waardedaling[7] ('waardevermindering')											
Bestaande regelingen											
Regeling mestkelders											
Erfgoedprogramma											
Commissie Bijzondere Situaties											
Programma Groninger Schuren en Stallen (PGSS)											
Waardevermeerderingsregeling											
Opkoopregeling ('koopinstrument')											
Nieuwbouwregeling NAM											

1. Natuurlijke personen 2. Lees: Particuliere gebouweigenaren 3. Woningcorporaties 4. Functioneel Agrarische Bedrijven 5. Monumenten en karakteristieke en beeldbepalende gebouwen 6. Gebouwen met een publieke functie (scholen, ziekenhuizen) 7. Opgenomen als schadesoort omdat de bestaande "Waarderegeling NAM" juridisch onhoudbaar is verklaard

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Agenda

Update uitvoering

Schadefonds

Besturing

Versterkingsaanpak

Toekomstvisie

Appendix – Schadefonds

Appendix - Toekomstvisie

Appendix - Update communicatie

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Agenda

Update uitvoering

Schadefonds

Besturing

Versterkingsaanpak

Toekomstvisie

Appendix – Schadefonds

Appendix - Toekomstvisie

Appendix - Update communicatie

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Disclaimer

The services and materials provided by The Boston Consulting Group (BCG) are subject to BCG's Standard Terms (a copy of which is available upon request) or such other agreement as may have been previously executed by BCG. BCG does not provide legal, accounting, or tax advice. The Client is responsible for obtaining independent advice concerning these matters. This advice may affect the guidance given by BCG. Further, BCG has made no undertaking to update these materials after the date hereof, notwithstanding that such information may become outdated or inaccurate.

The materials contained in this presentation are designed for the sole use by the board of directors or senior management of the Client and solely for the limited purposes described in the presentation. The materials shall not be copied or given to any person or entity other than the Client ("Third Party") without the prior written consent of BCG. These materials serve only as the focus for discussion; they are incomplete without the accompanying oral commentary and may not be relied on as a stand-alone document. Further, Third Parties may not, and it is unreasonable for any Third Party to, rely on these materials for any purpose whatsoever. To the fullest extent permitted by law (and except to the extent otherwise agreed in a signed writing by BCG), BCG shall have no liability whatsoever to any Third Party, and any Third Party hereby waives any rights and claims it may have at any time against BCG with regard to the services, this presentation, or other materials, including the accuracy or completeness thereof. Receipt and review of this document shall be deemed agreement with and consideration for the foregoing.

BCG does not provide fairness opinions or valuations of market transactions, and these materials should not be relied on or construed as such. Further, the financial evaluations, projected market and financial information, and conclusions contained in these materials are based upon standard valuation methodologies, are not definitive forecasts, and are not guaranteed by BCG. BCG has used public and/or confidential data and assumptions provided to BCG by the Client. BCG has not independently verified the data and assumptions used in these analyses. Changes in the underlying data or operating assumptions will clearly impact the analyses and conclusions.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

BCG
THE BOSTON CONSULTING GROUP
bcg.com

26

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister 10.2.e

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Auteur
10.2.e
@minez.nl

Datum
27 februari 2018

Kenmerk
DGBI-DR / 18036955

BHM: 18038014

Bijlagen: 3.

nota

Brief schadefonds en invulling moties en toezeggingen

Parafenroute

10.2.e

Aanleiding

In het plenaire debat over de gaswinning in Groningen op 7 februari jl. heeft u toegezegd de Kamer bij brief nader te informeren over het voornemen tot de oprichting van een schadefonds en over het verloop van de afhandeling van oude schademeldingen door NAM. Van deze gelegenheid kan tevens gebruik gemaakt worden om de Kamer te informeren over de wijze waarop nog openstaande moties en toezeggingen zijn ingevuld. Een van deze moties is ingediend door de Eerste Kamer, die separaat geïnformeerd dient te worden.

Advies

U kunt de brief over het schadefonds en de brief aan de Eerste Kamer over de invulling van de motie Pijlman c.s. ondertekenen.

Kernpunten

- De brief licht het lopende overleg met de regio over de vormgeving van het fonds globaal toe. Op financiële en juridische aspecten wordt niet vooruitgelopen.
- Daarnaast informeert u de Kamer over de wijze waarop NAM heeft laten weten invulling te gaan geven aan een snelle en ruimhartige oplossing voor de oude schadegevallen.
- Er staat op dit moment nog een groot aantal moties en toezeggingen over Groningen open die inmiddels zijn ingevuld. Met bijgaand overzicht informeert u de Kamer hierover en kunnen deze moties en toezeggingen worden afgedaan.

Toelichting

- De toezegging een brief te sturen over het schadefonds hebt u gedaan ter invulling van de motie van Van Tongeren c.s., waarmee de regering onder meer is verzocht om binnen enkele weken te starten met het opzetten van een onafhankelijk fonds voor mijnbouwschade onder publieke regie.

Ontvangen BBR

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Kenmerk
DGBI-DR / 18036955

- Gesprekken over het schadefonds maken onderdeel uit van het traject naar een breed akkoord in april, met enerzijds de regionale bestuurders en anderzijds de aandeelhouders van NAM. Op de vormgeving en vulling van het fonds kan daarom nog niet nader worden ingegaan.
- U heeft toegezegd de Kamer voor 1 mei 2018 een indruk te geven van het verloop van de afhandeling van oude schademeldingen door NAM. De wijze waarop NAM hier concreet invulling aan gaat geven is besproken in uw overleg met NAM en de Commissaris van de Koning over dit onderwerp op 5 maart jl. en wordt in deze brief al meegenomen.
- Van de gelegenheid wordt tevens gebruik gemaakt om de Kamer te informeren over de invulling van 9 moties en 4 toezeggingen over de bovengrondse aanpak in Groningen. Voorheen werd dit overzicht jaarlijks meegezonden bij de aanbieding van het Meerjarenprogramma van de NCG aan de Kamer.
- U wordt geadviseerd dit overzicht nu mee te sturen, zodat dit bij het informeren van de Kamer over de brede aanpak van de gevolgen van de gaswinning niet meer aan de orde hoeft te komen.

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk
DGBI-DR / 18037926

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum
Betreft Invulling motie Pijlman c.s. over het vervolg op de pilot Koopinstrument

Geachte Voorzitter,

Met de motie Pijlman c.s. (34041 I) is de regering verzocht om een vervolg te geven aan de (pilot)opkoopregeling, waardoor mensen die ervoor in aanmerking komen geholpen worden. Hierbij informeer ik uw Kamer over de invulling van deze motie.

De Pilot Koopinstrument is afgerond en door de TU Delft geëvalueerd (Tweede Kamerstuk 33529, nr. 329). Van alle negentig aanmeldingen die aan de voorwaarden van de proef voldeden, staan nog negen woningeigenaren op de reservelijst. Deze woningen worden meegenomen in het vervolg Koopinstrument, dat de Nationaal Coördinator Groningen op 15 februari 2018 heeft opengesteld. NAM stelt voor de opkoop van huizen in het aardbevingsgebied tot en met 2020 jaarlijks een bedrag van 10 miljoen euro beschikbaar.

10.2.e

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat

27

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk
DGBI-DR / 18034262

Bijlage(n)
1

Datum 9 maart 2018
Betreft Schadefonds mijnbouwschade Groningen

Geachte Voorzitter,

Op 31 januari 2018 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de nieuwe wijze van afhandelen van schade door bodembeweging als gevolg van gaswinning uit het Groningenveld (Kamerstuk 33529, nr. 423). Vanaf 19 maart 2018 zal de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen schademeldingen in behandeling nemen. Dit is de eerste stap naar een structurele publiekrechtelijke inrichting van de schadeafhandeling, in de vorm van een onafhankelijk schadefonds. Zoals toegezegd in het debat met uw Kamer op 7 februari 2018, in reactie op de motie Van Tongeren c.s. (Kamerstuk 33529, nr. 406), licht ik hierbij het voornemen tot de oprichting van een schadefonds nader toe. Ook kom ik daarbij tegemoet aan mijn toezegging uw Kamer een indruk te geven van het verloop van de afspraken met NAM over de afhandeling van oude schademeldingen. Daarnaast maak ik van deze gelegenheid gebruik om uw Kamer te informeren over de manier waarop invulling is gegeven aan een aantal moties en toezeggingen over de gevolgen van de gaswinning in Groningen. Dit overzicht gaat als bijlage bij deze brief.

Schadefonds
Met de oprichting van een onafhankelijk schadefonds komt de staat tussen NAM en bewoners in te staan. Uitgangspunt is te komen tot een organisatievorm die de bewoner zo goed mogelijk bedient, en waar de vulling van het fonds ondersteunend aan is. Ik ben met de bestuurders en de maatschappelijke organisaties in de regio in overleg over de definitieve inrichting van een uitvoeringsorganisatie voor de behandeling van schademeldingen en over de reikwijdte van het schadefonds. In het instellingsbesluit van de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (bijlage bij Kamerstuk 33529, nr. 423) zijn al ambities opgenomen ten aanzien van de reikwijdte, bijvoorbeeld met betrekking tot verschillende soorten schade (zoals waardedaling en immateriële schade) en verschillende doelgroepen (zoals particulieren, mkb'ers en agrarisch ondernemers).

De gesprekken over de structurele inrichting van de schadeafhandeling zijn onderdeel van een breder traject met de regionale bestuurders en maatschappelijke organisaties. Ook een verbeterde aanpak van de versterkingsopgave en een nieuw toekomstperspectief voor Groningen maken hier

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Ons kenmerk
DGBI-DR / 18034262

deel van uit. Ons gezamenlijk streven is om in april van dit jaar tot afspraken op hoofdlijnen op deze thema's te komen.

De besluitvorming over het schadefonds zal uitwijzen welke vorm van wettelijke verankering passend is, waarna een wetstraject in gang wordt gezet. Vanzelfsprekend zal ik uw Kamer hierover informeren. Totdat het schadefonds een feit is, zal de Tijdelijke commissie Mijnbouwschade haar werk doen.

Afhandeling oude schademeldingen
Ruim zesduizend schademeldingen ingediend vóór 31 maart 2017 wachten nog op afhandeling door NAM. Zoals aangegeven in mijn brief aan uw Kamer op 31 januari 2018 (Kamerstuk 33529, nr. 423), heb ik met NAM afgesproken dat zij een ultieme poging zal doen om deze schadegevallen voor 1 juli 2018 naar tevredenheid van bewoners af te handelen. NAM zal hiertoe aan bewoners met een openstaande 'oude' schademelding een aanbod doen. Op 5 maart 2018 heeft NAM aan deze bewoners een procesbrief verzonden, waarin is geschetst wat tot 1 juli 2018 kan worden verwacht.

NAM laat mij weten dat, om oude schadegevallen op te lossen, aanvullend op de staande praktijk ook schade die volgens NAM niet is veroorzaakt of verergerd door een aardbeving tot €25.000 (zoals gecalculeerd in het schaderapport) zal worden vergoed.[1] Daar waar sprake is van meer dan €25.000 aan gecalculeerde schade in deze categorie zal NAM de zaak voorleggen aan de Arbiter Bodembeweging, en zich committeren aan de uitspraak. Bewoners met schadegevallen binnen het werkingsgebied van het oude schadeprotocol die het aanbod van NAM accepteren of waarvan de Arbiter een schadevergoeding toewijst, krijgen toegang tot de Waardevermeerderingsregeling. NAM geeft aan voor oude schademeldingen die buiten het oude werkingsgebied vallen uit eigen middelen te zullen voorzien in een met de Waardevermeerderingsregeling vergelijkbare voorziening. Bewoners kunnen tot 1 juli 2018 ingaan op het aanbod van NAM langs deze lijn. Hierna zal NAM zich geheel terugtrekken uit de schadeafhandeling.

Deze invulling van de geuite intenties om te komen tot een snelle en ruimhartige oplossing is met mij en de Commissaris van de Koning van de provincie Groningen besproken en door ons onderschreven. Wij zijn van oordeel dat de aanpak inderdaad ruimhartig is.

[1] Uitzondering hierop vormt schade die bij toepassing van de uitspraken van de Arbiter evident niet voor vergoeding in aanmerking komt (gebroken ruiten, waterschade, lekkend dak, etc.).

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Ons kenmerk
DGBI-DR / 18034262

De komende maanden zullen wij in gezamenlijkheid het verdere verloop van de afhandeling van de oude schademeldingen nauwlettend blijven volgen. Het is in ieders belang dat oude schademeldingen voortvarend en naar tevredenheid kunnen worden afgehandeld.

10.2.e

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Bijlage 1 - Invulling moties en toezeggingen over Groningen

Motie Van Veldhoven en Vos over de vergoeding van de onkosten van scholen en ziekenhuizen
Met de motie Van Veldhoven en Vos (Kamerstuk 33529, nr. 219) is de regering verzocht om met de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) ervoor te zorgen dat onkosten die scholen en ziekenhuizen hebben gemaakt ter voorbereiding en begeleiding van bouwprojecten als onderdeel van het schadeherstel en de versterking, worden vergoed worden door NAM. In het kader van het scholenprogramma is door NAM reeds € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld aan de schoolbesturen, ter vergoeding van de begeleidingskosten. Het zorgprogramma is nog in voorbereiding. Ten aanzien van de begeleidingskosten voor zorginstellingen zal daarbinnen naar eenzelfde constructie worden gezocht. Hiermee voldoet het kabinet aan deze motie.

Motie Mulder en Dik-Faber over de pilot Koopinstrument
Met de motie Mulder en Dik-Faber (Kamerstuk 33529, nr. 259) is de regering verzocht om van de Pilot Koopinstrument een succes te maken door de uitvoering nauwgezet te monitoren, waar nodig te ondersteunen en indien nodig NAM aan te sporen tot verbreding en verdere financiering, en de Kamer hierover te informeren. De Pilot Koopinstrument is inmiddels afgerond en door de TU Delft geëvalueerd (Kamerstuk 33529, nr. 329). Van alle negentig aanmeldingen die aan de voorwaarden van de proef voldeden, staan nog negen woningeigenaren op de reservelijst. Deze worden meegenomen in het vervolg Koopinstrument, dat de NCG op 15 februari heeft opengesteld. NAM stelt voor de opkoop van huizen in het aardbevingsgebied tot en met 2020 jaarlijks een bedrag van 10 miljoen euro beschikbaar. Hiermee is tevens voldaan aan de motie Pijlman c.s. (Eerste Kamer, 34041 I), betreffende het verzoek aan de regering een vervolg te geven aan de (pilot)opkoopregeling.

Motie Van Veldhoven c.s. over een onafhankelijke schadeafhandeling
Met de motie Veldhoven c.s. (Kamerstuk 33529, nr. 288) is de regering verzocht om te komen tot een onafhankelijke schadeafhandeling, waarbij zou moeten worden gezorgd voor onafhankelijke formulering van het schadeprotocol, kwaliteitscriteria voor (contra-)experts en het schadehandboek door de NCG, en om daartoe de benodigde bevoegdheden aan de NCG te attribueren. Op 31 januari 2018 heb ik met de provinciale en gemeentelijke bestuurders overeenstemming bereikt over een nieuwe manier van afhandelen van schade door bodembeweging als gevolg van gaswinning uit het Groningenveld (Kamerstuk 33529, nr. 423). Aanvragen tot schadevergoeding zullen in het vervolg worden afgehandeld door de Tijdelijke commissie mijnbouwschade Groningen (hierna: de commissie). De commissie voert haar werkzaamheden zelfstandig uit en functioneert onafhankelijk van NAM evenals van het kabinet en decentrale overheden. De minister voor Rechtsbescherming benoemt de leden van de commissie. De commissie stelt binnen de kaders van het Besluit mijnbouwschade Groningen haar eigen werkwijze vast en maakt gebruik van onafhankelijke deskundigen die voldoen aan door de commissie vast te stellen kwaliteitseisen. De commissie wordt bij haar taken ondersteund door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Hiermee wordt de schadeafhandeling geheel onafhankelijk en publiekrechtelijk georganiseerd, in lijn met de wens van de indiener, en is aan deze motie voldaan.

Motie Smaling c.s. over de inspecties van woningen
Met de motie Smaling c.s. (Kamerstuk 33529, nr. 288) is de regering verzocht om het tempo van de inspecties (bovengronds en ondergronds) aanzienlijk te verhogen, c.q. de inspecties van woningen op een verantwoorde manier zo snel mogelijk plaats te laten vinden en daarbij de laatste inzichten met betrekking tot boven- en ondergrond in mee te nemen. De inspecties vinden plaats onder regie van NCG, als onderdeel van de uitvoering van het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen (MJP). Op 23 december 2016 is de actualisatie van het MJP vastgesteld en aan uw Kamer aangeboden (bijlage bij Kamerstuk 33529, nr. 321). In de meest recente kwartaalrapportage meldt de NCG aan dat het in 2017 beoogde aantal van 5.000 inspecties is uitgevoerd (bijlage bij Kamerstuk 33529, nr. 454). Dit neemt niet weg dat de versterkingsopgave als geheel, van inspectie tot en met de daadwerkelijke uitvoering van bouwkundige maatregelen aan woningen, nog niet goed loopt, Ik ben in gesprek met bestuurders in de regio over de aanpak van onder meer de versterkingsopgave en zal uw Kamer informeren over de uitkomsten. Hiermee is aan deze motie voldaan.

Motie Dik-Faber c.s. over het verstevigen en verduurzamen van 1650 huurwoningen
Met de motie Dik-Faber c.s. (Kamerstuk 33529, nr. 296) is de regering verzocht om ervoor zorg te dragen dat gemaakte afspraken over het verstevigen en verduurzamen van 1650 huurwoningen worden nagekomen. In 2016 is een pilot van 175 woningen opgeleverd. Op basis van de ervaring uit deze pilot en het besluit om corporatiewoningen mee te nemen in een gebiedsgerichte aanpak, zijn 375 corporatiewoningen uit de resterende 1.475 woningen geselecteerd voor inspectie en engineering. De versterking van al deze woningen is inmiddels aanbesteed en deels uitgevoerd, het streven is om deze woningen in 2018 op te leveren. Voor de resterende woningen hebben woningcorporaties en NAM de bestaande afspraken heroverwogen. In 2018 wordt bekend welke impact de heroverweging heeft op de versterking van deze woningen.

Motie Van Tongeren c.s. over voldoende ondersteuning voor arbiters
Met de motie Van Tongeren (Kamerstuk 33529, nr. 378) is de regering verzocht om ervoor zorg te dragen dat de arbiters voldoende ondersteuning krijgen. Ter versnelling van de geschillenafhandeling is per 1 november 2017 een gewijzigd reglement van kracht, waardoor arbiters de mogelijkheid hebben een geschil schriftelijk (zonder schouw en zitting) af te handelen. Daarnaast zijn er nieuwe arbiters aangetrokken, evenals aanvullende administratieve ondersteuning. Hiermee is aan deze motie voldaan. Met de totstandkoming van een nieuwe wijze van schadeafhandeling (Kamerstuk 33529, nr. 423) en de toezegging van NAM zich maximaal in te spannen om de oude schademeldingen op te lossen, dan wel een redelijk aanbod te doen aan bewoners die nog wachten op een beoordeling van hun schade (Kamerstuk 33529, nr. 428), is de verwachting dat de werkvoorraad van de arbiters terugloopt.

Motie Mulder c.s. over onderzoek naar onafhankelijke vaststelling van de meerkosten voor aardbevingsbestendige nieuwbouw
Met de motie Mulder c.s. (Kamerstuk 33529, nr. 372) is de regering verzocht te onderzoeken hoe het onafhankelijk vaststellen van meerkosten voor aardbevingsbestendig bouwen onderdeel kan zijn van een nieuw juridisch kader, waarbij NAM ook op dit onderdeel op afstand wordt geplaatst en een snel proces wordt gewaarborgd. De huidige nieuwbouwregeling van NAM is onderzocht door de Rijksbouwmeester, de voorzitter van de NEN-normcommissie en de voorzitter van Raad van Arbitrage van de bouw. Het advies ten aanzien van deze regeling, die toeziet op de vergoeding van meerkosten voor aardbevingsbestendige bouw, wordt op korte termijn gepubliceerd. Dit advies zal worden meegenomen in het lopende overleg met de regio over onder meer de aanpak van de versterkingsopgave en het toekomstperspectief van de regio.

Motie Dik-Faber en Nijboer over het behoud van beeldbepalende gebouwen
Met de motie Dik-Faber en Nijboer (Kamerstuk 33529, nr. 416) is de regering verzocht om bij herstel en versterking van monumentaal erfgoed en beeldbepalende panden niet alleen de financiële, maar vooral de cultuurhistorische en maatschappelijke waarde te betrekken. Het meewegen van de cultuurhistorische en maatschappelijke waarde van panden in de besluitvorming wordt al op verschillende wijzen geborgd. Monumenten mogen niet gesloopt worden zonder toestemming van de gemeente, die hiervoor het bevoegd gezag is. Voor karakteristieke en beeldbepalende gebouwen gelden daarnaast de gemeentelijke planologische kaders, waarbinnen gemeenten kunnen vastleggen welke panden behouden moeten blijven. Aanvullend werken alle betrokken overheden in het aardbevingsgebied samen aan het behoud van het gebouwde erfgoed in Groningen in het Erfgoedprogramma (Kamerstuk 33529, nr. 382), en is in de huidige kaders voor versterking opgenomen dat de overweging van sloop van karakteristieke en beeldbepalende gebouwen niet aan de orde komt voordat de mogelijke versterkingskosten meer dan 150% van de herbouwwaarde van het pand bedragen. De betreffende motie is dan ook in lijn met het huidige beleid ten aanzien van beeldbepalende gebouwen en beschouw ik een signaal dat hier nu en in de toekomst nadrukkelijk aandacht voor gehouden moet worden.

Motie Van Tongeren c.s. over een schadeprotocol langs de lijnen van het Groningse concept
Met de motie Van Tongeren c.s. (Kamerstuk 33529, nr. 406) is de regering verzocht om binnen enkele weken te komen met een schadeprotocol voor mijnbouwschade langs de lijnen van het Groningse concept, dat vervolgens wettelijk wordt verankerd, te zorgen voor adequate toegang tot (juridisch) advies en ondersteuning voor mensen met mijnbouwschade, te starten met het

opzetten van een onafhankelijk fonds voor mijnbouwschade onder publieke regie en de gaswinning zo snel en zo ver als realistisch mogelijk naar beneden te brengen. Het nieuwe schadeprotocol en het Besluit mijnbouwschade Groningen, zoals op 31 januari 2018 overeengekomen (Kamerstuk 33529, nr. 423), voldoet naar het oordeel van de regionale bestuurders en mijzelf aan de vier pijlers die bestuurders en maatschappelijke organisaties in mei 2017 gezamenlijk hebben geformuleerd als onmisbaar voor het maatschappelijk draagvlak. Advies en ondersteuning aan mensen met mijnbouwschade maakt daar deel van uit. Vanaf 19 maart 2018 zal de Tijdelijke commissie mijnbouwschade Groningen schademeldingen van bewoners in behandeling nemen, ondersteund door RVO. De commissie functioneert totdat er, zoals aangekondigd in het Regeerakkoord, een onafhankelijk schadefonds onder publieke regie is ingericht. De voorbereiding hiervan is reeds in gang gezet. Zoals aangegeven in mijn brief aan uw Kamer op 1 februari (Kamerstuk 33529, nr. 424), is mijn invulling van het regeerakkoord dat de gaswinning al deze kabinetsperiode zo veel mogelijk verder omlaag moet worden gebracht. Het zal niet alleen grote inspanning maar ook enige tijd vergen om het winningsniveau sterk te verlagen. De mogelijkheden hiertoe op korte en op lange termijn worden op dit moment geïnventariseerd. Het resultaat daarvan zal de basis vormen voor het nieuw te nemen instemmingsbesluit. Hiermee wordt aan deze motie invulling gegeven.

Met de totstandkoming van het nieuwe schadeprotocol, in open en constructief overleg met de regio, is tevens voldaan aan de wens uitgesproken in de moties Schouten en Dik-Faber (Kamerstuk 33529, nr. 346) en Beckerman c.s. (Kamerstuk 33529, nr. 339) ten aanzien van het proces tot een breed gedragen schadeprotocol.

Toezegging in de begroting van 2016 een verbijzondering op te nemen ten aanzien van de middelen voor de overheidsdienst Groningen
In het Algemeen Overleg Energie/SDE+ op 2 juli 2015 is een verbijzondering in de toelichting op de begroting ten aanzien van de rijksdienst Groningen toegezegd (nu de NCG). Dit is met ingang van de begroting 2016 gebeurd. Daarnaast is in de kwartaalrapportage van de NCG met ingang van de rapportage over het derde kwartaal van 2016 een financiële paragraaf toegevoegd, waarmee structureel gerapporteerd wordt over de financiële staat en uitgaven van de NCG. Hiermee is aan deze toezegging voldaan.

Toezegging de ontwikkeling van burgersteunpunt Stut-en-Steun te volgen
In het debat over de schadeafhandeling Groningen op 4 juli 2017 is toegezegd te bezien hoe burgersteunpunt Stut-en-Steun zich ontwikkelt en of de huidige financiering voldoende is. Het burgersteunpunt heeft in 2016 en 2017 subsidie toegekend gekregen en zal ook over 2018 een subsidie van circa € 500.000 ontvangen. Hiermee biedt het kosteloos ondersteuning en begeleiding aan bewoners die schade ondervinden van aardbevingen als gevolg van de gaswinning in Groningen. Aanvullende financiering is tot op heden niet noodzakelijk gebleken.

Toezegging te bezien of Norg onder het nieuw vast te stellen schadeprotocol zal vallen
In het debat over de begroting van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat op 14 december 2017 heb ik toegezegd te zullen bezien of schade in de omgeving van de gasopslag Norg onder het nieuw vast te stellen schadeprotocol zal vallen. De omgeving van de gasopslag Norg behoort tot de reikwijdte van het nieuwe protocol, zoals overeengekomen op 31 januari (Kamerstuk 33529, nr. 423).

Toezegging contact op te nemen met Platform Kerk en Aardbeving
In het debat over het schadeprotocol voor afhandeling van mijnbouwschade in Groningen op 16 januari 2018 heb ik toegezegd contact op te nemen met het Platform Kerk en Aardbeving over geestelijke bijstand in het aardbevingsgebied. Inmiddels is er contact geweest tussen mijn ministerie en het Platform Kerk en Aardbeving, waarbij de werkzaamheden van het platform zijn toegelicht. Op dit moment wordt door GGD en het RIVM gewerkt aan een integraal 'plan van aanpak gezondheidsgevolgen', waarin de gevolgen van de aardbevingen voor het welbevinden en de gezondheid van mensen centraal staan (zie ook: Aanhangsel Handelingen, 2017-2018, 1191). Het Platform Kerk en Aardbeving geeft aan in contact te zijn met de GGD Groningen en is in beeld als een punt voor steun, begeleiding of zorg aan bewoners. De oplevering van het plan van aanpak, dat moet zorgen voor een meer samenhangend hulpaanbod door de verschillende

betrokken organisaties in de regio, is uiterlijk eind april 2018 voorzien. Tevens worden middelen beschikbaar gesteld aan de gemeenten om aandacht te besteden aan sociaal-maatschappelijke ondersteuning in het aardbevingsgebied. De betreffende gemeenten bepalen op welke wijze hier invulling aan wordt gegeven.

Toezegging om na te gaan of er verband is tussen affakkelen en aardbevingen
In het debat over het schadeprotocol voor afhandeling van mijnbouwschade in Groningen op 16 januari 2018 werd gevraagd om Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) te laten uitzoeken of er een verband is tussen affakkelen en drukdaling in het Groningenveld, en of dit verband zou kunnen houden met het optreden van de aardbevingen. Afblazen of affakkelen van gas vindt plaats als er uit veiligheidsoverwegingen gas uit een installatie of pijpleiding verwijderd moet worden. Op het moment dat dat gebeurt zijn de winningsputten, die met die installatie of pijpleiding zijn verbonden, dicht. Er is dus geen enkel verband tussen afblazen/affakkelen en aardbevingen. SodM deelt deze conclusie.

Toezegging om bij NAM speciale aandacht te vragen voor het afhandelen van oude gevallen in de agrarische sector
In het debat over Groningen op 7 februari 2018 heb ik toegezegd om bij NAM speciale aandacht vragen voor het afhandelen van oude gevallen in de agrarische sector. NAM heeft aan mij bevestigd hier de benodigde specifieke aandacht aan te zullen schenken.

Toezegging om uitvoering te geven aan het sluiten van het cluster Eemskanaal als SodM dat aangeeft
In het debat over Groningen op 7 februari 2018 heb ik toegezegd om uitvoering te geven aan het sluiten van het cluster Eemskanaal als SodM dat aangeeft. SodM heeft in haar advies van 1 februari 2018, naar aanleiding van de aardbeving bij Zeerijp, echter aangegeven dat het insluiten van het cluster Eemskanaal geen effect zal hebben op de seismiciteit in het Loppersumgebied. SodM geeft daarbij aan: "Door het insluiten van dit cluster wordt uitsluitend de kans op bevingen in de omgeving van de productielocatie minder. Het seismisch risico in zowel dit gebied als voor de stad Groningen wordt daarentegen met name bepaald door de kans op zwaardere bevingen in het Loppersumgebied. Om deze kans te verlagen helpt een ingreep in de productie van het cluster Eemskanaal niet."

SodM heeft NAM verzocht de voorspellingsmodellen voor het minimaliseren van het seismisch risico te herzien. De resultaten van het herziene onderzoek van NAM zullen worden meegenomen in het nieuwe besluit over de gaswinning in Groningen.

Toezegging om schriftelijk de vragen van het lid Van Tongeren over de waarde van het gas te beantwoorden
In het debat over Groningen op 7 februari 2018 heeft het lid van Tongeren gevraagd om toelichting bij de weergave van de waarde van het gas op de Staatsbalans. Hierbij kom ik tegemoet aan mijn toezegging om schriftelijk te reageren op de gestelde vragen.

Op grond van het jaarrekeningenrecht dienen bedrijven jaarlijks naast een winst- en verliesrekening een balans op te stellen. Bij opstellen van de balans wordt de waarde van de gasvoorraden niet opgenomen op de balans van bedrijven. Daarnaast stelt de overheid een balans op van bezittingen en schulden, maar dat is niet vergelijkbaar met een balans voor bedrijven. De overheid neemt bij de bezittingen de verwachte toekomstige opbrengst uit de gasvoorraden mee voor zover het geen belastinginkomsten betreft - kort gezegd, de verwachte verdisconteerde gasbaten. Naarmate baten verder in de toekomst binnenkomen worden deze lager gewaardeerd.

In de Miljoenennota 2018 staat aangegeven dat deze voorraden ultimo 2014 een verwachte waarde hebben van € 124 miljard en ultimo 2016 een verwachte waarde van € 41 miljard. Belangrijke oorzaken hiervan zijn, ten eerste, een substantiële daling van de gasprijs waardoor de winsten sterk afnemen en de verwachte baten dalen, en, ten tweede, de sterke verlaging van de productie voor de korte termijn door de productiebeperkingen op het Groningenveld, waardoor zoals in de toelichting bij de Miljoenennota is aangeven het gas over een langere periode wordt

gewonnen. De verwachte productie is dus verder in de toekomst en wordt minder waard. Over de gaswinningsscenario's voor de komende jaren verwacht ik uw Kamer aan het eind van deze maand te kunnen berichten.

buitenreikwijdte

[redacted]

Van: 10,2,e
Verzonden: vrijdag 9 maart 2018 13:39
Aan: 10,2,e
CC: 10,2,e
Onderwerp: DG-overleg Groningen maandag 12 maart

Beste allemaal,

Hieronder de bespreekpunten voor het overleg van a.s. maandag. Het overleg is van 17.15 tot 18.15 bij BZK. De concept-presentatie (80%-versie) voor de Bestuurlijke Tafel van 5 maart is bijgevoegd:

- Bestuurlijke Tafel 5 maart
  - Versterking
  - Toekomstvisie
  - Vooruitblik naar tweedaagse BT in april

- Inzet OCW aan experttafels (toelichting door OCW)
- Karakteristieke en beeldbepalende gebouwen in het kader van de versterkingsoperatie (toelichting door OCW)

Hartelijke groet en goed weekend!

10,2,e

[redacted]

29a

BCG

THE BOSTON CONSULTING GROUP

Werkversie 09-03-2018 08.00

Groningen Bovengronds

Bestuurlijke Tafel

15 MAART 2018

Agenda

Proces update (incl. vervolgstappen)
versterking nog toe te voegen

Eventueel communicatie toevoegen

buitenreikwijdte

Besturing

Schadefonds

buitenreikwijdte

Perspectief voor Groningen is meegezonden in notitie

Perspectief voor Groningen; van droom naar daad

Versie 27-02-2018

Eerste ruwe concept

Inleiding

Over toekomst en perspectief voor Groningen zijn inmiddels stapels papier volgeschreven. Vanuit verschillende invalshoeken en uitgangspunten zijn pogingen gedaan om de route te beschrijven en bouwstenen te verzamelen. Tussen droom en daad staan ook in dit geval wetten en praktische bezwaren. De ideeën zijn talrijk, de inzet van velen is buitengewoon maar het resultaat blijft achter. Veel woorden en goede bedoelingen; te weinig daden en merkbare en voelbare verandering.

Deze toekomstvisie is vanuit dit besef geschreven. En vanuit de urgentie dat dit het moment is om deze gewenste, merkbare en voelbare verandering binnen bereik te brengen. Niet door alles opnieuw te doen maar juist door wat gedaan is als basis en vertrekpunt te gebruiken. Niet door lang te analyseren waarom het nog niet is gelukt maar juist de lessen te trekken die de succeskans vergroten en maximaal maken.

Wat de visie vooral doet is op samenhangende wijze voor de vragen, opgaven en uitdagingen richting bepalen én aangeven hoe we daar op de korte en middellange termijn aan kunnen werken. Deze visie brengt focus aan; wat vormt van alles wat is gezegd en geschreven de kern van de Groningse kracht? Wat is nodig om deze kracht te behouden en te versterken? Welke belemmeringen moet worden opgeruimd, welke dwarsverbanden moeten worden gelegd, welke middelen zijn nodig en welke regels moeten ter discussie worden gesteld? Niemand zit te wachten op een zoveelste visie zonder voeten. Het 'doen' staat dan ook voorop.

Deze visie is opgesteld vanuit de plek en positie van de Groninger. Om van daaruit de stap te zetten naar dorp, wijk, stad, gemeente, regio en land. Overheden, bewoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers; we staan gezamenlijk voor de uitdaging nieuw perspectief te realiseren. Dat kan alleen als we dat perspectief gezamenlijk definiëren en organiseren en als we elkaar ruimte laten om aan dat perspectief eigen invulling te geven.

Zowel de noodzaak van een gedragen visie als het uitvoeringsgerichte karakter stellen eisen aan het proces. Binnen de beschikbare korte periode is zoveel als mogelijk gesproken met vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, bewonersorganisaties, instellingen, bedrijfsleven en andere sleutelpersonen en is hun gevraagd inbreng te leveren en mee te werken. We hebben onze analyses en keuzes aan ze voorgelegd en met ze besproken en op basis daarvan geschaafd en geslepen. Hun steun aan de visie en inzet voor het vervolg zijn van wezenlijk belang.

De beschikbare tijd maakt ook dat de visie vooral kaders en houvast biedt voor een proces van uitwerking dat zich na 31 maart voort kan zetten en waarin alle betrokkenen hun rol, positie en ruimte kunnen nemen. De visie levert de gedragen en gedeelde bouwstenen voor het vervolg.

1

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Samenvatting

buitenreikwijdte

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Agenda

Toekomstvisie

Besturing

Schadefonds

Appendix: Toekomstvisie maatregelen

Samenvatting

Het expertteam besturing ontwikkelt een besturingsmodel voor schade, versterking, en visie

- Besturingsmodel schetst betrokken/ benodigde (publieke) organisaties, taken van elke speler per stap in het proces, bevoegdheden (incl. allocatie van bestaande en nieuw te creëren bevoegdheden), en implicaties op hoofdlijnen voor wet- en regelgeving

Voor elk van de onderwerpen is in lijn met de eerder gedeelde criteria, en met medeneming van advies van elk van de expertteams, op hoofdlijnen geschetst wat voor organisaties er nodig zijn en wat de taken van elke speler zouden kunnen zijn

- Criteria zijn NAM op afstand, inwoners centraal, slagkracht, lokale en regionale zeggenschap, integraliteit, vorm volgt inhoud, uitlegbaar, en (specifiek voor schade) onafhankelijk—zie ook gedetailleerde pagina

Vandaag willen we de bestuurlijke tafel vragen om richting te geven op de voorgestelde rolverdeling op hoofdlijnen en om gezamenlijk een aantal openstaande vragen te beantwoorden omtrent de benodigde organisaties, taken, en de belangrijkste bevoegdheden

Na het nemen van deze beslissingen op hoofdlijnen zal het expertteam het besturingsmodel in een meer gedetailleerd voorstel uitwerken. Belangrijk element hierin zal het (waar relevant/ gewenst) vormgeven van integraliteit tussen de drie onderwerpen zijn. Ook zal het expertteam dan implicaties op capaciteit en middelen van organisaties uitwerken

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Expertteam richt zich op 3 onderwerpen

Visie

Groningen moet perspectief krijgen. Dat vraagt om een visie met bijbehorende maatregelen

Het Rijk heeft een Regiofonds ingesteld om bij te dragen aan het realiseren van die visie

Het besturingsmodel adresseert de rollen & bevoegdheden van publieke instanties m.b.t. de verdeling van middelen

We doen ook een voorstel voor verdere effectief samenwerking in realiseren visie (al dan niet met formele besturing)

Versterking

Woningen moeten veilig genoeg zijn. Dat vraagt vaak versterking, sloop&nieuwbouw, of opkoop

Het zorgdragen voor een veilige situatie is (wordt) een publieke aangelegenheid

Het besturingsmodel adresseert de rollen & bevoegdheden van publieke instanties vanaf de verdeling van de middelen tot het aansturen van de realisatie, maar niet de relatie tussen Rijk en NAM

Schade

Eigenaren die schade ondervinden aan hun gebouw hebben recht op schadevergoeding

Het beoordelen en verstrekken van deze vergoeding is een publieke aangelegenheid

Het besturingsmodel adresseert de rollen & bevoegdheden van publieke instanties vanaf schademelding tot betaling (incl. vullen fonds of voorschieten van kosten door Rijk), maar niet de relatie tussen Rijk en NAM

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: 7 uitgangspunten voor besturingsmodel

NAM op afstand	• Inwoners en regionale overheden doen geen zaken met de NAM • Het rijk regelt de financiering met de NAM, op basis wettelijke aansprakelijkheid NAM
Inwoners staan centraal	• Inwoners denken en sturen waar relevant ten volle mee • De organisatiestructuur is helder en transparant • Het is voor inwoners duidelijk welke 'ingang' er is, zoveel mogelijk vanuit één loketgedachte
Slagkracht	• De betrokken overheden beschikken over toereikende bevoegdheden • Overheden organiseren regionale samenwerking en lokale bewonersparticipatie • Overheden hebben waar nodig doorzettingsmacht • Er is voldoende uitvoeringscapaciteit • Opgebouwde kennis en ervaring moeten zoveel mogelijk behouden blijven
Lokale en Regionale zeggenschap	• Er is lokale/ regionale publieke aansturing van visie, versterking, schadeherstel • De gemeente is eerst bevoegde voor inrichting van dorp of gebied (lokaal wat kan, bovenlokaal als het moet) • Er is een duidelijke bevoegdheidsverdeling en zoveel mogelijk democratische legitimiteit op lokaal niveau • De organisatiestructuur en werkprocessen kennen logische controlemechanismen en bestuurlijke aansturing • Provincie, gemeenten, en rijk bepalen samen de richting van visie, versterking, schadeherstel
Integraliteit	• Visie, versterking, en schadeherstel op regionale ontwikkeling worden qua besturing integraal beschouwd
Vorm volgt inhoud	• De organisatievorm wordt gebaseerd op de inhoudelijke opdracht en de daarvoor geldende, meest logische verdeling van taken en bevoegdheden
Uitlegbaar	• De voorgestelde besturing wordt onderbouwd door de specifieke inhoudelijke opgave in Groningen
Onafhankelijk (voor schade)	• Werkwijze en individuele besluitvorming bij schade wordt niet beïnvloed door partijen van buitenaf

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Behandelen eerst de 3 onderwerpen elk op zijn eigen merites en kijken dan naar integraliteit

NB: Discussievolgorde van vandaag gebaseerd op de verwachting dat er bij schade het minst en bij visie het meest veranderingen kunnen optreden in aanpak die impact hebben op besturing

NB: Onderwerp voor volgende Bestuurlijke Tafel

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Schade

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld besturingsmodel Schade op hoofdlijnen

In lijn met huidige aanpak in schadeprotocol, n.t.b. of evt. wijzigingen in aanpak invloed hebben op besturing. N.t.b. of/ hoe splitsing in deelcommissies wordt vormgegeven in relatie tot bezwaarbehandeling in reguliere bestuursrecht

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld besturingsmodel Schade op hoofdlijnen

In lijn met huidige aanpak in schadeprotocol, n.t.b. of evt. wijzigingen in aanpak invloed hebben op besturing. N.t.b. of/ hoe splitsing in deelcommissies wordt vormgegeven in relatie tot bezwaarbehandeling in reguliere bestuursrecht

Kaderstellende entiteit	Stelt kaders in vorm van schadeprotocol vast en indien nodig bij Stelt leden van commissies aan
Bestuur	Stuurt uitvoeringsorganisatie aan
Deelcommissie Mijnbouwschade	Bepaalt eigen werkwijze in lijn met kaders Besluit over claims
Deelcommissie bezwaar	Bepaalt eigen werkwijze in lijn met kaders Besluit over bezwaren
Commissie advies bezwaar	Bepaalt eigen werkwijze Adviseert over bezwaren
Uitvoerings-organisatie	Voert opnames, uitbetaling en evt. verhelpen schade in nature uit (deels uitgevoerd door private partijen) Rapporteert op geaggregeerd niveau over uitvoering en doet evt. adviezen voor bijstellen protocol
Bewoners en eigenaren	Maken melding van schade en maken evt. bezwaar Geven advies over kaders aan kaderstellende entiteit en over uitvoering aan uitvoeringsorganisatie

Indeling NTB, zie sticker

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld model lijkt aan uitgangspunten te voldoen

Uitgangspunten	Beoordeling
NAM uit het systeem	✓ NAM heeft geen enkele invloed op systeem of individuele beslissingen
Zeggenschap inwoners	✓ Bewoners zijn gehoord bij opstellen protocol, geven advies over uitvoering
Slagkracht	✓ Bestuursorgaan/ commissies hebben volledige mandaat om besluiten te nemen
Regionale zeggenschap	≈ Mogelijk afhankelijk van keuze tussen ZBO en GR
Integraliteit in de aanpak	≈ Aanpak voorziet nog niet voor samenloop met schade of visie
Vorm volgt inhoud	✓ Enkel inhoudelijke overwegingen hebben rol gespeeld bij inrichten model
Uitlegbaar	✓ Model bouwt op bestaande wetten en besturingsmodellen
Onafhankelijke besluitvorming	✓ Commissies kunnen zelfstandig opereren

✓ Voldoet ≈ Voldoet mogelijk ✗ Voldoet niet

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Welke keuzes nog te maken in model—eerste voorzet

1. Wie stelt kaders vast (i.e. permanente versie van tijdelijk besluit mijnbouwschade)?
2. Gemeenschappelijke Regeling, ZBO, of eigen positie in wet?
3. Waarover en hoe verantwoorden commissies zich?
4. Wat is positie van financiële middelen (fonds/ begrotingspost)?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

In uitwerken model nog nadere keuzes te maken— mogelijk onderwerpen voor volgende bestuurlijke tafel

Bij inrichten GR

- Welke gemeenten nemen deel?
- Wat zijn de stemverhoudingen in de GR?
- Welke bestuurslagen nemen plaats in Algemeen/ Dagelijks Bestuur?
- Wat is de bevoegdheidsverdeling tussen de bestuurslagen?
- Welke besluitvormingsregels hanteert de GR?
- Is Rijk medeoprichter of treedt zij toe?

Krijgen besturend vehikel/ uitvoeringsorganisatie aparte rechtspersoonlijkheid?

Welke regelingen worden overgenomen door dit vehikel?

Hoe kunnen de maatschappelijke organisaties (en regio bij ZBO) effectief advies geven over kaders en uitvoering?

Wat is het transitiemodel?

Gaan contracten medewerkers RVO.nl over naar nieuwe organisatie? Hoe?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Wie stelt kaders vast?

Context

Op dit moment zijn de kaders voor het behandelen van claims en bezwaren vastgelegd in het tijdelijke besluit mijnbouwschade

Deze kaders moeten een permanent karakter krijgen. Het gaat daarbij expliciet alleen om de kaders en niet om de werkwijze voor behandeling van individuele gevallen

Daarvoor is het noodzakelijk om een wettelijke basis te creëren voor het stellen van deze kaders op het niveau van het Rijk of van een decentrale overheid

Evt. kan deze bevoegdheid vervolgens worden ingebracht in een Gemeenschappelijke Regeling

Punten ter bespreking

- Rijk stelt kaders vast, horende de decentrale overheden, maatschappelijke organisaties, en (tijdelijke) commissie

Voorstel expertteam

- Rijk krijgt bevoegdheid kaders vast te stellen en brengt deze in een GR in (bestaande uit Rijk, provincie en gemeenten), waarna de GR de kaders vaststelt, horende de maatschappelijke organisaties en (tijdelijke) commissie
- Provincie stelt kaders vast, horende het Rijk, de gemeenten, maatschappelijke organisaties, en (tijdelijke) commissie
- Gemeenten stellen kaders vast die gelden per grondgebied

\+ Rijk is in staat tot opstellen kaders en dragen van bijbehorende verantwoordelijkheid
\+ Regio, maatschappelijke organisaties, en (tijdelijke) commissie hebben duidelijke adviserende positie
\+ Kaders zijn hetzelfde voor het gehele bevingsgebied
\+ Rijk kan kaders vaststellen ook als voor behandelen claims, bezwaar, en aansturen uitvoering voor een GR wordt gekozen, of andersom
!! Regio heeft minder invloed op opstellen kaders dan wanneer Rijk de bevoegdheid in een GR zou inbrengen of provincie die bevoegdheid zou hebben
!! Integraliteit in kaders i.r.t. visie en versterken mogelijk minder eenvoudig vorm te geven als GR kaders vast zou stellen

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Gemeenschappelijke Regeling, ZBO, of eigen positie in wet?

Context

Nu zijn behandeling claim, bezwaar, en aansturen van uitvoering belegd bij een tijdelijke commissie

De behandeling van claim, bezwaar, en aansturing en het aanwijzen van daarvoor verantwoordelijke individuen moeten een permanente publieke plek krijgen o.b.v. een nieuw te creëren bevoegdheid voor beoordelen claims

Daarvoor zijn organisatievormen op rijksniveau en in gezamenlijkheid mogelijk, waarbij resp. de ZBO en GR met rechtspersoonlijkheid het meest voor de hand liggen (zie achterliggende pagina's)

Voor schade is de belangrijkste overweging het borgen van de onafhankelijkheid van de commissies die deel zijn van de publieke organisatie

Punten ter bespreking

- ZBO met rechtspersoonlijkheid, waarbij provincie, evt. gemeenten, en maatschappelijke organisaties gehoord worden bij het aanstellen van bestuursleden

  \+ Onafhankelijkheid mogelijk eenvoudiger in te richten
  \+ Meer slagkracht aangezien bestuur relatief onafhankelijk is
  \+ Regio en maatschappelijk organisaties worden gehoord bij aanstellen bestuur en kan advies geven over uitvoering
  !! Regio heeft geen beslissende rol
  !! Als bij versterken voor GR wordt gekozen neemt bestuurlijke drukte niet af en valt integraliteit mogelijk moeilijker in te richten

- GR met rechtspersoonlijkheid, met gemeenten, provincie, en Rijk als deelnemers

  \+ Regio heeft beslissende rol in aanstelling
  \+ Als bij versterken voor GR wordt gekozen kan integraliteit mogelijk meer eenvoudig ingericht
  !! Inrichten onafhankelijkheid afhankelijk van exacte regeling (n.t.b. hoe eenvoudig dat is)
  !! Leden GR zijn verantwoordelijk lopen (financieel) risico en

Wordt nu uitgezocht

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Meerdere organisatievormen mogelijk

Input schadetafel

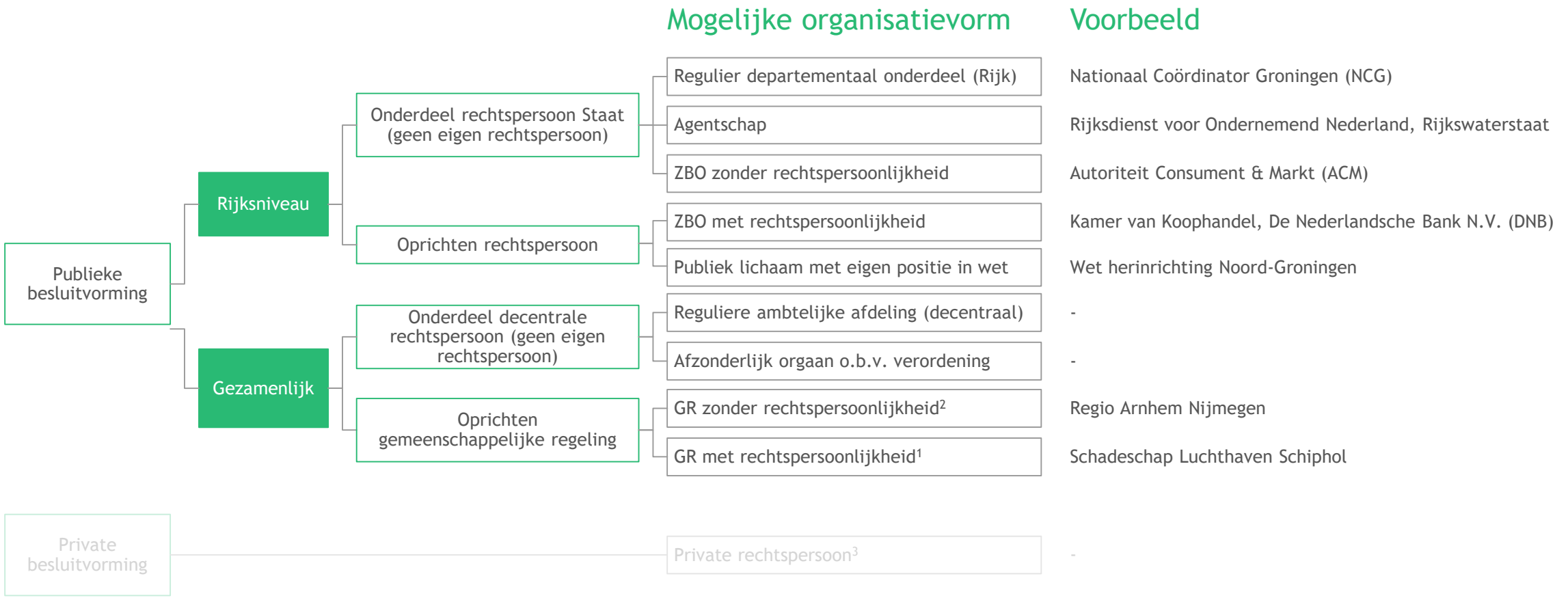

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam (GOL) of Bedrijfsvoerings-organisatie (BVO)
2. Gemeenschappelijk orgaan (GO) of Centrum-constructie 3. Stichting, NV, BV, etc.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Organisatievormen getoetst aan criteria

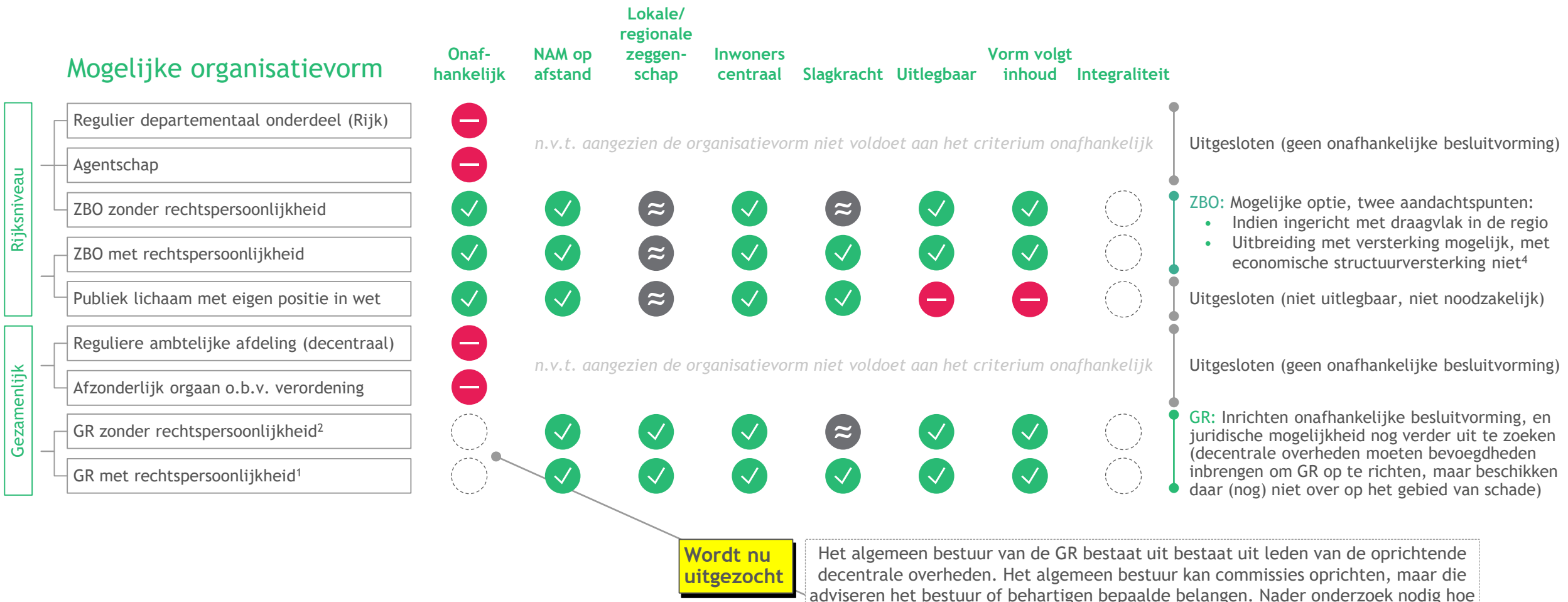

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam (GOL) of Bedrijfsvoerings-organisatie (BVO)
2. Gemeenschappelijk orgaan (GO) of Centrum-constructie 3. Stichting, NV, BV, etc.
4. Economische structuurversterking is taak medeoverheden

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Waarover en hoe verantwoorden commissies zich?

Context

Als publiek orgaan zal het bestuur moeten rapporteren en mogelijk verantwoording moeten afleggen over het vervullen van taken

Tegelijkertijd moeten de commissies zonder last en ruggenspraak kunnen acteren en zal het bestuur geen verantwoording moeten afleggen over kosten van toegekende claims

Punten ter bespreking

- Bestuur rapporteert over uitvoering en legt verantwoording af over apparaatskosten

Voorstel expertteam

- Bestuur rapporteert over uitvoering en kosten van toegekende claims en legt verantwoording af over apparaatskosten
- Bestuur rapporteert over uitvoering en apparaatskosten

+ Commissie creëert transparantie over uitvoering, waardoor minister (bij ZBO) of bestuur (bij GR) aanwijzingen kunnen geven op systeemniveau
+ Bij ZBO kan regio advies geven aan minister, in beide gevallen kunnen de maatschappelijke organisaties advies geven aan het bestuur en evt. aan de uitvoeringsorganisatie
+ Door niet rapporteren over kosten van toegekende claims is er minder risico op beïnvloeden van individuele gevallen
+ Commissie legt wel verantwoording af over apparaatskosten waarmee die meer beheersbaar kunnen zijn
!! Commissie moet bewaken dat zij advies op systeemniveau alleen waar wenselijk vertaalt in de werkwijze en oordelen

NB: Inspraak MO's verplaatst naar nader uit te werken punten, te bespreken op volgende BT

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Wat is positie van financiële middelen (fonds/ begrotingspost)?

Context

Toegekende claims moeten worden betaald zonder directe rol van de NAM. Daarnaast zal commissie apparaatskosten hebben

De commissie zal daarom over middelen moeten beschikken. Het Rijk draagt zorg voor deze middelen

Vraag is hoe de commissie over deze middelen kan beschikken, zonder zich over de kosten van toegekende claims te moeten verantwoorden (wel over de apparaatskosten)

Punten ter bespreking

- Rijk stelt fonds ter beschikking voor kosten toegekende claims en apart voor apparaatskosten, bestuur kan zonder overleg met Rijk beschikken over middelen in deze fondsen. Rijk vult fonds aan, ook tussentijds, indien nodig

Voorstel expertteam

+ Commissie kan besluiten nemen onafhankelijk van of daar voldoende middelen beschikbaar voor zijn, ook tussentijds
+ Beperkter risico op politieke druk vanuit kamer of minister op beheersen van budget dan bij begrotingspost, onafhankelijker dan andere opties
+ Is zo opgenomen in regeerakkoord
!! Fonds kan theoretisch wel uitgeput raken, Rijk moet verantwoordelijkheid nemen in vullen ervan

- Rijk stelt fonds ter beschikking voor kosten toegekende claims en maakt begrotingspost voor apparaatskosten, bestuur kan zonder overleg met Rijk beschikken over middelen. Rijk vult fonds aan, ook tussentijds, indien nodig

- Rijk creëert begrotingspost voor kosten toegekende claims en apart voor apparaatskosten, bestuur kan zonder overleg met Rijk beschikken over middelen uit deze begrotingspost

Te valideren of dit ook werkt voor GR

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Versterking

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld besturingsmodel Versterking op hoofdlijnen

O.b.v. huidige interpretatie van versterkingsaanpak van vandaag op hoofdlijnen—later nog verder aan te passen, ook op een evt. aanzienlijk lichter versterkingsscenario

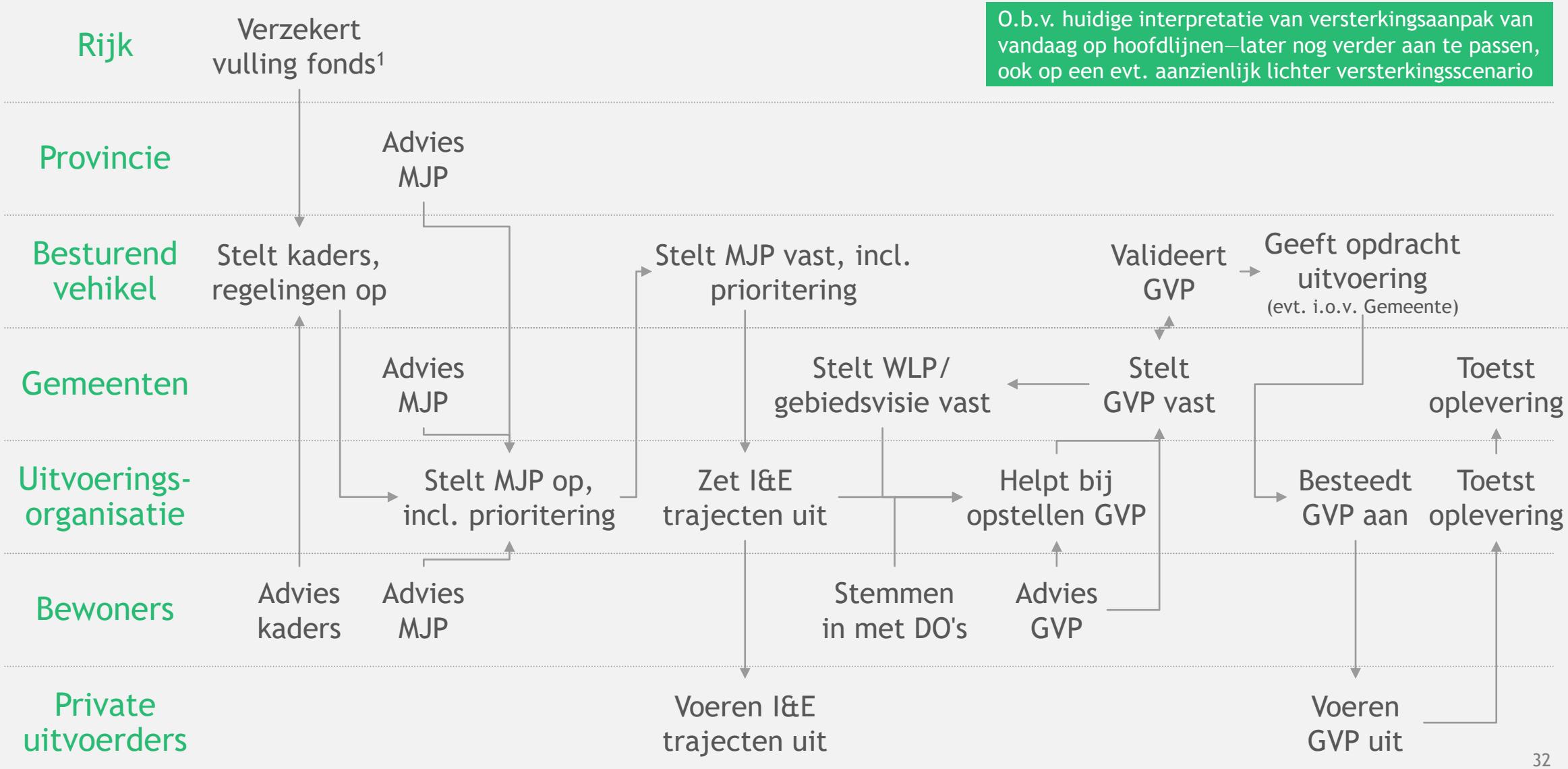

1. Nader te bepalen hoe dat gaat, en in welke mate Rijk daarbij financieel risico loopt MJP: MeerJarenPlan WLP: WoonLeefbaarheidsPlan GVP: GebiedsVersterkingsPlan I&E: Inspectie & Engineering

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld besturingsmodel Versterking op hoofdlijnen

Rijk	Verzekert vulling versterkingsfonds door NAM (Nader te bepalen hoe dat gaat, en in welke mate Rijk daarbij financieel risico loopt) Legt veiligheidsnorm vast in Bouwbesluit (NTB hoe NAM verplicht kan blijven kosten te betalen die gemoeid zijn met voldoen aan NPR) Loopt samen met gemeenten en provincie (in geval van GR) financieel risico als fonds kosten van versterking niet kan dekken
Provincie	Brengt voor versterking relevante bevoegdheden in besturend vehikel in (in geval van GR) Houdt interbestuurlijk toezicht op gemeenten in kader versterkingsopgave (NTB in welke mate dat kan)
Besturend vehikel	Stelt kaders voor prioriteren, en financiële/ inhoudelijke kaders versterken vast Stelt MeerJarenProgramma voor uitvoeringsorganisatie vast, incl. prioritering gebieden Stelt uitvoeringsorganisatie in (als die geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft) Geeft opdracht aan uitvoeringsorganisatie voor betrekken bewoners, waar relevant op verzoek van gemeenten op specifieke wijze Stelt conceptversie GVP vast (na toetsing veiligheid, financiën, en inhoud o.b.v. eigen kaders) Geeft opdracht aan uitvoeringsorganisatie voor uitvoering definitief GVP (als dat is goedgekeurd door gemeente en besturend vehikel)
Gemeenten	Brengen voor versterking relevante bevoegdheden in besturend vehikel in (in geval van GR) Kan via bestuur van besturend vehikel wijze van betrekken van bewoners door uitvoeringsorganisatie aanpassen of overnemen Stelt GVP vast Heeft verantwoordelijkheid (en mogelijk doorzetmacht) richting individuele bewoners in bewaken veiligheid Gemeenteraad toetst op doeltreffendheid en doelmatigheid, evt. ondersteund door externe adviseurs Lopen samen met Rijk en provincie financieel risico als fonds kosten van versterking niet kan dekken (in geval van GR)
Uitvoerings-organisatie	Adviseert bestuur van vehikel over kaders en regelingen Stelt MeerJarenProgramma op (incl. gemeente-overstijgend/ sectorgericht beleid, prioritering), vast te stellen door besturend vehikel Bereid met gemeente en bewoners GVP voor Voert GVP uit, incl. toetsen van oplevering door private partijen) Voert regelingen uit Sluit contracten met private partijen voor uitvoering en is verantwoordelijk voor contractmanagement
Bewoners	Hebben adviesrecht (via maatschappelijke organisaties) aan bestuurlijk vehikel en uitvoeringsorganisatie over beleid en uitvoering Adviseren aan uitvoeringsorganisatie en gemeente over GVP Uitvoeringsorganisatie stuurt plan alleen naar bestuur na goede dialoog met bewoners

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld model lijkt aan uitgangspunten te voldoen

Uitgangspunten	Beoordeling
NAM uit het systeem	✓ NAM enkel nog relevant voor vullen fonds, is verantwoordelijkheid Rijk
Zeggenschap inwoners	✓ Bewoners hebben adviesrecht richting vehikel en uitvoeringsorganisatie
Slagkracht	≈ Slagkracht hangt af van bemensing en financiering van betrokken overheden
Regionale zeggenschap	✓ Regio vormt grootste deel bestuur vehikel en gemeenten stellen GVP vast
Integraliteit in de aanpak	≈ Aanpak voorziet nog niet voor samenloop met schade of visie
Vorm volgt inhoud	✓ Enkel inhoudelijke overwegingen hebben rol gespeeld bij inrichten model
Uitlegbaar	✓ Model bouwt op bestaande wetten en besturingsmodellen

✓ Voldoet ≈ Voldoet mogelijk ✗ Voldoet niet

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Welke keuzes nog te maken in model—eerste voorzet

1. In welke mate zijn gemeenten (financieel) verantwoordelijk?
2. Gemeenschappelijke Regeling, ZBO, of eigen positie in wet?
3. Welke bevoegdheden zijn nodig en wie krijgt ze (gemeenten, provincie, Rijk, GR/ZBO)?
4. Wat is de plek van het versterkingsfonds, en hoe verhoudt zich dat tot het vehikel?
5. Welke kaders stelt vehikel vast?
6. Is de uitvoeringsorganisatie een losse rechtspersoon of juridisch deel van vehikel?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

In uitwerken model nog nadere keuzes te maken— mogelijk onderwerpen voor volgende bestuurlijke tafel

Bij inrichten GR

- Welke gemeenten nemen deel?
- Wat zijn de stemverhoudingen in de GR?
- Welke bestuurslagen nemen plaats in Algemeen/ Dagelijks Bestuur?
- Wat is de bevoegdheidsverdeling tussen de bestuurslagen?
- Welke besluitvormingsregels hanteert de GR?
- Welke risico's lopen deelnemers aan de GR?

Welke middelen zijn er beschikbaar? Welke regelingen worden overgenomen?

Wordt ingenieursdeel CVW een publieke of private taak?

Wat is het transitiemodel? Worden NCG/ CVW al dan niet deels geabsorbeerd in uitvoeringsorganisatie?

Wat vast te leggen in GVP? Stuurt vehikel concept GVP naar gemeente of gemeente vastgesteld GVP naar vehikel?

Is gemeente opdrachtgever richting uitvoeringsorganisatie, al dan niet via bestuur GR?

Is er doorzettingsmacht naar gemeenten? En naar individuen?

Hoe komt evt. extra geld van gemeenten voor extra activiteiten bij uitvoering terecht?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: In welke mate zijn gemeenten (financieel) verantwoordelijk?

Context

Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering: in elk geval in het vaststellen van het GVP en het geven van opdrachten aan de uitvoeringsorganisatie via de GR

Gemeenten zouden ook zelf direct verantwoordelijkheid kunnen nemen voor de financiën en uitvoering—en dan ook voor bijbehorende risico's

Wanneer gemeenten dat niet doen lijkt het belangrijk om kaders te stellen aan GVPs om ervoor te zorgen dat kosten beheersbaar zijn en gemeenten gelijk behandeld worden

Punten ter bespreking

- Het bestuurlijk vehikel kent financiële middelen toe aan de uitvoerings-organisatie o.b.v. een door de gemeente vastgesteld en door het vehikel getoetst GVP. Het vehikel stelt daarvoor (in elk geval) financiële kaders op om totale kosten beheersbaar te maken. Deelnemers aan vehikel lopen collectief risico

Voorstel expertteam

- Het bestuurlijk vehikel verdeelt middelen tussen gemeenten o.b.v. een vooraf bepaalde verdeelsleutel. Gemeente voeren operatie uit en lopen volledig financieel risico

- Het bestuurlijk vehikel verdeelt middelen tussen gemeenten o.b.v. een vooraf bepaalde verdeelsleutel. Gemeenten kunnen afwijkend bedrag krijgen o.b.v. getoetst GVP. Deelnemers aan vehikel lopen collectief risico

+ Versterkingsoperaties hebben de financiële middelen die o.b.v. de vastgestelde kaders noodzakelijk zijn om de operatie uit te voeren
+ Deelnemers aan of eigenaar van het bestuurlijk vehikel zijn geprikkeld om kaders op te stellen die kosten beheersbaar maken
+ Het is niet nodig om o.b.v. de vandaag beschikbare informatie een exacte inschatting te maken van de totale kosten van de versterking op gemeenteniveau
+ Onzekerheden in de inschatting van kosten kunnen 'uitmiddelen' over gemeenten heen
!! Als vehikel GVPs goedkeurt die in totaal meer kosten dan de beschikbare middelen zullen de deelnemers aan of eigenaar van het vehikel de extra kosten dragen

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: GR, ZBO, of eigen positie in wet?

Context

Een organisatie zal keuzes moeten maken en mogelijk uitvoering moeten geven aan een aantal zaken die het niveau van een enkele gemeente overstijgen

Het gaat hier om het verdelen van middelen, het opstellen van kaders m.b.t. financiën en evt. inhoud, het aansturen van een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie, het vaststellen van meerjarenplannen voor die organisatie, en evt. het valideren van gebiedsversterkings-plannen

Daarbij moet worden bepaald wat de meest aantrekkelijke organisatie-vorm is voor een dergelijk vehikel. De meest voor de hand liggende vormen zijn een GR en ZBO met rechtspersoonlijkheid (zie volgende pagina)

Punten ter bespreking

- Gemeenschappelijke Regeling met gemeenten, provincie, en Rijk als deelnemers

Voorstel expertteam

- ZBO ingesteld door het Rijk, waarbij Minister EZK bestuurders benoemt en ontslaat gehoord hebbende burgemeesters en CdK namens de regio

\+ Alle bij versterking betrokken overheden hebben duidelijke rol in vaststellen kaders, met duidelijke vertegenwoordiging van en aanspreekpunt voor bewoners
\+ Financiën, vaststellen kaders, en aansturen uitvoeringsorganisatie zijn in één hand
\+ Alle partijen zijn mede-verantwoordelijk voor financiën en daarom geprikkeld om beslissingen te nemen met oog voor alle belangen
!! Bestuurlijke slagkracht ZBO kán hoger zijn (afh. v. inrichting), deelnemers GR moeten onderling tot besluitvorming komen terwijl belangen niet altijd gelijk lopen en breder zijn dan veiligheid
!! Deelnemers GR gaan aanzienlijk financieel risico aan
!! GR heeft niet altijd goed imago

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Organisatievormen getoetst aan criteria

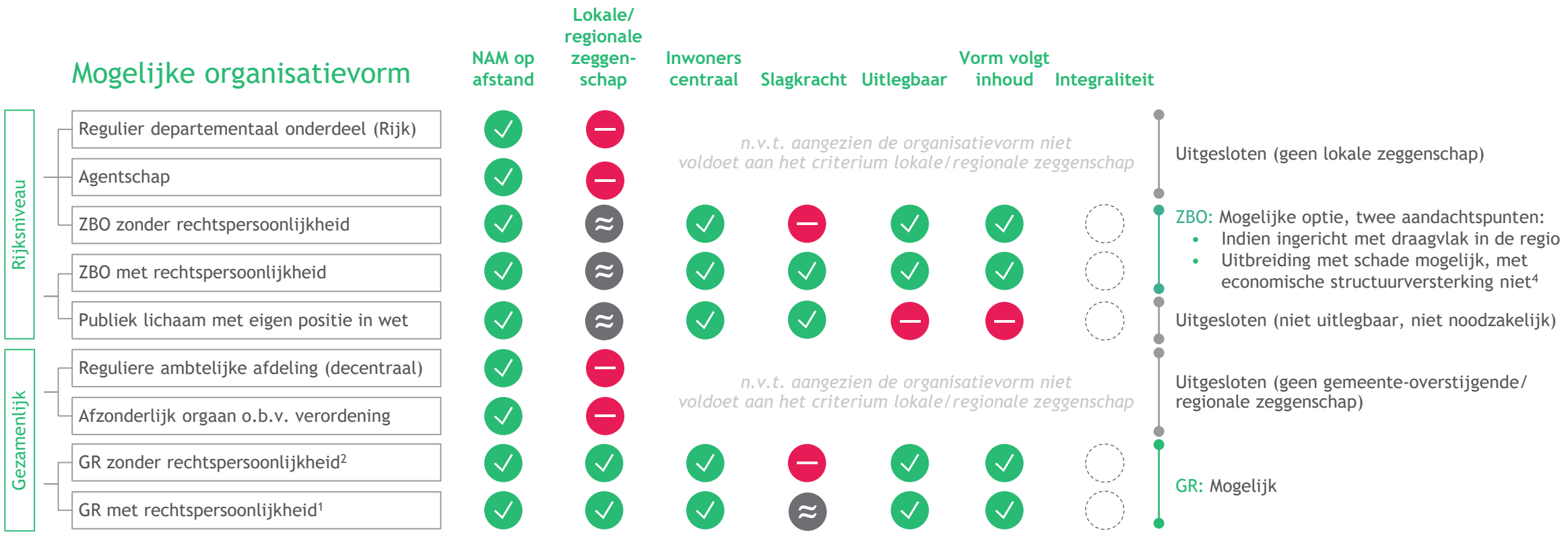

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam (GOL) of Bedrijfsvoerings-organisatie (BVO)
2. Gemeenschappelijk orgaan (GO) of Centrum-constructie 3. Stichting, NV, BV, etc.
4. Economische structuurversterking is taak medeoverheden

✓ Voldoet aan criteria ≈ Voldoet deels aan criteria – Voldoet niet aan criteria

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Welke bevoegdheden zijn nodig en wie krijgt ze?

Context

Provincie en gemeenten hebben bevoegdheden op vlak ruimtelijke ordening en vergunningsverlening

Om evt. deel te kunnen nemen aan een GR moeten provincie en gemeente bevoegdheden inbrengen

NCG handelt nu o.b.v. haar instellingsbesluit. Het gaat hier o.a. om opstellen MJP, uitzetten I&E, vaststellen VA's/DO's, aanbesteden GVP, opdrachtgeverschap NPR. Deze bevoegdheden krijgen bij voorkeur een specifieke wettelijke basis

Om haar taak goed uit te voeren moet het vehikel financiële en evt. inhoudelijke kaders kunnen stellen aan versterking. Om diezelfde reden moet gemeente gebiedsvisie en GVP kunnen vaststellen, met daarin o.a. (wijzigingen) aan bestemmingsplan

Punten ter bespreking

- Bestaande bevoegdheden omtrent ruimtelijke ordening en vergunningsverlening blijven bij gemeenten en provincie (en spelen belangrijke rol in GVP). Nieuwe bevoegdheden worden via gemeente, provincie, of Rijk ingebracht

Voorstel expertteam

- Bestaande bevoegdheden omtrent ruimtelijke ordening en vergunningsverlening worden waar ze raken aan de versterking ook ingebracht in de GR, net als nieuwe bevoegdheden

\+ Provincie en gemeenten kunnen deelnemen aan GR en daarbij gemeente- en gemeente-overstijgend belang bewaken
\+ Bestuur GR kan noodzakelijke besluiten nemen, zonder in te treden in huidige bevoegdheden van gemeenten en provincie
!! Bestuur GR besluit over beleid, programmering, en kaders en niet direct over bijv. wijzigingen in de openbare ruimte die wel belangrijk zijn voor de versterkingsoperatie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Overzicht bestaande bevoegdheden

Huidige allocatie	Bevoegdheden	Voorgestelde allocatie
Raad	• Kaders VTH vaststellen	• Raad
	• Woonvisie vaststellen	• Raad, deel GVP[1]
	• Gebieds-/ omgevingsvisie vaststellen	• Raad, deel GVP[1]
	• Bouwverordering vaststellen	• Raad
	• Welstandbeleid vaststellen	• Raad
	• Volkshuisvestingsbeleid vaststellen	• Raad, deel GVP[1]
	• Wro coördinatieregeling toepassen	• Raad, deel GVP[1]
	• Wro grondexploitatie uitvoeren	• Raad, deel GVP[1]
		• Raad, deel GVP[1]
College	• Wabo vergunning verlenen	• College
	• Wabo handhaven	• College
	• Wro handhavingsplan vastleggen en verslagleggen	• College
	• Wro handhaven	• College
	• Woningwet handhaven	• College
	• Instandhoudingsplicht monumenten opleggen	• College
PS	• Gebieds-/ omgevingsvisie vaststellen	• PS
GS	• Woningbouwafspraken	• GS of GR
	• Vergunningsverlening, toezicht, handhaving	• GS
	• Verlenen ontheffen flora- en fauna	• GS

1. Voor gebieden met versterking stelt relevante orgaan desbetreffend item vast (of amendeert deze) als deel van vaststellen GVP

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Overzicht te creëren bevoegdheden

Mogelijk nader aan te vullen met specifieke financieringsbevoegdheden

Huidige allocatie	Bevoegdheden	Voorgestelde allocatie
NCG	• Opdrachtgeverschap NPR	• GR, via Rijk
	• Van toepassing verklaren NPR	• Rijk
	• Opstellen financieringskaders	• GR, via Rijk
	• Vaststellen MJP, incl. programmering	• GR, via Rijk of provincie
	• Uitzetten I&E, aansturen bureaus	• GR, via gemeente
	• Validatie I&E	• GR, via gemeente
	• Vaststellen koppelkansen	• GR, via gemeente
	• Vaststellen VA's/DO's	• GR, via gemeente
	• Adviseren over inhoud GVP	• GR, via provincie
	• Aanbesteden GVP, aansturen bureaus	• GR, via gemeente

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Wat is de plek van het versterkingsfonds?

Context

Het vehikel zal over middelen moeten beschikken om uitvoeren van GVPs te kunnen financieren

Deze middelen worden verzameld door het Rijk o.b.v. afspraken met de NAM

Punten ter bespreking

- Fonds wordt zonder toetsing door Rijk overgedragen aan het vehikel. Vehikel loopt daarmee financieel risico

Voorstel expertteam

- Rijk neemt verantwoordelijkheid voor toereikendheid fonds. Rijk doet daarom toetsing voordat GVPs gefinancierd kunnen worden

\+ Besluiten over GVP's door vehikel geven ook automatisch budget vrij
\+ Beslissingen hoeven niet dubbel te worden genomen, er ontstaat geen onderhandelingsdynamiek tussen vehikel en Rijk (vergelijkbaar met dynamiek tussen NCG en NAM)
!! Deelnemers aan GR lopen financieel risico

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Welke kaders stelt het vehikel vast?

Context

Uitgaande van model waarbij gemeenten niet zelf de volledige verantwoordelijk nemen zal het besturende vehikel geld verdelen o.b.v. door gemeenten vastgestelde GebiedsVersterkingsPlannen

Het besturende vehikel moet deze plannen toetsen aan zelf op te stellen kaders om te borgen dat de totale versterkingskosten passen binnen de middelen van het versterkingsfonds

Daarnaast zou het vehikel inhoudelijke kaders vast kunnen stellen (op gebied wijze versterken, snelheid, keuzevrijheid bewoners, duurzaamheid, erfgoed, etc.) om goede resultaten voor de regio te borgen

Punten ter bespreking

- Het bestuur legt (naast financiële kaders) inhoudelijke kaders vast over bijv. wijze versterken en duurzaamheid. De uitvoeringsorganisatie adviseert het bestuur bij het opstellen van deze kaders en verwerkt deze in beleidsvoorstellen in het concept MJP

Voorstel expertteam

- Het bestuur van het vehikel bepaalt enkel financiële kaders, er zijn geen inhoudelijke criteria aan de GVPs

+ Er is meer zekerheid dat uitgeven van versterkingsgeld ook leidt tot het snel en doelmatig realiseren van de versterkingsopgave
+ Er is meer zekerheid dat de uitgaven aan de versterkings-opgaven passen binnen het fonds
+ Er is meer kans dat eigenaren in vergelijkbare situaties ook vergelijkbare oplossingen aangedragen krijgen
+ Er is meer kans dat versterking leidt tot goede resultaten voor de regio op gebied van bijv. duurzaamheid en erfgoed
!! Uitvoeringsorganisatie en gemeenten hebben niet de volledige inhoudelijke vrijheid om het GVP vorm te geven in lijn met lokale wensen en omstandigheden

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Is de uitvoeringsorganisatie een losse rechtspersoon?

Context

Het bestuurlijke vehikel bepaalt de kaders voor versterken, stelt het MJP vast, en toetst GVPs. Daarnaast stuurt dit vehikel de uitvoerings-organisatie aan

Aansturing door het vehikel is belangrijk om ervoor te zorgen dat de uitvoering in lijn is met de gestelde kaders en het MJP en om zorg te dragen voor democratische legitimiteit

Tegelijkertijd is het belangrijk om voldoende gewicht te geven aan de inhoudelijke expertise die bestaat binnen zo'n uitvoeringsorganisatie (en die zeker bij een GR tegenwicht kan bieden aan eventuele meer politieke overwegingen van het bestuur daarvan)

Punten ter bespreking

- Uitvoeringsorganisatie is deel van dezelfde rechtspersoon en heeft wél een eigen directeur met voldoende mandaat maar géén eigen bestuur

Voorstel expertteam

- Uitvoeringsorganisatie is een aparte rechtspersoon met een eigen bestuur en eigen bevoegdheden die handelt binnen de kaders vastgesteld door het bestuurlijke vehikel

+ Er vindt geen dubbele besluitvorming plaats
+ Bestuurlijke druk wordt niet groter
+ Als uitvoering niet in lijn is met kaders, MJP, of GVPs kan bestuurlijk vehikel bijsturen
+ Directeur kan inhoudelijk tegenwicht bieden o.b.v. het gegeven mandaat (evt. vast te leggen in regeling zodat daar niet eenvoudig van kan worden afgeweken)
!! Uitvoeringsorganisatie kan buiten de gemandateerde onderwerpen geen eigen afweging maken

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Visie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld besturingsmodel Visie op hoofdlijnen

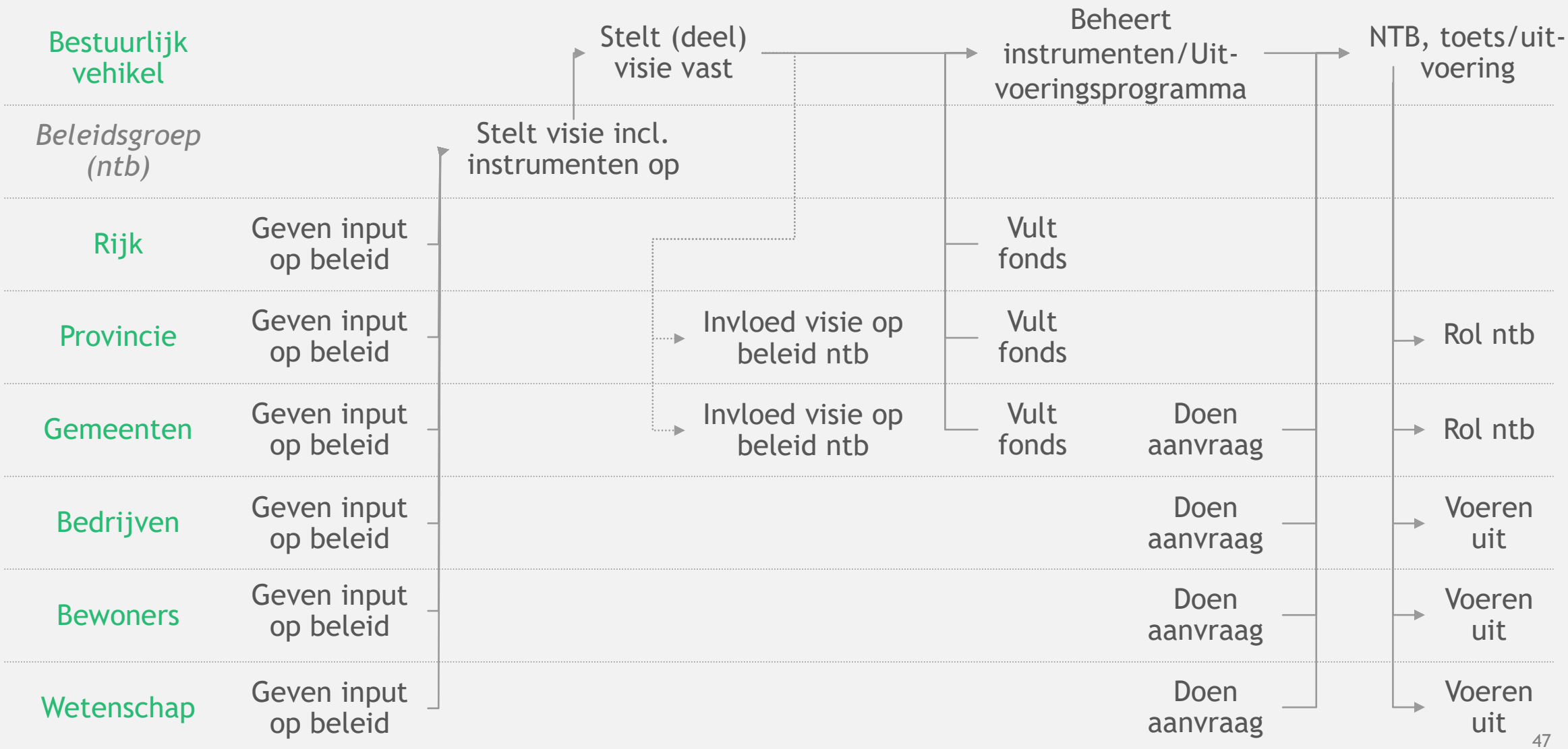

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld besturingsmodel Visie op hoofdlijnen

Bestuurlijk vehikel	Stelt (relevant deel) visie vast Stelt instrumenten vast en beheert deze Toetst subsidieaanvragen
Beleidsgroep (ntb)	Indien visie nader wordt geconcretiseerd bereidt beleidsgroep voorstel voor bestuurlijke entiteit voor, incl. voorstel voor in te zetten instrumenten en evt. uitvoeringsprogramma Voert evt. uitvoeringsprogramma uit
Rijk	Zorgt voor de financiering van het fonds (2,5% van de aardgasbaten)
Provincie	Nader te bepalen op welke wijze provincie besturing beïnvloedt Nader te bepalen in welke mate visie beleid provincie beïnvloedt Draagt mogelijk bij aan financiering
Gemeenten	Nader te bepalen op welke wijze gemeente besturing beïnvloedt Nader te bepalen in welke mate visie beleid gemeente beïnvloedt
Bedrijven	Levert de voor de toekomstvisie en uitvoering daarvan benodigde kennis (praktijkkennis) Zorgt voor uitvoering en innovatie op de terreinen van de toekomstvisie
Bewoners	Bij de voorbereiding van de toekomstvisie vindt een continue dialoog plaats met maatschappelijke organisaties en inwoners en alleen een door de inwoners gedragen plan wordt na voorbereiding door de beleidsgroep aan het bestuur gezonden ter vaststelling
Wetenschap	Levert de voor de toekomstvisie en uitvoering daarvan benodigde kennis (onderzoek, kennisinstellingen, etc.)

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld model lijkt aan algemene uitgangspunten te voldoen

Uitgangspunten	Beoordeling
NAM uit het systeem	✓ NAM heeft geen rol in visie
Zeggenschap inwoners	✓ Bewoners hebben rol in opstellen visie
Slagkracht	≈ Slagkracht hangt af van bemensing en financiering van betrokken overheden
Regionale zeggenschap	✓ Regio vormt bestuur vehikel (exacte invulling NTB)
Integraliteit in de aanpak	≈ Aanpak voorziet nog niet voor samenloop met schade of visie
Vorm volgt inhoud	✓ Enkel inhoudelijke overwegingen hebben rol gespeeld bij inrichten model
Uitlegbaar	✓ Gebruik van reguliere instrumenten voor opstellen en uitvoeren visie

✓ Voldoet ≈ Voldoet mogelijk ✗ Voldoet niet

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Welke keuzes nog te maken in model—eerste voorzet

1. Hoe beïnvloedt de visie de versterkingskaders?
2. Worden de financierings- of uitvoeringsinstrumenten bij de provincie of GR belegd?
3. Beïnvloedt de visie provinciaal en gemeentelijk beleid?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

In uitwerken model nog nadere keuzes te maken— mogelijk onderwerpen voor volgende bestuurlijke tafel

Bij inrichten GR

- Welke gemeenten nemen deel?
- Wat zijn de stemverhoudingen in de GR?
- Welke bestuurslagen nemen plaats in Algemeen/ Dagelijks Bestuur?
- Wat is de bevoegdheidsverdeling tussen de bestuurslagen?
- Welke besluitvormingsregels hanteert de GR?

Hoe hebben de maatschappelijke organisaties, bedrijven, en instelling effectief invloed op opstellen, evt. vaststellen, en evt. uitvoeren van visie?

Wat is het transitiemodel?

Wat is de verhouding met bestaande organen?

Welke middelen brengen Rijk, provincie, gemeenten in?

Wordt het instrumentarium een financieel instrumentarium of een uitvoeringsprogramma?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Hoe beïnvloedt de visie de versterkingskaders?

Context

Als deel van het Groningen Bovengronds traject wordt een visie opgesteld met daarin een wenkend perspectief voor Groningen en een concreet pakket aan maatregelen, te financieren uit bestaand beleid, privaat geld, en het op te richten Regiofonds

Elementen uit de visie hebben implicaties voor de versterkings-operatie

Om te zorgen dat die visie ook tot concrete veranderingen leidt kunnen elementen van die visie als dwingende kaders voor de versterkingsoperatie worden vastgelegd

Punten ter bespreking

- Bestuurlijk vehikel versterkingsoperatie bepaalt naar eigen inzicht in welke mate aan visie invulling gegeven wordt in het kader van versterking

Voorstel expertteam

- Bestuurlijk vehikel versterkingsoperatie is verplicht kerndoelstellingen visie na te streven, maar kiest zelf hoe doelstellingen worden nagestreefd. Controle achteraf via de gebruikelijke verantwoordingsprocedure voor het bestuurlijk vehikel

- Het bestuurlijk vehikel voor de versterkingsoperatie moet kaders voor versterking laten goedkeuren door besturingsvehikel visie

\+ Bestuurders versterkingsvehikel zijn als dat een GR is al alle relevante bestuurders, vehikel gericht op visie voegt niets toe

\+ Effectiviteit en snelheid versterkingsoperatie hoger bij uitvoering van visie op basis van eigen inzicht versterkingsvehikel

\+ Versterkingsvehikel kan snel reageren op voortschrijdend inzicht, zonder aanpassing van eerder vastgestelde visie

!! Waar prioriteiten besturingsvehikels van visie en versterking conflicteren, of prioritering bevingsgemeenten en overige gemeenten verschillen, wordt uitvoering mogelijk belemmerd

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Worden instrumenten bij de gemeente, provincie of GR belegd?

Context

Als deel van het Groningen Bovengronds traject wordt een visie opgesteld met daarin een concreet pakket aan maatregelen, te financieren uit bestaand beleid, privaat geld, en het op te richten Regiofonds

Om de maatregelen uit te voeren worden financieringsinstrumenten of een uitvoeringsprogramma gecreëerd

Het beheer van het instrumentarium kan bij de gemeenten, Provincie of de GR worden belegd

Punten ter bespreking

- Het instrumentarium wordt beheerd door een GR. Deelnemers aan de GR, waaronder afzonderlijke gemeenten hebben directe inspraak in het beheer van het instrumentarium

Voorstel expertteam

- Het instrumentarium wordt beheerd door de Provincie Groningen. De Provincie legt via de bestaande democratische procedures verantwoording af over haar beheer

- Het instrumentarium wordt beheerd door afzonderlijke gemeenten. De gemeenten leggen via de bestaande democratische procedures verantwoording af over hun beheer

\+ Het instrumentarium, en de relevante middelen, hoeven niet op voorhand verdeeld te worden over gemeenten
\+ Gemeenten hebben via de GR directe inspraak op het beheer van het instrumentarium
\+ Als het versterkingsvehikel een GR is, kan deze ook het instrumentarium voor visie beheren. Dat vergemakkelijkt coördinatie
!! Democratische controle op beheer van het instrumentarium is indirecter dan wanneer het bij provincie of gemeenten belegd is
!! Binnen de GR kan strijd ontstaan tussen afzonderlijke gemeenten, waardoor de uitvoering in het gedrang komt

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Beïnvloedt de visie provinciaal en gemeentelijk beleid?

Context

Als deel van het Groningen Bovengronds traject wordt een visie opgesteld met daarin een wenkend perspectief voor Groningen en een concreet pakket aan maatregelen, te financieren uit bestaand beleid, privaat geld, en het op te richten Regiofonds

Elementen uit die visie hebben implicaties voor de 'reguliere' ruimtelijk-economische en sociaal-fysieke activiteiten van provincie en gemeenten

Om te zorgen dat de visie ook tot concrete veranderingen leidt kunnen elementen van de visie worden vastgelegd om deze reguliere activiteiten te beïnvloeden

Punten ter bespreking

- Provincie en gemeenten bepalen naar eigen inzicht in welke mate aan visie invulling gegeven wordt in het kader van versterking

Voorstel expertteam

- Provincie en gemeenten zijn verplicht kerndoelstellingen visie na te streven, maar kiezen zelf hoe doelstellingen worden nagestreefd. Controle achteraf via de gebruikelijke democratische procedure

- Provincie en gemeenten leggen beleid binnen specifieke deelgebieden (bijv. ruimtelijke ordening, infrastructuur) voor aan bestuurlijke entiteit versterking

\+ Provincie en gemeenten kennen lokale situatie het beste en kunnen beter aangepast beleid schrijven
\+ Provincie en gemeenten kunnen snel reageren op voortschrijdend inzicht, zonder aanpassing van eerder vastgestelde visie
\+ Gemeenten en provincie kunnen zich niet verschuilen achter of afzetten tegen beperkingen opgelegd in visie
!! Gemeenten en provincie kunnen afwijken van visie als dat politiek of bestuurlijk voordelig is
!! Coördinatie van beleid tussen decentrale lichamen moeilijker zonder gedeeld dwingend kader

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Vervolgstappen

Verder detailleren van model (incl. taken/ bevoegdheden) per overheid/ organisatie in gedetailleerd voorstel

Uitwerken wat er nodig is aan wet- en regelgeving i.s.m. tafel wet- en regelgeving

Bepalen van gewenst transitiemodel

Verkennen van consequenties op capaciteit en middelen van overheden/ organisaties

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Agenda

Toekomstvisie

Besturing

Schadefonds

Appendix: Toekomstvisie maatregelen

Expertteam heeft opties voor reikwijdte schadefonds voorbereid

Het schadefonds geeft definitief vorm aan de publieke organisatie, inclusief uitvoeringsorganisatie, voor de schadeafhandeling als gevolg van bodembeweging door gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag bij Norg. Tot het moment dat deze publieke organisatie formeel kan functioneren, wikkelt de Tijdelijke commissie mijnbouwschade Groningen (hierna: TCM) volgens het schadeprotocol schademeldingen af. Het instellingsbesluit van de TCM regelt dat de afhandeling van fysieke schade en directe gevolgschade langs publieke weg wordt afgehandeld.

In het instellingsbesluit is niet voor alle schadesoorten en regelingen een publieke vormgeving vastgelegd. Dit document doet voorstellen voor de soorten schades en doelgroepen die onder het definitieve schadefonds vallen.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Opties voor reikwijdte zijn per schadesoort en doelgroep uitgewerkt

		Doelgroepen										
		Nat. personen[1]		Rechtspersonen							Speciaal	
		Particu-lier[2]	Huur-ders	Wo-co's[3]	MKB	Groot-bedrijf	Industrie	Infra	FAB[4]	Over-heid	Erfgoed[5]	Publieks-functie[6]
Schadesoorten	Fysieke schade aan gebouwen of werken[7]	✓	✓	✓	✓	✓	●	●	✓	✓	✓	✓
	Immateriële schade (wel/niet verbonden aan fysieke schade)	☆	☆	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Vermogensschade niet verbonden aan fysieke schade	☆	☆	☆	☆	☆	●	●	☆	☆	n.v.t.	n.v.t.
	Waardedaling[8] ('waardevermindering')	☆	n.v.t.	☆	☆	☆	●	●	☆	-	☆	-
Regelingen	Regeling mestkelders	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	✓	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Programma Groninger Schuren en Stallen (PGSS)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	✓	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Waardevermeerderingsregeling	☆	☆	-	-	-	-	-	-	-	☆	-
	Opkoopregeling ('koopinstrument')	*Door de sterke relatie van deze regelingen met de versterkingsopgave lijkt het expertteam schadefonds wenselijk om deze ter bespreking over te dragen aan het expertteam versterking*										
	Nieuwbouwregeling NAM											
Org.	Ondersteunende organisaties: Commissie Bijzondere Situaties, Erfgoedloket, MKB-loket, Stut-en-Steun, Onafhankelijk Raadsman	*Deze organisaties vervullen een functie in de huidige schadeafhandeling en versterkingsopgave die behouden moet worden. Het expertteam schadefonds stelt voor deze ondersteunende organisaties met een positief advies over de functievervulling ter bespreking over te dragen aan expertteam besturing, zodat dit team kan bezien of en, zo ja, op welke wijze, deze binnen de nieuwe besturingsstructuur een plek kunnen krijgen*										

1. Natuurlijke personen 2. Lees: Particuliere gebouweigenaren 3. Woningcorporaties 4. Functioneel Agrarische Bedrijven 5. Monumenten en karakteristieke en beeldbepalende gebouwen 6. Bijv. scholen, ziekenhuizen 7. Incl. Directe gevolgschade, bijkomende kosten, overlast en complexe schade 8. Opgenomen als schadesoort omdat de bestaande "Waarderegeling NAM" juridisch onhoudbaar is verklaard

✓ Vertrekpunt: Valt sowieso onder reikwijdte Schadefonds (valt nml. al onder reikwijdte Commissie)
☆ Ambitie: Expliciet benoemd als ambitie om te bespreken voor reikwijdte Schadefonds
● Extra optie: Additioneel punt waar expertteam opties voor zal uitwerken

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Opties zijn uitgewerkt op basis van vier vragen

Per schadesoort en regeling uit de tabel zijn per categorie benadeelde de volgende vragen beantwoord:

- Is de doelgroep zelf voldoende in staat de geleden schade via de privaatrechtelijke weg vergoed te krijgen van NAM?
- Wil de doelgroep zelf dat er publieke behandeling van de melding optreedt?
- Is de afhandeling van deze schadesoort technisch ingewikkeld?
- Hoe vaak komt het voor?

Het expertteam geeft aan de hand van de antwoorden op deze vragen een voorstel of voor deze schadesoort/regeling en doelgroep publieke vormgeving wenselijk is (incl. motivatie en evt. voor- en nadelen) en op welke wijze vormgeving hiervan kan plaatsvinden

- De mogelijkheid bestaat dat voor één of meer schadesoorten, regelingen en of doelgroepen niet een publiekrechtelijke oplossing wenselijk is

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

12 opties ter bespreking aan de Bestuurlijke Tafel

1	Ten principale alles publiek	Moeten *ten principale* alle schadesoorten, voor alle doelgroepen, door gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag Norg, publiekrechtelijk afgehandeld worden, onder de reikwijdte van het schadefonds? Of moet er per doelgroep bekeken worden of publieke afhandeling bevorderlijk is voor het bereiken van een oplossing? *(NB: keuzes 2 t/m 12 zijn bekeken per schadesoort/doelgroep)*
2	Fysieke schade en gevolg-schade: alle doelgroepen excl. industrie/infra	Blijven fysieke schade en gevolgschade opgenomen worden onder schadefonds conform afspraken schadeprotocol d.d. 31 januari 2018?
3	Industrie	Kunnen industriële bedrijven schadeclaims bij het schadefonds kunnen aanbrengen, of zijn zij aangewezen op de privaatrechtelijke weg?
4	Infrastructurele werken	Kunnen eigenaren van infrastructurele werken schadeclaims bij het schadefonds kunnen aanbrengen, of zijn zij aangewezen op de privaatrechtelijke weg?
5	Vermogensschade	In het huidig schadeprotocol wordt fysieke schade en direct daaruit voortvloeiende vermogensschade vergoed. Moet er gekozen worden het schadefonds alle vormen van vermogensschade te laten behandelen?
6	Waardedaling	Wordt behandeling van verzoeken tot vergoeding van waardedaling opgenomen in het schadefonds.?
7	Immateriële schade	Wordt behandeling van meldingen van immateriële schade voor natuurlijke personen a.g.v. fysiek letsel, psychisch letsel en a.g.v. schending van fundamenteel recht opgenomen in het schadefonds?
8	Regeling mestkelders	Voert het schadefonds de regeling mestkelders uit?
9	Programma Groninger Schuren en Stallen (PGSS)	Voert het schadefonds de PGSS uit?
10	Waardevermeerderingsregeling	Voert het schadefonds de waardevermeerderingsregeling uit?
11	Opkoopregeling, nieuwbouwregeling NAM	Door de sterke relatie van deze regelingen met de versterkingsopgave lijkt het expertteam schadefonds wenselijk om deze ter bespreking over te dragen aan het expertteam versterking.
12	Ondersteunende organisaties	Met een positief advies over de functievervulling ter bespreking overdragen aan expertteam besturing, zodat dit team kan bezien of en, zo ja, op welke wijze, deze binnen de nieuwe besturingsstructuur een plek kunnen krijgen
13	Vermogensschade bij versterking	Vergoedt het schadefonds vermogensschade die optreedt als gevolg van versterking, of wordt dat bij de versterkingsentiteit ondergebracht?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Ten principale alles publiek

Context

Het instellingsbesluit regelt voor een groot deel van de schadesoorten publiekrechtelijke afhandeling. In het expertteam schadefonds wordt voor alle bekende schadesoorten en aan schadeafhandeling gelieerde regelingen per doelgroep een voorstel ontwikkeld of er sprake moet zijn van publiekrechtelijke afhandeling.

Gezien het besluit om voor fysieke schade en directe gevolgschade publiekrechtelijke afhandeling te kiezen voor een groot aantal doelgroepen, is de vraag op zijn plaats of het expertteam zou moeten voorstellen ten principale alle schade voor alle doelgroepen door gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag Norg publiekrechtelijk af te handelen

Punten ter bespreking

- Ten principale alle schade voor alle doelgroepen door gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag Norg publiekrechtelijk af te handelen

+ Voor alle aardbeving gerelateerde zaken één loket voor iedereen (wegnemen van spaghetti)
!! Aantal (groepen van) partijen willen zelf met NAM in overleg treden over de wijze van schade-afhandeling (en/of versterken) – bijv. gedeelte van industrie
!! Staat intervenieert ten algemene terughoudend bij schade die ontstaat tussen burgers en bedrijven

- Per schadesoort en doelgroep bekijken in hoeverre interventie door de Staat aangewezen is

Voorgesteld advies expertteam

+ Per doelgroep bekijken of publiekrechtelijke afhandeling bevorderlijk is voor het bereiken van een oplossing
+ Wensen van doelgroepen zo goed mogelijk meenemen
!! Kan leiden tot een uitkomst waarbij er niet één loket voor alles en iedereen is

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Geen verkleining reikwijdte t.o.v. instellingsbesluit

Context

Het instellingsbesluit regelt publiekrechtelijke afhandeling voor fysieke schade en directe gevolgschade voor alle doelgroepen m.u.v. industrie en eigenaren van infrastructurele werken.

Deze reikwijdte kan in beginsel zowel vergroot als verkleind worden voor het schadefonds.

Nu de reikwijdte in het instellingsbesluit het resultaat is van uitgebreide en zorgvuldige onderhandelingen door alle belanghebbenden ligt het in de rede deze reikwijdte niet te verkleinen zonder zwaarwegende gronden.

Van dergelijke zwaarwegende gronden is op dit moment geen sprake

Punten ter bespreking

- Mimimaal de huidige reikwijdte voor wat betreft schadesoorten en doelgroepen hanteren als in het instellingsbesluit

Voorgesteld advies expertteam

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Doelgroep schadeprotocol verbreden met industrie

Context

In het huidige schadeprotocol zijn claims van industrie uitgesloten van behandeling door de TCM.

De vraag ligt voor in hoeverre het schadefonds claims van industrie wel moet behandelen.

Indien claims van industrie wel door het schadefonds behandeld worden, is de intentie daarvoor dezelfde reikwijdte qua schadesoorten te behandelen als voor andere doelgroepen het geval is.

Punten ter bespreking

- Schadeclaims van industrie worden door het schadefonds behandeld
  - \+ Een loket vermindert complexiteit voor eigenaar
  - \+ Kleinere industriële bedrijven willen graag gebruik maken van de publieke procedure en vertonen veel overeenkomsten met MKB
  - \+ Industrie heeft weinig ervaring met afhandelen van schadeclaims
  - !! Weinig claims van industrie terwijl wel veel diepgaande en diverse expertise nodig is voor goede behandeling
- Schadeclaims van industrie worden niet door het schadefonds behandeld
  - \+ Staat draagt geen kosten voor faciliteren goedkopere procedure terwijl grotere industrie bedrijven kosten zelf goed kunnen dragen
  - !! Kleine industriebedrijven anders behandeld dan ander MKB
  - !! NAM's ervaring met schade-afhandeling wordt komende jaren kleiner, leidt tot slechtere afhandelingen voor industrie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Doelgroep schadeprotocol verbreden met infrastructuur

Context

In het huidige schadeprotocol zijn claims van eigenaren van infrastructurele werken uitgesloten van behandeling door de TCM.

De vraag ligt voor in hoeverre het schadefonds claims van eigenaren van infrastructurele werken wel moet behandelen.

Indien claims van eigenaren van infrastructurele werken wel door het schadefonds behandeld worden, is de intentie daarvoor dezelfde reikwijdte qua schadesoorten te behandelen als voor andere doelgroepen het geval is.

Punten ter bespreking

- Schadeclaims van eigenaren van infrastructurele werken worden door het schadefonds behandeld

  \+ Een loket vermindert complexiteit voor eigenaar

  !! Tot dusver geen claims m.b.t. infra, terwijl wel veel diepgaande en diverse expertise nodig is voor goede behandeling

  !! Infrastructurele werken veelal eigendom van overheidslichamen die hun eigen belangen goed kunnen verdedigen

- Schadeclaims van eigenaren van infrastructurele werken worden door het schadefonds behandeld

  \+ Geen extra complexiteit en expertise in schadefonds voor zeer beperkt aantal zaken (aard van werken zal vermoedelijk aantal zaken beperkt houden)

  !! Overheidslichamen voeren een privaatrechtelijke procedure die kostbaarder is dan procedure bij het schadefonds

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Schadesoorten uitbreiden met alle vermogensschade

Context

Vermogensschade ziet op schade aan het vermogen van een benadeelde. Dat kan gaan om bijvoorbeeld gederfde inkomsten of geleden verlies.[1] O.b.v. het huidige schadeprotocol wordt fysieke schade en direct daaruit voortvloeiende vermogensschade vergoed

Deze vormen van schade zijn voor een grote groep benadeelden een belangrijke vorm van schade, en zijn eenvoudig vast te stellen en bewijzen. Voor het schadefonds kan worden gekozen alle vormen van vermogensschade te vergoeden.

NAM's bedrijvenloket heeft ervaring opgedaan bij vergoeding van vermogensschade waaruit kan worden geput

Punten ter bespreking

- Alle vormen van vermogensschade worden vergoed door het schadefonds

Voorgesteld advies expertteam

+ Eén loket vermindert complexiteit voor eigenaars
+ Bewoners en MKB bedrijven kunnen via de privaatrechtelijke weg deze schade moeilijk vergoed krijgen
+ De huidige doelgroepen geven de voorkeur aan publieke behandeling
!! Behandeling van indirectere vormen van vermogensschade vereist meer expertise bij het schadefonds
!! Procedures zelf worden complexer en daardoor langer

- Enkel fysieke schade en direct daaruit voortvloeiende vermogenswaarde worden vergoed door het schadefonds

+ Voor de meeste zaken zullen deze schadesoorten de belangrijkste zijn, specialiseren staat een snelle afhandeling daarvan toe
!! Bij complexere zaken moet de eigenaar meerdere procedures voeren om zijn schade vergoed te krijgen

1. Waardedalingsschade, een specifieke vorm van vermogensschade, wordt apart behandeld

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Schadesoorten uitbreiden met waardedalingsschade

Context

Waardedaling is een specifieke vorm van vermogensschade. In het huidige schadeprotocol wordt waardedalingsschade niet vergoed.

Waardedalingsschade is over het algemeen complexer om vast te stellen dan fysieke gevolgschade en directe vermogensschade.[1]

Waardedaling is voor woningeigenaren in het bijzonder een grote schadepost

NAM voert sinds een aantal jaren een waardedalingsregeling uit waarmee woningeigenaren worden gecompenseerd voor waardedaling van de woning bij verkoop.

Punten ter bespreking

- Waardedaling van woningen wordt vergoed door het schadefonds

Voorgesteld advies expertteam

\+ Eén loket vermindert complexiteit voor eigenaars
\+ Waardedaling is een belangrijke vorm van schade voor woningeneigenaren
\+ Woningeneigenaren krijgen waardedaling moeilijk privaatrechtelijk vergoed
!! Behandeling van waardedaling vereist specifieke expertise
!! Bepaling van waardedaling kan zeer complex zijn, i.h.b. indien er geen verkoop plaats vindt

- Geen enkele vorm van waardedaling wordt vergoed door het schadefonds

\+ NAM heeft reeds een bestaande regeling voor woningeneigenaren die verbeterd kan worden
\+ Specialisering in eenvoudigere schadesoorten zorgt voor snelle afhandeling van die zaken
!! Eigenaar moet meerdere procedures voeren om zijn schade vergoed te krijgen

1. Een Commissie van Wijzen vragen om advies over de wijze waarop de waardedaling van woningen moet worden bepaald, wanneer om vergoeding wordt verzocht zonder verkoop van de woning.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Schadesoorten uitbreiden met immateriële schade

Context

Immateriële schade is een vergoeding voor leed als gevolg van psychische of fysieke schade, of aantasting van een fundamenteel recht. Alleen natuurlijke personen kunnen op vergoeding hiervan aanspraak maken. In het huidige schadeprotocol is immateriële schade uitgesloten, al is er wel sprake van een overlastvergoeding

Immateriële schade is moeilijk objectiveerbaar nu leed per definitie subjectief is. Erkenning van immateriële schade heeft vaak een sterk emotioneel belang.

Meerdere rapporten (e.g. Gronings Perspectief) wijzen uit dat huiseigenaren die schade aan hun woning leden vaker (psychische) gezondheidsklachten hebben

Punten ter bespreking

- Immateriële schade veroorzaakt door fysiek of psychisch leed of aantasting in een fundamenteel recht wordt vergoed door het schadefonds

Voorgesteld advies expertteam

\+ Eén loket vermindert complexiteit voor eigenaars
\+ Personen krijgen immateriële schade moeilijk privaat vergoed
\+ Het schadefonds werkt standaardkaders besluitvorming uit op basis van het grote aantal zaken dat ze zal behandelen
!! Behandeling van immateriële schade vereist specifieke expertise
!! Bepaling van immateriële schade kan complex zijn

- Immateriële schade wordt niet vergoed door het schadefonds

\+ Specialisering in eenvoudigere schadesoorten zorgt voor snelle afhandeling van die zaken
!! Erkenning van immateriële schade is vaak belangrijk voor personen, terwijl de schade vaak te beperkt zal zijn om een aparte zaak te verantwoorden

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Opnemen regeling mestkelders in schadefonds

Context

Er zijn een aantal regelingen geïdentificeerd die ook door het schadefonds kunnen worden uitgevoerd. Het is aan de besturingstafel om een keuze te maken of regeling daadwerkelijk in dezelfde identiteit komen te hangen.

Bodembeweging a.g.v. gaswinning uit het Groningenveld kan scheurvorming in ondergrondse mestkelders veroorzaken. Hierdoor loopt water naar binnen, waardoor de mest verdund wordt en de fysieke hoeveelheid mest toeneemt. NAM voert daarom een regeling uit waarbij de agrariërs compensatie in geld ontvangen voor extra af te voeren mest a.g.v. de scheurvorming.

Punten ter bespreking

Uitwerking expert team nog in vroege fase

- Regeling mestkelders wordt uitgevoerd door schadefonds, al dan niet in aangepaste vorm
  - \+ Eén loket vermindert complexiteit voor eigenaars
  - \+ Schade is een direct gevolg van fysieke schade en lijkt daarom logisch om binnen schadefonds te brengen
  - !! Behandeling vereist specifieke expertise
  - !! Behandeling kan complex zijn waardoor procedures langer duren
  - !! Grotere agrariërs zijn in beginsel zelf in staat een regeling met NAM te treffen
- Regeling mestkelders wordt niet uitgevoerd door schadefonds
  - \+ Specialisering in eenvoudigere schadesoorten zorgt voor snelle afhandeling van die zaken
  - !! Agrariërs moeten meerdere procedures voeren
  - !! Agrariërs zijn ontevreden met huidige uitvoering regeling
  - !! Kleine agrariërs worden anders behandeld dan ander MKB

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Opnemen programma Groninger schuren en stallen

Context

Er zijn een aantal regelingen geïdentificeerd die ook door het schadefonds kunnen worden uitgevoerd. Het is aan de besturingstafel om een keuze te maken of regeling daadwerkelijk in dezelfde identiteit komen te hangen.

Als je als agrariër schade hebt aan opstallen en je wil liever nieuwbouw in plaats van schadeherstel is de bijdrage vanuit NAM groter dan alleen schade herstel. Dit gaat via een gestandaardiseerde reken-methode. De agrariër kan zelf kiezen (1) aanpassen voor herstel van de schuur of (2) sloop of nieuwbouw. Bij sloop-nieuwbouw is altijd ook een eigen bijdrage van de agrariër aan de orde.

Punten ter bespreking

Uitwerking expert team nog in vroege fase

- Schadefonds voert regeling Groninger schuren en stallen uit

N.t.b.

- Schadefonds voert regeling Groninger schuren en stallen niet uit

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Opnemen programma waardevermeerdering

Context

Er zijn een aantal regelingen geïdentificeerd die ook door het schadefonds kunnen worden uitgevoerd. Het is aan de besturingstafel om een keuze te maken of regeling daadwerkelijk in dezelfde identiteit komen te hangen.

Als een persoon €1000 of meer schade lijdt kan deze energie gesubsidieerd energiebesparende maatregelen treffen ter waarde van 4000 euro. Uitvoering is bij SNN belegd.

Punten ter bespreking

Uitwerking expert team nog in vroege fase

- Regeling waardevermeerdering wordt door schadefonds uitgevoerd

\+ Eén loket vermindert complexiteit voor eigenaars
!! Behandeling vereist specifieke expertise
!! Behandeling heeft weinig direct verbinding met schadevergoeding

- Regeling waardevermeerdering wordt niet door schadefonds uitgevoerd

Voorgesteld advies expertteam

\+ Uitvoering door SNN is effectief. Er zijn enkele verbeterpunten, maar het expertteam Schadefonds ziet geen reden om de uitvoering anders vorm te geven.
\+ Schadefonds kan als doorverwijsloket voor SNN dienen

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Opnemen opkoop en sloop nieuwbouwregeling

Context

De NAM voert op dit moment ook een koopinstrument en een nieuwbouwregeling uit.

Deze regelingen hebben een licht verband met schade, maar houden meer verband met versterking.

Door de sterke relatie van deze regelingen met de versterkingsopgave lijkt het expertteam schadefonds wenselijk om deze ter bespreking over te dragen aan het expertteam versterking.

Punten ter bespreking

- Expert team draagt bespreking van koopinstrument en nieuwbouwregeling over aan expert team versterking

Voorgesteld advies expertteam

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Opnemen ondersteunende functies

Context

Er zijn naast de bestaande regelingen ook een aantal ondersteunende functies binnen het schadeafhandelings- (en/of versterkings-) dossier.

- commissie bijzondere situaties (incl. budget)
- Onafhankelijke Raadsman
- stut en steun
- bedrijvenadviespunt
- Erfgoedloket

Het team heeft geconcludeerd dat al deze organisaties een functie vervullen met betrekking tot de huidige schadeafhandeling en dat behoud daarvan ook binnen/naast de toekomstige, definitieve uitvoeringsorganisatie wenselijk is.

Punten ter bespreking

- Expert team draagt keuze voor integratie over aan expert team besturing met positief advies over de functievervulling

Voorgesteld advies expertteam

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Optie: Vergoeding vermogensschade bij versterking

Context

In sommige gevallen veroorzaakt kan de versterkingsoperatie zelf vermogensschade n (bijvoorbeeld door inkomens- of winstderving.

Het feit dat schade die veroorzaakt wordt door versterking moet worden vergoed staat niet ter discussie.

Wel moet besloten worden of deze schade al dan niet door het schadefonds wordt behandeld.

Punten ter bespreking

Uitwerking expert team nog in vroege fase

- Het schadefonds behandelt schade die door de versterkingsoperatie wordt veroorzaakt
  - \+ Eén loket vermindert complexiteit voor eigenaars

- Het schadefonds behandelt de schade die door de versterkingsoperatie wordt veroorzaakt niet
  - \+ Specialisering in eenvoudigere schadesoorten zorgt voor snelle afhandeling van die zaken
  - !! Eigenaar moet meerdere procedures voeren om zijn schade vergoed te krijgen

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Agenda

Toekomstvisie

Besturing

Schadefonds

Appendix: Toekomstvisie maatregelen

Koploper lokale duurzaamheid

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Nieuwe energie industrie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Disclaimer

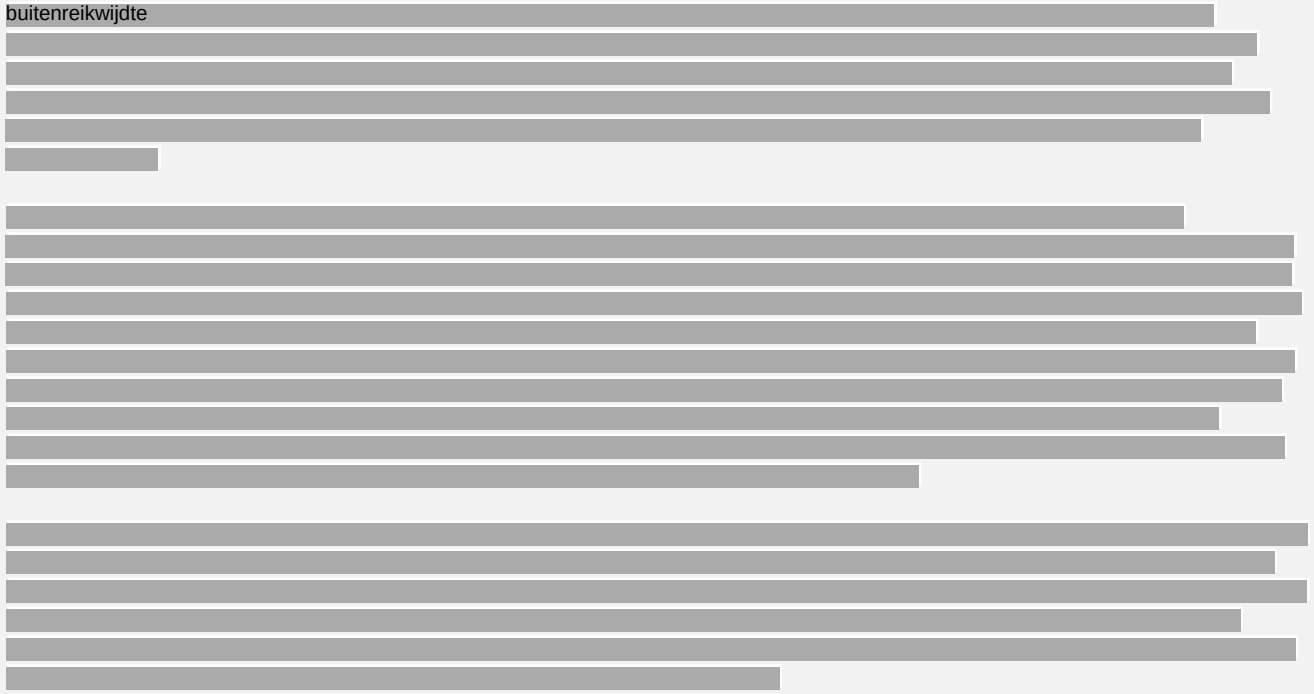

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

BCG
THE BOSTON CONSULTING GROUP
bcg.com

30

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER ADVISERING

- nog geen uitspraak over governance
- WvR voorbetten, maar $q = q$
- gasscenario's binnenkort!

Aan de Minister

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

10.2.e
@minez.nl

Datum
12 maart 2018

Kenmerk
DGBI-DR / 18043748

nota

Bestuurlijke Tafel Groningenagenda 15 maart 2018

- consequenties daarna – # woningen

Kopie aan

Bijlage(n)
3

Parafenroute

Paraaf	Paraaf	Paraaf
10.2.e	10.2.e	
10.2.e		

Aanleiding

Op donderdag 15 maart vindt de voorlaatste bestuurlijke tafel plaats over de uitwerking van een Groningenagenda, in aanloop naar een bestuurlijk akkoord dat op 18-19 april gesloten moet worden.

Advies

1. Tijdens de bestuurlijke tafel:
   - Verzoeken om prioritering ten aanzien van de voorgestelde maatregelen voor de invulling van de toekomstvisie in het kader van de Groningenagenda.
   - Bij bespreking van besturingsmodellen voorstellen aan de hand van onderstaande punten, de optie van een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) voor schade en een Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor versterking nader uit te laten werken.
   - Instemmen met voorstellen ten aanzien van de reikwijdte van het schadefonds en daarbij voorstellen om nog nader onderzoek te doen of de doelgroepen industrie en infrastructuur hier ondergebracht moeten worden .
   - Aangeven dat u de Waardevermeerderingsregeling technisch laat aanpassen, zodat deze inhoudelijk kan worden voortgezet. Daarbij adviseren we u om expliciet te noemen dat het budget voor de regeling eindig is.
   - Meedelen dat de regio binnenkort geïnformeerd wordt over de gaswinningsscenario's.
2. Graag horen wij uw voorkeur voor de wijze waarop u de regio over de gaswinningscenario's wilt informeren: persoonlijk via een call (aangezien

Ontvangen BBR
14/3
19 MAART 2019

er geen samenloop zal zijn met een bestuurlijke tafel) of op ambtelijk niveau.

Kernpunten

- In dit bestuurlijk overleg liggen de volgende onderwerpen ter bespreking voor (aan de hand van de presentatie in bijlage 1):
    1. Het voorstel voor de invulling van de toekomstvisie
    2. De mogelijke besturingsmodellen voor schade, versterken en toekomstvisie
    3. De vormgeving van het schadefonds
- Ten aanzien van de besturingsmodellen, zijn gesprekken over de inrichting van de schadeafhandeling het verst gevorderd. Bij het voorstel voor een GR voor de uitvoering van de schadeafhandeling, gepresenteerd als een van de voorkeursopties, zijn serieuze kanttekeningen te plaatsen. U wordt daarom geadviseerd het expertteam te verzoeken de mogelijkheid van een ZBO verder te laten onderzoeken.
- Ten aanzien van de reikwijdte van het schadefonds, heeft het expertteam overeenstemming bereikt over onder te brengen schadesoorten, regelingen en ondersteunende functies. Er is verschil van mening over uitzondering van schade bij de doelgroepen in industrie en infrastructuur. Voorstel is om nader onderzoek te doen of de melding van schade door deze groepen in het schadefonds ondergebracht kan worden.
- Punten die niet op de agenda van de bestuurlijke tafel staan, maar waarvan het wel wenselijk is dat ze daar benoemd worden, zijn de toekomst van de Waardevermeerderingsregeling en de stand van zaken ten aanzien van de verkenning van de gaswinningsscenario's.

Het ambtelijk secretariaat heeft nog discussie met BCG over de concreetheid van de sheets (bijlage 1). De verwachting is dat hier nog enkele samenvattende slides aan worden toegevoegd.

Toelichting

buitenreikwijdte [redacted]

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Kenmerk
DGBI-DR / 18043748

buitenreikwijdte

Ad 2) Besturing

- De presentatie in de bestuurlijke stuurgroep bevat een verkenning van de verschillende mogelijkheden voor de vormgeving van uitvoeringsorganisaties voor de afhandeling van schade, uitvoering van de versterking en uitvoering van de toekomstvisie.
- Voornaamste organisatievormen in beeld voor de uitvoering van de schadeafhandeling en versterking zijn een Gemeenschappelijke Regeling (GR), waarin de betrokken overheden relevante bevoegdheden samenbrengen, of een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO). Indien geen van deze vormen werkbaar zou blijken behoort het ontwikkelen van een nieuwe besturingsvorm tot de mogelijkheden ('Groningenwet'). Dit is in het licht van de mogelijkheden die de beschikbare organisatievormen bieden niet als werkbare optie verkend.
- Het vertrekpunt van met name de Commissaris van de Koning en de NCG voor zowel de schadeafhandeling als de versterking is een GR, omdat daar een gezamenlijke beleidsvormende en operationele verantwoordelijkheid uit voortkomt. Hierbij draagt het Rijk de bevoegdheden ten aanzien van schadeafhandeling en versterken die worden overgenomen van NAM over aan de GR. De minister is dan:
  - politiek verantwoordelijk voor de bevoegdheidsoverdracht, hoewel de Kamer de minister naar verwachting verantwoordelijk zal houden voor het gehele functioneren van de GR, zonder dat hier beslissende invloed op is en;
  - volledige financieel verantwoordelijk, als enige partij die bijdraagt aan de financiële dekking van schadeafhandeling en versterking.

  Daarbij kan gezamenlijke besluitvorming binnen de GR leiden tot een vermindering van slagkracht. Dit brengt in het geval van besluitvorming bij meerderheid het risico met zich dat het Rijk binnen de GR overstemd wordt, maar wel wordt gevraagd de financiële consequenties te dekken.
- Hoe verder het expertteam gaat in de verkenning en uitwerking van een GR voor de schadeafhandeling, hoe meer haken en ogen er ontstaan:
  - Er zijn zorgen dat bij een GR de onafhankelijkheid van de besluitvorming over werkwijze en schademeldingen niet goed genoeg gewaarborgd kan worden. Deze bevoegdheden worden weliswaar naar commissies gedelegeerd, maar via de verantwoording aan een tripartiet bestuur kan alsnog sturing op de werkwijze en uitvoeringsorganisatie van de commissie plaatsvinden. Bij een ZBO is deze sturingsmogelijkheid beperkt.

je kunt de rollen en bevoegdheden wel nader specificeren

?

  - Bij een GR hoort dat er sprake is van gedeelde financiële verantwoordelijkheid (bij overschrijding van financiële afspraken worden de extra kosten omgeslagen op het tripartiete bestuur, tenzij anders overeengekomen).
  - Een praktische overweging is dat als er voor een GR voor de schadeafhandeling gekozen wordt, dit alleen kan bij een koppeling met versterken. Dit omdat gemeenten en provincie geen bevoegdheden hebben op het gebied van schade om in een GR te brengen. De gesprekken over versterking zullen naar verwachting nog zodanig veel tijd in beslag nemen dat dit zou zorgen voor vertraging in de inrichting van de schadeafhandeling (met alle schadesoorten in één loket en één oplossing voor schademelders).
- Gegeven bovenstaande heeft voor de schadeafhandeling een ZBO de voorkeur van het Rijk.
- Op het gebied van versterking is er wel sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid van Rijk, provincie en gemeenten. Ten aanzien van de versterkingsoperatie zijn de gesprekken over aanpak en aansturing minder ver gevorderd. De uitwerking van een GR zal hier nader onderzocht moeten worden.
- Hierbij is de hoeveelheid bevoegdheden die door de overheden wordt ingebracht bepalend voor de slagkracht van een GR. In de voorliggende voorstellen is deze hoeveelheid uiterst beperkt aan de zijde van de regionale overheden en daarmee voor het Rijk nog niet acceptabel (o.a. aangaande NPR-opdrachtgeverschap, dat bij het Rijk dient te blijven).

- Advies is om voor de inrichting van de schadeafhandeling een ZBO als voorkeursoptie verder te laten uitwerken en bij bespreking:
  - Aan te geven dat er voor een ZBO verschillende mogelijkheden zijn om in overleg te treden met de regio voor het borgen van draagvlak en voorstellen om de experttafel Schadefonds te vragen dit nader uit te werken.
  - Provincie en gemeenten te bevragen of zij een dergelijke financiële verantwoordelijkheid willen en zich hier ook op kunnen toerusten (bijv. door het aanleggen van reserves). Zij zullen er overigens vanuit gaan dat Rijk alsnog die kosten zullen dragen.
- Advies is om voor de besturing van de versterkingsoperatie de mogelijkheid van een GR nader te laten uitwerken en bij bespreking:
  - Aan te geven dat het uitgangspunt slagkracht sterk afhankelijk is van de in te brengen bevoegdheden.
  - Te benoemen dat slagkracht een belangrijke voorwaarde is voor het voortvarend kunnen inregelen en uitvoeren van de versterkingsoperatie. Als dit onvoldoende gebeurt, worden alle deelnemende overheden daarvoor (politiek en financieel) verantwoordelijk gehouden.

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Kenmerk
DGBI-DR / 18043748

Ad 3) Schadefonds

- De gesprekken over schadefonds gaan over twee onderwerpen: vormgeving van de toekomstige organisatie (zie 'Besturing') en de reikwijdte van het schadefonds. De reikwijdte van het schadefonds gaat over welke soorten schade onder het fonds komen te vallen en voor welke doelgroepen dit geldt.
- Het expertteam schadefonds heeft alle soorten schade besproken (conform uw toezegging in de Tweede Kamer en op het Malieveld). Ook is gesproken over de schade-gerelateerde regelingen Programma Groninger Schuren en Stallen (PGSS), mestkelders en waardevermeerdering.
- Voorliggend voorstel is onder meer om alle schadesoorten onder het schadefonds te brengen, behalve voor de doelgroepen infrastructuur en industrie, waar nog nader onderzoek naar zal worden gedaan, waarbij voor de schadesoorten waardedaling en immateriële schade externe expertise ('commissie van wijzen') wordt betrokken voor nadere uitwerking.
- Ten aanzien van het onderbrengen van schademeldingen door de doelgroepen 'eigenaren van industriële bedrijven' en 'eigenaren van infrastructurele werken' in het schadefonds is er geen overeenstemming in het expertteam over opname in het schadefonds:
    - Het Rijk staat kritisch tegenover de overname van de rol van NAM, vanuit de overweging dat (1) er op dit moment alleen versterking speelt bij deze doelgroepen en dat het expertteam versterking geen advies heeft uitgebracht (2) daarmee is onvoldoende duidelijk dat publiekrechtelijke behandeling van deze meldingen bevorderlijk is voor het bereiken van een oplossing.
    - De regionale partijen staan daarentegen voor dat er (1) sprake moet zijn van één loket voor alle schademeldingen, (2) NAM haar kennis en ervaring met het afwikkelen van deze meldingen niet op peil houdt en (3) het omdat het zo weinig voorkomt, de betreffende doelgroepen niet de benodigde ervaring met schadeafhandeling hebben om het zelf tegen NAM op te nemen.
- De discussie over wel of niet het Rijk als verantwoordelijke en financieel aan te spreken partij te laten fungeren is pregnanter bij versterking. Er zijn wel diverse versterkingsprojecten bij infra en industrie, waarbij Rijk (via NCG) bemiddelt.
- Als voor versterking het Rijk voor deze doelgroepen een rol gaat spelen, kan schade vanuit oogpunt van gelijkwaardige behandeling niet achterblijven.
- Voorstel van het expertteam is dat, vanwege het feit dat er bij deze partijen nauwelijks schade is geconstateerd, in de eerste plaats een monitorende rol bij het schadefonds wordt ondergebracht en in de mogelijkheid wordt voorzien om op een later moment eventueel wel financiële afspraken te kunnen uitvoeren.

- U kunt instemmen met de voorstellen ten aanzien van de reikwijdte van het schadefonds, waaronder het voorstel om voor de doelgroepen in

11.1

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Kenmerk
DGBI-DR / 18043748

industrie en infrastructuur in de eerste instantie monitoren en op basis daarvan te bezien of opname in het schadefonds wenselijk is.

Waardevermeerderingsregeling (Wvm)

- U gaf ons aan te verwachten dat de regio niet bereid zal zijn een deel van de 4 x 50 miljoen te bestemmen voor continuering in de toekomst; die verwachting delen wij. Daarom adviseren wij u om op dit moment commitment van de Bestuurlijke tafel te vragen voor het op = op karakter van de Wvm. U kunt dan naar dit moment terugverwijzen als in de toekomst vanuit de regio de roep klinkt om de regeling te verlengen.
- Onder de voorloper van de huidige regeling zijn op dit moment ruim 32 duizend subsidies vastgesteld voor een totaalbedrag van 113 miljoen euro. Voor de (huidige) Waardevermeerderingsregeling is op de EZK-begroting 89,1 mln. euro beschikbaar (inclusief uitvoeringskosten). De regeling is op 3 april 2017 opengesteld. In 2017 zijn 1.257 subsidies verleend voor een bedrag van bijna 5 miljoen euro. Belangrijke reden voor het beperkte aantal aanvragen tot nu toe is dat de oude schadeafhandelingsprocedure op 31 maart 2017 is stopgezet.

Gaswinningscenario's

- U heeft de regio toegezegd haar te betrekken bij de gaswinningsscenario's die u op 29 maart naar de Kamer stuurt. Daartoe doen wij hierbij een voorstel.
- U krijgt de brief in uw weekendtas mee. Bedoeling is om deze op woensdag 21 maart interdepartementaal te verspreiden voor de RFEZIL. Dat moment achten wij geschikt om de regio te informeren over de inhoud.
- Tussen 21 en 29 maart is er geen Bestuurlijke tafel. Als uw wilt, zetten wij een call op zodat u de scenario's zelf kunt toelichten. Andere optie is dat wij de regio op ambtelijk niveau informeren. In dat geval is Anita Wouters beschikbaar om het in Groningen toe te lichten, samen met collega's van ETM.
- Graag horen we waar uw voorkeur naar uitgaat (persoonlijk via een call of door ons op ambtelijk niveau). In ieder geval kunt u in de bestuurlijke tafel aangeven dat de regio op korte termijn geïnformeerd wordt.
- Wij adviseren u om in uw één-op-één gesprekken met bestuurders die u de komende dagen voert nog niet inhoudelijk op de scenario's in te gaan, omdat u dan nog niet kennisgenomen heeft van de concept-Kamerbrief. Wel kunt u eventueel alvast het proces benoemen.

dat wordt een rare-stad, maar is dat het waard? Straks heeft iedereen die €4000 gekregen en is het klaar, het is éénmalig!

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: woensdag 14 maart 2018 13:22
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Fwd: Documenten Bestuurlijke Tafel 15 maart
Bijlagen: Bestuurlijke tafel 15mrt18 Achtergrond Schadefonds.pdf; ATT00001.htm; Bestuurlijke tafel 15mrt18 Achtergrond Besturing.pdf; ATT00002.htm; Bestuurlijke tafel 15mrt18 Achtergrond Toekomstvisie.pdf; ATT00003.htm; 180315 Bestuurlijke tafel - Achtergrond Perspectief voor Groningen.pdf; ATT00004.htm; Bestuurlijke tafel 15mrt18 Discussiedocument.pdf; ATT00005.htm

Graag de laatste versie in Ibabs

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 10.2.e @bcg.com>
Aan: "10.2.e

Onderwerp: Documenten Bestuurlijke Tafel 15 maart

Beste leden en genodigden van de bestuurlijke tafel,

Aankomende donderdag staan er 4 onderwerpen op de agenda

- buitenreikwijdte
- Schadefonds
- Besturing

Bijgevoegd een aantal documenten ter voorbereiding van de discussie:

- Discussiedocument: bevat een samenvatting en vragen aan de bestuurlijke tafel per agendapunt
- Achtergronddocumenten (4x): bevatten per agendapunt een uitgebreid overzicht van de vragen en onderwerpen die de expertteams aan het uitwerken zijn

Groet,
10.2.e , namens het ambtelijk secretariaat

10.2.e
THE BOSTON CONSULTING GROUP
Tel. +31 6 10.2.e ▪ Mobile +31 6 10.2.e

The Boston Consulting Group B.V.
Commercial Register Amsterdam 31040324

This e-mail message may contain confidential and/or privileged information. If you are not an addressee or otherwise authorized to receive this message, you should not use, copy, disclose or take any action based on this e-mail or any information contained in the message. If you have received this material in error, please advise the sender immediately by reply e-mail and delete this message. Thank you.

31a

BCG

THE BOSTON CONSULTING GROUP

Groningen Bovengronds

Achtergrond Besturing

15 MAART 2018

Achtergrond: Expertteam richt zich op 3 onderwerpen

Visie

buitenreikwijdte

Versterking

Woningen moeten veilig genoeg zijn. Dat vraagt vaak versterking, sloop&nieuwbouw, of opkoop

Daarbij is ervoor gekozen om het zorgdragen voor een veilige situatie een publieke aangelegenheid te maken

Het besturingsmodel adresseert de rollen & bevoegdheden van publieke instanties vanaf de verdeling van de middelen tot het aansturen van de realisatie, maar niet de relatie tussen Rijk en NAM

Schade

Eigenaren die schade ondervinden aan hun gebouw hebben recht op schadevergoeding

Daarbij is ervoor gekozen om het beoordelen en verstrekken van deze vergoeding een publieke aangelegenheid te maken

Het besturingsmodel adresseert de rollen & bevoegdheden van publieke instanties vanaf schademelding tot betaling (incl. vullen fonds of voorschieten van kosten door Rijk), maar niet de relatie tussen Rijk en NAM

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: 8 uitgangspunten voor besturingsmodel

NAM op afstand	• Inwoners en regionale overheden doen geen zaken met de NAM • Het rijk regelt de financiering met de NAM, op basis wettelijke aansprakelijkheid NAM
Inwoners staan centraal	• Inwoners denken en sturen waar relevant ten volle mee • De organisatiestructuur is helder en transparant • Het is voor inwoners duidelijk welke 'ingang' er is, zoveel mogelijk vanuit één loketgedachte
Slagkracht	• De betrokken overheden beschikken over toereikende bevoegdheden, ook om regionale samenwerking en lokale bewonersparticipatie te organiseren • Overheden hebben waar nodig doorzettingsmacht • Er is voldoende uitvoeringscapaciteit • Opgebouwde kennis en ervaring moeten zoveel mogelijk behouden blijven
Lokale en Regionale zeggenschap	• Er is lokale/ regionale publieke aansturing van visie, versterking, schadeherstel • De gemeente is eerst bevoegde voor inrichting van dorp of gebied (lokaal wat kan, bovenlokaal als het moet) • Er is een duidelijke bevoegdheidsverdeling en zoveel mogelijk democratische legitimiteit op lokaal niveau • De organisatiestructuur en werkprocessen kennen logische controlemechanismen en bestuurlijke aansturing • Provincie, gemeenten, en rijk bepalen samen de richting van visie, versterking, schadeherstel
Integraliteit	• Visie, versterking, en schadeherstel op regionale ontwikkeling worden qua besturing integraal beschouwd (en mogelijk waar relevant integraal bestuurd, afhankelijk van bestuurlijke keuzes daarin)
Vorm volgt inhoud	• De organisatievorm wordt gebaseerd op de inhoudelijke opdracht en de daarvoor geldende, meest logische verdeling van taken en bevoegdheden
Uitlegbaar	• De voorgestelde besturing wordt onderbouwd door de specifieke inhoudelijke opgave in Groningen
Onafhankelijk (voor schade)	• Werkwijze en individuele besluitvorming bij schade wordt niet beïnvloed door partijen van buitenaf • NB: Niet, of minder, van toepassing bij versterken omdat daar betrokken overheden integraal belangen moeten kunnen afwegen

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Expertteam werkt vragen uit op twee niveau's

Hoofdvragen

Detailvragen

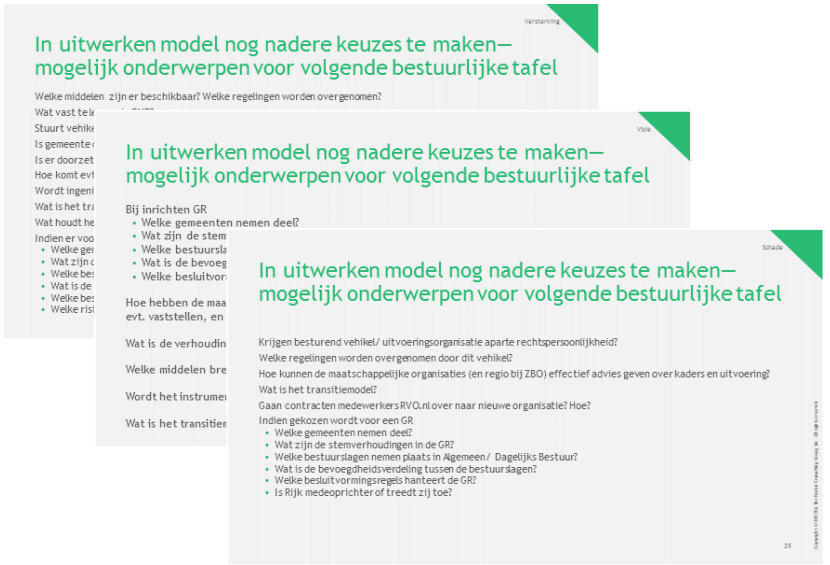

In dit document opgenomen

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Agenda

Hoofdvragen per onderwerp

Detailvragen per onderwerp

Versterking

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Bestuurlijke tafel vandaag richting te geven op aantal belangrijke openstaande vragen voor versterking

Vraag 1&2 prioriteit voor discussie

1. Gemeenschappelijke Regeling of ZBO voor besturend vehikel?
2. Krijgt besturend vehikel m.n. versterkingsspecifieke of bredere bevoegdheden?
3. Wat is de plek van het versterkingsfonds, en hoe verhoudt zich dat tot het vehikel?
4. Welke kaders stelt vehikel vast?
5. Zelfstandige uitvoering door gemeenten of gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie?
6. Is de uitvoeringsorganisatie een losse rechtspersoon of juridisch deel van vehikel?

NB: Na vandaag nog meer vragen te beantwoorden, gedetailleerd in achtergronddocument

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: GR of ZBO voor besturend vehikel?

Context

Een organisatie zal keuzes moeten maken en mogelijk uitvoering moeten geven aan een aantal zaken die het niveau van een enkele gemeente overstijgen

Het gaat hier om het verdelen van middelen, het opstellen van kaders m.b.t. financiën en evt. inhoud, het aansturen van een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie, het vaststellen van meerjarenplannen voor die organisatie, en evt. het valideren van gebiedsversterkings-plannen

Daarbij moet worden bepaald wat de meest aantrekkelijke organisatie-vorm is voor een dergelijk vehikel. De meest voor de hand liggende vormen zijn een GR en ZBO met rechtspersoonlijkheid (zie volgende pagina)

Punten ter bespreking

- Gemeenschappelijke Regeling met gemeenten, provincie, en Rijk als deelnemers

Voorstel expertteam

- ZBO[1] ingesteld door het Rijk, waarbij Minister EZK bestuurders benoemt en ontslaat gehoord hebbende burgemeesters en CdK namens de regio

1. Incl. doorzetten van NCG of 'NCG 3.0', aangezien dat ook in de vorm van een ZBO zou zijn. Het lijkt wenselijk (ook o.b.v. het wetsvoorstel) om meer permanente positie en bevoegdheden voor het versterkingsvehikel te creëren. Daarvoor liggen ZBO en GR het meest voor de hand

+ Regio beslist mee over versterken (meer dan in huidige stuurgroepen)
+ Alle bij versterking betrokken overheden hebben duidelijke rol in vaststellen kaders, met duidelijke vertegenwoordiging van en aanspreekpunt voor bewoners
+ Financiën, vaststellen kaders, en aansturen uitvoeringsorganisatie zijn in één hand
+ Alle partijen zijn mede-verantwoordelijk voor financiën en daarom geprikkeld om beslissingen te nemen met oog voor alle belangen
!! Bestuurlijke slagkracht afhankelijk van inrichting aangezien belangen deelnemers niet altijd gelijk lopen en breder zijn dan veiligheid
!! Deelnemers GR gaan mogelijk financieel risico aan (n.t.b. hoeveel, afh. van afspraken NAM)
!! GR heeft niet altijd goed imago

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Organisatievormen vehikel getoetst aan criteria

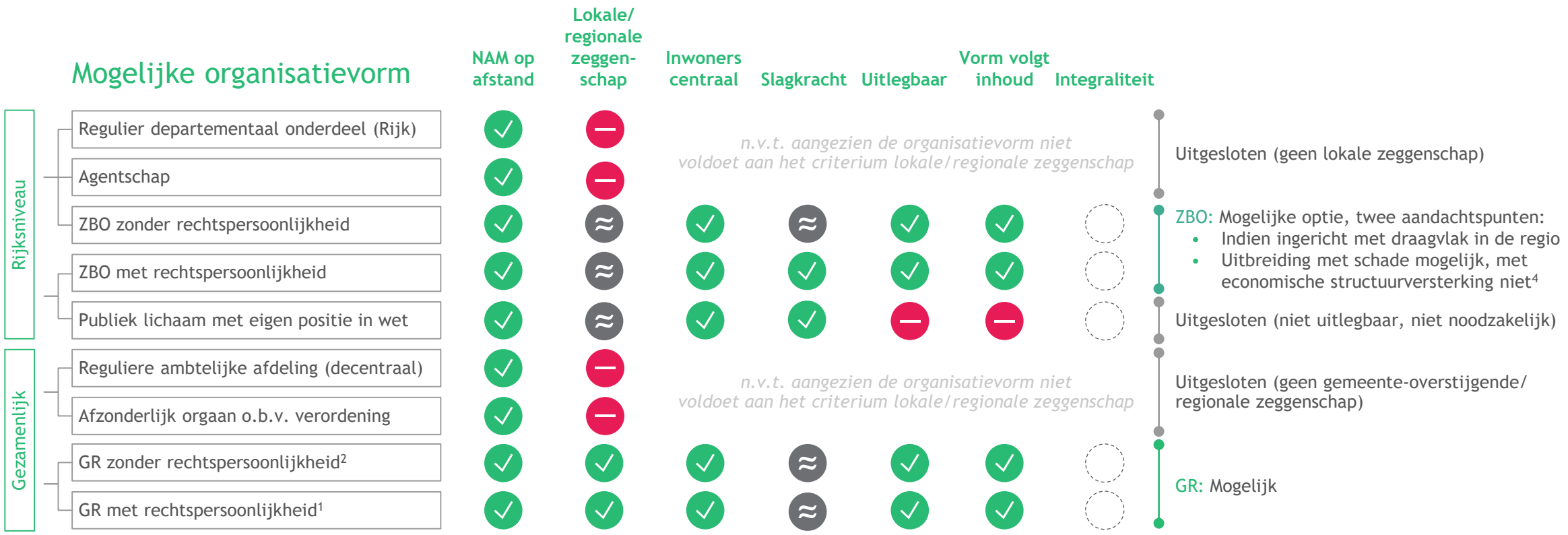

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam (GOL) of Bedrijfsvoerings-organisatie (BVO)
2. Gemeenschappelijk orgaan (GO) of Centrum-constructie 3. Stichting, NV, BV, etc.
4. Economische structuurversterking is taak medeoverheden

✓ Voldoet aan criteria ≈ Voldoet deels aan criteria — Voldoet niet aan criteria

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Krijgt besturend vehikel specifieke of bredere bevoegdheden?

Context

Het besturend vehikel heeft versterkingsspecifieke bevoegdheden nodig om effectief op te treden. Het gaat daarbij in elk geval om bevoegdheden die NCG nu heeft o.b.v. haar instellingsbesluit, o.a. opstellen MJP, uitzetten I&E, vaststellen VA's/DO's, aanbesteden GVP, opdrachtgeverschap NPR

In geval van een GR kan het vehikel bevoegdheden krijgen door deze te creëren voor Rijk, provincie, of gemeenten en daarna door die partijen in te laten brengen in de GR. In geval van een ZBO kan dat door deze te creëren voor het Rijk

Daarnaast hebben provincie en gemeenten hebben bevoegdheden op vlak ruimtelijke ordening en vergunningsverlening die deel kunnen zijn van een GVP en evt. in een GR ingebracht kunnen worden

Punten ter bespreking

- Bestaande bevoegdheden omtrent ruimtelijke ordening en vergunningsverlening blijven bij gemeenten en provincie (en spelen belangrijke rol in GVP). Nieuwe bevoegdheden worden met wet gecreëerd voor Rijk (bij ZBO) of gemeente, provincie, en Rijk (bij GR) en vervolgens door hen ingebracht in de Gemeenschappelijke Regeling

Voorstel expertteam

- Bestaande bevoegdheden omtrent ruimtelijke ordening en vergunningsverlening worden waar ze raken aan de versterking ook ingebracht in de GR, net als nieuwe bevoegdheden

\+ Provincie en gemeenten kunnen deelnemen aan GR en daarbij gemeente- en gemeente-overstijgend belang bewaken
\+ Bestuur GR kan noodzakelijke besluiten nemen, zonder in te treden in huidige bevoegdheden van gemeenten en provincie
!! Bestuur GR besluit over beleid, programmering, en kaders en niet direct over bijv. wijzigingen in de openbare ruimte die wel belangrijk zijn voor de versterkingsoperatie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Wat is de plek van het versterkingsfonds?

Context

Het vehikel zal over middelen moeten beschikken om uitvoeren van GVPs te kunnen financieren

Deze middelen worden door het Rijk ingebracht o.b.v. afspraken met NAM

Het kan daarbij gaan om bijv. een "open einde" regeling (waarbij NAM of Staat garant staat voor de volledige kosten), maar ook om een specifiek en uitputbaar bedrag beschikbaar voor de totale versterkingskosten

In beiden gevallen wordt het geld in een fonds gestopt en dan overgedragen aan het vehikel. Daarbij kan het Rijk het wenselijk vinden om, als zij garant staan, GVPs onafhankelijk van het vehikel te toetsen

Punten ter bespreking

- Vehikel draagt financiële risico, Rijk doet geen losse toetsing van GVPs

Voorstel expertteam

- Rijk staat garant voor toereikendheid van fonds. Rijk doet daarom toetsing voordat GVPs gefinancierd worden

\+ Besluiten over GVP's door vehikel geven ook automatisch budget vrij
\+ Beslissingen hoeven niet dubbel te worden genomen, er ontstaat geen onderhandelingsdynamiek tussen vehikel en Rijk (vergelijkbaar met dynamiek tussen NCG en NAM)
!! Deelnemers aan GR lopen financieel risico

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Welke kaders stelt het vehikel vast?

Context

Uitgaande van model waarbij gemeenten niet zelf de volledige verantwoordelijk nemen zal het besturende vehikel geld verdelen o.b.v. door gemeenten vastgestelde GebiedsVersterkingsPlannen (en evt. o.b.v. een basisverdeling die als uitgangspunt geldt bij opstellen GVPs)

Het besturende vehikel moet deze plannen toetsen aan zelf op te stellen bindende kaders om te borgen dat de totale versterkingskosten passen binnen de middelen van het versterkingsfonds

Daarnaast zou het vehikel inhoudelijke kaders vast kunnen stellen (op gebied wijze versterken, snelheid, keuzevrijheid bewoners, duurzaamheid, erfgoed, etc.) om goede resultaten voor de regio te borgen

Punten ter bespreking

- Het bestuur legt (naast financiële kaders) inhoudelijke kaders vast over bijv. wijze versterken en duurzaamheid. De uitvoeringsorganisatie adviseert het bestuur bij het opstellen van deze kaders en verwerkt deze in beleidsvoorstellen in het concept MJP

Voorstel expertteam

- Het bestuur van het vehikel bepaalt enkel financiële kaders, er zijn geen inhoudelijke criteria aan de GVPs

+ Er is meer zekerheid dat uitgeven van versterkingsgeld ook leidt tot het snel en doelmatig realiseren van de versterkingsopgave
+ Er is meer zekerheid dat de uitgaven aan de versterkings-opgaven passen binnen het fonds
+ Er is meer kans dat eigenaren in vergelijkbare situaties ook vergelijkbare oplossingen aangedragen krijgen
+ Er is meer kans dat versterking leidt tot goede resultaten voor de regio op gebied van bijv. duurzaamheid en erfgoed
!! Uitvoeringsorganisatie en gemeenten hebben niet de volledige inhoudelijke vrijheid om het GVP vorm te geven in lijn met lokale wensen en omstandigheden

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Zelfstandig uitvoering door gemeenten of uitvoeringsorganisatie?

Context

Gemeenten hebben een belangrijke verantwoordelijkheid in het realiseren van een veilige woonomgeving voor hun inwoners en zijn een logische partij om in nauwe samenwerking en met medenemen advies van bewoners en maatschappelijke organisaties op lokaal niveau sturing te geven

Gemeenten stellen GVPs vast die bepalen hoe de versterkte gemeente er uit zal komen te zien

De uitvoering van die GVPs is (afhankelijk van de omvang van de versterkingsoperatie) een zware taak waar gemeenten mogelijk niet op berekend zijn

Tegelijkertijd hebben gemeenten een logische rol binnen hun eigen gemeentegrenzen

Punten ter bespreking

- Gemeenten hebben een gemeenschappelijke uitvoerings-organisatie waar ze (evt. via het besturende vehikel) opdrachten aan uitgeven

Voorstel expertteam

- Gemeenten voeren de versterkings-operatie zelfstandig binnen de grenzen van hun gemeenten uit

\+ Versterkingsoperatie kan met meer efficiëntie, slagkracht, gebruik van kennisopbouw, en opbouwen specialistische vaardigheden worden uitgevoerd
\+ Meer kans dat in gelijke situaties mensen over gemeentegrenzen heen gelijksoortige oplossingen krijgen aangeboden
!! -

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Is de uitvoeringsorganisatie een losse rechtspersoon?

Context

Het besturende vehikel bepaalt de kaders voor versterken, stelt het MJP vast, en toetst GVPs. Daarnaast stuurt dit vehikel de uitvoerings-organisatie aan

Aansturing door het vehikel is belangrijk om ervoor te zorgen dat de uitvoering in lijn is met de gestelde kaders en het MJP en om zorg te dragen voor democratische legitimiteit

Tegelijkertijd is het belangrijk om voldoende gewicht te geven aan de inhoudelijke expertise die bestaat binnen zo'n uitvoeringsorganisatie

Punten ter bespreking

- Uitvoeringsorganisatie is deel van dezelfde rechtspersoon en heeft wél een eigen directeur met voldoende mandaat maar géén eigen bestuur

Voorstel expertteam

- Uitvoeringsorganisatie is een aparte rechtspersoon met een eigen bestuur en eigen bevoegdheden die handelt binnen de kaders vastgesteld door het besturende vehikel

Voorstel NCG

\+ Er vindt geen dubbele besluitvorming plaats
\+ Bestuurlijke drukte wordt niet groter
\+ Als uitvoering niet in lijn is met kaders, MJP, of GVPs kan besturend vehikel bijsturen
\+ Directeur kan inhoudelijk tegenwicht bieden o.b.v. het gegeven mandaat (evt. vast te leggen in regeling zodat daar niet eenvoudig van kan worden afgeweken)
!! Uitvoeringsorganisatie kan buiten de gemandateerde onderwerpen geen eigen afweging maken

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Schadefonds

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Bestuurlijke tafel vandaag richting te geven op aantal belangrijke openstaande vragen voor schade

Vraag 1&2 prioriteit voor discussie

1. Gemeenschappelijke Regeling of ZBO voor besturend vehikel?
2. Wie stelt kaders vast (i.e. permanente versie van tijdelijk besluit mijnbouwschade)?
3. Waarover en hoe verantwoorden commissies zich?
4. Hoe komen financiële middelen bij besturend vehikel (fonds/ begrotingspost)?

NB: Na vandaag nog meer vragen te beantwoorden, gedetailleerd in achtergronddocument

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Gemeenschappelijke Regeling of ZBO? (I/II)

Context

Nu zijn behandeling claim, bezwaar, en aansturen van uitvoering belegd bij een tijdelijke commissie, bestaande uit deelcommissies mijnbouwschade en bezwaar en een commissie advisering bezwaar

De behandeling van claim, bezwaar, aansturing van het uitvoeringsorgaan en het aanwijzen van daarvoor verantwoordelijke individuen moeten een permanente publieke plek krijgen o.b.v. een nieuw te creëren bevoegdheid voor beoordelen claims

Daarbij lijken de ZBO en GR met rechtspersoonlijkheid het meest voor de hand liggen als organisatievorm (zie achterliggende pagina's)

Voor schade is de belangrijkste overweging het borgen van de onafhankelijkheid van de commissies die deel zijn van de publieke organisatie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: GR of ZBO voor besturend vehikel? (II/II)

Punten ter bespreking

- ZBO met rechtspersoonlijkheid, waarbij provincie, evt. gemeenten, en maatschappelijke organisaties gehoord worden bij het aanstellen van bestuursleden

+ Bestuur bestaat uit onafhankelijke bestuurders, daarmee onafhankelijkheid goed in te richten en bestuurlijke slagkracht mogelijk groter
+ Regio en maatschappelijk organisaties hebben rol in aanstellen bestuur
‼ Regio heeft geen beslissende rol in aanstelling van 'commissies' en niet noodzakelijkerwijs in vormgeven kaders (afhankelijk van volgende vraag, kan in beginsel los worden ingericht van besturend vehikel)
‼ Als bij versterken voor GR wordt gekozen neemt bestuurlijke drukte niet af en valt integraliteit in de besturing moeilijker in te richten (n.t.b. hoe groot de noodzaak daarvoor is, ook omdat aan de voorkant evt. wel bijv. een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie kan worden ingericht)

- GR met rechtspersoonlijkheid, met gemeenten, provincie, en Rijk als deelnemers

+ Regio en Rijk hebben samen beslissende rol in aanstelling van commissies en Regio kan (afh. van antwoord op volgende vraag) samen met Rijk een beslissende rol hebben in vormgeven van kaders
+ Als bij versterken ook voor GR wordt gekozen kan integraliteit in besturen van schade en versterken (mogelijk relevant bijv. bij samenloop daarvan op adresniveau) eenvoudiger ingericht (n.t.b. hoe groot noodzaak is)
‼ Leden GR zijn politiek verantwoordelijk en lopen mogelijk financieel risico (afh. van afspraken NAM, n.t.b. hoeveel risico en wat keuzes daarin zijn)
‼ Voor starten GR nodig om óf gemeenten en provincie bevoegdheid te geven voor beoordelen van claims en die in GR in te laten brengen óf gebruik te maken van een op versterking gerichte GR (als daarvoor gekozen wordt)
‼ Onafhankelijke besluitvorming in GR vraagt wet om de bevoegdheid van bestuur GR om besluiten commissies te vernietigen en om beleidsregels voor die commissies (werkwijze) op te stellen 'weg te schrijven'

NB: Expertteam legt deze keuze zonder advies neer bij bestuurlijke tafel

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Organisatievormen getoetst aan criteria

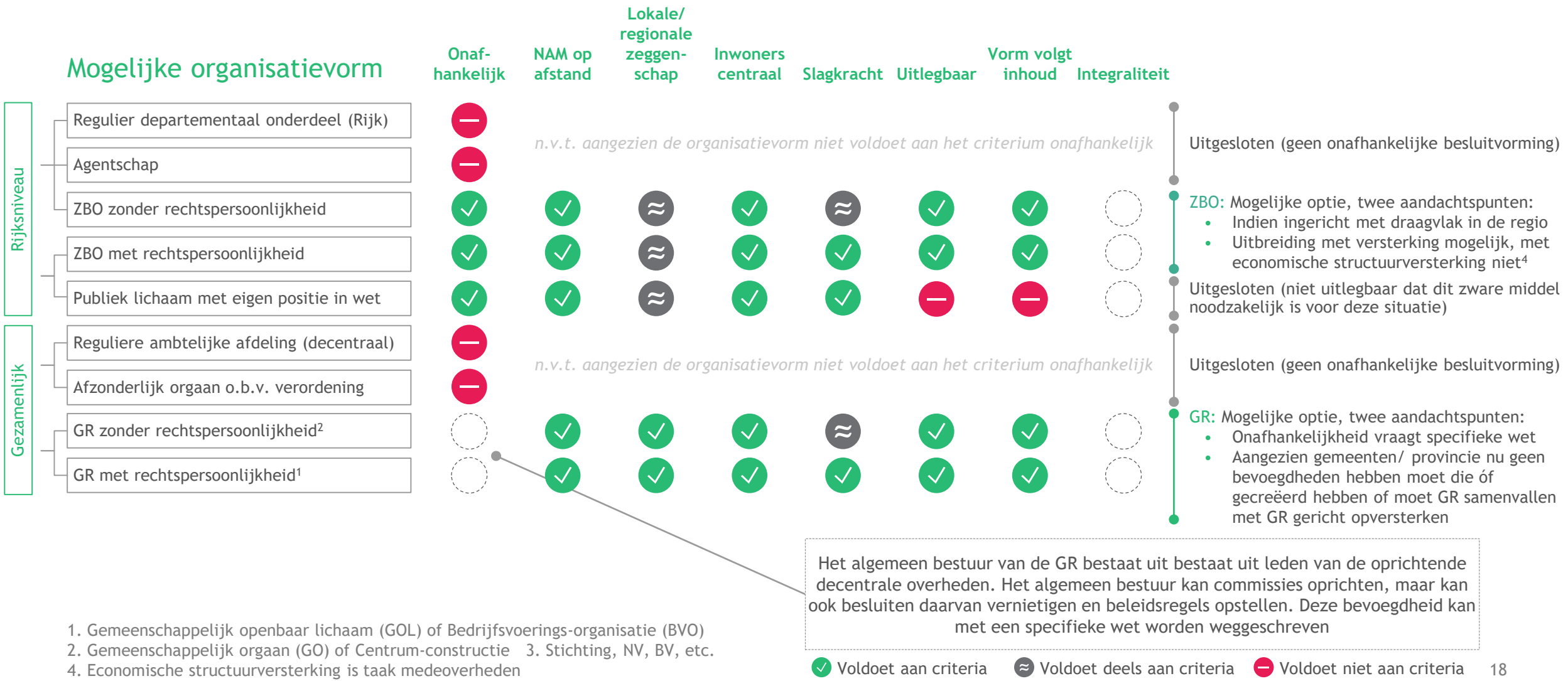

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam (GOL) of Bedrijfsvoerings-organisatie (BVO)
2. Gemeenschappelijk orgaan (GO) of Centrum-constructie 3. Stichting, NV, BV, etc.
4. Economische structuurversterking is taak medeoverheden

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Wie stelt kaders vast?

Context

Op dit moment zijn de kaders voor het behandelen van claims en bezwaren vastgelegd in het tijdelijke besluit mijnbouwschade[1]

Deze kaders moeten een permanent karakter krijgen. Het gaat daarbij expliciet alleen om de kaders en niet om de werkwijze voor behandeling van individuele gevallen

Daarvoor is het noodzakelijk om een wettelijke basis te creëren voor het stellen van deze kaders op het niveau van het Rijk of van een decentrale overheid

Evt. kan deze bevoegdheid vervolgens worden ingebracht in een Gemeenschappelijke Regeling

Punten ter bespreking

- Rijk stelt kaders vast[2], horende de decentrale overheden, maatschappelijke organisaties, en (tijdelijke) commissie

Voorstel expertteam

- Rijk krijgt bevoegdheid kaders vast te stellen en brengt deze in een GR in (bestaande uit Rijk, provincie en gemeenten), waarna de GR de kaders vaststelt, horende de maatschappelijke organisaties en (tijdelijke) commissie
- Provincie stelt kaders vast, horende het Rijk, de gemeenten, maatschappelijke organisaties, en (tijdelijke) commissie
- Gemeenten stellen kaders vast die gelden per grondgebied

\+ Rijk is in staat tot opstellen kaders en dragen van bijbehorende verantwoordelijkheid
\+ Rijk heeft systeemverantwoor-delijkheid en verantwoordelijkheid voor afspraken met NAM
\+ Regio, maatschappelijke organisaties, en (tijdelijke) commissie hebben duidelijke adviserende positie
\+ Kaders zijn hetzelfde voor het gehele bevingsgebied
\+ Rijk kan kaders vaststellen ook als voor behandelen claims, bezwaar, en aansturen uitvoering voor een GR wordt gekozen, of andersom
!! Regio heeft minder invloed op opstellen kaders dan wanneer Rijk de bevoegdheid in een GR zou inbrengen of provincie die bevoegdheid zou hebben
!! Integraliteit in kaders i.r.t. visie en versterken mogelijk minder eenvoudig vorm te geven dan wanneer GR kaders vast zou stellen

1. O.a. reikwijdte, inrichting en bevoegdheden van commissies, aan te houden juridische grondslag voor besluiten, procedure voor bezwaar/ beroep, inwerkingtreding, inhoud aanvraagformulier, acties bij acuut onveilige situatie, reactietermijnen, inzet van deskundigen, stappen in besluitvorming, bouwkundige opname, vaste vergoedingen
2. N.t.b. welke partij in het Rijk dat is

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Waarover en hoe verantwoorden commissies zich?

Context

Als publiek orgaan zal het bestuur moeten rapporteren en waar relevant verantwoording moeten afleggen over het vervullen van taken (bijv. over organisatiekosten, efficiëntie, en effectiviteit van de uitvoering)

Tegelijkertijd moeten de commissies zonder last en ruggenspraak kunnen acteren en zal het bestuur geen verantwoording moeten afleggen over kosten van toegekende claims

Punten ter bespreking

- Bestuur rapporteert over uitvoering en legt verantwoording af over apparaatskosten

Voorstel expertteam

- Bestuur rapporteert over uitvoering en kosten van toegekende claims en legt verantwoording af over apparaatskosten
- Bestuur rapporteert over uitvoering en apparaatskosten

+ Commissie creëert transparantie over uitvoering, waardoor minister (bij ZBO) of bestuur (bij GR) aanwijzingen kan geven op systeemniveau
+ Bij ZBO kan regio advies geven aan minister, in beide gevallen kunnen de maatschappelijke organisaties advies geven aan het bestuur en evt. aan de uitvoeringsorganisatie
+ Door niet rapporteren over kosten van toegekende claims is er minder risico op beïnvloeden van individuele gevallen
+ Commissie legt wel verantwoording af over apparaatskosten waarmee die meer beheersbaar kunnen zijn

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Hoe komen financiële middelen bij besturend vehikel ?

Context

Toegekende claims moeten worden betaald zonder directe rol van de NAM. Daarnaast zal commissie apparaatskosten hebben

De commissie zal daarom over middelen moeten beschikken. Het Rijk draagt zorg voor deze middelen

Vraag is hoe de commissie over deze middelen kan beschikken, zonder zich over de kosten van toegekende claims te moeten verantwoorden (wel over de apparaatskosten)

Punten ter bespreking

- Rijk stelt fonds ter beschikking voor kosten toegekende claims en apart voor apparaatskosten, bestuur kan zonder overleg met Rijk beschikken over middelen in deze fondsen. Rijk vult fonds aan, ook tussentijds, indien nodig

Voorstel expertteam

+ Commissie kan besluiten nemen onafhankelijk van de vraag of daar voldoende middelen beschikbaar voor zijn, ook tussentijds
+ Beperkter risico op politieke druk vanuit kamer of minister op beheersen van budget dan bij begrotingspost, onafhankelijker dan andere opties
+ Is zo opgenomen in regeerakkoord
!! Fonds kan theoretisch wel uitgeput raken, Rijk moet verantwoordelijkheid nemen in vullen ervan
!! Te valideren of dit ook werkt voor een Gemeenschappelijke Regeling

- Rijk stelt fonds ter beschikking voor kosten toegekende claims en maakt begrotingspost voor apparaatskosten, bestuur kan zonder overleg met Rijk beschikken over middelen. Rijk vult fonds aan, ook tussentijds, indien nodig

- Rijk creëert begrotingspost voor kosten toegekende claims en apart voor apparaatskosten, bestuur kan zonder overleg met Rijk beschikken over middelen uit deze begrotingspost

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Visie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

1

2

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Agenda

Hoofdvragen per onderwerp

Detailvragen per onderwerp

Versterking

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld besturingsmodel Versterking op hoofdlijnen

O.b.v. huidige interpretatie van versterkingsaanpak van vandaag op hoofdlijnen—later nog verder aan te passen, ook op een evt. aanzienlijk lichter versterkingsscenario

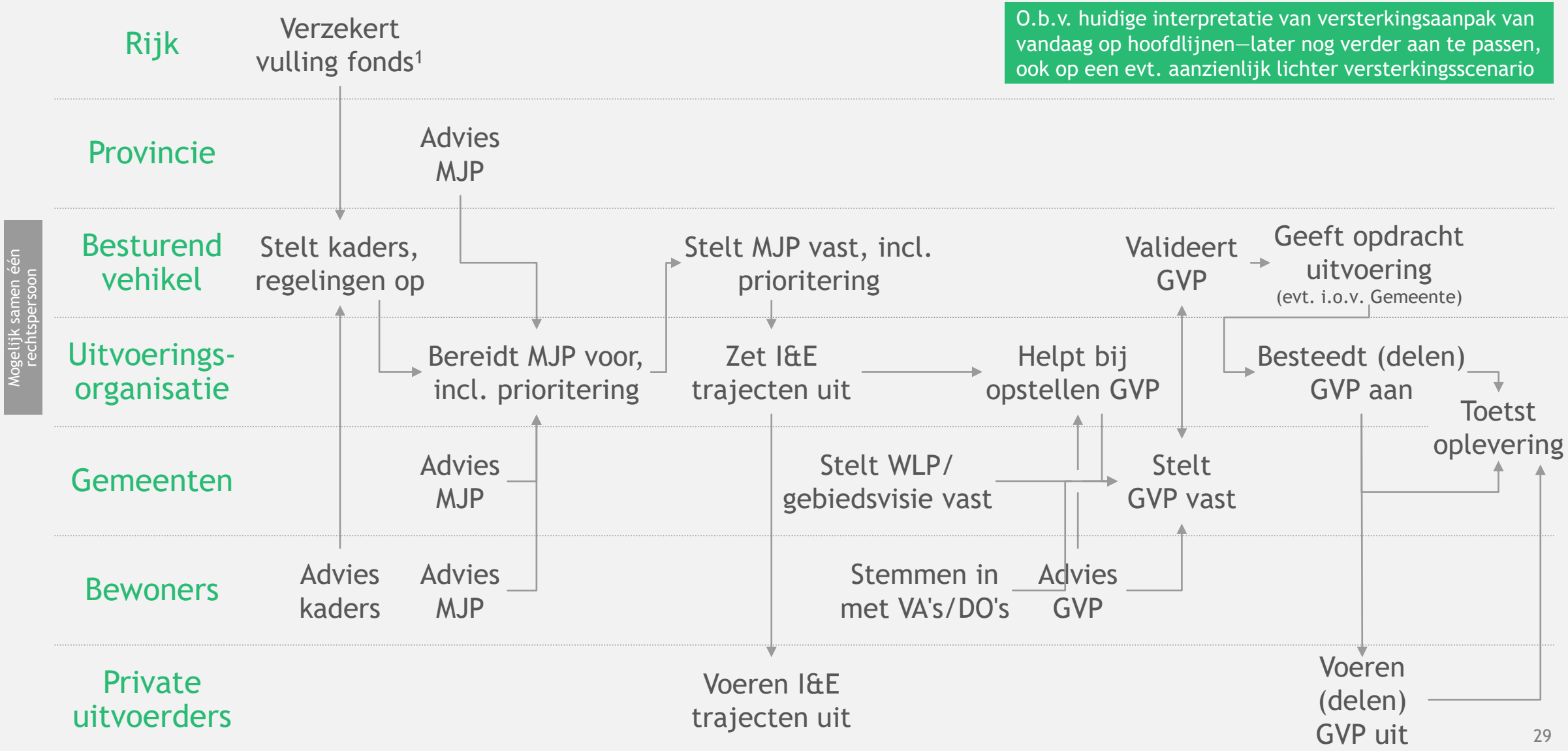

1. Nader te bepalen hoe dat gaat, en in welke mate Rijk daarbij financieel risico loopt MJP: MeerJarenPlan WLP: WoonLeefbaarheidsPlan GVP: GebiedsVersterkingsPlan I&E: Inspectie & Engineering

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld besturingsmodel Versterking op hoofdlijnen

Rijk	Verzekert vulling versterkingsfonds door NAM (Nader te bepalen hoe dat gaat, en in welke mate Rijk daarbij financieel risico loopt) Legt veiligheidsnorm vast in Bouwbesluit (NTB of/hoe NAM verplicht blijft kosten te betalen die gemoeid zijn met voldoen aan NPR) Loopt samen met gemeenten en provincie (in geval van GR) financieel risico als fonds kosten van versterking niet kan dekken
Provincie	Brengt voor versterking relevante bevoegdheden in besturend vehikel in (in geval van GR) Houdt interbestuurlijk toezicht op gemeenten in kader versterkingsopgave (NTB in welke mate dat kan)
Besturend vehikel	Stelt kaders voor prioriteren, en financiële/ inhoudelijke kaders versterken vast Stelt MeerJarenProgramma voor uitvoeringsorganisatie vast, incl. prioritering gebieden Stelt uitvoeringsorganisatie in (als die geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft) Geeft opdracht aan uitvoeringsorganisatie voor betrekken bewoners, waar relevant op verzoek van gemeenten op specifieke wijze Stelt GVP vast na toetsing, voert discussie met gemeente(raad) om tot GVP te komen die aan eigen kaders en wensen gemeenten voldoet Geeft opdracht aan uitvoeringsorganisatie voor uitvoering definitief GVP (als dat is goedgekeurd door gemeente en besturend vehikel)
Gemeenten	Brengen voor versterking relevante bevoegdheden in besturend vehikel in (in geval van GR) Kan via bestuur van besturend vehikel wijze van betrekken van bewoners door uitvoeringsorganisatie aanpassen of overnemen Stelt GVP vast en is opdrachtgever naar uitvoeringsorganisatie (evt. formeel via bestuur van besturend vehikel) Heeft verantwoordelijkheid (en mogelijk doorzetmacht) richting individuele bewoners in bewaken veiligheid Gemeenteraad toetst oplovering op doeltreffendheid en doelmatigheid, evt. ondersteund door externe adviseurs Lopen samen met Rijk en provincie financieel risico als fonds kosten van versterking niet kan dekken (in geval van GR)
Uitvoerings-organisatie	Adviseert bestuur van vehikel over kaders en regelingen Bereidt MeerJarenProgramma voor (incl. gemeente-overstijgend/ sectorgericht beleid, prioritering) Bereid met gemeente en bewoners GVP voor Voert GVP uit, incl. toetsen van oplevering door private partijen) Voert regelingen uit Sluit contracten met private partijen voor uitvoering en is verantwoordelijk voor contractmanagement
Bewoners	Hebben adviesrecht (via maatschappelijke organisaties) aan besturend vehikel en uitvoeringsorganisatie over beleid en uitvoering Adviseren aan uitvoeringsorganisatie en gemeente over gebiedsvisie en GVP • Uitvoeringsorganisatie stuurt plan alleen naar bestuur na goede dialoog met bewoners

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld model lijkt aan uitgangspunten te voldoen

Uitgangspunten	Beoordeling
NAM uit het systeem	✓ NAM enkel nog relevant voor vullen fonds, is verantwoordelijkheid Rijk
Zeggenschap inwoners	✓ Bewoners hebben adviesrecht richting vehikel en uitvoeringsorganisatie
Slagkracht	≈ Slagkracht hangt af van bemensing en financiering van betrokken overheden
Regionale zeggenschap	✓ Regio vormt grootste deel bestuur vehikel en gemeenten stellen GVP vast
Integraliteit in de aanpak	≈ Aanpak voorziet nog niet voor samenloop met schade of visie
Vorm volgt inhoud	✓ Enkel inhoudelijke overwegingen hebben rol gespeeld bij inrichten model
Uitlegbaar	✓ Model bouwt op bestaande wetten en besturingsmodellen

✓ Voldoet ≈ Voldoet mogelijk ✗ Voldoet niet

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

In uitwerken model nog nadere keuzes te maken— mogelijk onderwerpen voor volgende bestuurlijke tafel

Welke middelen zijn er beschikbaar? Welke regelingen worden overgenomen?

Wat vast te leggen in GVP?

Stuurt vehikel concept GVP naar gemeente of gemeente vastgesteld GVP naar vehikel?

Is gemeente opdrachtgever richting uitvoeringsorganisatie, al dan niet via bestuur GR?

Is er doorzettingsmacht naar gemeenten? En naar individuen?

Hoe komt evt. extra geld van gemeenten voor extra activiteiten bij uitvoering terecht?

Wordt ingenieursdeel CVW een publieke of private taak?

Wat is het transitiemodel? Worden NCG/ CVW al dan niet deels geabsorbeerd in uitvoeringsorganisatie?

Wat houdt het adviesrecht voor maatschappelijke organisaties precies in?

Indien er voor een GR wordt gekozen:

- Welke gemeenten nemen deel?
- Wat zijn de stemverhoudingen in de GR?
- Welke bestuurslagen nemen plaats in Algemeen/ Dagelijks Bestuur?
- Wat is de bevoegdheidsverdeling tussen de bestuurslagen?
- Welke besluitvormingsregels hanteert de GR?
- Welke risico's lopen deelnemers aan de GR?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Overzicht bevoegdheden (I/II)

Bestaande bevoegdheden

Huidige allocatie	Bevoegdheden	Voorgestelde allocatie
Raad	• Kaders VTH vaststellen	• Raad
	• Woonvisie vaststellen	• Raad, deel GVP[1]
	• Gebieds-/ omgevingsvisie vaststellen	• Raad, deel GVP[1]
	• Bouwverordering vaststellen	• Raad
	• Welstandbeleid vaststellen	• Raad
	• Volkshuisvestingsbeleid vaststellen	• Raad, deel GVP[1]
	• Wro coördinatieregeling toepassen	• Raad, deel GVP[1]
	• Wro grondexploitatie uitvoeren	• Raad, deel GVP[1]
		• Raad, deel GVP[1]
		• Raad, deel GVP[1]
College	• Wabo vergunning verlenen	• College
	• Wabo handhaven	• College
	• Wro handhavingsplan vastleggen en verslagleggen	• College
	• Wro handhaven	• College
	• Woningwet handhaven	• College
	• Instandhoudingsplicht monumenten opleggen	• College
PS	• Gebieds-/ omgevingsvisie vaststellen	• PS
GS	• Woningbouwafspraken	• GS of GR
	• Vergunningsverlening, toezicht, handhaving	• GS
	• Verlenen ontheffen flora- en fauna	• GS

1. Per GVP stelt de raad de genoemde visies/ verordeningen/ regelingen als samenhangend pakket voor dat gebied vast (of amendeert deze als ze al bestaan)

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Overzicht bevoegdheden (II/II)

Te creëren bevoegdheden

Mogelijk nader aan te vullen met specifieke financieringsbevoegdheden

Huidige allocatie	Bevoegdheden	Voorgestelde allocatie
NCG	• Opdrachtgeverschap NPR	• GR, via Rijk
	• Van toepassing verklaren NPR	• Rijk
	• Opstellen financieringskaders	• GR, via Rijk
	• Vaststellen MJP, incl. programmering	• GR, via Rijk of provincie
	• Uitzetten I&E, aansturen bureaus	• GR, via gemeente
	• Validatie I&E	• GR, via gemeente
	• Vaststellen koppelkansen	• GR, via gemeente
	• Vaststellen VA's/DO's	• GR, via gemeente
	• Valideren van GVP	• GR, via provincie
	• Aanbesteden GVP, aansturen bureaus	• GR, via gemeente

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Schadefonds

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld besturingsmodel Schade op hoofdlijnen

In lijn met huidige aanpak in schadeprotocol, n.t.b. of evt. wijzigingen in aanpak invloed hebben op besturing. N.t.b. of/ hoe splitsing in deelcommissies wordt vormgegeven in relatie tot bezwaarbehandeling in reguliere bestuursrecht

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld besturingsmodel Schade op hoofdlijnen

In lijn met huidige aanpak in schadeprotocol, n.t.b. of evt. wijzigingen in aanpak invloed hebben op besturing. N.t.b. of/ hoe splitsing in deelcommissies wordt vormgegeven in relatie tot bezwaarbehandeling in reguliere bestuursrecht

Kaderstellende entiteit	Stelt kaders vast en indien nodig bij Stelt leden van commissies aan
Bestuur	Stuurt uitvoeringsorganisatie aan
Deelcommissie Mijnbouwschade	Bepaalt eigen werkwijze in lijn met kaders Besluit over claims
Deelcommissie bezwaar	Bepaalt eigen werkwijze in lijn met kaders Besluit over bezwaren
Commissie advies bezwaar	Bepaalt eigen werkwijze Adviseert over bezwaren
Uitvoerings-organisatie	Voert opnames, uitbetaling en evt. verhelpen schade in nature uit deels uitgevoerd door private partijen) Stuurt zaakwaarnemers aan die bewoners begeleiden Rapporteert op geaggregeerd niveau over uitvoering en doet evt. adviezen voor bijstellen protocol
Bewoners en eigenaren	Maken melding van schade en maken evt. bezwaar Geven advies over kaders aan kaderstellende entiteit en over uitvoering aan uitvoeringsorganisatie

Indeling NTB, zie sticker

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Voorgesteld model lijkt aan uitgangspunten te voldoen

Uitgangspunten	Beoordeling
NAM uit het systeem	✓ NAM heeft geen enkele invloed op systeem of individuele beslissingen
Zeggenschap inwoners	✓ Bewoners te horen bij opstellen protocol en advies te geven over uitvoering
Slagkracht	✓ Bestuursorgaan/ commissies hebben volledig mandaat om besluiten te nemen
Regionale zeggenschap	≈ Mogelijk afhankelijk van keuze tussen ZBO en GR voor besturend vehikel
Integraliteit in de aanpak	≈ Bestuurlijke integraliteit afhankelijk van keuze tussen ZBO en GR
Vorm volgt inhoud	✓ Enkel inhoudelijke overwegingen hebben rol gespeeld bij inrichten model
Uitlegbaar	✓ Model bouwt op bestaande wetten en besturingsmodellen
Onafhankelijke besluitvorming	≈ Afhankelijk van hoe model precies wordt ingericht

✓ Voldoet ≈ Voldoet mogelijk ✗ Voldoet niet

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

In uitwerken model nog nadere keuzes te maken— mogelijk onderwerpen voor volgende bestuurlijke tafel

Krijgen besturend vehikel/ uitvoeringsorganisatie aparte rechtspersoonlijkheid?

Welke regelingen worden overgenomen door dit vehikel?

Hoe kunnen de maatschappelijke organisaties (en regio bij ZBO) effectief advies geven over kaders en uitvoering?

Wat is het transitiemodel?

Gaan contracten medewerkers RVO.nl over naar nieuwe organisatie? Hoe?

Indien gekozen wordt voor een GR

- Welke gemeenten nemen deel?
- Wat zijn de stemverhoudingen in de GR?
- Welke bestuurslagen nemen plaats in Algemeen/ Dagelijks Bestuur?
- Wat is de bevoegdheidsverdeling tussen de bestuurslagen?
- Welke besluitvormingsregels hanteert de GR?
- Is Rijk medeoprichter of treedt zij toe?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Meerdere organisatievormen mogelijk

Input schadetafel

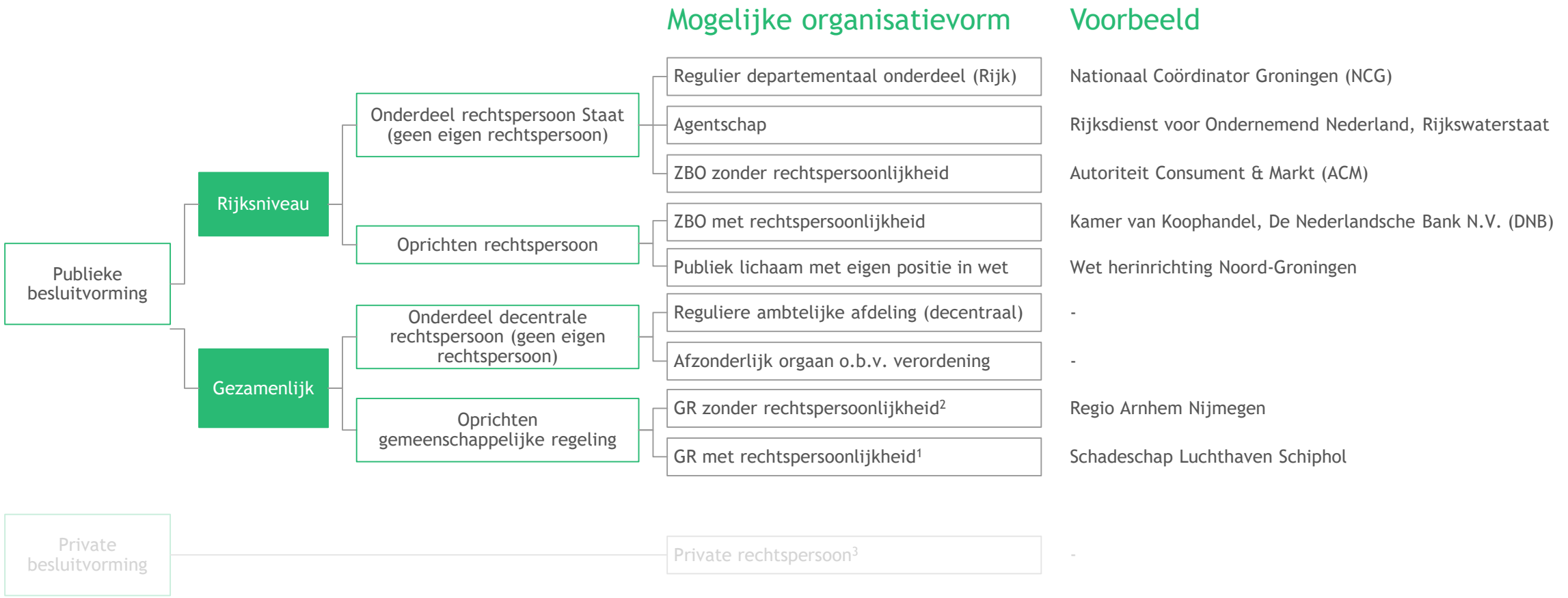

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam (GOL) of Bedrijfsvoerings-organisatie (BVO)
2. Gemeenschappelijk orgaan (GO) of Centrum-constructie 3. Stichting, NV, BV, etc.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Visie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Disclaimer

The services and materials provided by The Boston Consulting Group (BCG) are subject to BCG's Standard Terms (a copy of which is available upon request) or such other agreement as may have been previously executed by BCG. BCG does not provide legal, accounting, or tax advice. The Client is responsible for obtaining independent advice concerning these matters. This advice may affect the guidance given by BCG. Further, BCG has made no undertaking to update these materials after the date hereof, notwithstanding that such information may become outdated or inaccurate.

The materials contained in this presentation are designed for the sole use by the board of directors or senior management of the Client and solely for the limited purposes described in the presentation. The materials shall not be copied or given to any person or entity other than the Client ("Third Party") without the prior written consent of BCG. These materials serve only as the focus for discussion; they are incomplete without the accompanying oral commentary and may not be relied on as a stand-alone document. Further, Third Parties may not, and it is unreasonable for any Third Party to, rely on these materials for any purpose whatsoever. To the fullest extent permitted by law (and except to the extent otherwise agreed in a signed writing by BCG), BCG shall have no liability whatsoever to any Third Party, and any Third Party hereby waives any rights and claims it may have at any time against BCG with regard to the services, this presentation, or other materials, including the accuracy or completeness thereof. Receipt and review of this document shall be deemed agreement with and consideration for the foregoing.

BCG does not provide fairness opinions or valuations of market transactions, and these materials should not be relied on or construed as such. Further, the financial evaluations, projected market and financial information, and conclusions contained in these materials are based upon standard valuation methodologies, are not definitive forecasts, and are not guaranteed by BCG. BCG has used public and/or confidential data and assumptions provided to BCG by the Client. BCG has not independently verified the data and assumptions used in these analyses. Changes in the underlying data or operating assumptions will clearly impact the analyses and conclusions.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

BCG
THE BOSTON CONSULTING GROUP
bcg.com

31b

BCG

THE BOSTON CONSULTING GROUP

Groningen Bovengronds

Achtergrond Schadefonds

15 MAART 2018

buitenreikwijdte

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

CONCEPT SAMENVATTINGSDOCUMENT BESTUURLIJKE TAFEL 15 MAART

1 buitenreikwijdte

- Schadefonds [18:45-19:15]
- Besturing (ter informatie) [19:15-19:45]

Dit document bevat per te bespreken onderwerp een korte inleiding, een samenvatting, en de vragen aan de bestuurlijke tafel. Daarnaast sturen wij vier informatiestukken ter voorbereiding van de discussie apart mee

1) Achtergrondinformatie Toekomstvisie (ppt)
   - Samenvatting van maatregelen
   - Detailpagina per maatregel
2) Conceptversie van het toekomstperspectief (word)
3) Achtergrondinformatie Besturing (ppt)
   - Hoofdvragen per onderwerp (versterken, schade, visie)
   - Detailvragen per onderwerp (versterken, schade, visie)
4) Achtergrondinformatie Schadefonds (ppt)

2 16:45 – 17:15 ZIENSWIJZE MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES

3 17:15 – 17:45 STATUS UITVOERING – LIVE UPDATE

4 1 buitenreikwijdte

5 18:45 – 19:15 SCHADEFONDS

De opdracht van het expertteam schadefonds bevat opties uitwerken voor zowel de inrichting als de reikwijdte van het schadefonds. De inrichting behelst het doel van het fonds, de organisatie (uitganspunten, type, bevoegdheden) en de vraag over exclusiviteit (d.w.z. kan NAM nog civielrechtelijk aansprakelijk worden gesteld na de instelling van het fonds?). De reikwijdte behelst de doelgroepen, schadesoorten, en omgang met bestaande regelingen. Het expertteam schadefonds heeft input over het beoogde doel en de uitgangspunten voor de organisatievorm meegegeven aan het expertteam besturing. In de tussentijd is het expertteam schadefonds aan de slag gegaan met de reikwijdte.

buitenreikwijdte

of bemiddeling bij de schadeafhandeling richting NAM, juridische ondersteuning etc.)

buitenreikwijdte

voor waardevermeerdering via SNN loopt naar mening van het expertteam goed

buitenreikwijdte

6 19:15 – 19:45 BESTURING – TER INFORMATIE

Het expertteam besturing ontwikkelt een besturingsmodel voor schade, versterking, en visie. Het besturingsmodel schetst de betrokken/ benodigde (publieke) organisaties, de taken van elke speler per stap in het proces, de benodigde bevoegdheden (incl. allocatie van bestaande en nieuw te creëren bevoegdheden), en de implicaties op hoofdlijnen voor wet- en regelgeving.

Voor elk van de onderwerpen is in lijn met de eerder gedeelde criteria, en met medeneming van advies van elk van de expertteams, op hoofdlijnen geschetst wat voor organisaties er nodig zijn en wat de taken van elke speler zouden kunnen zijn. Criteria zijn NAM op afstand, inwoners centraal, slagkracht, lokale en regionale zeggenschap, integraliteit, vorm volgt inhoud, uitlegbaar, en (specifiek voor schade) onafhankelijk—zie ook het achtergronddocument.

Vandaag willen we de Bestuurlijke Tafel informeren over de huidige denkrichting op de belangrijkste vragen. De huidige denkrichting van het expertteam is daarbij gebaseerd op het huidige begrip van de inhoudelijke discussie aan de tafels versterking, schade, en visie. Deze denkrichting zal mogelijk aanpassing behoeven als er nieuwe inzichten volgen uit de lopende discussies (zoals wanneer de omvang van de versterkingsopgave anders uitpakt).

Na vandaag zal het expertteam het besturingsmodel in een meer gedetailleerd voorstel uitwerken. Een belangrijk element hierin is het (waar relevant/ gewenst) vormgeven van integraliteit tussen de drie onderwerpen (schade, versterking en visie) zijn en het aanpassen van de voorstellen op nieuwe informatie vanuit de andere tafels. Ook zal het expertteam implicaties voor capaciteit en middelen van organisaties uitwerken.

6.1 BESTURINGSMODEL VERSTERKING

Het besturingsmodel voor versterken is gericht op het creëren van veilige woningen onder publieke aansturing. Veilige woningen vragen (o.b.v. het huidige begrip van de omvang en aanpak van de versterkingsoperatie) vaak sloop & nieuwbouw, aanzienlijke versterking, en opkoop. In de huidige aanpak behelst de operatie grote wijzigingen in de lokale openbare ruimte en leefomgeving. Dit vraagt om een nadrukkelijke rol van gemeentes en bewoners in de besturing. Het besturingsmodel adresseert de rollen & bevoegdheden van publieke instanties vanaf de verdeling van de middelen tot het aansturen van de realisatie, maar niet de relatie tussen Rijk en NAM.

6.1.1 Vorm van het besturend vehikel

Een belangrijke vraag bij het inrichten van het besturingsmodel is welke vorm het besturend vehikel moet krijgen. Het besturende vehikel wordt in het model dat het expertteam nu voor zich ziet verantwoordelijk voor het opstellen van kaders van de versterkingsoperatie (financieel en evt. inhoudelijk), vaststellen van het meerjarenplan, verdelen van middelen, aansturen van de uitvoering en het uitvoeringsorgaan, en mogelijk het toetsen van door gemeente vastgestelde gebiedsversterkingsplannen (GVPs). Dit vehikel is noodzakelijk om gemeente-overstijgend beleid en

keuzes te maken, en de versterkingsoperatie in samenhang en om een effectief uitgevoerde en aangestuurde operatie over gemeentes heen te besturenkunnen hebben.

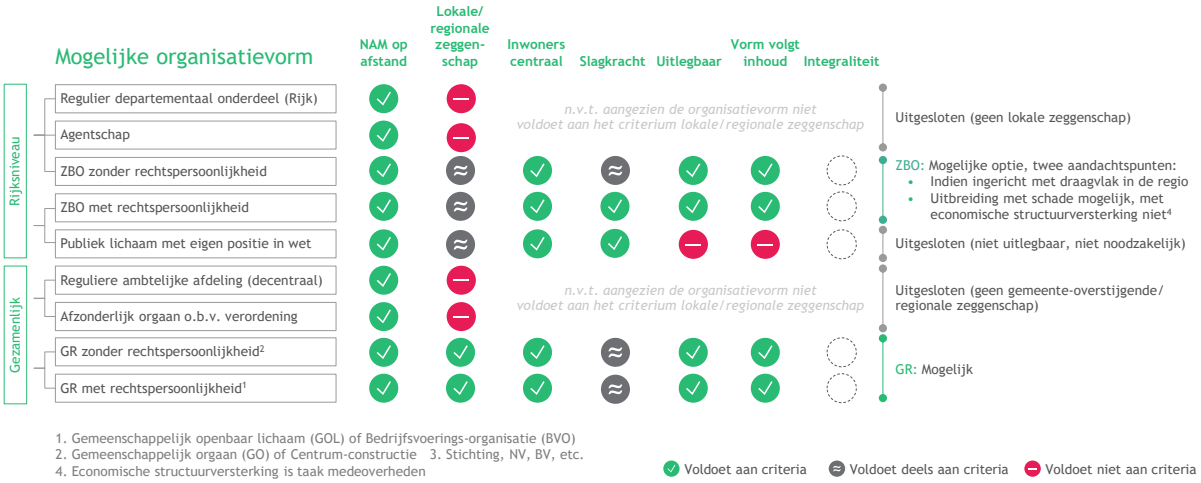

Figuur 1 Organisatievormen vehikel versterking getoetst aan criteria

De meest geschikte vormen voor het vehikel lijken de Gemeenschappelijke Regeling (GR) en Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) met rechtspersoonlijkheid te zijn. Beiden lijken te voldoen aan in elk geval de criteria 'NAM op afstand', 'inwoners centraal', 'uitlegbaar', en 'vorm volgt inhoud'. Andere gebruikelijke organen op rijksniveau (zoals een regulier departementaal onderdeel of agentschap) of op decentraal niveau (zoals een reguliere ambtelijke afdeling of een afzonderlijk orgaan o.b.v. een verordening) voldoen niet aan het criteria 'lokale/ regionale zeggenschap', omdat gemeenten, provincie, en Rijk daar niet gezamenlijk sturing aan kunnen geven. Een publiek lichaam met een eigen positie o.b.v. een specifieke wet voldoet niet aan de criteria 'uitlegbaar' en 'vorm volgt inhoud', omdat één of beide van de meer gebruikelijke vormen GR en ZBO lijkt te voldoen. Eigen rechtspersoonlijkheid lijkt de slagkracht te vergroten omdat het vehikel dan zelf contracten aan kan gaan en personeel kan inhuren. Overigens zou het geven van een permanente positie aan de NCG als bestuurlijk vehikel ('NCG 3.0') – in de huidige aansturing – ook een ZBO zijn. De NCG zou in aanvulling daarop, of als alternatief daarvan, ook een permanente positie als uitvoeringsorganisatie kunnen krijgen. Het expertteam stelt voor om transitievragen later te behandelen.

De GR en ZBO scoren voor versterken m.n. anders op de criteria lokale/ regionale zeggenschap en slagkracht.

Lokale/ regionale zeggenschap is bij een GR goed mogelijk door gemeenten, provincie, en Rijk deel te laten nemen aan de GR. Zij vormen dan het bestuur van de GR, waarmee de regio direct mee kan beslissen over de kaders en (waar relevant) de uitvoering van versterkingsoperatie (meer dan in de huidige stuurgroepen). Daarmee hebben alle bij de versterking betrokken overheden een duidelijke rol, met duidelijke vertegenwoordiging van en aanspreekpunt voor bewoners. Bij een ZBO is lokale/ regionale zeggenschap moeilijker te organiseren, aangezien het Rijk een relatief onafhankelijk bestuur benoemt. Daarbij zijn mogelijk wel constructies te bedenken waardoor de regio gehoord wordt bij bepaalde beslissingen, bijv. bij het benoemen van het bestuur.

De bestuurlijke slagkracht van een ZBO kan hoog zijn omdat het bestuur in principe enkel door de minister kan worden aangesproken en dan vooral op systeemniveau. Bestuurlijke slagkracht van een GR hangt af van de inrichting, aangezien de belangen van deelnemers niet altijd gelijk lopen. Die bestuurlijke slagkracht is mogelijk lager als het Algemeen Bestuur (AB) zich met veel onderwerpen bemoeit en kan hoger zijn als het AB mandateert aan het Dagelijks Bestuur (DB) en aan de directeur van de uitvoeringsorganisatie. Dat gemeenten zowel onderwerp als onderdeeldeel van de besluitvorming zijn, kan de slagkracht zowel vergroten als verkleinen.

Bestuurders moeten zich goed realiseren dat, afhankelijk van de afspraken met de NAM, deelnemers aan een GR financiële verantwoordelijkheid nemen. Het vanuit één hand besturen van financiën, vaststellen kaders, en aansturen uitvoering biedt voor- en nadelen. Deelnemers aan een GR zijn verantwoordelijk voor de financiën van de GR: als de uitgaven hoger zijn dan de beschikbare versterkingsgelden lopen alle deelnemers financieel risico (n.t.b. hoeveel risico, o.a. afhankelijk van de afspraken met NAM en welke afspraken deelnemers aan de GR onderling maken). Dat risico zorgt er ook voor dat alle partijen medeverantwoordelijk zijn voor de financiën en daarom geprikkeld zijn om beslissingen te

nemen met oog voor alle belangen. Doordat financiën, vaststellen kaders, en aansturen uitvoering in één hand zijn kunnen die beslissingen ook effectief genomen worden.

Te bespreken: Focus bij verder uitwerken vorm bestuurlijk vehikel
Het expertteam wil zich voor wat betreft de vorm van het bestuurlijk vehikel richten op het verder uitwerken van de GR en ZBO. Deelt de bestuurlijke tafel deze focus?

6.2 BESTURINGSMODEL SCHADEFONDS

Het besturingsmodel voor schade is gericht op het geven van schadevergoedingen aan eigenaren die schade ondervinden aan hun gebouw t.g.v. bodembewegingen onder publieke aansturing. Het besturingsmodel adresseert de rollen en bevoegdheden van publieke instanties vanaf schademelding tot betaling (incl. vullen fonds of voorschieten van kosten door Rijk), maar niet de relatie tussen Rijk en NAM. Daarbij is het expertteam uitgegaan van het schadeproces zoals vastgelegd in het besluit mijnbouwschade, en de reikwijdte zoals voorgesteld door het expertteam schadefonds.

6.2.1 Vorm van het besturend vehikel

Een belangrijke vraag bij het inrichten van het besturingsmodel is welke vorm het besturend vehikel moet krijgen. Vandaag zijn behandeling claim, bezwaar, en aansturen van uitvoering belegd bij een tijdelijke commissie, bestaande uit deelcommissies 'mijnbouwschade' en 'bezwaar' en een commissie 'advisering bezwaar'. Deze activiteiten dienen een permanente publiek geborgd te worden o.b.v. nieuw te creëren bevoegdheden. De besturing hiervan zal in de huidige visie van het expertteam in handen liggen van een besturend vehikel. Deze vraag staat overigens los van de vraag wie de kaders (i.e. permanente versie van het besluit mijnbouwschade) vaststelt. Dit kan onafhankelijk van het besturend vehikel worden ingericht.

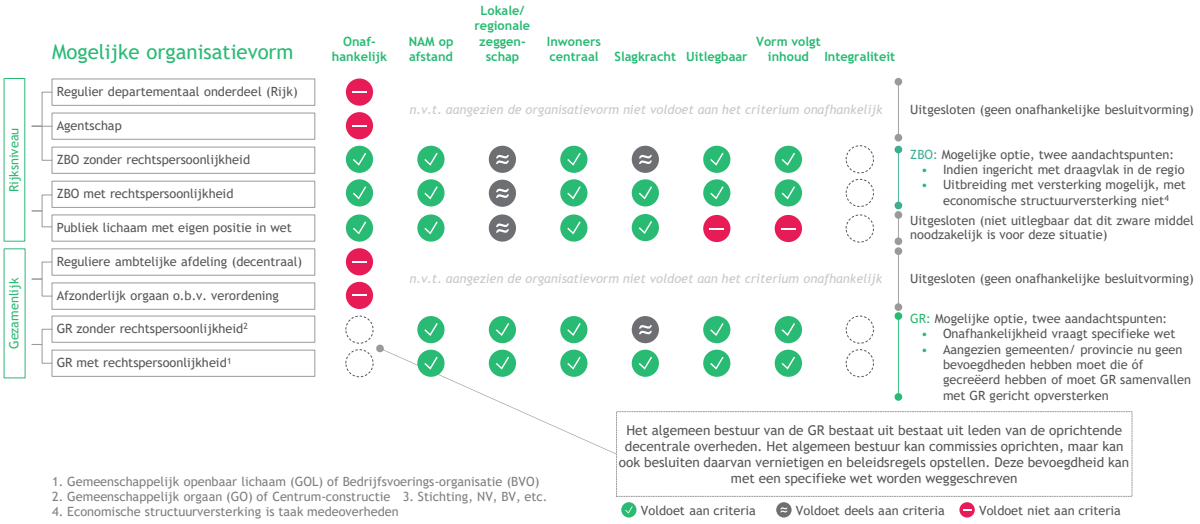

Figuur 2 Organisatievormen vehikel schade getoetst aan criteria

De meest aangewezen vormen lijken de Gemeenschappelijke Regeling (GR) en Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) met rechtspersoonlijkheid te zijn. Beiden lijken te voldoen aan in elk geval de criteria 'NAM op afstand', 'inwoners centraal', 'uitlegbaar', 'vorm volgt inhoud', en 'slagkracht'. Andere gebruikelijke organen op rijksniveau (zoals een regulier departementaal onderdeel of agentschap) of regionaal niveau (zoals een reguliere ambtelijke afdeling of een afzonderlijk orgaan o.b.v. een verordening) voldoen niet aan het criteria 'onafhankelijke besluitvorming', omdat overheden dan invloed hebben op individuele besluitvorming. Een publiek lichaam met een eigen positie o.b.v. een specifieke wet voldoet niet aan de criteria 'uitlegbaar' en 'vorm volgt inhoud', omdat de meer gebruikelijke vormen GR en ZBO mogelijk beiden voldoen. Rechtspersoonlijkheid lijkt de slagkracht te vergroten omdat het vehikel dan zelf contracten aan kan gaan en personeel kan inhuren. In geval van een GR zijn de huidige deelcommissies een zogenaamde bestuurscommissie, aangesteld door het bestuur van de GR. Bij een ZBO zouden de (voorzitters van de) deelcommissies (gezamenlijk) het bestuur van de ZBO vormen, aangesteld door het Rijk, gehoord hebbende de regio.

De GR en ZBO scoren voor schade m.n. anders op de criteria onafhankelijkheid en lokale/ regionale zeggenschap.

Onafhankelijkheid is bij een ZBO goed in te richten, omdat de huidige deelcommissies (waarschijnlijk) zelf het bestuur vormen en omdat het bestuur in principe enkel direct door de minister kan worden aangesproken en dan vooral op systeemniveau. Onafhankelijkheid bij een GR is moeilijker te regelen omdat het bestuur bij een GR wordt gevormd door bestuurders en/ of volksvertegenwoordigers van gemeenten, provincie, en Rijk. Bij een GR is onafhankelijkheid mogelijk alsnog (in nader te bepalen mate) te regelen door het creëren van bestuurscommissies met veel onafhankelijkheid. De rol van het bestuur van de GR blijft dan beperkt tot het aanwijzen van die bestuurscommissie. Overigens moet bij zowel een ZBO als bij een GR de mogelijkheid voor de minister, respectievelijk het bestuur van de GR, om individuele besluiten te vernietigen en om beleidsregels ('werkwijze') vast te stellen, met een specifieke wet worden 'weggeschreven'.

Lokale/ regionale zeggenschap is bij een GR goed mogelijk door gemeenten, provincie, en Rijk deel te laten nemen, aangezien zij dan het bestuur van de GR vormen. Bij een ZBO is lokale/ regionale zeggenschap moeilijker te organiseren, aangezien het Rijk een relatief onafhankelijk bestuur benoemt. Daarbij zijn mogelijk wel constructies te bedenken waardoor de regio gehoord wordt bij (bijv.) het benoemen van het bestuur.

Integraliteit in de aansturing van schade en versterken is makkelijker vorm te geven als beiden dezelfde vorm (GR of ZBO) van besturend vehikel krijgen. De noodzaak om schade en versterken gezamenlijk aan te sturen moet nog wel nader bepaald worden, ook omdat het nog niet duidelijk is om hoeveel gevallen dit gaat. Integraliteit in de uitvoering kan overigens mogelijk ook worden vormgegeven zonder integraliteit in de aansturing daarvan – door goede werkafspraken te maken of door een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie in te richten.

Bestuurders moeten zich goed realiseren dat, afhankelijk van de afspraken met de NAM, zij bij een GR politieke en (n.t.b.) financiële verantwoordelijkheid nemen. Deelnemers aan een GR zijn verantwoordelijk voor de financiën van de GR, als de uitgaven hoger zijn dan de beschikbare gelden lopen deelnemers financieel risico. Nog wel nader uit te werken/ bepalen hoeveel risico, o.a. afhankelijk van de afspraken met NAM en afhankelijk welke specifieke afspraken deelnemers aan de GR maken over de verdeling van die risico's.

Voor het starten van een GR is het noodzakelijk dat gemeenten en provincie bevoegdheden inbrengen.
Gemeenten en provincie hebben nu geen bevoegdheden op het gebied van schade. Het expertteam gaat er vanuit dat in geval van zowel ZBO als GR nieuwe bevoegdheden gecreëerd moeten worden. Die bevoegdheden kunnen (deels) aan gemeenten en provincie worden toegewezen. Zij kunnen die bevoegdheden vervolgens (evt. verplicht) in een GR inbrengen. Als alternatief kan ook gebruik gemaakt worden van een eventuele op versterking gerichte GR, dan hoeven gemeenten en provincie geen schadespecifieke bevoegdheden in te brengen.

Te bespreken: Focus bij verder uitwerken vorm bestuurlijk vehikel
Het expertteam wil zich voor wat betreft de vorm van het bestuurlijk vehikel richten op het verder uitwerken van de GR en ZBO. Deelt de bestuurlijke tafel deze focus?

6.3 buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

BCG

THE BOSTON CONSULTING GROUP

Groningen Bovengronds

Bestuurlijke Tafel

15 MAART 2018

Introductie	16:45 – 16:55
Update uitvoering	16:55 – 17:15
Toekomstvisie	17:15 – 18:15
Besturing	18:15 – 19:15
Schadefonds	19:15 – 19:45

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Introductie	16:45 - 16:55
Update uitvoering	16:55 - 17:15
Toekomstvisie	17:15 - 18:15
Besturing	18:15 - 19:15
Schadefonds	19:15 - 19:45

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Vandaag richting geven op drie onderwerpen

Toekomstvisie

Zijn de tot nu toe uitgewerkte maatregelen zinnig en passend in dit traject?
Hoe om te gaan met het 'gat' tussen omvang uitgewerkte maatregelen en regiofonds?

Besturing

Wat is voor versterken op hoofdlijnen wenselijk qua rollen, organisaties, taken, bevoegdheden?

- Voor versterking, schadefonds, en visie

Schadefonds

Moeten alle schadesoorten voor alle doelgroepen publiekrechtelijk afgehandeld worden?
Wat is de reikwijdte (in schadesoorten en doelgroepen) van het schadefonds?

- Incl. fysieke schade en gevolgschade, industrie, infrastructureel, vermogensschade, vermogensschade bij versterking waardedaling, en immateriële schade?

Welke regelingen worden deel van het schadefonds?

- Incl. Programma Groningen Schuren en Stallen, waardevermeerderingsregeling, opkoopregeling, nieuwbouwregeling?

Wordt de functievervulling door ondersteunende organisatie overgedragen aan team besturen?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Introductie	16:45 – 16:55
Update uitvoering	**16:55 – 17:15**
Toekomstvisie	17:15 – 18:15
Besturing	18:15 – 19:15
Schadefonds	19:15 – 19:45

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Introductie	16:45 – 16:55
Update uitvoering	16:55 – 17:15
Toekomstvisie	**17:15 – 18:15**
Besturing	18:15 – 19:15
Schadefonds	19:15 – 19:45

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Samen met versterken

Te dekken financiering

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Introductie	16:45 – 16:55
Update uitvoering	16:55 – 17:15
Toekomstvisie	17:15 – 18:15
Besturing	**18:15 - 19:15**
Schadefonds	19:15 – 19:45

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Samenvatting

Het expertteam besturing ontwikkelt een besturingsmodel voor schade, versterking, en visie

- Besturingsmodel schetst betrokken/ benodigde (publieke) organisaties, taken van elke speler per stap in het proces, bevoegdheden (incl. allocatie van bestaande en nieuw te creëren bevoegdheden), en implicaties op hoofdlijnen voor wet- en regelgeving

Voor elk van de onderwerpen is in lijn met de eerder gedeelde criteria, en met medeneming van advies van elk van de expertteams, op hoofdlijnen geschetst wat voor organisaties er nodig zijn en wat de taken van elke speler zouden kunnen zijn

- Criteria zijn NAM op afstand, inwoners centraal, slagkracht, lokale en regionale zeggenschap, integraliteit, vorm volgt inhoud, uitlegbaar, en (specifiek voor schade) onafhankelijk—zie ook gedetailleerde pagina
- Voorstellen zijn o.b.v. ons huidige begrip van de inhoudelijke discussie aan de tafels versterking, schade, en visie (en bijv. ook ons huidige begrip van de verwachte omvang van de versterkingsoperatie) en nader aan te passen als die discussies tot andere conclusies leiden (de geboden opties bieden de kans om daarin mee te bewegen)

Vandaag willen we de bestuurlijke tafel vragen om richting te geven op de voorgestelde rolverdeling en om gezamenlijk een aantal openstaande vragen te beantwoorden omtrent de benodigde organisaties, taken, en de belangrijkste bevoegdheden

- Daarbij zijn we uitgegaan van de huidige interpretatie van bijv. de omvang van de versterkingsopgave

Na het geven van richting op hoofdlijnen zal het expertteam het besturingsmodel in een meer gedetailleerd voorstel uitwerken. Belangrijk element hierin zal het (waar relevant/ gewenst) vormgeven van integraliteit tussen de drie onderwerpen zijn en het aanpassen van de voorstellen op nieuwe informatie, zoals bijv. op een evt. andere omvang van de versterkingsopgave. Ook zal het expertteam dan implicaties op capaciteit en middelen van organisaties uitwerken

NB: Dit document bevat de belangrijkste vragen waar het expertteam vandaag graag richting op wil krijgen. Meer details zijn meegezonden in het achtergronddocument

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Behandelen eerst de 3 onderwerpen elk op zijn eigen merites en kijken dan naar integraliteit

NB: Onderwerp voor volgende Bestuurlijke Tafel

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Versterking

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Bestuurlijke tafel vandaag richting te geven op aantal belangrijke openstaande vragen voor versterking

Vraag 1&2 prioriteit voor discussie

1. Gemeenschappelijke Regeling of ZBO voor besturend vehikel?
2. Krijgt besturend vehikel m.n. versterkingsspecifieke of bredere bevoegdheden?
3. Wat is de plek van het versterkingsfonds, en hoe verhoudt zich dat tot het vehikel?
4. Welke kaders stelt vehikel vast?
5. Zelfstandige uitvoering door gemeenten of gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie?
6. Is de uitvoeringsorganisatie een losse rechtspersoon of juridisch deel van vehikel?

NB: Na vandaag nog meer vragen te beantwoorden, gedetailleerd in achtergronddocument

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: GR of ZBO voor besturend vehikel?

Context

Een organisatie zal keuzes moeten maken en mogelijk uitvoering moeten geven aan een aantal zaken die het niveau van een enkele gemeente overstijgen

Het gaat hier om het verdelen van middelen, het opstellen van kaders m.b.t. financiën en evt. inhoud, het aansturen van een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie, het vaststellen van meerjarenplannen voor die organisatie, en evt. het valideren van gebiedsversterkings-plannen

Daarbij moet worden bepaald wat de meest aantrekkelijke organisatie-vorm is voor een dergelijk vehikel. De meest voor de hand liggende vormen zijn een GR en ZBO met rechtspersoonlijkheid (zie volgende pagina)

Punten ter bespreking

- Gemeenschappelijke Regeling met gemeenten, provincie, en Rijk als deelnemers

Voorstel expertteam

- ZBO[1] ingesteld door het Rijk, waarbij Minister EZK bestuurders benoemt en ontslaat gehoord hebbende burgemeesters en CdK namens de regio

1. Incl. doorzetten van NCG of 'NCG 3.0', aangezien dat ook in de vorm van een ZBO zou zijn. Het lijkt wenselijk (ook o.b.v. het wetsvoorstel) om meer permanente positie en bevoegdheden voor het versterkingsvehikel te creëren. Daarvoor liggen ZBO en GR het meest voor de hand

+ Regio beslist mee over versterken (meer dan in huidige stuurgroepen)
+ Alle bij versterking betrokken overheden hebben duidelijke rol in vaststellen kaders, met duidelijke vertegenwoordiging van en aanspreekpunt voor bewoners
+ Financiën, vaststellen kaders, en aansturen uitvoeringsorganisatie zijn in één hand
+ Alle partijen zijn mede-verantwoordelijk voor financiën en daarom geprikkeld om beslissingen te nemen met oog voor alle belangen
!! Bestuurlijke slagkracht afhankelijk van inrichting aangezien belangen deelnemers niet altijd gelijk lopen en breder zijn dan veiligheid
!! Deelnemers GR gaan mogelijk financieel risico aan (n.t.b. hoeveel, afh. van afspraken NAM)
!! GR heeft niet altijd goed imago

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Organisatievormen vehikel getoetst aan criteria

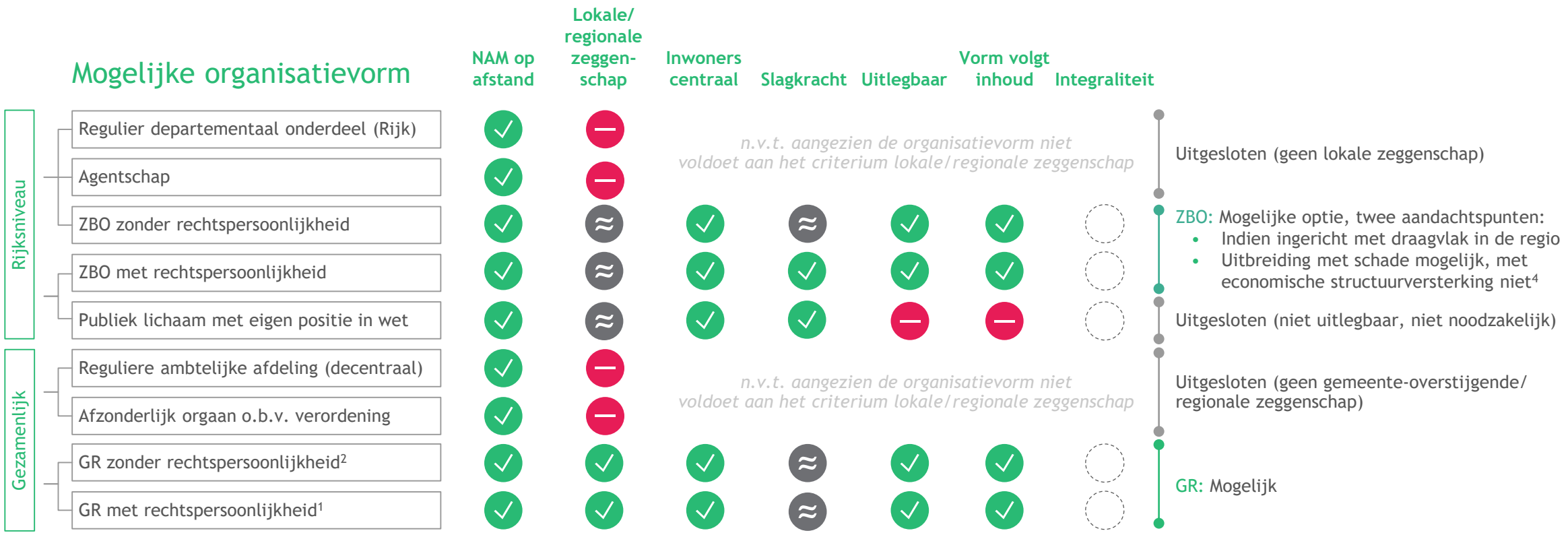

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam (GOL) of Bedrijfsvoerings-organisatie (BVO)
2. Gemeenschappelijk orgaan (GO) of Centrum-constructie 3. Stichting, NV, BV, etc.
4. Economische structuurversterking is taak medeoverheden

✓ Voldoet aan criteria ≈ Voldoet deels aan criteria – Voldoet niet aan criteria

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Krijgt besturend vehikel specifieke of bredere bevoegdheden?

Context

Het besturend vehikel heeft versterkingsspecifieke bevoegdheden nodig om effectief op te treden. Het gaat daarbij in elk geval om bevoegdheden die NCG nu heeft o.b.v. haar instellingsbesluit, o.a. opstellen MJP, uitzetten I&E, vaststellen VA's/DO's, aanbesteden GVP, opdrachtgeverschap NPR

In geval van een GR kan het vehikel bevoegdheden krijgen door deze te creëren voor Rijk, provincie, of gemeenten en daarna door die partijen in te laten brengen in de GR. In geval van een ZBO kan dat door deze te creëren voor het Rijk

Daarnaast hebben provincie en gemeenten hebben bevoegdheden op vlak ruimtelijke ordening en vergunningsverlening die deel kunnen zijn van een GVP en evt. in een GR ingebracht kunnen worden

Punten ter bespreking

- Bestaande bevoegdheden omtrent ruimtelijke ordening en vergunningsverlening blijven bij gemeenten en provincie (en spelen belangrijke rol in GVP). Nieuwe bevoegdheden worden met wet gecreëerd voor Rijk (bij ZBO) of gemeente, provincie, en Rijk (bij GR) en vervolgens door hen ingebracht in de Gemeenschappelijke Regeling

Voorstel expertteam

- Bestaande bevoegdheden omtrent ruimtelijke ordening en vergunningsverlening worden waar ze raken aan de versterking ook ingebracht in de GR, net als nieuwe bevoegdheden

\+ Provincie en gemeenten kunnen deelnemen aan GR en daarbij gemeente- en gemeente-overstijgend belang bewaken
\+ Bestuur GR kan noodzakelijke besluiten nemen, zonder in te treden in huidige bevoegdheden van gemeenten en provincie
!! Bestuur GR besluit over beleid, programmering, en kaders en niet direct over bijv. wijzigingen in de openbare ruimte die wel belangrijk zijn voor de versterkingsoperatie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Wat is de plek van het versterkingsfonds?

Context

Het vehikel zal over middelen moeten beschikken om uitvoeren van GVPs te kunnen financieren

Deze middelen worden door het Rijk ingebracht o.b.v. afspraken met NAM

Het kan daarbij gaan om bijv. een "open einde" regeling (waarbij NAM of Staat garant staat voor de volledige kosten), maar ook om een specifiek en uitputbaar bedrag beschikbaar voor de totale versterkingskosten

In beiden gevallen wordt het geld in een fonds gestopt en dan overgedragen aan het vehikel. Daarbij kan het Rijk het wenselijk vinden om, als zij garant staan, GVPs onafhankelijk van het vehikel te toetsen

Punten ter bespreking

- Vehikel draagt financiële risico, Rijk doet geen losse toetsing van GVPs

Voorstel expertteam

- Rijk staat garant voor toereikendheid van fonds. Rijk doet daarom toetsing voordat GVPs gefinancierd worden

\+ Besluiten over GVP's door vehikel geven ook automatisch budget vrij
\+ Beslissingen hoeven niet dubbel te worden genomen, er ontstaat geen onderhandelingsdynamiek tussen vehikel en Rijk (vergelijkbaar met dynamiek tussen NCG en NAM)
!! Deelnemers aan GR lopen financieel risico

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Welke kaders stelt het vehikel vast?

Context

Uitgaande van model waarbij gemeenten niet zelf de volledige verantwoordelijk nemen zal het besturende vehikel geld verdelen o.b.v. door gemeenten vastgestelde GebiedsVersterkingsPlannen (en evt. o.b.v. een basisverdeling die als uitgangspunt geldt bij opstellen GVPs)

Het besturende vehikel moet deze plannen toetsen aan zelf op te stellen bindende kaders om te borgen dat de totale versterkingskosten passen binnen de middelen van het versterkingsfonds

Daarnaast zou het vehikel inhoudelijke kaders vast kunnen stellen (op gebied wijze versterken, snelheid, keuzevrijheid bewoners, duurzaamheid, erfgoed, etc.) om goede resultaten voor de regio te borgen

Punten ter bespreking

- Het bestuur legt (naast financiële kaders) inhoudelijke kaders vast over bijv. wijze versterken en duurzaamheid. De uitvoeringsorganisatie adviseert het bestuur bij het opstellen van deze kaders en verwerkt deze in beleidsvoorstellen in het concept MJP

Voorstel expertteam

- Het bestuur van het vehikel bepaalt enkel financiële kaders, er zijn geen inhoudelijke criteria aan de GVPs

+ Er is meer zekerheid dat uitgeven van versterkingsgeld ook leidt tot het snel en doelmatig realiseren van de versterkingsopgave
+ Er is meer zekerheid dat de uitgaven aan de versterkings-opgaven passen binnen het fonds
+ Er is meer kans dat eigenaren in vergelijkbare situaties ook vergelijkbare oplossingen aangedragen krijgen
+ Er is meer kans dat versterking leidt tot goede resultaten voor de regio op gebied van bijv. duurzaamheid en erfgoed
!! Uitvoeringsorganisatie en gemeenten hebben niet de volledige inhoudelijke vrijheid om het GVP vorm te geven in lijn met lokale wensen en omstandigheden

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Zelfstandig uitvoering door gemeenten of uitvoeringsorganisatie?

Context

Gemeenten hebben een belangrijke verantwoordelijkheid in het realiseren van een veilige woonomgeving voor hun inwoners en zijn een logische partij om in nauwe samenwerking en met medenemen advies van bewoners en maatschappelijke organisaties op lokaal niveau sturing te geven

Gemeenten stellen GVPs vast die bepalen hoe de versterkte gemeente er uit zal komen te zien

De uitvoering van die GVPs is (afhankelijk van de omvang van de versterkingsoperatie) een zware taak waar gemeenten mogelijk niet op berekend zijn

Tegelijkertijd hebben gemeenten een logische rol binnen hun eigen gemeentegrenzen

Punten ter bespreking

- Gemeenten hebben een gemeenschappelijke uitvoerings-organisatie waar ze (evt. via het besturende vehikel) opdrachten aan uitgeven

Voorstel expertteam

- Gemeenten voeren de versterkings-operatie zelfstandig binnen de grenzen van hun gemeenten uit

\+ Versterkingsoperatie kan met meer efficiëntie, slagkracht, gebruik van kennisopbouw, en opbouwen specialistische vaardigheden worden uitgevoerd
\+ Meer kans dat in gelijke situaties mensen over gemeentegrenzen heen gelijksoortige oplossingen krijgen aangeboden
!! -

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Is de uitvoeringsorganisatie een losse rechtspersoon?

Context

Het besturende vehikel bepaalt de kaders voor versterken, stelt het MJP vast, en toetst GVPs. Daarnaast stuurt dit vehikel de uitvoerings-organisatie aan

Aansturing door het vehikel is belangrijk om ervoor te zorgen dat de uitvoering in lijn is met de gestelde kaders en het MJP en om zorg te dragen voor democratische legitimiteit

Tegelijkertijd is het belangrijk om voldoende gewicht te geven aan de inhoudelijke expertise die bestaat binnen zo'n uitvoeringsorganisatie

Punten ter bespreking

- Uitvoeringsorganisatie is deel van dezelfde rechtspersoon en heeft wél een eigen directeur met voldoende mandaat maar géén eigen bestuur

Voorstel expertteam

- Uitvoeringsorganisatie is een aparte rechtspersoon met een eigen bestuur en eigen bevoegdheden die handelt binnen de kaders vastgesteld door het besturende vehikel

Voorstel NCG

\+ Er vindt geen dubbele besluitvorming plaats
\+ Bestuurlijke drukte wordt niet groter
\+ Als uitvoering niet in lijn is met kaders, MJP, of GVPs kan besturend vehikel bijsturen
\+ Directeur kan inhoudelijk tegenwicht bieden o.b.v. het gegeven mandaat (evt. vast te leggen in regeling zodat daar niet eenvoudig van kan worden afgeweken)
!! Uitvoeringsorganisatie kan buiten de gemandateerde onderwerpen geen eigen afweging maken

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Schadefonds

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Bestuurlijke tafel vandaag richting te geven op aantal belangrijke openstaande vragen voor schade

Vraag 1&2 prioriteit voor discussie

1. Gemeenschappelijke Regeling of ZBO voor besturend vehikel?
2. Wie stelt kaders vast (i.e. permanente versie van tijdelijk besluit mijnbouwschade)?
3. Waarover en hoe verantwoorden commissies zich?
4. Hoe komen financiële middelen bij besturend vehikel (fonds/ begrotingspost)?

NB: Na vandaag nog meer vragen te beantwoorden, gedetailleerd in achtergronddocument

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Gemeenschappelijke Regeling of ZBO? (I/II)

Context

Nu zijn behandeling claim, bezwaar, en aansturen van uitvoering belegd bij een tijdelijke commissie, bestaande uit deelcommissies mijnbouwschade en bezwaar en een commissie advisering bezwaar

De behandeling van claim, bezwaar, aansturing van het uitvoeringsorgaan en het aanwijzen van daarvoor verantwoordelijke individuen moeten een permanente publieke plek krijgen o.b.v. een nieuw te creëren bevoegdheid voor beoordelen claims

Daarbij lijken de ZBO en GR met rechtspersoonlijkheid het meest voor de hand liggen als organisatievorm (zie achterliggende pagina's)

Voor schade is de belangrijkste overweging het borgen van de onafhankelijkheid van de commissies die deel zijn van de publieke organisatie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: GR of ZBO voor besturend vehikel? (II/II)

Punten ter bespreking

- ZBO met rechtspersoonlijkheid, waarbij provincie, evt. gemeenten, en maatschappelijke organisaties gehoord worden bij het aanstellen van bestuursleden

+ Bestuur bestaat uit onafhankelijke bestuurders, daarmee onafhankelijkheid goed in te richten en bestuurlijke slagkracht mogelijk groter
+ Regio en maatschappelijk organisaties hebben rol in aanstellen bestuur
‼ Regio heeft geen beslissende rol in aanstelling van 'commissies' en niet noodzakelijkerwijs in vormgeven kaders (afhankelijk van volgende vraag, kan in beginsel los worden ingericht van besturend vehikel)
‼ Als bij versterken voor GR wordt gekozen neemt bestuurlijke drukte niet af en valt integraliteit in de besturing moeilijker in te richten (n.t.b. hoe groot de noodzaak daarvoor is, ook omdat aan de voorkant evt. wel bijv. een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie kan worden ingericht)

- GR met rechtspersoonlijkheid, met gemeenten, provincie, en Rijk als deelnemers

+ Regio en Rijk hebben samen beslissende rol in aanstelling van commissies en Regio kan (afh. van antwoord op volgende vraag) samen met Rijk een beslissende rol hebben in vormgeven van kaders
+ Als bij versterken ook voor GR wordt gekozen kan integraliteit in besturen van schade en versterken (mogelijk relevant bijv. bij samenloop daarvan op adresniveau) eenvoudiger ingericht (n.t.b. hoe groot noodzaak is)
‼ Leden GR zijn politiek verantwoordelijk en lopen mogelijk financieel risico (afh. van afspraken NAM, n.t.b. hoeveel risico en wat keuzes daarin zijn)
‼ Voor starten GR nodig om óf gemeenten en provincie bevoegdheid te geven voor beoordelen van claims en die in GR in te laten brengen óf gebruik te maken van een op versterking gerichte GR (als daarvoor gekozen wordt)
‼ Onafhankelijke besluitvorming in GR vraagt wet om de bevoegdheid van bestuur GR om besluiten commissies te vernietigen en om beleidsregels voor die commissies (werkwijze) op te stellen 'weg te schrijven'

NB: Expertteam legt deze keuze zonder advies neer bij bestuurlijke tafel

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Achtergrond: Organisatievormen getoetst aan criteria

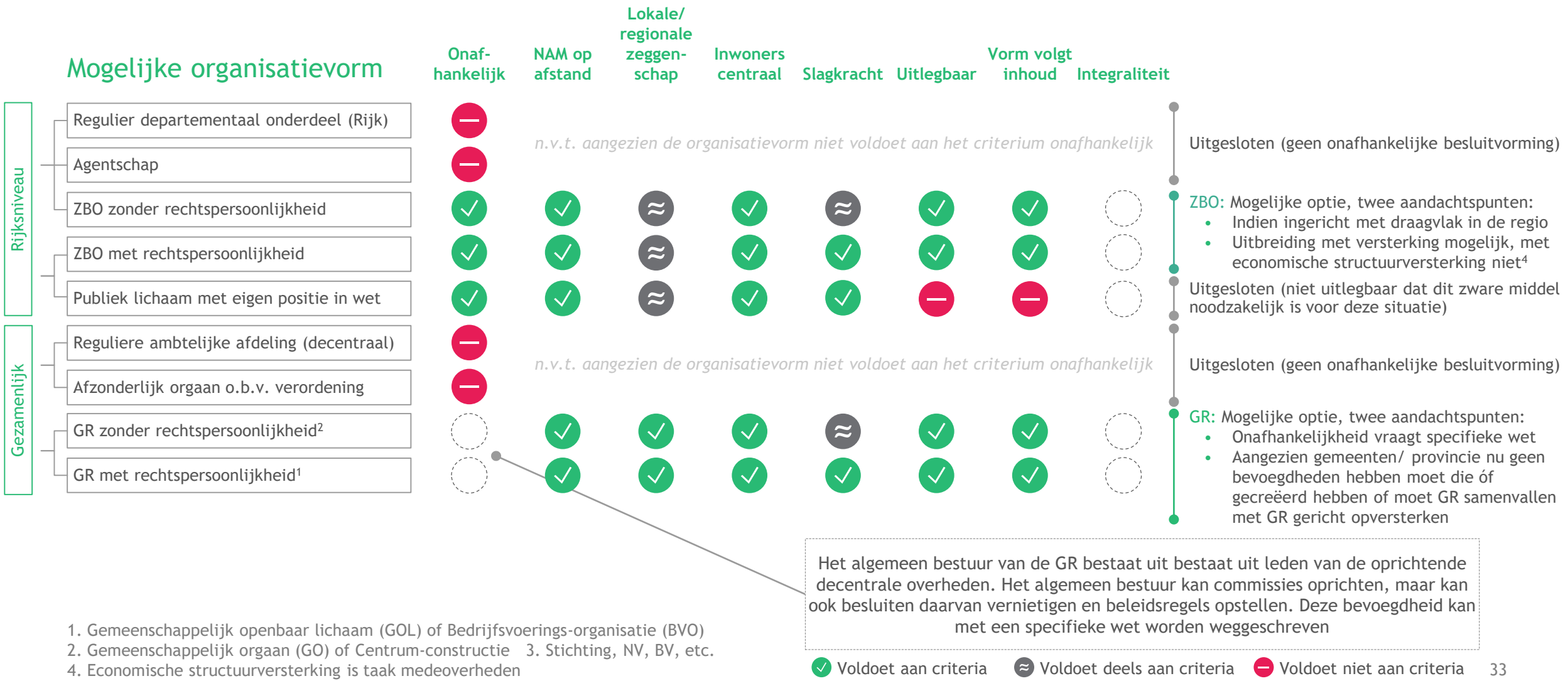

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam (GOL) of Bedrijfsvoerings-organisatie (BVO)
2. Gemeenschappelijk orgaan (GO) of Centrum-constructie 3. Stichting, NV, BV, etc.
4. Economische structuurversterking is taak medeoverheden

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Wie stelt kaders vast?

Context

Op dit moment zijn de kaders voor het behandelen van claims en bezwaren vastgelegd in het tijdelijke besluit mijnbouwschade[1]

Deze kaders moeten een permanent karakter krijgen. Het gaat daarbij expliciet alleen om de kaders en niet om de werkwijze voor behandeling van individuele gevallen

Daarvoor is het noodzakelijk om een wettelijke basis te creëren voor het stellen van deze kaders op het niveau van het Rijk of van een decentrale overheid

Evt. kan deze bevoegdheid vervolgens worden ingebracht in een Gemeenschappelijke Regeling

Punten ter bespreking

- Rijk stelt kaders vast[2], horende de decentrale overheden, maatschappelijke organisaties, en (tijdelijke) commissie

Voorstel expertteam

- Rijk krijgt bevoegdheid kaders vast te stellen en brengt deze in een GR in (bestaande uit Rijk, provincie en gemeenten), waarna de GR de kaders vaststelt, horende de maatschappelijke organisaties en (tijdelijke) commissie
- Provincie stelt kaders vast, horende het Rijk, de gemeenten, maatschappelijke organisaties, en (tijdelijke) commissie
- Gemeenten stellen kaders vast die gelden per grondgebied

\+ Rijk is in staat tot opstellen kaders en dragen van bijbehorende verantwoordelijkheid
\+ Rijk heeft systeemverantwoor-delijkheid en verantwoordelijkheid voor afspraken met NAM
\+ Regio, maatschappelijke organisaties, en (tijdelijke) commissie hebben duidelijke adviserende positie
\+ Kaders zijn hetzelfde voor het gehele bevingsgebied
\+ Rijk kan kaders vaststellen ook als voor behandelen claims, bezwaar, en aansturen uitvoering voor een GR wordt gekozen, of andersom
!! Regio heeft minder invloed op opstellen kaders dan wanneer Rijk de bevoegdheid in een GR zou inbrengen of provincie die bevoegdheid zou hebben
!! Integraliteit in kaders i.r.t. visie en versterken mogelijk minder eenvoudig vorm te geven dan wanneer GR kaders vast zou stellen

1. O.a. reikwijdte, inrichting en bevoegdheden van commissies, aan te houden juridische grondslag voor besluiten, procedure voor bezwaar/ beroep, inwerkingtreding, inhoud aanvraagformulier, acties bij acuut onveilige situatie, reactietermijnen, inzet van deskundigen, stappen in besluitvorming, bouwkundige opname, vaste vergoedingen
2. N.t.b. welke partij in het Rijk dat is

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Waarover en hoe verantwoorden commissies zich?

Context

Als publiek orgaan zal het bestuur moeten rapporteren en waar relevant verantwoording moeten afleggen over het vervullen van taken (bijv. over organisatiekosten, efficiëntie, en effectiviteit van de uitvoering)

Tegelijkertijd moeten de commissies zonder last en ruggenspraak kunnen acteren en zal het bestuur geen verantwoording moeten afleggen over kosten van toegekende claims

Punten ter bespreking

- Bestuur rapporteert over uitvoering en legt verantwoording af over apparaatskosten

Voorstel expertteam

- Bestuur rapporteert over uitvoering en kosten van toegekende claims en legt verantwoording af over apparaatskosten
- Bestuur rapporteert over uitvoering en apparaatskosten

+ Commissie creëert transparantie over uitvoering, waardoor minister (bij ZBO) of bestuur (bij GR) aanwijzingen kan geven op systeemniveau
+ Bij ZBO kan regio advies geven aan minister, in beide gevallen kunnen de maatschappelijke organisaties advies geven aan het bestuur en evt. aan de uitvoeringsorganisatie
+ Door niet rapporteren over kosten van toegekende claims is er minder risico op beïnvloeden van individuele gevallen
+ Commissie legt wel verantwoording af over apparaatskosten waarmee die meer beheersbaar kunnen zijn

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Hoe komen financiële middelen bij besturend vehikel ?

Context

Toegekende claims moeten worden betaald zonder directe rol van de NAM. Daarnaast zal commissie apparaatskosten hebben

De commissie zal daarom over middelen moeten beschikken. Het Rijk draagt zorg voor deze middelen

Vraag is hoe de commissie over deze middelen kan beschikken, zonder zich over de kosten van toegekende claims te moeten verantwoorden (wel over de apparaatskosten)

Punten ter bespreking

- Rijk stelt fonds ter beschikking voor kosten toegekende claims en apart voor apparaatskosten, bestuur kan zonder overleg met Rijk beschikken over middelen in deze fondsen. Rijk vult fonds aan, ook tussentijds, indien nodig

Voorstel expertteam

+ Commissie kan besluiten nemen onafhankelijk van de vraag of daar voldoende middelen beschikbaar voor zijn, ook tussentijds
+ Beperkter risico op politieke druk vanuit kamer of minister op beheersen van budget dan bij begrotingspost, onafhankelijker dan andere opties
+ Is zo opgenomen in regeerakkoord
!! Fonds kan theoretisch wel uitgeput raken, Rijk moet verantwoordelijkheid nemen in vullen ervan
!! Te valideren of dit ook werkt voor een Gemeenschappelijke Regeling

- Rijk stelt fonds ter beschikking voor kosten toegekende claims en maakt begrotingspost voor apparaatskosten, bestuur kan zonder overleg met Rijk beschikken over middelen. Rijk vult fonds aan, ook tussentijds, indien nodig

- Rijk creëert begrotingspost voor kosten toegekende claims en apart voor apparaatskosten, bestuur kan zonder overleg met Rijk beschikken over middelen uit deze begrotingspost

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Visie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Bestuurlijke tafel vandaag richting te geven op aantal belangrijke openstaande vragen voor visie

1. Heeft toekomstvisie zelfstandige wettelijke basis (planfiguur?)
2. Wordt een specifiek vehikel (bijv. GR) ingericht voor uitvoeren van visie?

NB: Na vandaag nog meer vragen te beantwoorden, gedetailleerd in achtergronddocument

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Heeft toekomstvisie zelfstandige wettelijke basis (planfiguur?)

Context

Als deel van het Groningen Bovengronds traject wordt een visie opgesteld met daarin een wenkend perspectief voor Groningen en een concreet pakket aan maatregelen, te financieren uit bestaand beleid, privaat geld, en het op te richten Regiofonds

Elementen uit die visie hebben implicaties voor de versterkings-operatie en voor 'reguliere' ruimtelijk-economische en sociaal-fysieke activiteiten van provincie en gemeenten

Om te zorgen dat de visie ook tot concrete veranderingen leidt kunnen elementen van de visie worden vastgelegd om deze reguliere activiteiten te beïnvloeden

Punten ter bespreking

- Visie dient als inspirerend kader en als toelichting op de uitvoeringsopties, besturend vehikel versterking, provincie, en gemeenten bepalen naar eigen inzicht hoe/ in welke mate aan visie invulling gegeven wordt (waarbij die partijen altijd delen kunnen overnemen in hun planfiguren)

Voorstel expertteam

- Toekomstvisie heeft zelfstandige wettelijke basis, bijvoorbeeld door bevoegdheden op gebied vaststellen planfiguren in te brengen in een GR gericht op visie (of door het creëren van een specifieke wettelijke bevoegd-heid in dit kader)

\+ Bestuurders versterkingsvehikel zijn als dat een GR is al alle relevante bestuurders, aparte wettelijke basis voor visie is in kader versterken dus niet nodig
\+ Provincie en gemeenten kennen lokale situatie het beste en kunnen beter aangepast beleid schrijven
\+ Provincie en gemeenten kunnen snel reageren op voortschrijdend inzicht, zonder aanpassing van eerder vastgestelde visie
!! Coördinatie van beleid tussen decentrale lichamen moeilijker zonder gedeeld dwingend kader

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Te bespreken: Wordt een specifiek vehikel ingericht voor uitvoeren van visie?

Context

Als deel van het Groningen Bovengronds traject wordt een visie opgesteld met daarin een concreet pakket aan maatregelen, te financieren uit bestaand beleid, privaat geld, en het op te richten Regiofonds

Deze maatregelen hangen deels samen met de versterkingsoperatie, daar is dan ook mogelijk coördinatie voor nodig

Om de maatregelen uit te voeren worden óf vooral meer 'eenvoudige' financieringsinstrumenten zoals subsidies ingezet óf een meer uitgebreid uitvoeringsprogramma gecreëerd wat meer coördinatie vraagt

Punten ter bespreking

- Maatregelen (zowel 'eenvoudige' maatregelen als uitvoerings-programma's) die samenhangen met de versterkingsoperatie worden deze maatregelen ondergebracht bij de op versterking gerichte GR (als daar inderdaad voor gekozen is), andere maatreelen worden ondergebracht bij reguliere overheden (bijv. provincie)

Voorstel expertteam

- Uitvoeringsprogramma's worden ondergebracht in een GR, meer simpele financieringsinstrumenten worden ondergebracht bij reguliere overheden
- Alle maatregelen (zowel 'eenvoudige' maatregelen als uitvoerings-programma's) worden ondergebracht in een GR
- Alle maatregelen worden ondergebracht bij reguliere overheden

\+ Coördinatie tussen maatregelen gerelateerd aan versterken en de versterkingsoperatie is eenvoudig, waardoor efficiëntie en effectief waarschijnlijk omhoog gaat
\+ Er wordt alleen daar waar aanwijs-baar noodzakelijk een inperking gepleegd op reguliere democratische controle
!! Binnen de GR kan strijd ontstaan tussen afzonderlijke gemeenten, waardoor de uitvoering in het gedrang komt
!! Gemeenten spelen een kleinere rol in evt. niet-versterkings-gerelateerde uitvoerings-programma's dan mogelijk

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Vervolgstappen

Bespreken model op hoofdlijnen voor schadefonds en visie

Verder detailleren van model (incl. taken/ bevoegdheden) per overheid/ organisatie in gedetailleerd voorstel

Uitwerken wat er nodig is aan wet- en regelgeving i.s.m. tafel wet- en regelgeving

Bepalen van gewenst transitiemodel

Verkennen van consequenties op capaciteit en middelen van overheden/ organisaties

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Introductie	16:45 – 16:55
Update uitvoering	16:55 – 17:15
Toekomstvisie	17:15 – 18:15
Besturing	18:15 – 19:15
Schadefonds	**19:15 – 19:45**

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Expertteam heeft keuzes voor reikwijdte schadefonds voorbereid

Het schadefonds geeft definitief vorm aan de publieke organisatie, inclusief uitvoeringsorganisatie, voor de schadeafhandeling als gevolg van bodembeweging door gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag bij Norg. Tot het moment dat deze publieke organisatie formeel kan functioneren, wikkelt de Tijdelijke commissie mijnbouwschade Groningen (hierna: TCM) volgens het schadeprotocol schademeldingen af. Het instellingsbesluit van de TCM regelt dat de afhandeling van fysieke schade en directe gevolgschade langs publieke weg wordt afgehandeld.

In het instellingsbesluit is niet voor alle schadesoorten en regelingen een publieke vormgeving vastgelegd. Dit document doet voorstellen voor de soorten schades en doelgroepen die onder het definitieve schadefonds vallen.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Opties voor reikwijdte zijn per schadesoort en doelgroep uitgewerkt

		Doelgroepen										
		Nat. personen[1]		Rechtspersonen							Speciaal	
		Particu-lier[2]	Huur-ders	Wo-co's[3]	MKB	Groot-bedrijf	Industrie	Infra	FAB[4]	Over-heid	Erfgoed[5]	Publieks-functie[6]
Schadesoorten	Fysieke schade aan gebouwen of werken[7]	✓	✓	✓	✓	✓	●	●	✓	✓	✓	✓
	Immateriële schade (wel/niet verbonden aan fysieke schade)	☆	☆	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Vermogensschade niet verbonden aan fysieke schade	☆	☆	☆	☆	☆	●	●	☆	☆	n.v.t.	n.v.t.
	Waardedaling[8] ('waardevermindering')	☆	n.v.t.	☆	☆	☆	●	●	☆	-	☆	-
Regelingen	Regeling mestkelders	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	✓	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Programma Groninger Schuren en Stallen (PGSS)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	✓	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Waardevermeerderingsregeling	☆	☆	-	-	-	-	-	-	-	☆	-
	Opkoopregeling ('koopinstrument')	*Door de sterke relatie van deze regelingen met de versterkingsopgave lijkt het expertteam schadefonds wenselijk om deze ter bespreking over te dragen aan het expertteam versterking*										
	Nieuwbouwregeling NAM											
Org.	Ondersteunende organisaties: Commissie Bijzondere Situaties, Erfgoedloket, MKB-loket, Stut-en-Steun, Onafhankelijk Raadsman	*Deze organisaties vervullen een functie in de huidige schadeafhandeling en versterkingsopgave die behouden moet worden. Het expertteam schadefonds stelt voor deze ondersteunende organisaties met een positief advies over de functievervulling ter bespreking over te dragen aan expertteam besturing, zodat dit team kan bezien of en, zo ja, op welke wijze, deze binnen de nieuwe besturingsstructuur een plek kunnen krijgen*										

1. Natuurlijke personen 2. Lees: Particuliere gebouweigenaren 3. Woningcorporaties 4. Functioneel Agrarische Bedrijven 5. Monumenten en karakteristieke en beeldbepalende gebouwen 6. Bijv. scholen, ziekenhuizen 7. Incl. Directe gevolgschade, bijkomende kosten, overlast en complexe schade 8. Opgenomen als schadesoort omdat de bestaande "Waarderegeling NAM" juridisch onhoudbaar is verklaard

✓ Vertrekpunt: Valt sowieso onder reikwijdte Schadefonds (valt nml. al onder reikwijdte Commissie)
☆ Ambitie: Expliciet benoemd als ambitie om te bespreken voor reikwijdte Schadefonds
● Extra optie: Additioneel punt waar expertteam opties voor zal uitwerken

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Opties zijn uitgewerkt op basis van vier vragen

In beginsel is het uitgangspunt dat alle schade via het schadefonds wort behandeld om zoveel mogelijk tot één loket te komen voor alle aardbevingsschade. Dit is echter niet in alle gevallen doelmatig. Soms kan een grotere reikwijdte een efficiënte behandeling van de meerderheid van de gevallen in de weg staan. Ter controle zijn daarom per schadesoort en regeling uit de tabel en zijn per categorie benadeelde de volgende vragen beantwoord:

- Is de doelgroep zelf voldoende in staat de geleden schade via de privaatrechtelijke weg vergoed te krijgen van NAM?
- Wil de doelgroep zelf dat er publieke behandeling van de melding optreedt?
- Is de afhandeling van deze schadesoort technisch ingewikkeld?
- Hoe vaak komt het voor?

Het expertteam geeft aan de hand van de antwoorden op deze vragen een voorstel of voor deze schadesoort/regeling en doelgroep publieke vormgeving wenselijk is (incl. motivatie en evt. voor- en nadelen) en op welke wijze vormgeving hiervan kan plaatsvinden

- De mogelijkheid bestaat dat voor één of meer schadesoorten, regelingen en of doelgroepen niet een publiekrechtelijke oplossing wenselijk is

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

12 keuzes ter bespreking aan de Bestuurlijke Tafel

1	Fysieke schade en gevolg-schade: alle doelgroepen excl. industrie/infra	Blijven fysieke schade en gevolgschade onder het schadefonds vallen conform afspraken schadeprotocol d.d. 31 januari 2018?
2	Industrie	Kunnen industriële bedrijven schadeclaims bij het schadefonds aanbrengen, of zijn zij aangewezen op de privaatrechtelijke weg?
3	Infrastructurele werken	Kunnen eigenaren van infrastructurele werken schadeclaims bij het schadefonds aanbrengen, of zijn zij aangewezen op de privaatrechtelijke weg?
4	Vermogensschade	Behandelt het schadefonds alle vormen van vermogensschade, of alleen fysieke schade en directe gevolgschade daarvan?
5	Waardedaling	Behandelt het schadefonds claims voor vergoeding van waardedaling?
6	Immateriële schade	Behandelt het schadefonds claims voor immateriële schade aan natuurlijke personen?
7	Regeling mestkelders	Voert het schadefonds de regeling mestkelders uit?
8	Programma Groninger Schuren en Stallen (PGSS)	Voert het schadefonds de PGSS uit?
9	Waardevermeerderingsregeling	Voert het schadefonds de waardevermeerderingsregeling uit?
10	Vermogensschade bij versterking	Wordt de uitwerking van vermogensschade die optreedt als gevolg van versterking bij het expert team schadefonds, expert team versterking, of beiden ondergebracht?
11	Opkoopregeling, nieuwbouwregeling NAM	Wordt de uitwerking van de opkoop en nieuwbouwregeling bij het expertteam versterking ondergebracht?
12	Ondersteunende organisaties	Wordt de uitwerking van de ondersteunende organisaties bij het expert team besturing ondergebracht?

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Geen verkleining reikwijdte t.o.v. instellingsbesluit

Context

Het instellingsbesluit regelt publiekrechtelijke afhandeling voor fysieke schade en directe gevolgschade voor alle doelgroepen m.u.v. industrie en eigenaren van infrastructurele werken.

Deze reikwijdte kan in beginsel zowel vergroot als verkleind worden voor het schadefonds.

Nu de reikwijdte in het instellingsbesluit het resultaat is van uitgebreide en zorgvuldige onderhandelingen door alle belanghebbenden ligt het in de rede deze reikwijdte niet te verkleinen zonder zwaarwegende gronden.

Van dergelijke zwaarwegende gronden is op dit moment geen sprake

Punten ter bespreking

- Mimimaal de huidige reikwijdte voor wat betreft schadesoorten en doelgroepen hanteren als in het instellingsbesluit

Voorgesteld advies expertteam

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Doelgroep schadeprotocol verbreden met industrie

Context

In het huidige schadeprotocol zijn claims van industrie uitgesloten van behandeling door de TCM.

De vraag ligt voor in hoeverre het schadefonds claims van industrie wel moet behandelen.

Indien claims van industrie wel door het schadefonds behandeld worden, is de intentie daarvoor dezelfde reikwijdte qua schadesoorten te behandelen als voor andere doelgroepen het geval is.

Punten ter bespreking

- Schadeclaims van industrie worden door het schadefonds behandeld
  - \+ Een loket vermindert complexiteit voor eigenaar
  - \+ Kleinere industriële bedrijven willen graag gebruik maken van de publieke procedure en vertonen veel overeenkomsten met MKB
  - \+ Industrie heeft weinig ervaring met afhandelen van schadeclaims
  - !! Weinig claims van industrie terwijl wel veel diepgaande en diverse expertise nodig is voor goede behandeling
- Schadeclaims van industrie worden niet door het schadefonds behandeld
  - \+ Claims industrie zijn divers en hoog. Dat bemoeilijkt de vormgeving van een effectieve organisatie. Er is ook nog geen schade geweest bij industrie
  - !! Kleine industriebedrijven anders behandeld dan ander MKB
  - !! NAM's ervaring met schade-afhandeling wordt komende jaren kleiner, leidt tot slechtere afhandelingen voor industrie

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Doelgroep schadeprotocol verbreden met infrastructuur

Context

In het huidige schadeprotocol zijn claims van eigenaren van infrastructurele werken uitgesloten van behandeling door de TCM.

De vraag ligt voor in hoeverre het schadefonds claims van eigenaren van infrastructurele werken wel moet behandelen.

Indien claims van eigenaren van infrastructurele werken wel door het schadefonds behandeld worden, is de intentie daarvoor dezelfde reikwijdte qua schadesoorten te behandelen als voor andere doelgroepen het geval is.

Punten ter bespreking

- Schadeclaims van eigenaren van infrastructurele werken worden door het schadefonds behandeld
  - \+ Een loket vermindert complexiteit voor eigenaar
  - !! Tot dusver geen claims m.b.t. infra, terwijl wel veel diepgaande en diverse expertise nodig is voor goede behandeling
  - !! Infrastructurele werken veelal eigendom van overheidslichamen die hun eigen belangen goed kunnen verdedigen
- Schadeclaims van eigenaren van infrastructurele werken worden niet door het schadefonds behandeld
  - \+ Geen extra complexiteit en expertise in schadefonds voor zeer beperkt aantal zaken (aard van werken zal vermoedelijk aantal zaken beperkt houden)

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Schadesoorten uitbreiden met alle vermogensschade

Context

Vermogensschade ziet op schade aan het vermogen van een benadeelde. Dat kan gaan om bijvoorbeeld gederfde inkomsten of geleden verlies.[1] O.b.v. het huidige schadeprotocol wordt fysieke schade en direct daaruit voortvloeiende vermogensschade vergoed

Deze vormen van schade zijn voor een grote groep benadeelden een belangrijke vorm van schade, en zijn eenvoudig vast te stellen en bewijzen. Voor het schadefonds kan worden gekozen alle vormen van vermogensschade te vergoeden.

NAM's bedrijvenloket heeft ervaring opgedaan bij vergoeding van vermogensschade waaruit kan worden geput

Punten ter bespreking

- Alle vormen van vermogensschade worden vergoed door het schadefonds

Voorgesteld advies expertteam

+ Eén loket vermindert complexiteit voor eigenaars
+ Bewoners en MKB bedrijven kunnen via de privaatrechtelijke weg deze schade moeilijk vergoed krijgen
+ De huidige doelgroepen geven de voorkeur aan publieke behandeling
!! Behandeling van indirectere vormen van vermogensschade vereist meer expertise bij het schadefonds
!! Procedures zelf worden complexer en daardoor langer

- Enkel fysieke schade en direct daaruit voortvloeiende vermogenswaarde worden vergoed door het schadefonds

+ Voor de meeste zaken zullen deze schadesoorten de belangrijkste zijn, specialiseren staat een snelle afhandeling daarvan toe
!! Bij complexere zaken moet de eigenaar meerdere procedures voeren om zijn schade vergoed te krijgen

1. Waardedalingsschade, een specifieke vorm van vermogensschade, wordt apart behandeld

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Schadesoorten uitbreiden met waardedalingsschade

Context

Waardedaling is een specifieke vorm van vermogensschade. In het huidige schadeprotocol wordt waardedalingsschade niet vergoed.

Waardedalingsschade is over het algemeen complexer om vast te stellen dan fysieke gevolgschade en directe vermogensschade.[1] Waardedaling is voor woningeigenaren in het bijzonder een grote schadepost

NAM voert sinds een aantal jaren een waardedalingsregeling uit waarmee woningeigenaren worden gecompenseerd voor waardedaling van de woning bij verkoop. O.b.v. recente jurisprudentie moet waardedaling ook tussentijds vergoed worden.

Punten ter bespreking

- Waardedaling wordt vergoed door het schadefonds, ook bij tussentijdse vaststelling. Een commissie van wijzen stelt standaardafwegingskaders op voor vergoeding van waardedaling (waarvan in individuele gevallen afgeweken kan worden)

Voorgesteld advies expertteam

+ Eén loket vermindert complexiteit voor eigenaars
+ Waardedaling is moeilijk privaatrechtelijk te claimen
+ Waardedaling is, ihb bij woningen, een belangrijke vorm van schade
!! Behandeling van waardedaling vereist specifieke expertise
!! Bepaling van waardedaling kan zeer complex zijn, i.h.b. indien er geen verkoop plaats vindt

- Waardedaling wordt niet vergoed door het schadefonds

+ NAM heeft reeds een bestaande regeling voor woningeneigenaren die verbeterd kan worden
+ Specialisering in eenvoudigere schadesoorten zorgt voor snelle afhandeling van die zaken
!! Eigenaar moet meerdere procedures voeren om zijn schade vergoed te krijgen

1. Een Commissie van Wijzen vragen om advies over de wijze waarop de waardedaling van woningen moet worden bepaald, wanneer om vergoeding wordt verzocht zonder verkoop van de woning.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Schadesoorten uitbreiden met immateriële schade

Context

Immateriële schade is een vergoeding voor leed als gevolg van psychische of fysieke schade, of aantasting van een fundamenteel recht. Alleen natuurlijke personen kunnen op vergoeding hiervan aanspraak maken. In het huidige schadeprotocol is immateriële schade uitgesloten, al is er wel sprake van een overlastvergoeding

Immateriële schade is moeilijk objectiveerbaar nu leed per definitie subjectief is. Erkenning van immateriële schade heeft vaak een sterk emotioneel belang.

Meerdere rapporten (e.g. Gronings Perspectief) wijzen uit dat huiseigenaren die schade aan hun woning leden vaker (psychische) gezondheidsklachten hebben

Punten ter bespreking

- Immateriële schade veroorzaakt door fysiek of psychisch leed of aantasting in een fundamenteel recht wordt vergoed door het schadefonds. Een commissie van wijzen stelt standaard-afwegingskaders op voor vergoeding van immateriële schade (waarvan in individuele gevallen afgeweken kan worden)

Voorgesteld advies expertteam

+ Eén loket vermindert complexiteit voor eigenaars
+ Personen krijgen immateriële schade moeilijk privaat vergoed
+ Het schadefonds werkt standaardkaders besluitvorming uit op basis van het grote aantal zaken dat ze zal behandelen
!! Behandeling van immateriële schade vereist specifieke expertise
!! Bepaling van immateriële schade kan complex zijn

- Immateriële schade wordt niet vergoed door het schadefonds

+ Specialisering in eenvoudigere schadesoorten zorgt voor snelle afhandeling van die zaken
!! Erkenning van immateriële schade is vaak belangrijk voor personen, terwijl de schade vaak te beperkt zal zijn om een aparte zaak te verantwoorden

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Opnemen regeling mestkelders in schadefonds

Context

Er zijn een aantal regelingen geïdentificeerd die ook door het schadefonds kunnen worden uitgevoerd. Het is aan de besturingstafel om een keuze te maken of regeling daadwerkelijk in dezelfde identiteit komen te hangen.

Bodembeweging a.g.v. gaswinning uit het Groningenveld kan scheurvorming in ondergrondse mestkelders veroorzaken. Hierdoor loopt water naar binnen, waardoor de mest verdund wordt en de fysieke hoeveelheid mest toeneemt. NAM voert daarom een regeling uit waarbij de agrariërs compensatie in geld ontvangen voor extra af te voeren mest a.g.v. de scheurvorming.

Punten ter bespreking

Uitwerking expert team nog in vroege fase

- Regeling mestkelders wordt uitgevoerd door schadefonds, al dan niet in aangepaste vorm
  - \+ Eén loket vermindert complexiteit voor eigenaars
  - \+ Schade is een direct gevolg van fysieke schade en lijkt daarom logisch om binnen schadefonds te brengen
  - !! Behandeling vereist specifieke expertise
  - !! Behandeling kan complex zijn waardoor procedures langer duren
  - !! Grotere agrariërs zijn in beginsel zelf in staat een regeling met NAM te treffen
- Regeling mestkelders wordt niet uitgevoerd door schadefonds
  - \+ Specialisering in eenvoudigere schadesoorten zorgt voor snelle afhandeling van die zaken
  - !! Agrariërs moeten meerdere procedures voeren
  - !! Agrariërs zijn ontevreden met huidige uitvoering regeling
  - !! Kleine agrariërs worden anders behandeld dan ander MKB

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Opnemen programma Groninger schuren en stallen

Context

Er zijn een aantal regelingen geïdentificeerd die ook door het schadefonds kunnen worden uitgevoerd. Het is aan de besturingstafel om een keuze te maken of regeling daadwerkelijk in dezelfde identiteit komen te hangen.

Als je als agrariër schade hebt aan opstallen en je wil liever nieuwbouw in plaats van schadeherstel is de bijdrage vanuit NAM groter dan alleen schade herstel. Dit gaat via een gestandaardiseerde reken-methode. De agrariër kan zelf kiezen (1) aanpassen voor herstel van de schuur of (2) sloop en nieuwbouw. Bij sloop-nieuwbouw is altijd ook een eigen bijdrage van de agrariër aan de orde.

Punten ter bespreking

Uitwerking expert team nog in vroege fase

- Schadefonds voert regeling Groninger schuren en stallen uit

N.t.b.

- Schadefonds voert regeling Groninger schuren en stallen niet uit

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Opnemen programma waardevermeerdering

Context

Er zijn een aantal regelingen geïdentificeerd die ook door het schadefonds kunnen worden uitgevoerd. Het is aan de besturingstafel om een keuze te maken of regeling daadwerkelijk in dezelfde identiteit komen te hangen.

Als een persoon €1000 of meer schade lijdt kan deze energie gesubsidieerd energiebesparende maatregelen treffen ter waarde van 4000 euro. Uitvoering is bij SNN belegd.

Punten ter bespreking

Uitwerking expert team nog in vroege fase

- Regeling waardevermeerdering wordt door schadefonds uitgevoerd

\+ Eén loket vermindert complexiteit voor eigenaars
!! Behandeling vereist specifieke expertise
!! Behandeling heeft weinig direct verbinding met schadevergoeding

- Regeling waardevermeerdering wordt niet door schadefonds uitgevoerd

Voorgesteld advies expertteam

\+ Uitvoering door SNN is effectief. Er zijn enkele verbeterpunten, maar het expertteam Schadefonds ziet geen reden om de uitvoering anders vorm te geven.
\+ Schadefonds kan als doorverwijsloket voor SNN dienen

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Vergoeding vermogensschade bij versterking

Context

In sommige gevallen veroorzaakt kan de versterkingsoperatie zelf vermogensschade (bijvoorbeeld door inkomens- of winstderving.

Het feit dat schade die veroorzaakt wordt door versterking moet worden vergoed staat niet ter discussie.

Wel moet besloten worden of deze schade al dan niet door het schadefonds wordt behandeld.

Voor de bestuurlijke tafel ligt vandaag echter eerst de keuze voor of zij de behandeling van deze vraag bij het expert team schadefonds, bij het expert team versterking, of bij beiden wil beleggen.

Punten ter bespreking

- Beide expert teams werken een voorstel uit
- Het expert team versterking werkt een voorstel uit
- Het expert team schadefonds werkt een voorstel uit

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Opnemen opkoop en sloop en nieuwbouwregeling

Context

De NAM voert op dit moment ook een koopinstrument en een nieuwbouwregeling uit.

Deze regelingen hebben een licht verband met schade, maar houden meer verband met versterking.

Door de sterke relatie van deze regelingen met de versterkingsopgave lijkt het expertteam schadefonds wenselijk om deze ter bespreking over te dragen aan het expertteam versterking.

Punten ter bespreking

- Expert team draagt bespreking van koopinstrument en nieuwbouwregeling over aan expert team versterking

Voorgesteld advies expertteam

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Keuze: Opnemen ondersteunende functies

Context

Er zijn naast de bestaande regelingen ook een aantal ondersteunende functies binnen het schadeafhandelings- (en/of versterkings-) dossier.

- commissie bijzondere situaties (incl. budget)
- Onafhankelijke Raadsman
- stut en steun
- bedrijvenadviespunt
- Erfgoedloket

Het team heeft geconcludeerd dat al deze organisaties een functie vervullen met betrekking tot de huidige schadeafhandeling en dat behoud daarvan ook binnen/naast de toekomstige, definitieve uitvoeringsorganisatie wenselijk is.

Punten ter bespreking

- Expert team draagt keuze voor integratie over aan expert team besturing met positief advies over de functievervulling

Voorgesteld advies expertteam

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

Disclaimer

The services and materials provided by The Boston Consulting Group (BCG) are subject to BCG's Standard Terms (a copy of which is available upon request) or such other agreement as may have been previously executed by BCG. BCG does not provide legal, accounting, or tax advice. The Client is responsible for obtaining independent advice concerning these matters. This advice may affect the guidance given by BCG. Further, BCG has made no undertaking to update these materials after the date hereof, notwithstanding that such information may become outdated or inaccurate.

The materials contained in this presentation are designed for the sole use by the board of directors or senior management of the Client and solely for the limited purposes described in the presentation. The materials shall not be copied or given to any person or entity other than the Client ("Third Party") without the prior written consent of BCG. These materials serve only as the focus for discussion; they are incomplete without the accompanying oral commentary and may not be relied on as a stand-alone document. Further, Third Parties may not, and it is unreasonable for any Third Party to, rely on these materials for any purpose whatsoever. To the fullest extent permitted by law (and except to the extent otherwise agreed in a signed writing by BCG), BCG shall have no liability whatsoever to any Third Party, and any Third Party hereby waives any rights and claims it may have at any time against BCG with regard to the services, this presentation, or other materials, including the accuracy or completeness thereof. Receipt and review of this document shall be deemed agreement with and consideration for the foregoing.

BCG does not provide fairness opinions or valuations of market transactions, and these materials should not be relied on or construed as such. Further, the financial evaluations, projected market and financial information, and conclusions contained in these materials are based upon standard valuation methodologies, are not definitive forecasts, and are not guaranteed by BCG. BCG has used public and/or confidential data and assumptions provided to BCG by the Client. BCG has not independently verified the data and assumptions used in these analyses. Changes in the underlying data or operating assumptions will clearly impact the analyses and conclusions.

Copyright © 2017 by The Boston Consulting Group, Inc. All rights reserved.

BCG
THE BOSTON CONSULTING GROUP
bcg.com

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER ADVISERING

Aan
De Directeur Generaal Groningen Bovengronds EZK
De Directeur Generaal Bestuur en Wonen BZK

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Auteur
10.2.e
@minez.nl

Datum
30 maart 2018

Kenmerk
DGBI-DR / 18059684

Kopie aan
10.2.e

Bijlage(n)
1

nota

Voorbereiding Bestuurlijke Tafel Groningen m.b.t. besturing

Parafenroute

Paraaf	Paraaf	Paraaf
Medeparaaf	Medeparaaf	Medeparaaf

Aanleiding

Op 19 en 23 april worden er 2 vergaderdagen georganiseerd met als doel tot een akkoord te komen tussen Rijk en regio over de omgang met de bovengrondse gevolgen van de gaswinning in Groningen. De ministers van EZK en BZK zijn hierbij aanwezig. Dit overleg tussen DG GB en DG BW is bedoeld ter voorbereiding op deze vergaderdagen en is met name gericht op de toekomstige bestuurlijke inrichting die nodig is om het akkoord te kunnen uitvoeren. Deze nota is een gezamenlijk product van adviseurs van BZK en EZK.

Advies

De inzet in de Bestuurlijke Tafel richten op een bestuurlijke inrichting die onafhankelijk, slagvaardig en proportioneel aan de opgaves is.

Kernpunten

PM

Toelichting

Proces en context:

- De discussie over de bestuurlijke inrichting is gevoerd in het expertteam Besturing o.l.v. 10.2.e (gemeentesecretaris Midden-Groningen), ondersteund door BCG. In dit expertteam hadden zitting: gemeenten, provincie Groningen, Groninger Gasberaad, Groninger Bodembeweging en Rijk, aangevuld met deskundigenexpertise waar nodig.
- De discussie op 19 en 23 april zal zich focussen op de meest geschikte besturingsvorm voor vaststelling van beleid(skaders) en uitvoering daarvan op de onderwerpen schade, versterken en toekomstperspectief in Groningen.
- Het bespreekdocument (zie bijlage) is door het expertteam opgesteld en geeft de verkenning van de verschillende mogelijkheden voor de vormgeving van besturing weer inclusief hierbij gesignaleerde voor- en nadelen en aandachtspunten.

Ontvangen BBR

- De gesprekken over de meest geschikte besturingsvorm in de regio vindt plaats tegen de achtergrond van:
  - Publiek maken van de schadeafhandeling in de huidige tijdelijke vorm van de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen en de definitieve vorm van het Instituut Mijnbouwschade en een schadefonds.
  - Voor versterken ligt ook in de rede dat dit publiek zal worden ingericht.
  - Besluit van een naar 0 afnemende gaswinning in 2030 en (het onderzoek naar) de verwachte afnemende seismiciteit en hieraan verbonden veiligheidsrisico.
  - Het bestaan van een regiofonds ter grootte van 50mln voor de duur van dit kabinet.
- De minister van EZK is hiernaast in gesprek met de aandeelhouders van NAM voor de financiële voorzieningen die nodig zijn om bovenstaande opgaves te realiseren. De minister heeft aangegeven dat het akkoord met de regio leidend is voor de afspraken die hij met de aandeelhouders gaat maken.
- Het publiek maken van de schadeafhandeling, het creëren van eventuele bevoegdheden m.b.t. versterken en het vastleggen van een keuze voor de bestuurlijke inrichting vereist (een) wetgevingstraject(en).

Inhoud:
- Voornaamste organisatievormen in beeld voor de uitvoering van de schadeafhandeling en versterking zijn een Gemeenschappelijke Regeling (GR), waarin de betrokken overheden relevante bevoegdheden samenbrengen, of een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO). Indien geen van deze vormen werkbaar zou blijken, behoort het ontwikkelen van een nieuwe besturingsvorm tot de mogelijkheden ('Groningenwet'). Dit is in het licht van de mogelijkheden die de beschikbare organisatievormen bieden niet als werkbare optie verkend.
- Bij schade, versterken en toekomstperspectief is er sprake van een beleidscomponent en een uitvoeringscomponent. In bijlage 2 is schematisch weergegeven tot welke mogelijke scenario's dit kan leiden.
- Het vertrekpunt van met name de Commissaris van de Koning en de NCG voor zowel de schadeafhandeling als versterking is een GR, vanwege het feit dat daar een gezamenlijke beleidsvormende en operationele verantwoordelijkheid uit voortkomt. Hierbij draagt het Rijk de bevoegdheden ten aanzien van schadeafhandeling en versterken die worden overgenomen van NAM over aan de GR. De minister is dan:
  a) politiek verantwoordelijk voor de bevoegdheidsoverdracht, hoewel de Kamer de minister naar verwachting verantwoordelijk zal houden voor het gehele functioneren van de GR, zonder dat hier beslissende invloed op is;
  b) volledige financieel verantwoordelijk, als enige partij die bijdraagt aan de financiële dekking van schadeafhandeling en versterking.

  Daarbij kan gezamenlijke besluitvorming binnen de GR leiden tot een vermindering van slagkracht. Dit brengt in het geval van besluitvorming bij meerderheid het risico met zich mee dat Rijk binnen de GR overstemd wordt, maar wel wordt gevraagd de financiële consequenties te dekken.
- Hoe verder het expertteam gaat in de verkenning en uitwerking van een GR voor de schadeafhandeling, hoe meer haken en ogen er ontstaan:

a) Er zijn zorgen dat bij een GR de onafhankelijkheid van de besluitvorming over werkwijze en schademeldingen niet goed genoeg gewaarborgd kan worden. Deze bevoegdheden worden weliswaar naar commissies gedelegeerd, maar via de verantwoording aan een tripartiet bestuur kan alsnog sturing op de werkwijze en uitvoeringsorganisatie van de commissie plaatsvinden. Bij een ZBO is deze sturingsmogelijkheid beperkt.
b) Bij een GR hoort dat er sprake is van gedeelde financiële verantwoordelijkheid (bij overschrijding van financiële afspraken worden de extra kosten omgeslagen op het tripartiete bestuur, tenzij anders overeengekomen). Gemeenten en provincie dienen zich dit te realiseren en zich af te vragen of zij hiertoe voorzieningen in de begroting moeten worden ingericht.
c) Een praktische overweging is dat als er voor een GR voor de schadeafhandeling gekozen wordt, dit alleen kan bij een koppeling met versterken. Dit omdat gemeenten en provincie geen bevoegdheden hebben op het gebied van schade om in een GR te brengen. Daarnaast is de grondslag voor de TCMG van tijdelijke aard en dient er tijdig een wetgevingstraject voor de definitieve inregeling te worden gestart.
d) Nu het besluit over beëindiging van de gaswinning is genomen, volgt er een traject voor herijking van de versterkingsoperatie. De uitkomst van deze gesprekken en het advies over seismiciteit is nog onduidelijk, maar zullen naar verwachting nog veel tijd in beslag nemen, wat voor vertraging zorgt in de wettelijke inregeling van de schadeafhandeling en het inregelen van de behandeling van alle schadesoorten in één loket en één oplossing voor schademelders.

- Op het gebied van versterking is er wel sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid van Rijk, provincie en gemeenten. De grootte van de aanpak t.b.v. versterken is in een ander perspectief gesteld door de beëindiging van de gaswinning in 2030. Als er inderdaad uitzicht is op een (veel) kleinere versterkingsoperatie, is de vraag of het wenselijk een relatief ingewikkelde GR hiervoor op te zetten. Het wetgevingstraject hiertoe incl. creatie en toebedeling van bevoegdheden kan in theorie al zodanig lang duren, dat een groot deel van de operatie al is afgerond. Dit moet uit de komende gesprekken over versterking blijken.
- Hierbij is de hoeveelheid bevoegdheden die door de overheden wordt ingebracht bepalend voor de slagkracht van een GR. In de voorliggende voorstellen is deze hoeveelheid uiterst beperkt aan de zijde van de regionale overheden en daarmee voor het Rijk nog niet acceptabel. Voor door Rijk in te brengen bevoegdheden is gesproken om het NPR-opdrachtgeverschap in te brengen. Dit is echter uitgesloten, omdat normering ten algemene een Rijksoverheid- taak is.

Integrale oplossing

- Zowel bij schade als bij versterken wordt in de gesprekken in de bestuurlijke tafel en de expertteams de nadruk gelegd op het faciliteren van 1 oplossing

voor een bewoner/agrarier/etc. Dit wordt uitgelegd in (1) kunnen combineren van maatregelen voor schadeherstel en versterkingsmaatregelen en (2) combineren van schadeherstel en/of versterkingsmaatregelen met flankerende regelingen. Dit vereist een zekere flexibiliteit in de inrichting van de uitvoeringsorganisatie, zowel in praktische zin (afstemming van ICT-systemen etc.) als in beleidsmatige zin (complementariteit van regelingen).

- Om deze integraliteit maximaal te faciliteren, is het wenselijk om 1 uitvoeringsorganisatie in te richten voor schade en versterken.

Overwegingen:

- ➔ Gegeven bovenstaande heeft het spoedig starten van het wetgevingstraject voor het schadefonds in de vorm van een ZBO de voorkeur van het Rijk. Hierbij is het van belang voorzieningen te treffen voor inspraak van de regionale partijen (bijvoorbeeld bij vaststelling van beleid(skaders) en benoeming van bestuurders).
- ➔ Dit voorstel leidt tot uitsluiting van de scenario's waar voor schadeafhandeling sprake is van een GR.
- ➔ Gegeven bovenstaande gaat de voorkeur van Rijk niet uit naar GR voor versterken. Gemeenten laten tot op heden kritische geluiden horen mbt een GR, omdat in de praktijk de invloed van gemeenteraden op een GR beperkt is en de financiële consequenties groot kunnen zijn. Voor maatschappelijke organisaties geldt dat ze ook kritisch zijn op de mate van invloed die zij kunnen uitoefenen op een GR. Provincie en NCG hebben zich tot op heden voorstander getoond van een GR.
- ➔ Als optie voor versterken kan verkenning van een ZBO (met (vergaande?) inspraak voor regionale overheden), of een netwerkorganisatie worden gestart.
- ➔ Gegeven bovenstaande zouden de scenario's C, D en E de voorkeur verdienen.
- ➔ Voor scenario E geldt dat een uitvoeringsorganisatie onder dubbele aansturing (PM voorbeelden?) een ingewikkeld figuur in gebleken.

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: dinsdag 3 april 2018 18:32
Aan: 10.2.e)
Onderwerp: Fwd: Documenten bestuurlijke tafel 4 april
Bijlagen: 2. Bestuurlijke tafel_4Mrt18_Aanzet Inhoudsopgave bestuurlijk akkoord.pdf; ATT00001.htm; 3. Bestuurlijke tafel_4Mrt18_Procesvoorstel Toekomstvisie.pdf; ATT00002.htm; 4. Bestuurlijke tafel_4Mrt18_Opdrachten expertcommissies.pdf; ATT00003.htm; 5. Bestuurlijke tafel_4Mrt18_Samenvatting Arbiter.pdf; ATT00004.htm; 5. Bestuurlijke tafel_4Mrt18_Stand van zaken oude schades.pdf; ATT00005.htm

buitenreikwijdte

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 10.2.e @bcg.com>
Datum: 3 april 2018 om 16:37:07 CEST
Aan: 10.2.e

Onderwerp: Documenten bestuurlijke tafel 4 april

Beste leden en genodigden van de bestuurlijke tafel,

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

10.2.e

THE BOSTON CONSULTING GROUP
Gustav Mahlerlaan 40
1082MC, Amsterdam ▪ The Netherlands

Tel. +31 610.2.e ▪ Mobile +31 610.2.e
vanswieten.tessa@bcg.com

Read BCG's latest insights, analysis, and viewpoints at **bcg.com**

The Boston Consulting Group B.V.
Commercial Register Amsterdam 31040324

This e-mail message may contain confidential and/or privileged information. If you are not an addressee or otherwise authorized to receive this message, you should not use, copy, disclose or take any action based on this e-mail or any information contained in the message. If you have received this material in error, please advise the sender immediately by reply e-mail and delete this message. Thank you.

34a

OPLEGGER DOCUMENTEN BESTUURLIJK AKKOORD GRONINGEN BOVENGRONDS

Het ambtelijk secretariaat stelt voor om toe te werken naar een bestuurlijk akkoord voor Groningen Bovengronds voor eind april. Expertteams hebben in de afgelopen periode bronmateriaal uitgewerkt voor de onderdelen schade, versterken, visie, besturing, en financiën. Het gaat hier om bronmateriaal en niet om materiaal voor in het akkoord. Dit materiaal zal herzien moeten worden in het licht van de aangekondigde vermindering van de gaswinning.

We stellen voor dat het ambtelijk secretariaat en trekkers gezamenlijk een beknopt conceptakkoord en een toelichtende bijlage opstellen voor 19 april. Deze toelichtende bijlage geeft voor elk van de punten in het bestuurlijk akkoord de context, opties, voor- en nadelen van die opties, en een voorstel. Voor een goede vergaderorde zal het ambtelijk secretariaat daarnaast een korte oplegger voorbereiden. Daarnaast zal een publieksvriendelijk communicatiedocument worden voorbereid en andere bijlagen zoals een vervolgproces.

Figuur 1 Voorgestelde indeling documenten

Een conceptopdracht van de bestuurlijk tafel aan het ambtelijk secretariaat en trekkers voor het schrijven van een conceptakkoord is opgenomen op de volgende pagina. Op hoofdlijnen is het voorstel om 19 en 23 april tot een akkoord te komen waarin deelnemers zich aan enkele principiële keuzes committeren en een vervolgproces vastleggen gericht op het maken van gedragen keuzes o.b.v. nieuwe informatie (m.n. over wat er nodig is om Groningen veilig te krijgen) zodra die beschikbaar is.

- Voor de toekomstvisie betekent dit intentie uitspreken om prioriteiten (op het hoogste niveau) en bijbehorende publieke middelen (bestaande middelen en de “substantiële, meerjarige bijdrage” uit de kamerbrief), met inschattingen per jaar, te realiseren. Daarnaast leggen zij een vervolgproces vast voor het uitwerken van een breed gedragen visie en concreet actieplan
- Voor de versterkingsaanpak betekent dit het vastleggen van een proces rondom het door KNMI, SodM, TNO, en NEN op te stellen advies (incl. hoe om te gaan met de verschillende batches en welke verbeterslagen geïntroduceerd worden), hoe om te gaan met het “opschorten van onomkeerbare stappen”, zoals beschreven in de kamerbrief, en hoe op korte termijn de meeste onveilige huizen versterkt kunnen worden
- Voor schadefonds betekent dit het vastleggen van de reikwijdte, fasering, en evt. exclusiviteit
- Voor besturing betekent dit om het o.b.v. afwegingen rondom zeggenschap, integraliteit, en financiële risico’s maken van keuzes in organisatievorm (zodat voorbereiding voor wet- en regelgeving kan beginnen) en om het vastleggen van een vervolgproces om tot een verder uitgewerkt besturingsmodel te komen in lijn met de inhoud van toekomst, versterken, en schade

Tijdens de tweedaagse vragen we bestuurders om tot overeenstemming op de belangrijkste elementen uit het conceptakkoord. Voor de overige elementen doen de expertteams een in de toelichtende bijlage gemotiveerd voorstel. Uiteraard kunnen ook die elementen worden besproken indien gewenst.

CONCEPT OPDRACHT BESTUURLIJK AKKOORD GRONINGEN BOVENGRONDS

1 INLEIDING

2 UITGANGSPUNTEN

3 TOEKOMST

Provincie en Rijk doen een voorstel voor prioriteiten (op het hoogste niveau) en bijbehorende publieke middelen (bestaande middelen en de “substantiële, meerjarige bijdrage” uit de kamerbrief), met inschattingen per jaar. Deelnemers spreken intentie uit de gekozen prioriteiten te verwezenlijken.

Provincie doet een voorstel voor een vervolgproces om tot een uitgewerkte en breed gedragen visie te komen. In dat vervolgproces spelen bewoners, bedrijven, kennisinstellingen, andere regionale belanghebbenden, regionale overheden, en Rijk een rol. Deelnemers aan het akkoord committeren zich aan het gekozen proces.

Doel van het proces is om in de zomer tot een convenant (bijv. voor een nationaal programma) te komen tussen Rijk en regionale overheden en mogelijk andere belanghebbenden uit de regio.

Als startpunt voor het vervolgproces werkt het expertteam toekomstvisie een eerste redeneertrant uit. Die redeneertrant bevat de aanleiding, context, uitgangspunten, de richting op hoofdlijnen, en perspectiefpakketten met voorbeelden van concrete maatregelen. Deze pakketten worden aangepast in het licht van de aangekondigde vermindering van de gaswinning. De pakketten bevatten ook maatregelen waarvan uitvoering in 2018 kan starten. Deze redeneertrant krijgt geen formele status.

4 VERSTERKING

Het expertteam doet een voorstel hoe om te gaan met het door KNMI, SodM, TNO en NEN op te stellen advies zodra deze beschikbaar komt. Het gaat daarbij om het maken van principiële keuzes t.a.v. de versterkingsaanpak zoals welke verbeterslagen in ieder geval geïntroduceerd worden. Het expertteam doet ook een voorstel hoe om te gaan met “het opschorten van onomkeerbare stappen tot er meer duidelijkheid is over de veiligheid”, zoals beschreven in de kamerbrief. Deelnemers aan het akkoord committeren zich aan de te maken keuzes.

5 SCHADEFONDS

Het expertteam doet een voorstel voor de reikwijdte van het schadefonds m.b.t. schadeoorzaken (zoals vormen van mijnbouw), schadesoorten (zoals vormen van vermogensschade, immateriële schade) en doelgroepen (m.n. in hoeverre bepaalde industrie en infrastructuur een beroep moet kunnen doen op het fonds). Het expertteam adviseert ook over de wenselijkheid om de reikwijdte van het schadefonds gefaseerd in tijd uit te breiden. Naast de reikwijdte adviseert het expertteam over de exclusiviteit van het schadefonds. Deelnemers aan het akkoord spreken de intentie uit het permanent schadefonds overeenkomstig de gemaakte keuzes te realiseren.

6 BESTURING

Het expertteam doet een voorstel voor de gewenste organisatievorm voor de drie domeinen (visie, versterken en schade) en, waar relevant, gezamenlijk. Ook doet het expertteam een voorstel voor een proces om te komen tot een uitgewerkt besturingsmodel. In dit proces volgen de keuzes voor het besturingsmodel op de inhoudelijke keuzes voor de drie domeinen. Het model geeft, naast de organisatievorm, antwoord op vragen omtrent verdeling van rollen en bevoegdheden, en een transitiemodel. Deelnemers spreken de intentie uit de gekozen organisatievorm(en) te realiseren en committeren zich aan het gekozen proces.

Als aanzet voor dat vervolgproces werkt het expertteam een ‘menu’ uit van besturingsmodellen voor verschillende omvang scenario’s van de versterkingsoperatie. Deze aanzet krijgt geen formele status.

7 AFSLUITING

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

ii. buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

- buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

.

- buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Besturing

1. Het bestuur en de organisatie van het gaswinningsdossier

Inleiding
In de eindverslagen van de expertteams toekomstvisie, versterking en schadefonds is aangegeven hoe ervoor wordt gezorgd dat schades hersteld worden, gebouwen versterkt en de Groningers toekomstperspectief wordt geboden. Dát, de inhoud, staat centraal in het gaswinningsdossier. De manier waarop een en ander georganiseerd is volgt daaruit. In het regeerakkoord staat niet voor niets dat niet de discussie over de verantwoordelijkheidsverdelingen, maar het herstel en de versterking van woningen, gebouwen, monumenten en infrastructuur centraal moeten staan.[1] Het is niet zo dat we het bestuur en de organisatie van het gaswinningsdossier, hierna kortweg de besturing genoemd, ongemoeid kunnen laten. Er doen zich namelijk knelpunten voor en die knelpunten moeten worden opgelost. Deze knelpunten lichten we hierna toe, na een korte schets van het huidige besturingsmodel. Het is belangrijk inzicht te hebben in de huidige besturing en de daarmee samenhangende knelpunten om goede beslissingen te kunnen nemen over de toekomstige besturing.

Huidige besturing
In het aardbevingsdossier zijn drie sporen te onderscheiden: regionale ontwikkeling (werkgelegenheid, leefbaarheid, verduurzaming), versterking en schadeherstel. Deze sporen vertonen samenhang, maar de aanpak van de problematiek vindt tot nu toe te gefragmenteerd, te veel per spoor plaats. De kennis over de verschillende onderwerpen schiet onderling nu soms tekort.

Toekomstvisie
Een vastgestelde en gedeelde gebiedsvisie en -programma in samenhang met de versterkingsopgave ontbreken. Dit terwijl de ruimtelijke, stedenbouwkundige en sociale opgaven en de opgaven op het gebied van de woningmarkt vragen om een voor het gebied en zijn inwoners ingrijpende stads- en dorpsvernieuwingsaanpak. Gemeenten hebben onvoldoende middelen (geld en menskracht) om een goede invulling te geven aan hun taken. Welk perspectief voor Noordoost Groningen wordt nagestreefd op de lange termijn ('Groningen 2035), ook in verband met de demografische, economische en energietransitie, is onduidelijk. Tot nu toe is niet structureel nagedacht over de integrale ontwikkeling van het aardbevingsgebied, over de toekomstvisie voor dit gebied. Hieraan bestaat wel behoefte, vandaar de inrichting van een expertteam toekomstvisie.

Versterking
In de huidige situatie heeft de Nationaal Coordinator Groningen (heirna: NCG) de regie over de versterkingsoperatie. Om dat te kunnen doen heeft de NCG een overeenkomst gesloten met de NAM. De NAM is in de huidige situatie aansprakelijk en verantwoordelijk voor de versterkingsopgave. CVW voert voor de NCG inspecties uit om te bepalen of en in hoeverre de woningen in een bepaald gebied versterkt moeten worden. Op basis van de inspecties wordt vervolgens berekend of de woning versterkt moet worden. Als versterking nodig blijkt, wordt vervolgens berekend welke maatregelen aan de woning moeten worden getroffen. Deze maatregelen worden beschreven in een versterkingsadvies. Op basis van de adviezen en gesprekken met bewoners in een bepaalde buurt wordt een gebiedsversterkingsplan (hierna: GVP) opgesteld door de gemeente en de NCG. Waar mogelijk worden voorzieningen op het gebied van energie en leefbaarheid meegenomen. De NCG legt de begroting voor het versterkingsdeel ter goedkeuring voor aan de NAM. Na de uitvoering verifieert NAM of de risico's zijn weggenomen en of alle betrokken bewoners nu veilig wonen.

[1] Zie: Regeerakkoord 2017-2021, p. 42.

Een plan voor de versterking wordt met de betrokken inwoners besproken. Bij een huurwoning beslist de verhuurder, in overleg met de huurder, tot versterking. Bij een koopwoning neemt de eigenaar de beslissing. Een uitzondering op het voorgaande geldt als sprake is van een acuut onveilige situatie. Burgemeester & Wethouders hebben dan op grond van de Woningwet en het Bouwbesluit de bevoegdheid de verhuurder of bewoner/eigenaar te wijzen op diens verantwoordelijkheden om te zorgen dat de woning of het gebouw wel weer aan de eisen voldoet.

In het kader van het programma 'Eigen initiatief' worden jaarlijks 200 woningeigenaren in staat gesteld om zelf de regie te voeren over de versterking van de eigen woning. Daarbij worden ze ondersteund door een bouwbegeleider van de NCG.

Schade
De behandeling van schadeverzoeken lag tot voor kort bij NAM. Inmiddels is het Besluit mijnbouwschade Groningen inwerking getreden. Sinds 19 maart jl. kunnen bewoners terecht bij de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (hierna: TCMG) met nieuwe schademeldingen en meldingen die na 31 maart 2017 om 12:00 uur bij CVW zijn gedaan. Deze commissie handelt schadeclaims volgens een nieuw schadeprotocol langs publiekrechtelijke weg af. De overheid handelt de schade af en dit betekent dat bewoners, gemeenten en provincie geen zaken meer hoeven te doen met NAM. Niet alle schadesoorten vallen onder de werking van het Besluit mijnbouwschade Groningen, alleen fysieke schade aan woningen valt onder het huidige schadebegrip. Evenmin voorziet dit besluit in oude schadegevallen. De TCMG functioneert totdat er, zoals aangekondigd in het Regeerakkoord, een onafhankelijk schadefonds onder publieke regie is ingericht. Dit schadefonds zal verzoeken om schadevergoeding behandelen. Dit vergt een wettelijke verankering waarin de bevoegdheid tot afhandelen van schade aan de staat wordt toegekend en waarin het schadebegrip wordt omschreven.

Knelpunten in huidige situatie
Verschillende partijen hebben gewezen op de onvolkomenheden in het huidige besturingsmodel.[2] De knelpunten zijn als volgt zijn samen te vatten: er is onvoldoende regionale zeggenschap, onvoldoende evenwicht in de behartiging van relevante belangen en onvoldoende integraliteit. Daarnaast is er teveel bestuurlijke drukte, een gebrek aan transparantie, wordt er onvoldoende resultaat behaald en is de besturing onvoldoende gericht op herstel van vertrouwen. Bij de TCMG is een groot knelpunt dat besluiten worden genomen over schadevergoeding zonder dat hiervoor een wettelijke grondslag is. Ook de inrichting van de besluitvorming over bezwaarschriften ingediend tegen schadebesluiten van de TCMG staat volgens het tijdelijke besturingsmodel op gespannen voet met de wettelijke eisen. Dat alles maakt het tijdelijke besturingsmodel kwetsbaar bij eventuele juridische procedures. Hieronder volgt een korte toelichting per knelpunt.

Onvoldoende regionale zeggenschap
De minister van EZK gaat over de gaswinning en de NCG wordt aangestuurd door de minister van EZK. De NCG is formeel een onderdeel van het ministerie van EZK. De NCG werkt op basis van een mandaat van de minister van EZK. In het Instellingsbesluit is expliciet aangegeven dat het meerjarenprogramma wordt vastgesteld door de betrokken minister. Het model voorziet niet in bevoegdheden voor het provinciebestuur dan wel gemeentebesturen bij de totstandkoming van het programma.

Er is daarmee sprake van onvoldoende greep van de regio op het schade- en versterkingsproces. De gevolgen van de gaswinning zorgen in Groningen voor grote problemen en het is daarom logisch dat de regio een wezenlijke rol krijgt bij de aanpak van die problemen.

[2] Oa: Onderzoeksraad voor Veiligheid, de Rijksuniversiteit Groningen, de onafhankelijke raadsman en deskundigen als Hammerstein, Asser en Van de Bunt.

Onvoldoende evenwicht in behartiging relevante belangen
Een heel positieve en belangrijke stap bij de schadeafhandeling is dat het Rijk de verantwoordelijkheid daarvoor naar zich toe heeft getrokken en de NAM uit het systeem heeft gehaald.

Bij de besluitvorming over het gaswinningsniveau is nog geen sprake van een adequate organisatie van macht en tegenmacht (zie ook de rapporten van de OVV van 2015 en 2017). Het stelsel van verantwoordelijkheden rondom de gaswinning is lange tijd vooral ingericht op het belang van de leveringszekerheid van het gas en het optimaliseren van de opbrengsten en niet op de veiligheid van bewoners. Daarnaast is de minister van EZK zowel onderdeel van de exploitatie als hoeder van de andere in het geding zijnde belangen.

Bestuurlijke spaghetti
De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het aardbevingsdossier is onoverzichtelijk. Voor de verschillende thema's zijn weer andere loketten met andere verantwoordelijkheden. Onderstaande figuur geeft de bestuurlijke spaghetti weer van de situatie rondom schadeafhandeling voordat de TCMG ingesteld is. Versterking en toekomstperspectief zijn hierin nog niet meegenomen.

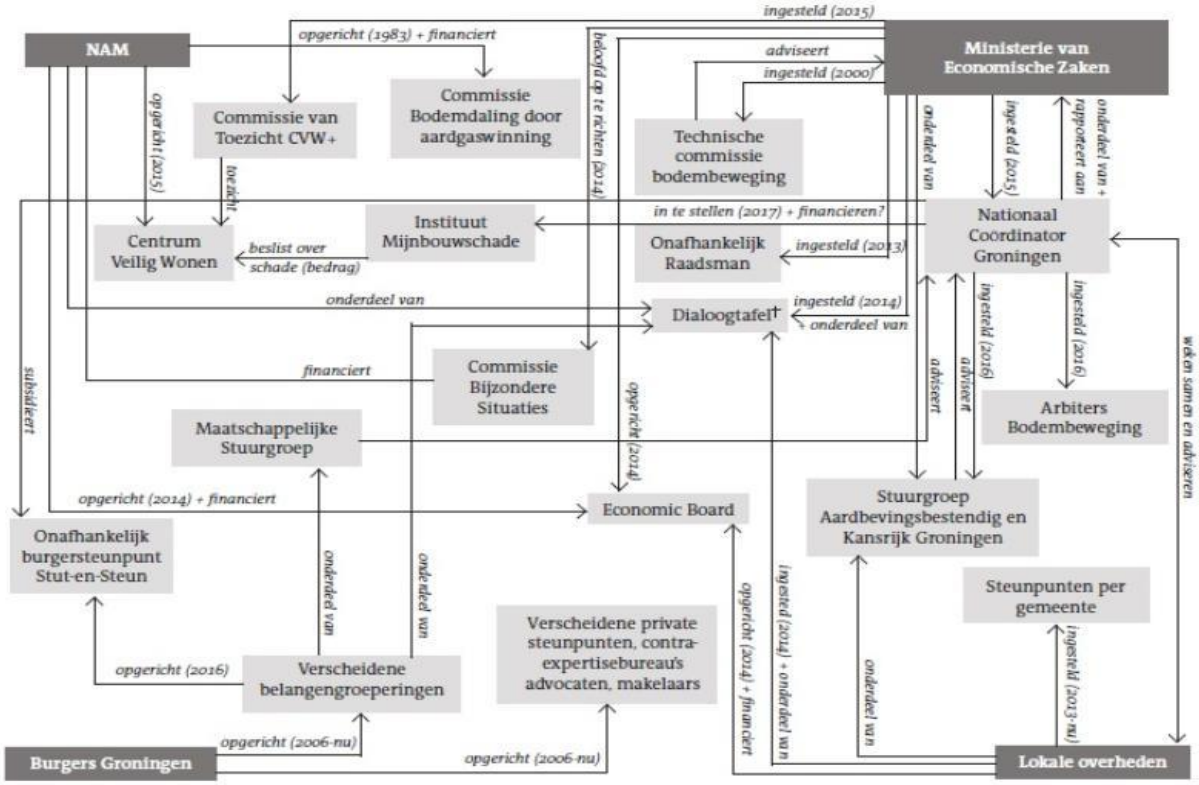

Bron: Nederlands Juristen Blad 2017, nr. 1576: 'Publieke regie' in Groningen: publiekrechtelijke schadeafdeling en het vertrouwen in de overheid. Georgina Kuipers en Michiel Tjekema (28-08-2017), p. 3

Onvoldoende resultaat
Voorgaande knelpunten leiden ertoe dat voor wat betreft versterking de uitvoering van het meerjarenprogramma tot nu toe kwantitatief en kwalitatief onder de maat blijft. Voor de schadeafhandeling geldt dat bewoners lang op een beslissing moeten wachten en zich bij meerdere loketten moeten melden. De recente systeemwijziging waarin de schadeafhandeling onder publieke regie is gebracht is een verbetering. Die systeemwijziging behoeft een wettelijke grondslag en ook over schadesoorten die daar nog niet onder zijn gebracht, moet besluitvorming plaats vinden.

Onvoldoende gericht op herstel van vertrouwen

Het vertrouwen van burgers en maatschappelijke organisaties heeft een dieptepunt bereikt. Er is geen vertrouwen in de huidige aanpak en het huidige tempo en evenmin in (de betrouwbaarheid van) het openbaar bestuur. Volgens de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman is het "fundament van vertrouwen" tussen de overheid en de burgers in de provincie Groningen op een onaanvaardbare manier geschaad.[3] En recent gaf de Nationale ombudsman aan: "Burgers rekenen op een betrouwbare overheid, maar de overheid blijkt te loten om andermans ellende. De bestuurlijke spaghetti is in Groningen nog steeds niet van het bord. Van herstel van vertrouwen, een actieve regierol van de Rijksoverheid, transparantie en een ruimhartige schadevergoeding is in de praktijk nog geen sprake".[4] De Onafhankelijke Raadsman constateert in zijn Halfjaarrapportage 2017 dat de problemen met (de communicatie over) de schadeafhandeling nog steeds de hoofdmoot vormen van de klachten die bij hem worden gemeld. Volgens hem zijn zeven elementen van invloed op de problemen rond communicatie: 1) te veel dossiers per contactpersoon; 2) personele wijzigingen binnen CVW en NCG; 3) hokjesdenken binnen en tussen organisaties; 4) overheveling van taken en bevoegdheden naar andere organisaties; 5) onduidelijkheid over de aanpak; 6) verlamming onder werknemers en hele organisaties vanwege deze onduidelijkheid; 7) er is een Gordiaanse gasknoop ontstaan van verschillende partijen en belanghebbenden.[5]

Knelpunten bij TCMG
Het Besluit mijnbouwschade Groningen betreft een tijdelijke oplossing voor (een deel van de) schadebehandeling in afwachting van het op te richten schadefonds. Voor het door de staat afdoen van schadeclaims is een wettelijke grondslag vereist. Omdat het wachten op deze wettelijke grondslag te lang duurt, heeft de minister van EZK gebruik gemaakt van zijn bevoegdheid om een vorm van onverplicht, buitenwettelijk beleid vast te stellen. In de juridische literatuur is erop gewezen dat het niet vaak zal zijn voorgekomen dat de Staat zonder enige grondslag in een wettelijk voorschrift en in wezen slechts op grond van een publieke taak zulke grote sommen geld verstrekt en vanuit het perspectief van het legaliteitsbeginsel kunnen daarbij vraagtekens worden gezet. De minister onderkent dat het gaat om een eerste stap richting publieke schadeafhandeling van mijnbouwschade in Groningen en dat een wettelijke grondslag is vereist om tot een permanente situatie te komen. Door het nu ontbreken van deze wettelijke grondslag is het tijdelijke besturingsmodel kwetsbaar bij juridische procedures. Daarbij komt dat in het Besluit mijnbouwschade Groningen een aantal mandaatbepalingen is opgenomen dat zich niet goed verhoudt tot de Algemene wet bestuursrecht.[6]

2. Uitgangspunten voor de toekomst

Hierna geven we aan hoe we de toekomstvisie, de versterking en het schadeherstel gaan organiseren. We trekken als gemeente, provincie en rijk nauw met elkaar op om te zorgen voor oplossingen en perspectief voor de specifieke Groningse situatie. De gemeente is de eerst bevoegde overheid voor de inrichting van het dorp of gebied. De provincie zorgt voor de behartiging van bovenlokale belangen, evenals het rijk volgens het uitganspunt ‘lokaal wat kan, bovenlokaal wat moet’.

Voor de toekomstige besturingsstructuur gelden de volgende zeven uitgangspunten.

Norm	**Criteria**
Inwoners staan centraal	Inwoners denken en sturen zoveel mogelijk mee; De organisatiestructuur is helder en transparant;

[3] https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/2017/een-fundament-met-scheuren-stop-met-bouwen-op-wantrouwen-en-neem-groningers-serieus.

[4] Citaat n.a.v. onderzoek naar Koopinstrument. Zie https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/2017/spelregels-koopinstrument-en-rol-nationaal-coordinator-groningen-niet-helder.

[5] Onafhankelijke Raadsman, *Halfjaarrapportage 2017*, Loppersum: september 2017, p. 2.

[6] Zie Nederlands Juristen Blad 2018, nummer 587, Een nieuw schadeprotocol voor de mijnbouwschade in Groningen, Janet van de Bunt en Michiel Tjepkema.

	Het is voor de inwoners duidelijk welke 'ingang' er is, zoveel mogelijk vanuit de één loketgedachte.
Slagkracht	De betrokken overheden beschikken over toereikende bevoegdheden; De overheden organiseren zowel regionale samenwerking als lokale inwonersparticipatie en waar nodig doorzettingsmacht; Er is voldoende uitvoeringscapaciteit; Opgebouwde kennis en ervaring moeten zoveel mogelijk behouden blijven.
Zeggenschap van de regio	Er is sprake van publieke aansturing (lokaal, regionaal en landelijk) van de toekomstvisie, versterking en schadevergoeding; De gemeente is de eerst bevoegde voor de inrichting van het dorp of gebied (lokaal wat kan, bovenlokaal wat moet) en houdt daarbij rekening met landelijke en provinciale kaders, zoals de Omgevingsvisie en behoeften van bewoners, bedrijven, kennisinstellingen, en andere lokale belanghebbenden; Er is sprake van een duidelijke bevoegdheidsverdeling en zoveel mogelijk democratische legitimiteit op lokaal niveau; De organisatiestructuur en werkprocessen kennen logische controlemechanismen en bestuurlijke aansturing; Regionale actoren (provincie en gemeenten) en het rijk bepalen samen de richting van de toekomstvisie, versterking en schadevergoeding, in overleg met maatschappelijke organisaties.
Integraliteit in de aanpak	De visie op regionale ontwikkeling, versterking en schadeherstel worden in relatie tot elkaar beschouwd en aangepakt.
Vorm volgt inhoud	De besturingsvorm wordt gebaseerd op de inhoudelijke opdracht en de daarvoor geldende, meest logische verdeling van taken en bevoegdheden.
Uitlegbaar	De voorgestelde governance wordt onderbouwd door de specifieke inhoudelijke opgave in Groningen.
Onafhankelijk	Met name bij de besluitvorming over individuele gevallen geldt dat die plaats vindt op afstand van de NAM en zonder directe beïnvloeding door het politieke bestuur ; Inwoners en regionale overheden doen geen zaken met de NAM; Het Rijk regelt de financiering met de NAM.

Mogelijke organisatievormen op basis van de uitgangspunten

Op basis van bovenstaande uitgangspunten kunnen voor de inrichting van de toekomstige besturing van de voorliggende vraagstukken verschillende alternatieven worden onderscheiden. De volgende pagina geeft een overzicht. De verschillende alternatieven worden vervolgens kort toegelicht.

CONCEPT

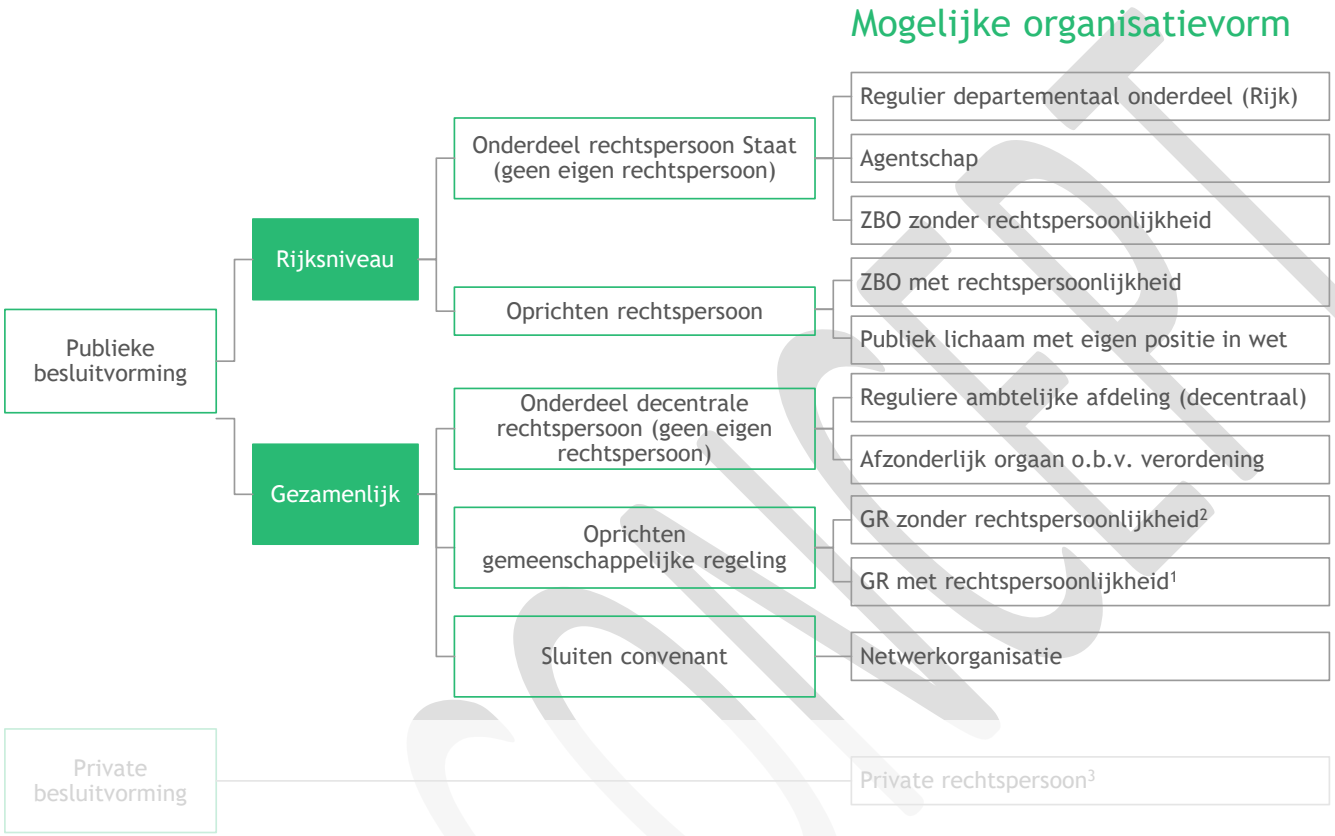
Mogelijke organisatievorm
Voorbeeld
Publieke besluitvorming
Rijksniveau
Gezamenlijk
Onderdeel rechtspersoon Staat (geen eigen rechtspersoon)
Oprichten rechtspersoon
Onderdeel decentrale rechtspersoon (geen eigen rechtspersoon)
Oprichten gemeenschappelijke regeling
Sluiten convenant
Regulier departementaal onderdeel (Rijk)
Agentschap
ZBO zonder rechtspersoonlijkheid
ZBO met rechtspersoonlijkheid
Publiek lichaam met eigen positie in wet
Reguliere ambtelijke afdeling (decentraal)
Afzonderlijk orgaan o.b.v. verordening
GR zonder rechtspersoonlijkheid[2]
GR met rechtspersoonlijkheid[1]
Netwerkorganisatie
Nationaal Coördinator Groningen (NCG)
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Rijkswaterstaat
Autoriteit Consument & Markt (ACM)
Kamer van Koophandel, De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)
Wet herinrichting Noord-Groningen
-
-
Regio Arnhem Nijmegen
Schadeschap Luchthaven Schiphol
Nationaal Programma Rotterdam Zuid
Private besluitvorming
Private rechtspersoon[3]
-

CONCEPT

Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO)

Een ZBO is een onderdeel van het Rijk en zou volgens het expertteam een adequate organisatievorm kunnen zijn.

Een ZBO wordt door de minister van EZK ingesteld, waarbij de minister van BZK mede-insteller is op basis van de Kaderwet ZBO's. De minister benoemt, schorst en ontslaat de leden van het bestuur. De minister is daarbij niet verantwoordelijk voor individuele besluiten maar wel voor het functioneren van het ZBO als geheel. Daarbij kan gekozen worden voor een ZBO zonder of met rechtspersoonlijkheid. Er zijn verschillende mogelijkheden voor het betrekken van de regio, het uitbreiden van een ZBO, en het instellen van meerdere commissies onder een ZBO. De regio staat daarbij ten opzichte van de minister(s) op een duidelijke afstand.

Publiekrechtelijk zonder eigen rechtspersoonlijkheid: Deze vorm van een zelfstandig bestuursorgaan is de voorkeursvariant vanuit het verzelfstandigingsbeleid van het Rijk bezien: onafhankelijk en qua organisatievorm zo dicht mogelijk bij de overheid georganiseerd. De minister benoemt het bestuur en voorziet dit bestuur van ondersteuning: ambtenaren die vallen onder de personele verantwoordelijkheid van de minister.[7] In dit scenario voert het ZBO de toegekende bevoegdheden onder eigen verantwoordelijkheid uit. De minister van EZK blijft wel verantwoordelijk voor het functioneren van het ZBO als geheel, maar niet voor de individuele besluiten. Het ZBO kan niet zelfstandig privaatrechtelijke rechtshandelingen verrichten, zoals het aannemen van personeel of het kopen of huren van een kantoorpand. In juridische procedures wordt de Staat hierop aangesproken. Hier is de band tussen minister en ZBO sterker dan bij het ZBO met rechtspersoonlijkheid. Een ZBO wordt ingesteld bij wet in formele zin, die door de Staten-Generaal wordt vastgesteld.

Publiekrechtelijk met eigen rechtspersoonlijkheid: Anders dan bij de ZBO zonder rechtspersoonlijkheid, kan een ZBO met rechtspersoonlijkheid eigen personeel aanstellen en kan het zelfstandig contracten sluiten met derden. In geval van juridische procedures is het ZBO zelf aansprakelijk en treedt het niet op namens de Staat, maar namens zichzelf.

Mogelijkheid betrekken regio: Een mogelijkheid om de regio te betrekken is benoemingen door de minister van de ZBO-bestuurders te laten plaatsvinden op voordracht van de regio. Het bestuur van het ZBO neemt de besluiten. Bij uitbreiding van taken neemt het bestuur ook over de toegevoegde taken een besluit. Een tweede mogelijkheid gemeenten, provincies en maatschappelijke organisaties te betrekken is een Raad van Advies in te stellen waarin zij zitting nemen. Medeoverheden kunnen geen opdrachtgever zijn van een ZBO.

Mogelijkheid tot uitbreiding: Een ZBO kan meerdere bevoegdheden krijgen toebedeeld, daarmee is het ZBO-bestuur verantwoordelijk voor de uitvoering van al die taken.

Meerdere commissies: Het is mogelijk meerdere commissies onder een ZBO te plaatsen en om specifieke verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar die commissie te mandateren. Derde partijen kunnen deelnemen aan die commissies.

Inrichten integraliteit: Om integraliteit tussen schade en versterken mogelijk te maken in één ZBO lijkt het noodzakelijk om één bestuur aan te stellen met daarin bestuurders verantwoordelijk voor zowel schade als versterken. Dit bestuur mandateert (evt. o.b.v. wettelijke attributie in een lex specialis) vervolgens bevoegdheden aan bestuurscommissies voor schade, bezwaar, en versterken. Het bestuur stuurt dan in gezamenlijkheid de uitvoeringsorganisatie aan.

[7] Art. 16 Kaderwet zbo's: "Het personeel dat werkzaam is ten behoeve van een zelfstandig bestuursorgaan staat onder het gezag van het zelfstandig bestuursorgaan en legt over werkzaamheden uitsluitend daaraan verantwoording af." (Geldt zowel bij publiekrechtelijke zbo's met en zonder eigen rechtspersoonlijkheid.)

Gemeenschappelijke Regeling

Bij een Gemeenschappelijke Regeling brengen overheden (provincie, gemeenten, Rijk) bevoegdheden in. Een GR kan volgends het expertteam een adequate organisatievorm zijn.

De GR wordt opgericht door de verschillende overheden. De staten en raden moeten toestemming geven voor het aangaan van een GR. Voor de deelname door het Rijk geldt dat de betrokken minister hierover besluit. In het besluit tot deelneming moeten eveneens de gevolgen van de deelneming worden geregeld. De minister moet diens besluit voorleggen aan de Eerste en Tweede Kamer. Het besluit treedt in werking op een bij besluit van de minister vastgesteld tijdstip, tenzij binnen een termijn van vier weken door of namens een van de kamers of door ten minste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van een van de kamers de wens te kennen wordt gegeven dat de inwerkingtreding van het besluit bij wet wordt geregeld.[8] Er kan gekozen worden voor een GR zonder of met rechtspersoonlijkheid of voor een bedrijfsvoering organisatie.

GR zonder rechtspersoonlijkheid (gemeenschappelijk orgaan): Bij het instellen van een GR dragen de verschillende partijen bevoegdheden over aan het bestuur van de GR (delegatie). Met uitzondering van het heffen van belastingen[9] en het opstellen van algemeen verbindende voorschriften mogen alle bevoegdheden overgedragen worden, tenzij de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet. De deelnemende leden stellen ieder personeel beschikbaar aan de GR. De GR kan in deze constructie - zonder rechtspersoonlijkheid - geen eigen personeel aannemen en zelf geen contracten met derden sluiten (maar bijvoorbeeld wel compensatie uitkeren). Ook kan worden gekozen voor een scenario waarbij de GR bevoegdheden uitvoert in mandaat van de oprichtende partijen. In dat geval blijven de oprichtende partijen verantwoordelijk voor de genomen beslissingen, kunnen zij daarover beleidsregels vaststellen en kunnen ze besluiten toch zelf in de zaak te voorzien.

GR met eigen rechtspersoonlijkheid (openbaar lichaam): In dit scenario kan de GR zelfstandig aan het maatschappelijk verkeer deelnemen. Dit betekent onder meer dat het bestuur eigen personeel kan aannemen en contracten kan sluiten met derden. Detacheringen of het beschikken over personeel van de deelnemende leden kan ook. In geval van een juridische procedure tegen de GR in deze vorm is de GR zelf aansprakelijk voor de besluiten die genomen zijn. Een ander verschil met een gemeenschappelijk orgaan is dat aan een openbaar lichaam naast bevoegdheden in delegatie, ook regelgevende bevoegdheden kunnen worden gedelegeerd. Elk orgaan dat bevoegdheden overdraagt aan de GR heeft (in principe) zitting in het bestuur van de GR. Het algemeen bestuur van deze vorm van een GR kan bevoegdheden delegeren naar het dagelijks bestuur. Het DB moet voor zijn handelen verantwoording afleggen aan het AB.

Bestuurders moeten zich goed realiseren dat, afhankelijk van de afspraken met de NAM, deelnemers aan een GR financiële verantwoordelijkheid nemen. Het vanuit één hand besturen van financiën, vaststellen kaders, en aansturen uitvoering biedt voor- en nadelen. Deelnemers aan een GR zijn verantwoordelijk voor de financiën van de GR: als de uitgaven hoger zijn dan de beschikbare versterkingsgelden lopen alle deelnemers financieel risico (n.t.b. hoeveel risico, o.a. afhankelijk van de afspraken met NAM en welke afspraken deelnemers aan de GR onderling maken). Dat risico zorgt er ook voor dat alle partijen medeverantwoordelijk zijn voor de financiën en daarom geprikkeld zijn om beslissingen te nemen met oog voor alle belangen. Doordat financiën, vaststellen kaders, en aansturen uitvoering in één hand zijn kunnen die beslissingen ook effectief genomen worden. Vanuit het uitganspunt dat de NAM uit het

[8] Art. 94 Wgr.

[9] Een GR kan geen belastingen heffen, uitgezonderd de belasting, bedoeld in artikel 228 van de Gemeentewet, de rioolheffing, bedoeld in artikel 228a van de Gemeentewet, de rechten bedoeld in artikel 229 van de Gemeentewet, de rechten waarvan de heffing krachtens andere wetten dan de Gemeentewet geschiedt en de heffing, bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer (artikel 30, 1e lid onder a Wet Gemeenschappelijke Regelingen).

systeem gaat en het Rijk financiële afspraken maakt lijkt het logisch dat het Rijk het financiële risico voor de programmakosten draagt.

Bedrijfsvoering organisatie: Een GR in de vorm van een bedrijfsvoering organisatie is enkel gericht op uitvoering en kan geen beleid vaststellen. Ook kunnen enkel colleges deelnemen.

Reguliere afdelingen/ departementaal onderdeel

Een reguliere afdeling (gemeente, provincie) of departementaal onderdeel (Rijk) is deel van respectievelijk. Gemeente, provincie of Rijk en kan volgens het expertteam enkel een adequate vorm zijn als er beperkte beleidsvorming tussen overheden in gezamenlijkheid nodig is.

Bij reguliere afdelingen worden het Rijk, de provincie Groningen, of individuele gemeenten verantwoordelijk voor (delen van) de schadeafhandeling, de versterkingsopgave, of het toekomstperspectief. Voorbeelden zijn NCG en afdelingen van de provincie. Voordeel is dat de besluitvorming direct democratisch gelegitimeerd is en dat er één bestuurslaag verantwoordelijk is. Nadeel is dat de betrokkenheid van andere bestuurslagen lastig te regelen valt en er geen sprake is van onafhankelijke besluitvorming. Het expertteam vindt deze nadelen aanzienlijk genoeg enkel te kiezen voor reguliere afdelingen/ onderdelen wanneer er beperkte gezamenlijke beleidsvorming nodig is.

Agentschap

Het expertteam adviseert om geen gebruik te maken van agentschappen.

Een agentschap is een uitvoerende dienst van een ministerie. Voorbeelden van agentschappen zijn de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Dienst Justitiële Inrichtingen of Rijkswaterstaat. Agentschappen leveren zelfstandig of tegen betaling producten en diensten binnen het Rijk. De gedachte achter het oprichten van een agentschap is dat dit de werkzaamheden met dezelfde kwaliteit levert tegen lagere kosten. Een agentschap is een interne verzelfstandiging waarop de ministeriële verantwoordelijkheid volledig van toepassing is. Dat wil zeggen dat de minister van EZK verantwoordelijk is voor de individuele besluiten van het agentschap. Daarmee is geen sprake van onafhankelijke besluitvorming. Het expertteam ziet daarmee weinig waarde in het gebruikmaken van een agentschap.

Convenant/ netwerkorganisatie

Een netwerkorganisatie is een met een convenant geformaliseerde samenwerking tussen bijv. gemeente, provincie en Rijk, zonder herverdeling van bevoegdheden. Een netwerkorganisatie is mogelijk voor het ontwikkelen van een toekomstvisie een adequate vorm.

In het convenant maken deelnemers afspraken over prioriteiten en de inzet van middelen. Daarbij blijft de bevoegdheidsverdeling in stand. Deelnemers kunnen bijvoorbeeld afspraken maken over overlegstructuren, externe vertegenwoordiging, uitvoering. Deelnemers hebben echter geen formele rol in de bevoegdheidsuitoefening van andere deelnemers. Een voorbeeld is het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Deze optie lijkt relevant als er geen gezamenlijke en/of wettelijk geformaliseerde besluitvorming noodzakelijk is, wat mogelijk het geval kan zijn voor de toekomstvisie.

Rechtspersoon sui generis

Een rechtspersoon sui generis is een vorm die afwijkt van alle bekende vormen, het expertteam adviseert om geen gebruik te maken van een rechtspersoon sui generis.

Een sui generis organisatie is een bijzondere organisatievorm, die niet op een andere vorm lijkt. Een voorbeeld is de Nationale Politie. Deze optie komt in beeld als geen van de andere opties om een organisatie in stellen voldoet. De bestaande mogelijkheden bieden volgens het expertteam voldoende mogelijkheden voor het bovengrondse gaswinningsdossier.

Lex specialis

Een lex specialis is een specifieke ('bijzondere') wet die volgens het expertteam onafhankelijk van de vorm van de in te richten organisatie voor zowel voor versterken als schade noodzakelijk is.

Zowel versterken als schade vragen immers om bevoegdheden voor de in te richten organisatie die nu nog niet (expliciet/ specifiek) bestaan. Het creëren van deze bevoegdheden vraagt om een specifieke wet. Indien voor een ZBO gekozen wordt kan deze specifieke wet samenvallen met het instellingsbesluit van het ZBO. Indien voor een GR wordt gekozen kan deze specifieke wet in juridische zin losstaan van (maar wel sterk samenhangen met) de door de overheden in te stellen Gemeenschappelijke Regeling.

3. Inhoudelijke opdracht

Hiervoor is aangegeven dat de organisatievorm wordt gebaseerd op de inhoudelijke opdracht en de daarvoor geldende, meest logische verdeling van taken en bevoegdheden. In de documenten over de toekomstvisie, de versterking en de schadebehandeling zijn zaken verwoord waarmee bij de besturing rekening moet worden gehouden. Het gaat - kort samengevat - om het volgende.

Toekomstvisie

De uitwerking van de toekomstvisie voor de bewoners van Groningen krijgt gestalte in een Nationaal Programma voor Groningen. Een programma waar inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden (rijk en regio) nauw bij worden betrokken. De kern van het nationaal programma wordt gevormd door drie transities die van nationaal belang zijn en in Groningen door de gevolgen van de gaswinning in versterkte en versnelde mate voorkomen. Het gaat om 1) verstedelijking en vergrijzing (demografische transitie), 2) van het gas af (energietransitie) en 3) nieuwe werkgelegenheid (economische transitie). Op basis hiervan worden drie samenhangende deelprogramma's met maatregelen onderscheiden:

- *Groningse kracht en trots:* Deelprogramma gericht op toekomstbestendig wonen in aantrekkelijke en toekomstbestendige wijken en dorpen en op behoud en ontwikkeling van erfgoed en de karakteristiek van Groningen. Qua aanpak wordt uitgegaan van een integrale benadering, waarbij maatregelen op verschillende schaalniveaus (object, dorp/wijk, landschap) in samenhang bekeken worden. Uitgangspunt hierbij is dat bestaande kwaliteiten zoveel mogelijk worden benoemd, behouden en versterkt; en dat er nieuwe kwaliteit wordt ontwikkeld. Hiermee wordt voortgebouwd op de lange Nederlandse traditie van stads- en dorpsvernieuwing, stedelijke vernieuwing en wijken-aanpak.
- *Groningse energie:* Deelprogramma gericht op het produceren, gebruiken en distribueren van nieuwe en vernieuwbare energie. Niet alleen voor Groningen na verduurzaming van huizen en bedrijven in allerlei stads- en dorpsvernieuwingsprojecten, maar ook via productie van groene energie in Groningen. De nieuwe en vernieuwbare energie wordt ook aan grote delen van Nederland geleverd.
- *Groningen werkt:* Deelprogramma gericht op de koppeling tussen werk en vaardigheden, opleidingen en kansen in veranderende markten en omstandigheden. Stimuleren van kansrijke sectoren en innovatie.

Versterking

In het kader van "de Groningse Standaard" wordt uitgegaan van een gebiedsgerichte aanpak, waarbij de bewoners aan zet zijn en sprake is van een duidelijke bevoegdheidsverdeling (wie besluit waarover en wanneer). De regionale toekomstvisie wordt uitgewerkt in dorps- en wijkplannen. Primair zal de gemeente optreden als "trekker" van de visies op dorps-, wijk- en buurtniveau. Het is echter ook goed denkbaar dat er binnen de gemeente andere partijen kunnen optreden als trekker van een visietraject, zoals dorpsraden, wijkraden of de woningbouwcorporaties. Deze visies zullen worden vastgesteld door de verschillende colleges van burgemeester en wethouders en hun gemeenteraden. Daardoor wordt op een natuurlijke wijze geborgd, dat de publieke kant in positie en in staat wordt gesteld om namens hun bewoners uitspraken te doen over en meer te kunnen sturen op de kwaliteit van de toekomst

van het gebied. Het is volgens de "Groninger Standaard" een ware koerswijziging dat raden kaders kunnen stellen voor de bouwkundige versterking die daarna zal volgen. Overheden komen voor een geheel andere verantwoordelijkheid te staan. Hun nieuwe rol kan niet vanuit de bestaande organisaties en middelen worden geleverd. Om die reden wordt voor deze versterkingsoperatie een uitvoeringsorganisatie ingericht.

Schade
Het expertteam schade heeft bij haar advies een aantal uitgangspunten gehanteerd, waaronder dat sprake moet zijn van een onafhankelijk orgaan dat schadeclaims behandelt en dat waar mogelijk sprake moet zijn van een integrale behandeling ingericht waarbij gedupeerden bij één loket terecht kunnen. Daarnaast gaat het expertteam schade er vanuit dat de staat de verantwoordelijkheid heeft te voorzien in een effectieve en rechtvaardige schadeafhandelingsprocedure. Het expertteam schade adviseert het permanente IM/schadefonds zo snel mogelijk tot stand te brengen op basis van een formeel wettelijke grondslag, met de bevoegdheid voor de afhandeling van alle schade door bodembeweging als gevolg van de aanleg en exploitatie van mijnbouwwerken ten behoeve van gaswinning in het Groningerveld, of als gevolg van de opslag van gas in Norg. Beoogd wordt zo snel mogelijk tot één loket te komen voor Groningers waar samenloop van meerdere schadeoorzaken als gevolg van mijnbouw het geval kan zijn. Gelet op het advies van de Tcbb om op termijn mogelijk alle mijnbouwexploitanten in Nederland op te nemen in het schadefonds, zou in het wetgevingstraject rekening moeten worden gehouden met een dergelijke latere uitbreiding. Het expertteam schade heeft geen consensus bereikt over de vraag of de publiekrechtelijke route exclusief zou moeten zijn. De huidige opzet van de TCMG leidt tot het openstaan van twee vergoedingsmogelijkheden met bijbehorende afzonderlijke rechtsbeschermingsroutes (privaat en publiek) voor dezelfde schade: een gedupeerde kan zowel tegelijkertijd bij de TCMG als de NAM een verzoek om vergoeding van schade indienen, als ook opvolgend, dus nadat een van deze instellingen al geoordeeld heeft over de schade. De verwachting van het expertteam schade is dat het overgrote deel van de melders de keuze voor de publieke route bij TCMG (later IM/Schadefonds) zal kiezen. De ervaring is ook dat een zeer beperkt aantal burgers zelfstandig naar de private rechter stapt.

4. Aanpak expertteam besturing

Het expertteam besturing heeft per spoor - visie, versterking, schade - uitgewerkt hoe het ideale besturingsmodel eruitziet. Hierbij is getoetst aan de hiervoor genoemde uitgangspunten en aan het principe van 'noodzakelijk & voldoende'. Hiermee wordt bedoeld dat telkens is nagegaan welke besturing noodzakelijk is (bv: is coördinatie van de versterkingsoperatie noodzakelijk?) en in welke mate sprake moet zijn van besturing (bv: hoeveel coördinatie op de versterkingsoperatie is voldoende?). De aanpak per spoor lijkt op het eerste gezicht wellicht in tegenspraak met het geformuleerde uitgangspunt Integraliteit. Wij hebben echter voor deze aanpak gekozen om het onderwerp van de besturing behapbaar te houden en om zo ook een adequaat antwoord te kunnen geven op de vraag wat noodzakelijk en voldoende is. Na uitwerking van de besturing per spoor is vervolgens voor de drie sporen gezamenlijk beoordeeld in hoeverre synergie en integraliteit kan worden bereikt. Het expertteam heeft zijn voorstel voorgelegd en besproken met drie experts, werkzaam bij verschillende universiteiten, op het gebied van samenwerking en besturing.

Na het bericht van minister Wiebes eind maart jl. dat de gaswinning naar nul wordt teruggebracht, heeft het expertteam zich beraden over de gevolgen daarvan voor de besturing. Wat de gevolgen van dit besluit zijn voor de omvang van de versterkingsoperatie is nog niet duidelijk. Er is besloten de resultaten van experts (TNO, NEN, SOdM, KNMI en NAM) af te wachten. Deze resultaten worden rond de zomer van 2018 verwacht. Omdat de omvang van de versterkingsoperatie volgens ons gevolgen heeft voor de besturing, schetsen wij hierna twee scenario's. Bij het eerste scenario gaan we er vanuit dat sprake is van een grootschalige, gebiedsgerichte versterkingsoperatie. Bij het tweede scenario is geen sprake van een grootschalige, gebiedsgerichte versterking, maar vindt die objectgericht plaats.

5. Scenario I: gemeenschappelijke regeling

Dit scenario is van toepassing bij een omvangrijke, gebiedsgerichte versterkingsoperatie.

In dit scenario zijn gebiedsversterkingsplannen (GVP's) nodig die passen binnen beleidsmatige en financiële kaders en waarin integraliteit – zoals de samenhang met de toekomstvisie en eigenstandige plannen van de gemeenten – is geborgd. Het gaat immers om grootschalig ingrijpen in de openbare ruimte en de samenleving (bijvoorbeeld veel sloop en nieuwbouw) Waarbij er van straat naar straat, van wijk naar wijk en van dorp naar dorp wordt getrokken. De totstandkoming van een GVP vraagt om nauwe betrokkenheid van alle partijen: bewoners, gemeente, provincie, rijk en anderen. Het GVP gaat onder andere over de inrichting van de ruimte en het stedenbouwkundige kader. Dit gaat om het (wijzigen van het) woon- en leefgebied van bewoners en vraagt om die reden hun betrokkenheid. De betrokken gemeente is eerstverantwoordelijke overheid en logischerwijs stelt de gemeenteraad een GVP vast voor zover dat betrekking heeft op de openbare ruimte en ruimtelijke ordening. De gebiedsversterkingsoperatie vraagt ook om betrokkenheid van de provincie en het rijk.
De provincie heeft taken en bevoegdheden op het gebied van onder andere economische ontwikkeling, duurzaamheid, ruimtelijke ordening en erfgoed. Bovendien raakt de versterkingsoperatie ook bovenlokale belangen. Het gaat immers om een intensieve ingreep in het gebied als geheel. Betrokkenheid van het rijk is ook om die reden gewenst. Daarnaast is er op de relevante terreinen (waaronder binnenlands bestuur, wonen, gezondheid en energietransitie) expertise bij het rijk aanwezig en is het rijk ook op die terreinen een belangrijke partij.

Gelet op de noodzakelijke integraliteit, samenhang en expertise stelt het expertteam voor om in dit scenario een gemeenschappelijke regeling in te stellen waarin gemeenten, provincie en rijk samenwerken. De GR biedt maatschappelijke- en belangenorganisaties een georganiseerde adviesfunctie op het ontwikkelen en vaststellen van beleid. Het advies is van gewicht en het bestuur van de GR moet het motiveren als ervan afgeweken wordt.

Binnen de GR wordt een onderscheid gemaakt tussen apparaats- en programmakosten. De programmakosten hebben geen betrekking op bevoegdheden die gemeenten en provincie inbrengen of risico's die zij zouden moeten dragen. Programmakosten worden door het rijk gedragen.

De provincie en de afzonderlijke gemeenten hebben niet de capaciteit en middelen om (versneld) GVP's op te stellen en uit te voeren. Daarom wordt er een uitvoeringsorganisatie (hierna: UO) ingericht, die wordt aangestuurd door het tripartite bestuur van de GR. In juridische zin is dit één en dezelfde organisatie. Deze UO brengt de expertise van alle overheden én de middelen en capaciteit bij elkaar. Het bestuur wordt gevormd door vertegenwoordigers van de gemeenten, provincie en het rijk. Het tripartite bestuur stelt de financiële en inhoudelijke kaders voor de GVP's vast en zorgt voor aansturing van de uitvoeringsorganisatie.

Aandachtspunten:
- Bevoegdheidsverdeling en stemverhouding moeten goed geregeld worden.
- Oprichting van een GR dient goed bevonden te worden door alle gemeenteraden, de Tweede Kamer (voorhangprocedure) en Provinciale Staten.
- Voor het inbrengen van bevoegdheden door het Rijk is een wettelijke regeling nodig (die er voor elke andere organisatievariant overigens ook dient te komen).
- Ervaring uit het verleden leert dat gedwongen deelname aan een GR leidt tot een minder slagvaardige organisatie.

CONCEPT

- De slagkracht van de uitvoeringsorganisatie wordt vergroot wanneer in de regeling tot oprichting van de GR bevoegdheden aan de directie van de UO worden toebedeeld (geattribueerd).
- Deze optie van een GR zou ook via een lex specialis op een vergelijkbare vorm kunnen worden vormgegeven als een herinrichting Oost-Groningen, Drents Groningse Veenkoloniën. Het nadeel hiervan is dat er een precieze beschrijving van alle bevoegdheden en werkwijzen noodzakelijk is. Waarbij de inschatting is dat dit wetstraject een lange doorlooptijd zal kennen.

Het expertteam toekomstvisie gaat uit van een nationaal programma. Bij de visie moet een (substantiële) meerjarige bijdrage worden verdeeld en een (mogelijk aanzienlijk) uitvoeringsprogramma worden ontwikkeld en aangestuurd. In principe kan de uitvoering verlopen via de reguliere verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen Rijk, provincie en gemeenten. In principe zijn dit reguliere kerntaken van provincie en gemeenten. Een optie is dat de betrokken partijen (Rijk, regionale overheden, onderwijsinstellingen, ondernemers, maatschappelijke organisaties e.a) een convenant sluiten, zodat er voor maximale afstemming gezorgd kan worden. Voor het gedeelte dat betrekking heeft op het aardbevingsgebied wordt dat programma ondergebracht bij de GR. Dat leidt tot het opstellen van GVP's, vast te stellen door gemeenteraden, die passen binnen deze toekomstvisie, waardoor integraliteit in de aanpak wordt bevorderd. Door de afhandeling van schadeclaims onder te brengen bij onafhankelijke commissies die vallen onder de GR wordt die integraliteit nog verder bevorderd en wordt voorkomen dat meerdere loketten bij verschillende uitvoeringsorganisaties ontstaan. Op die manier kan ook de samenhang tussen versterking en schadevergoeding in het oog worden gehouden door zaakbegeleiders bij de uitvoeringsorganisatie die de meest adequate oplossing beoordelen en met de bewoners bespreken.

CONCEPT

In een figuur ziet de organisatie er als volgt uit:

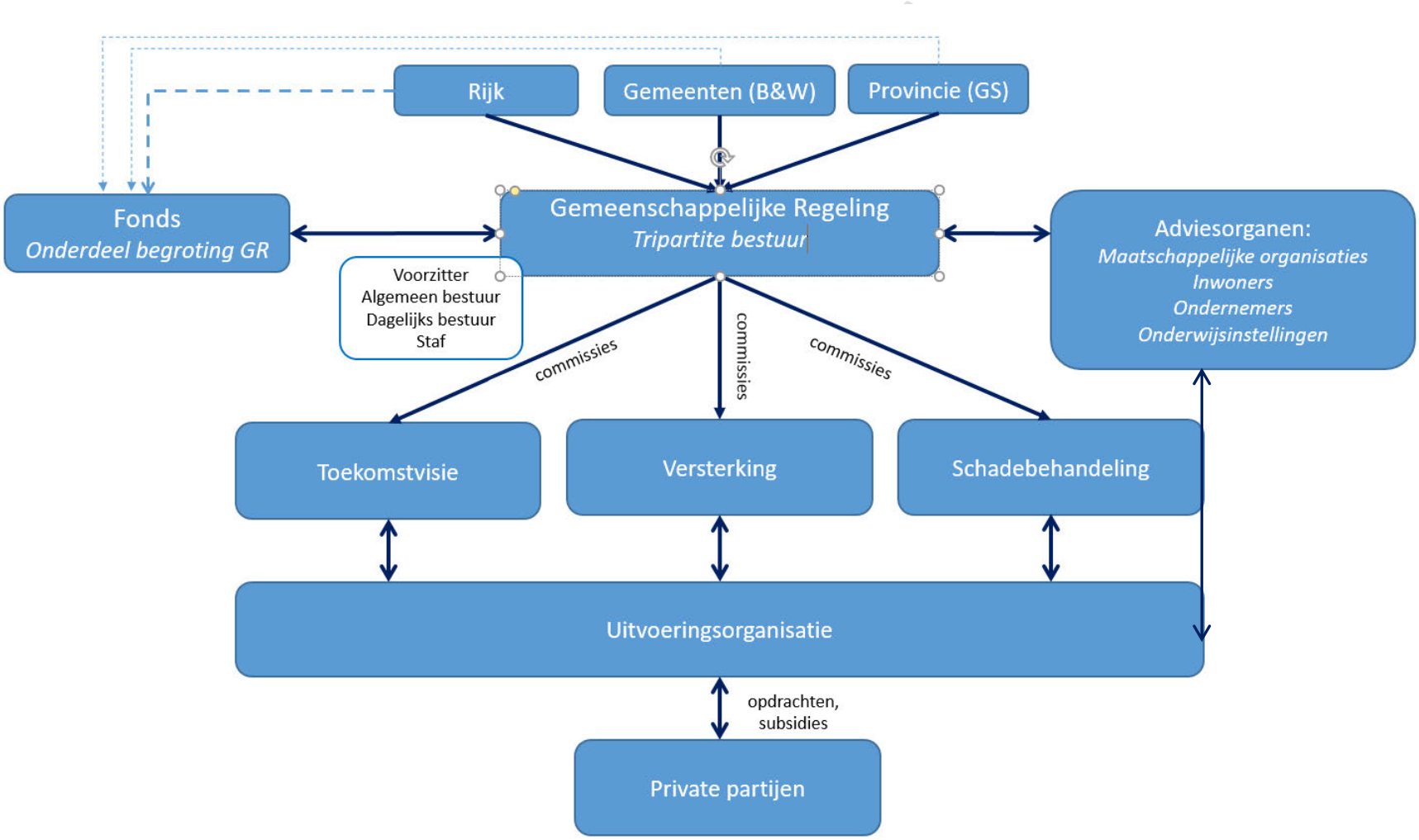

6. Scenario II: een zbo voor schade en versterken en een integrale uitvoeringsorganisatie

Dit scenario is van toepassing bij een minimale objectgerichte versterkingsoperatie. Als er sprake is van een objectgerichte versterkingsopgave, zijn de bevoegdheden van gemeenten en provincie niet per se noodzakelijk voor het afhandelen van schade en versterking aan woningen. Bij een (minimale) objectgerichte aanpak, wordt uitsluitend het huis bouwtechnisch aangepast en zijn de gevolgen voor de openbare ruimte en de samenleving beperkt. In dat geval kan er gekozen worden voor een zelfstandig bestuursorgaan dat schade en versterking afhandelt. Met betrekking tot versterken is dat eigenlijk het doortrekken van de huidige lijn. Door zowel schade als versterking in de ZBO onder te brengen, is sprake van een betere borging van de integraliteit tussen beide onderwerpen. Voorwaarde daarvoor is wel dat versterking in het publieke domein getrokken wordt en het Rijk daar de verantwoordelijkheid voor neemt.

Aandachtspunten

- In de instellingswet van een ZBO wordt geregeld dat de versterkingsopgave onder het takenpakket valt.
- Een instellingswet voor een ZBO kost tijd. De keuze voor een ZBO is daarmee geen keuze voor een grotere snelheid dan de keuze voor een GR.
- De regio heeft bij een ZBO beperktere inhoudelijke medezeggenschapsrechten dan bij een GR; de lokale overheden kunnen wel bevoegdheden worden gegeven om voordrachten voor bestuurders van de ZBO te doen; ook kunnen er adviesrechten worden vastgelegd; datzelfde geldt voor de maatschappelijke organisaties
- Voorwaarde is dat de bevoegdheid voor schade en versterken bij wet aan het Rijk worden toebedeeld (NB: dit is een andere wet dan de instellingswet van een ZBO).

Met betrekking tot de toekomstvisie betekent dit scenario dat er geen opdeling gaat plaatsvinden tussen het spoor van de reguliere taakverdeling en het versterkingsspoor dat via de GR loopt (zie scenario 1.) Er bestaat bij deze variant immers geen omvangrijke versterkingsoperatie. Voor de regio zal de (uitvoering van de) toekomstvisie aan belang winnen. Dan nog is het expertteam van mening dat de programmering en de uitvoering via de reguliere overheidslagen kan verlopen en dat er geen extra laag nodig is. De optie van een convenant zoals het Nationaal Programma Rotterdam Zuid is wellicht interessant omdat er daarmee de optimale afstemming plaatsvindt, er een overlegtafel is en andere partijen kunnen deelnemen (onderwijs, bedrijfsleven, maatschappelijke organisatie e.a.)

7. Transitie en kortetermijnoplossing

Voor de transitieperiode is het van belang dat de bevoegdheden rondom schadeafhandeling zo snel mogelijk aan het Rijk worden toegekend bij wet. Dat maakt dat de taakuitoefening door de TCMG juridisch ‘gedekt’ is.

Het advies van de expertgroep besturing is dat zorgvuldigheid in dit proces cruciaal is. Het gevaar van het opnieuw creëren van bestuurlijk spaghetti ziet de expertgroep als een serieus risico.

Kern van het verschil tussen beide hierboven, onder 5 en 6, geschetste scenario’s is de omvang van de versterkingsoperatie. Idealiter ontstaat hierover rond de zomer duidelijkheid, zodat voor een van de scenario’s kan worden gekozen. Tegelijkertijd kan worden betwijfeld of die duidelijkheid op korte termijn te verwachten is. Naar het oordeel van het expertteam is in die situatie het kiezen voor deeloplossingen ongewenst. Verstandiger lijkt het dan voort te gaan met het leggen van een wettelijk fundament onder de publieke inrichting van

versterking en schadevergoeding. In afwachting van die regelingen is het continueren van de nu gekozen tijdelijke oplossing voor schadevergoeding te prefereren boven het inslaan van een onzekere bestuurlijke weg.

8. Inwoners en maatschappelijke organisaties

Het uitgangspunt 'De bewoners staat centraal' weegt zwaar en komt ook duidelijk tot uiting in de stukken over het toekomstperspectief en de versterking en de schadebehandeling. Bewoners en maatschappelijke organisaties spelen een belangrijke rol in elk van de domeinen. In de verschillende stukken is een aanzet gedaan voor de vormgeving van de centrale rol van burgers en maatschappelijke organisaties. Bij visie spelen ze, samen met bedrijven, kennisinstellingen, en andere partijen een rol in het vormgeven van de toekomstvisie, het uitvoeringsprogramma, en in de uitvoering daarvan. Bij versterken en schade kunnen zij adviseren bij het vaststellen en vormgeven van kaders en uitvoering. Voorstel van het expertteam is ongeacht welke organisatievorm er gekozen wordt, de maatschappelijke organisaties zwaarwegende adviesbevoegdheden toe te kennen.

In het proces dat leidt tot de vaststelling van de toekomstvisie moet sprake zijn van ruime mogelijkheden voor de maatschappelijke organisaties en inwoners van het gebied om mee te denken en input te leveren (continue dialoog).

CONCEPT

WERKVERSIE
TOELICHTENDE BIJLAGE BESTUURLIJK AKKOORD GRONINGEN BOVENGRONDS

6 BESTURING

Het huidige besturingsmodel (governance) van het bovengrondse gaswinningsdossier kent een aantal knelpunten. Er is onvoldoende regionale zeggenschap, onvoldoende evenwicht in de behartiging van relevante belangen en onvoldoende integraliteit. Daarnaast is er teveel bestuurlijke drukte, een gebrek aan transparantie, wordt er onvoldoende resultaat behaald, en is de besturing onvoldoende gericht op herstel van vertrouwen.

Het adresseren van deze knelpunten en het accommoderen van de nieuwe aanpak voor visie, versterken, en schade vraagt om significante veranderingen t.o.v. het huidige besturingsmodel. Visie is nu verspreid over een groot aantal organen, terwijl het effectief uitvoeren van het gewenste meerjarige uitvoeringsprogramma vraagt om een orgaan dat geld kan verdelen en uitvoering kan sturen. Versterken kent nu een benoemde coördinator, een regulier departementaal onderdeel, en een private uitvoeringsorganisatie, terwijl de nieuwe aanpak vraagt om lokale/regionale zeggenschap in het publieke domein en eenduidige aansturing. Schade kent nu een tijdelijke commissie, terwijl een permanente oplossing gewenst is.

Het expertteam besturing heeft mogelijke besturingsmodellen voor toekomstvisie, versterking en schade ontwikkeld waarmee bestaande knelpunten kunnen worden opgelost. Het besturingsmodel schetst de betrokken/benodigde (publieke) organisaties, de taken van elke speler per stap in het proces, de benodigde bevoegdheden (incl. allocatie van bestaande en nieuw te creëren bevoegdheden), en de implicaties op hoofdlijnen voor wet- en regelgeving. We hebben bij de ontwikkeling van besturingsmodellen gekeken naar bestaande organisatievormen in verschillende varianten (publiek- en privaatrechtelijk, met en zonder rechtspersoonlijkheid) op rijksniveau (departementale onderdeel, agentschap, ZBO), gezamenlijk niveau (Gemeenschappelijk Regeling, netwerkorganisatie), en op regionaal niveau (reguliere ambtelijke afdeling).

We zijn daarbij uitgegaan van zeven criteria of uitgangspunten.

Norm	Criteria
Inwoners staan centraal	• Inwoners denken en sturen zoveel mogelijk mee; • De organisatiestructuur is helder en transparant; • Het is voor de inwoners duidelijk welke 'ingang' er is, zoveel mogelijk vanuit de één loketgedachte.
Slagkracht	• De betrokken overheden beschikken over toereikende bevoegdheden; • De overheden organiseren zowel regionale samenwerking als lokale inwonersparticipatie en waar nodig doorzettingsmacht; • Er is voldoende uitvoeringscapaciteit; • Opgebouwde kennis en ervaring moeten zoveel mogelijk behouden blijven.
Zeggenschap van de regio	• Er is sprake van publieke aansturing (lokaal, regionaal en landelijk) van de toekomstvisie, versterking en schadevergoeding; • De gemeente is de eerst bevoegde voor de inrichting van het dorp of gebied (lokaal wat kan, bovenlokaal als het moet) en houdt daarbij rekening met landelijke en provinciale kaders, zoals de Omgevingsvisie en behoeften van bewoners, bedrijven, kennisinstellingen, en andere lokale belanghebbenden • Er is sprake van een duidelijke bevoegdheidsverdeling en zoveel mogelijk democratische legitimiteit op lokaal niveau; • De organisatiestructuur en werkprocessen kennen logische controlemechanismen en bestuurlijke aansturing; • Regionale actoren (provincie en gemeenten) en het rijk bepalen samen de richting van de toekomstvisie, versterking en schadevergoeding, in overleg met maatschappelijke organisaties
Integraliteit in de aanpak	• De visie op regionale ontwikkeling, versterking en schadeherstel worden in relatie tot elkaar beschouwd en aangepakt.
Vorm volgt inhoud	• De organisatievorm wordt gebaseerd op de inhoudelijke opdracht en de daarvoor geldende, meest logische verdeling van taken en bevoegdheden
Uitlegbaar	• De voorgestelde governance wordt onderbouwd door de specifieke inhoudelijke opgave in Groningen
Onafhankelijk	• Met name bij de besluitvorming over individuele gevallen geldt dat die plaats vindt op afstand van de NAM en zonder directe beïnvloeding door het politieke bestuur

6.1 ORGANISATIEVORM

6.1.1 Vorm voor het besturende vehikel

6.1.1.1 Context

Een belangrijke vraag bij het inrichten van het besturingsmodel is welke organisatievorm wordt gekozen per domein, met belangrijke overeenkomstige eisen tussen elk van de domeinen. Voor elk van de drie domeinen (visie, versterken, schade) zal een besturend vehikel bijv. beleid moeten vormen, kaders voor uitvoering en verdeling van middelen moeten opstellen, middelen moeten verdelen, en uitvoering moeten aansturen. Dit vehikel zal moeten voldoen aan de hiervoor genoemde criteria. Er kunnen afzonderlijke vehikels per domein worden opgericht of een gezamenlijk vehikel voor twee of drie domeinen samen. De uitvoering zal ter hand worden genomen door een uitvoeringsorganisatie die samen met het besturend vehikel vormt mogelijk één juridische entiteit vormt. De geschikte vorm van de uitvoeringsorganisatie behandelen we apart onder 6.1.2.

Elk van de drie domeinen heeft tegelijkertijd ook zijn eigen dynamiek en vereisten.

Voor visie zal het besturend vehikel in elk geval middelen moeten verdelen, instrumenten moeten beheren, en zal er besturing moeten zijn met in elk geval de provincie als reikwijdte en afhankelijk van de omvang van de versterkingsoperatie specifiek het aardbevingsgebied als reikwijdte. Het kan hierbij gaan om zowel meer 'eenvoudige' financieringsinstrumenten (zoals subsidies, met een beperkte behoefte aan coördinatie) als om een meer uitgebreid uitvoeringsprogramma (met een grotere behoefte aan coördinatie). Veel maatregelen hebben een brede geografische reikwijdte, wat vraagt om brede lokale betrokkenheid vraagt. Als de versterkingsoperatie groot uitvalt, heeft een deel van de maatregelen een sterke relatie met het versterkingsgebied en de versterkingsoperatie, wat vraagt om coördinatie tussen de twee domeinen en nauwe betrokkenheid van de bevingsgemeenten.

Voor versterken zal het besturend vehikel in elk geval beleid moeten vormen, kaders voor uitvoering en verdeling middelen moeten opstellen, middelen moeten verdelen, en uitvoering moeten aansturen. Vandaag stelt de ministerraad beleid voor de versterkingsoperatie vast in de vorm van het meerjarenprogramma (MJP). Om te voldoen aan de criteria ‘slagkracht’ en ‘zeggenschap regio’ lijkt het wenselijk om het besturend vehikel dit beleid vast te laten stellen. Vandaag zijn de kaders voor versterken een afspraak tussen Rijk, NCG, en NAM. Om aan diezelfde criteria te voldoen lijkt het wenselijk om het vehikel ook deze kaders te laten vaststellen. Vandaag worden middelen op objectniveau o.b.v. akkoorden met NAM verdeeld. Om versterken in het publieke domein te trekken lijkt het wenselijk om het besturend vehikel de middelen te verdelen. Uitvoering wordt nu aangestuurd door de Nationaal Coördinator Groningen. Om te voldoen aan de criteria ‘slagkracht’ en ‘zeggenschap regio’ lijkt het wenselijk om het besturend vehikel de uitvoering aan te laten sturen. De zelfstandige positie van de bijbehorende uitvoeringsorganisatie behandelen we apart onder 6.1.2.

Voor schade zal het besturend vehikel in elk geval moeten voorzien in het aanstellen van het equivalent van de huidige commissieleden en in het aansturen van de uitvoering. Op dit moment zijn behandeling claim, bezwaar, en aansturen van uitvoering belegd bij een tijdelijke commissie, bestaande uit deelcommissies ‘mijnbouwschade’ en ‘bezwaar’ en een commissie ‘advisering bezwaar’. Deze activiteiten dienen een permanente publieke plek te krijgen. Het vehikel moet voorzien in het aanstellen van commissieleden door óf het bestuur van het vehikel te laten bestaan uit het equivalent van deze commissieleden óf door het bestuur van het vehikel het equivalent van deze commissieleden te laten aanstellen. Het vehikel zal ook de uitvoering moeten aansturen, evt. gemandateerd aan het equivalent van de commissieleden als zij niet zelf het bestuur van het vehikel vormen. Daarnaast heeft het Rijk nu kaders vastgesteld in de vorm van het tijdelijk besluit mijnbouwschade Groningen. Mogelijk kan het besturend vehikel ook een rol spelen in het vaststellen van deze kaders.

Voor het bestuurlijk vehikel zijn publiek- en privaatrechtelijke vormen mogelijk, waarbij het expertteam adviseert om enkel te kijken naar publiekrechtelijke organisatievormen. Om de NAM op afstand te plaatsen, in lijn met het eerste uitgangspunt, moet besluitvorming in het publieke domein plaatsvinden. Dat vraagt om een publiekrechtelijk orgaan.

Op de volgende pagina’s zijn de verschillende mogelijkheden gedetailleerd, inclusief de noodzaak voor een ‘lex specialis’. De mogelijkheden zijn een ZBO (met en zonder rechtspersoonlijkheid), GR (met en zonder rechtspersoonlijkheid), reguliere afdeling/ departementaal onderdeel, agentschap, convenant/ netwerkorganisatie, en ‘sui generis’.

6.1.1.2 Opties

Figuur 1 Mogelijke organisatievormen

6.1.1.2.1 Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO)

Een ZBO is een onderdeel van het Rijk en zou volgens het expertteam een adequate organisatievorm kunnen zijn. Een ZBO wordt door de minister van EZK ingesteld, waarbij de minister van BZK mede-insteller is op basis van de Kaderwet ZBO's. De minister benoemt, schorst en ontslaat de leden van het bestuur. De minister is daarbij niet verantwoordelijk voor individuele besluiten maar wel voor het functioneren van het ZBO als geheel. Daarbij kan gekozen worden voor een ZBO zonder of met rechtspersoonlijkheid. Er zijn verschillende mogelijkheden voor het betrekken van de regio, het uitbreiden van een ZBO, en het instellen van meerdere commissies onder een ZBO. De regio staat daarbij ten opzichte van de minister(s) op een duidelijke afstand.

Publiekrechtelijk zonder eigen rechtspersoonlijkheid: Deze vorm van een zelfstandig bestuursorgaan is de voorkeursvariant vanuit het verzelfstandigingsbeleid van het Rijk bezien: onafhankelijk en qua organisatievorm zo dicht mogelijk bij de overheid georganiseerd. De minister benoemt het bestuur en voorziet dit bestuur van ondersteuning: ambtenaren die vallen onder de personele verantwoordelijkheid van de minister.[1] In dit scenario voert het ZBO de toegekende bevoegdheden onder eigen verantwoordelijkheid uit. De minister van EZK blijft wel verantwoordelijk voor het functioneren van het ZBO als geheel, maar niet voor de individuele besluiten. Het ZBO kan niet zelfstandig privaatrechtelijke rechtshandelingen verrichten, zoals het aannemen van personeel of het kopen of huren van een kantoorpand. In juridische procedures wordt de Staat hierop aangesproken. Hier is de band tussen minister en ZBO sterker dan bij het ZBO met rechtspersoonlijkheid. Een ZBO wordt ingesteld bij wet in formele zin, die door de Staten-Generaal wordt vastgesteld.

Publiekrechtelijk met eigen rechtspersoonlijkheid: Anders dan in het vorige scenario werft het ZBO eigen personeel en kan het zelfstandig contracten sluiten met derden. In geval van juridische procedures is het ZBO zelf aansprakelijk en treedt het niet op namens de Staat, maar namens zichzelf.

Mogelijkheid betrekken regio: Een mogelijkheid om de regio te betrekken is benoemingen door de minister van de ZBO-bestuurders te laten plaatsvinden op voordracht van de regio. Het bestuur van het ZBO neemt de besluiten. Bij uitbreiding van taken neemt het bestuur ook over de toegevoegde taken een besluit. Een tweede mogelijkheid gemeenten, provincies en maatschappelijke organisaties te betrekken is een Raad van Advies in te stellen waarin zij zitting nemen. Medeoverheden kunnen geen opdrachtgever zijn van een ZBO.

Mogelijkheid tot uitbreiding: Een ZBO kan meerdere bevoegdheden krijgen toebedeeld, daarmee is het ZBO-bestuur verantwoordelijk voor de uitvoering van al die taken.

Meerdere commissies: Het is mogelijk meerdere commissies onder een ZBO te plaatsen en om specifieke verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar die commissie te mandateren. Derden kunnen deelnemen aan die commissies.

[1] Art. 16 Kaderwet zbo's: "Het personeel dat werkzaam is ten behoeve van een zelfstandig bestuursorgaan staat onder het gezag van het zelfstandig bestuursorgaan en legt over werkzaamheden uitsluitend daaraan verantwoording af." (Geldt zowel bij publiekrechtelijke zbo's met en zonder eigen rechtspersoonlijkheid.)

Inrichten integraliteit: Om integraliteit tussen schade versterken mogelijk te maken in één ZBO lijkt het noodzakelijk om één bestuur aan te stellen met daarin bestuurders verantwoordelijk voor zowel schade als versterken. Dit bestuur mandateert (evt. o.b.v. wettelijke attributie in een lex specialis) vervolgens bevoegdheden aan bestuurscommissies voor schade, bezwaar, en versterken. Het bestuur stuurt dan in gezamenlijkheid de uitvoeringsorganisatie aan.

6.1.1.2.2 Gemeenschappelijke Regeling

Bij een Gemeenschappelijke Regeling (GR) brengen overheden (provincie, gemeenten, Rijk) bevoegdheden in, ook dit zou volgens het expertteam een adequate organisatievorm kunnen zijn. Regionale overheden dienen de GR op te richten, daarna kan het Rijk intreden. Er kan gekozen worden voor een GR zonder of met rechtspersoonlijkheid of voor een bedrijfsvoeringsorganisatie.

GR zonder rechtspersoonlijkheid (gemeenschappelijk orgaan): Bij het instellen van een GR dragen de verschillende partijen bevoegdheden over aan het bestuur van de GR (delegatie). Met uitzondering van het heffen van belastingen[2] en het opstellen van algemeen verbindende voorschriften mogen alle bevoegdheden overgedragen worden, tenzij de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet. De deelnemende leden stellen ieder personeel beschikbaar aan de GR. De GR kan in deze constructie geen eigen personeel aannemen en zelf geen contracten met derden sluiten (maar bijvoorbeeld wel compensatie uitkeren). Ook kan worden gekozen voor een scenario waarbij de GR bevoegdheden uitvoert in mandaat van de oprichtende partijen. In dat geval blijven de oprichtende partijen verantwoordelijk voor de genomen beslissingen, kunnen zij daarover beleidsregels vaststellen, en kunnen ze besluiten toch zelf in de zaak te voorzien.

GR met eigen rechtspersoonlijkheid (openbaar lichaam): In dit scenario kan de GR zelfstandig aan het maatschappelijk verkeer deelnemen. Dit betekent onder meer dat het bestuur eigen personeel kan aannemen en contracten kan sluiten met derden. Detacheringen of het beschikken over personeel van de deelnemende leden kan ook. In geval van een juridische procedure tegen de GR in deze vorm is de GR zelf aansprakelijk voor de besluiten die genomen zijn. Een ander verschil met een gemeenschappelijk orgaan is dat aan een openbaar lichaam naast bevoegdheden in delegatie, ook regelgevende bevoegdheden kunnen worden gedelegeerd. Elk orgaan dat bevoegdheden overdraagt aan de GR heeft (in principe) zitting in het bestuur van de GR. Het algemeen bestuur van deze vorm van een GR kan bevoegdheden delegeren naar het dagelijks bestuur. Het DB moet voor zijn handelen verantwoording afleggen aan het AB.

Bestuurders moeten zich goed realiseren dat, afhankelijk van de afspraken met de NAM, deelnemers aan een GR financiële verantwoordelijkheid nemen. Het vanuit één hand besturen van financiën, vaststellen kaders, en aansturen uitvoering biedt voor- en nadelen. Deelnemers aan een GR zijn verantwoordelijk voor de financiën van de GR: als de uitgaven hoger zijn dan de beschikbare versterkingsgelden lopen alle deelnemers financieel risico (n.t.b. hoeveel risico, o.a. afhankelijk van de afspraken met NAM en welke afspraken deelnemers aan de GR onderling maken). Dat risico zorgt er ook voor dat alle partijen medeverantwoordelijk zijn voor de financiën en daarom geprikkeld zijn om beslissingen te nemen met oog voor alle belangen. Doordat financiën, vaststellen kaders, en aansturen uitvoering in één hand zijn kunnen die beslissingen ook effectief genomen worden.

Bedrijfsvoeringsorganisatie: Een GR in de vorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie is enkel gericht op uitvoering en kan geen beleid vaststellen. Ook kunnen enkel colleges deel kunnen nemen.

6.1.1.2.3 Reguliere afdelingen/ departementaal onderdeel

Een reguliere afdeling (gemeente, provincie) of departementaal onderdeel (Rijk) is deel van resp. gemeente/ provincie of Rijk en kan volgens het expertteam enkel een adequate vorm zijn als er beperkte beleidsvorming tussen overheden in gezamenlijkheid nodig is. Bij reguliere afdelingen wordt het Rijk, de provincie Groningen, of individuele gemeenten verantwoordelijk voor (delen van) de schadeafhandeling, de versterkingsopgave, of het toekomstperspectief. Voorbeelden zijn NCG en afdelingen van de provincie. Voordeel is dat de besluitvorming direct democratisch gelegitimeerd is en dat er één bestuurslaag verantwoordelijk is. Nadeel is dat de betrokkenheid van andere bestuurslagen lastig te regelen valt en er geen sprake is van onafhankelijke besluitvorming. Het expertteam vindt deze nadelen aanzienlijk genoeg enkel te kiezen voor reguliere afdelingen/ onderdelen wanneer er beperkte gezamenlijke beleidsvorming nodig is.

[2] Een GR kan geen belastingen heffen, uitgezonderd de belasting, bedoeld in artikel 228 van de Gemeentewet, de rioolheffing, bedoeld in artikel 228a van de Gemeentewet, de rechten bedoeld in artikel 229 van de Gemeentewet, de rechten waarvan de heffing krachtens andere wetten dan de Gemeentewet geschiedt en de heffing, bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer (artikel 30, 1e lid onder a Wet Gemeenschappelijke Regelingen).

6.1.1.2.4 Agentschap

Het expertteam adviseert om geen gebruik te maken van agentschappen. Een agentschap is een uitvoerende dienst van een ministerie. Voorbeelden van agentschappen zijn de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Dienst Justitiële Inrichtingen of Rijkswaterstaat. Agentschappen leveren zelfstandig of tegen betaling producten en diensten binnen het Rijk. De gedachte achter het oprichten van een agentschap is dat dit de werkzaamheden met dezelfde kwaliteit levert tegen lagere kosten. Een agentschap is een interne verzelfstandiging waarop de ministeriële verantwoordelijkheid volledig van toepassing is. Dat wil zeggen dat de minister van EZK verantwoordelijk is voor de individuele besluiten van het agentschap. Daarmee is geen sprake van onafhankelijke besluitvorming. Het expertteam ziet daarmee weinig waarde in het gebruikmaken van een agentschap.

6.1.1.2.5 Convenant/ netwerkorganisatie

Een netwerkorganisatie is een met een convenant geformaliseerde samenwerking tussen bijv. gemeente, provincie, en Rijk, zonder herverdeling van bevoegdheden, en mogelijk voor toekomstvisie een adequate vorm. In het convenant maken deelnemers afspraken over prioriteiten en de inzet van middelen. Daarbij blijft de bevoegdheidsverdeling in stand. Deelnemers kunnen ook bijv. afspraken maken over overlegstructuren, externe vertegenwoordiging, uitvoering. Deelnemers hebben echter geen formele rol in de bevoegdheidsuitoefening van andere deelnemers. Een voorbeeld is het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Deze optie lijkt relevant als er geen gezamenlijke en/of wettelijk geformaliseerde besluitvorming noodzakelijk is, wat mogelijk het geval kan zijn voor visie.

6.1.1.2.6 Sui Generis

Een sui generis is een vorm die afwijkt van alle bekende vormen, het expertteam adviseert om geen gebruik te maken van een rechtspersoon sui generis. Een sui generis organisatie is een bijzondere organisatievorm, die niet op een andere vorm lijkt. Een voorbeeld is de Nationale Politie. Deze optie komt in beeld als geen van de andere opties om een organisatie in stellen voldoet. De bestaande mogelijkheden bieden volgens het expertteam voldoende mogelijkheden voor het bovengrondse gaswinningsdossier.

6.1.1.2.7 Lex specialis

Een lex specialis is een specifieke ('bijzondere') wet en volgens het expertteam onafhankelijk van de vorm voor zowel voor versterken als schade noodzakelijk. Zowel versterken als schade vragen om bevoegdheden voor het besturend vehikel die nu nog niet (expliciet/ specifiek) bestaan (zie ook **Error! Reference source not found.**~~6.2.1~~). Het creëren van deze bevoegdheden vraagt om een specifieke wet. Indien voor een ZBO gekozen wordt kan deze specifieke wet samenvallen met het instellingsbesluit van de ZBO. Indien voor een GR gekozen wordt kan deze specifieke wet in juridische zin losstaan van (maar wel sterk samenhangen met) het door de regionale overheden instellen van de Gemeenschappelijke Regeling.

6.1.1.3 Voor- en nadelen voor elk domein afzonderlijk

6.1.1.3.1 Voor- en nadelen wanneer enkel sprake zou zijn van visie

Het besturend vehikel toekomstvisie kan bij een bestaande overheidsorganisatie op regionaal niveau worden ondergebracht of de vorm krijgen van een Gemeenschappelijke Regeling. Organisatievormen op Rijksniveau (ZBO, departementaal onderdeel, agentschap) komen niet in aanmerking aangezien het Rijk geen bevoegdheden heeft (of zou moeten hebben) op het gebied van regiogerichte structuurversterking.

Opties	NAM op afstand	Lokale/ regionale zeggen-schap	Inwoners centraal	Slagkracht	Uitlegbaar	Vorm volgt inhoud	Integraliteit	Onaf-hankelijk
A. Reguliere regionale overheden	✓	≈	✓	✓	✓	✓		
B. Gemeenschappelijke Regeling	✓	✓	✓	≈	✓	✓	Apart behandeld	n.v.t.
C. Netwerkorganisatie	✓	≈	✓	≈	✓	✓		

Figuur 2 Organisatievormen getoetst aan vehikel

Optie A: Beleid en maatregelen kunnen worden ondergebracht bij reguliere overheden, zoals bij de provincie. Belangrijkste voordeel van deze aanpak is eenvoud in de aanpak en verminderen van de bestuurlijke drukte. Belangrijkste nadeel is verminderde onderlinge coördinatie. Deze maatregel lijkt daarmee extra relevant voor meer 'eenvoudige' instrumenten zoals subsidieregelingen.

Optie B: Beleid en maatregelen zouden ook kunnen worden ondergebracht bij een op visie gerichte GR. Belangrijkste voordeel is de mogelijkheid tot onderlinge afstemming en beleidsvorming. Belangrijkste

nadeel is de toegenomen bestuurlijke drukte. Deze maatregel lijkt daarmee extra relevant voor een meer uitgebreid uitvoeringsprogramma.

Optie C: Beleid en maatregelen kunnen ook worden ondergebracht bij een convenant/ netwerkorganisatie. Belangrijkste voordeel is dat er geen wet- en regelgeving nodig is, enkel een convenant tussen de deelnemers. Belangrijkste nadelen zijn dat er geen formele zeggenschap is over bijv. middelen ingezet door één van de andere deelnemers en dat er niet één organisatie verantwoordelijk is voor het uitvoeringsprogramma. Deze optie lijkt relevant voor beiden.

6.1.1.3.2 Voor- en nadelen wanneer enkel sprake zou zijn van versterken

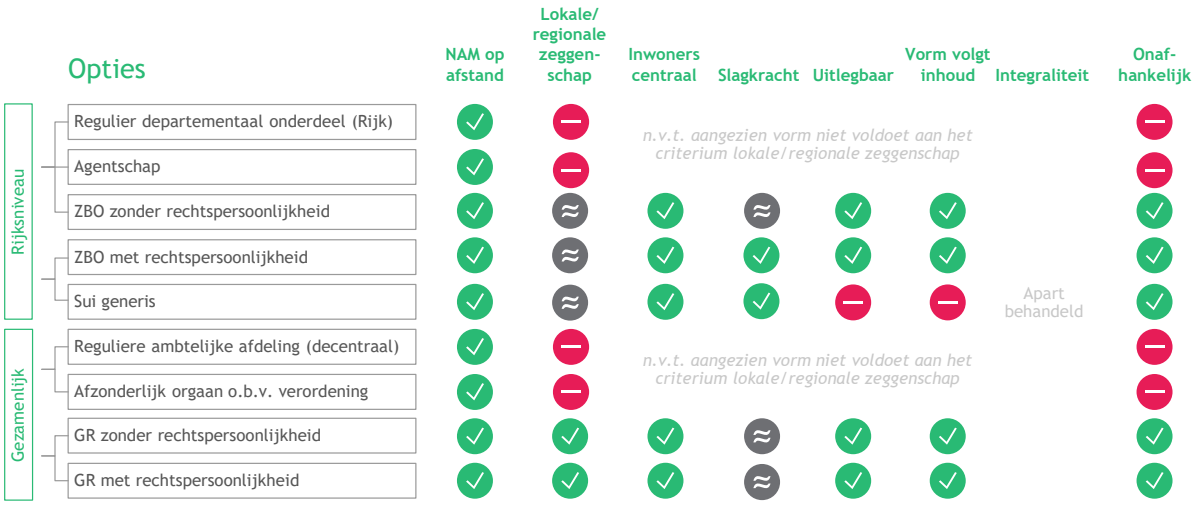

Figuur 3 Vormen vehikel getoetst aan criteria

De meest geschikte vormen voor het vehikel lijken de Gemeenschappelijke Regeling (GR) en Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) met rechtspersoonlijkheid te zijn. Beiden lijken te voldoen aan in elk geval de criteria 'NAM op afstand', 'inwoners centraal', 'uitlegbaar', en 'vorm volgt inhoud'. Andere gebruikelijke organen op rijksniveau (zoals een regulier departementaal onderdeel of agentschap) of op decentraal niveau (zoals een reguliere ambtelijke afdeling of een afzonderlijk orgaan o.b.v. een verordening) voldoen niet aan het criterium 'lokale/ regionale zeggenschap', omdat gemeenten, provincie, en Rijk daar niet gezamenlijk sturing aan kunnen geven. Een sui generis voldoet niet aan de criteria 'uitlegbaar' en 'vorm volgt inhoud', omdat één of beide van de meer gebruikelijke vormen GR en ZBO lijkt te voldoen. Eigen rechtspersoonlijkheid is noodzakelijk omdat het vehikel dan zelf contracten aan kan gaan en personeel kan inhuren. Overigens zou het geven van een permanente positie aan de NCG als bestuurlijk vehikel ('NCG 3.0') – in de huidige aansturing – ook een ZBO zijn. De NCG zou in aanvulling daarop, of als alternatief daarvan, ook een permanente positie als uitvoeringsorganisatie kunnen krijgen. De positie van de uitvoeringsorganisatie wordt behandeld onder 6.1.2.

De GR en ZBO scoren voor versterken m.n. anders op de criteria lokale/ regionale zeggenschap en slagkracht.

Bij een grotere versterkingsoperatie wordt de openbare ruimte flink geraakt. Lokale en regionale zeggenschap is dan cruciaal. Het primaat voor de indeling van de openbare ruimte ligt bij de gemeenten als eerstverantwoordelijke overheid en bij de bewoners die het aangaat (zie ook **Error! Reference source not found.**~~6.2.2~~). Samenwerking met de provincie en het Rijk ligt ook voor de hand: Met de provincie omdat de provincie taken en bevoegdheden heeft op het gebied van onder andere economische ontwikkeling, duurzaamheid, ruimtelijke ordening en erfgoed. Bovendien raakt de versterkingsoperatie ook bovenlokale belangen. Het gaat immers om een intensieve ingreep in het gebied als geheel. Naast de verantwoordelijkheid die het Rijk neemt in het maken van afspraken met NAM is betrokkenheid van het Rijk ook om die reden gewenst. Bovendien heeft het Rijk op relevante terreinen (zoals binnenlands bestuur, wonen, gezondheid en energietransitie) belangrijke expertise en bevoegdheden.

Bij een kleinere versterkingsoperatie kan lokale en regionale zeggenschap nog steeds relevant zijn. Deze overheden ervaren een verantwoordelijkheid in het zorgdragen voor een veilige woonomgeving. Decentrale overheden worden daar door bewoners ook op aangesproken en worden bovendien door de bewoners vertrouwd. Zeggenschap in bijv. het stellen van kaders en het aansturen van de uitvoering kan daarmee wenselijk zijn.

Lokale/ regionale zeggenschap is bij een GR goed mogelijk door gemeenten, provincie, en Rijk deel te laten nemen aan de GR. Zij vormen dan het bestuur van de GR, waarmee de regio direct mee kan beslissen over de kaders en (waar relevant) de uitvoering van versterkingsoperatie (meer dan in de huidige stuurgroepen). Daarmee hebben alle bij de versterking betrokken overheden een duidelijke rol, met duidelijke vertegenwoordiging van en aanspreekpunt voor bewoners. Bij een ZBO is lokale/ regionale zeggenschap moeilijker te organiseren, aangezien het Rijk een relatief onafhankelijk bestuur benoemt. Daarbij zijn mogelijk wel constructies te bedenken waardoor de regio gehoord wordt bij bepaalde beslissingen, bijv. bij het benoemen van het bestuur.

De bestuurlijke slagkracht van een ZBO kan hoog zijn omdat het bestuur in principe enkel door de minister kan worden aangesproken en dan vooral op systeemniveau. Bestuurlijke slagkracht van een GR hangt af van de inrichting, aangezien de belangen van deelnemers niet altijd gelijk lopen. Die bestuurlijke slagkracht is mogelijk lager als het Algemeen Bestuur (AB) zich met veel onderwerpen bemoeit en kan hoger zijn als het AB mandateert aan het Dagelijks Bestuur (DB) en aan de directeur van de uitvoeringsorganisatie. Dat gemeenten zowel onderwerp als onderdeel van de besluitvorming zijn, kan de slagkracht zowel vergroten als verkleinen.

Bestuurders moeten zich goed realiseren dat, afhankelijk van de afspraken met de NAM, deelnemers aan een GR financiële verantwoordelijkheid nemen. Het vanuit één hand besturen van financiën, vaststellen kaders, en aansturen uitvoering biedt voor- en nadelen. Deelnemers aan een GR zijn verantwoordelijk voor de financiën van de GR: als de uitgaven hoger zijn dan de beschikbare versterkingsgelden lopen alle deelnemers financieel risico (n.t.b. hoeveel risico, o.a. afhankelijk van de afspraken met NAM en welke afspraken deelnemers aan de GR onderling maken). Dat risico zorgt er ook voor dat alle partijen medeverantwoordelijk zijn voor de financiën en daarom geprikkeld zijn om beslissingen te nemen met oog voor alle belangen. Doordat financiën, vaststellen kaders, en aansturen uitvoering in één hand zijn kunnen die beslissingen ook effectief genomen worden.

6.1.1.3.3 Voor- en nadelen wanneer enkel sprake zou zijn van schade

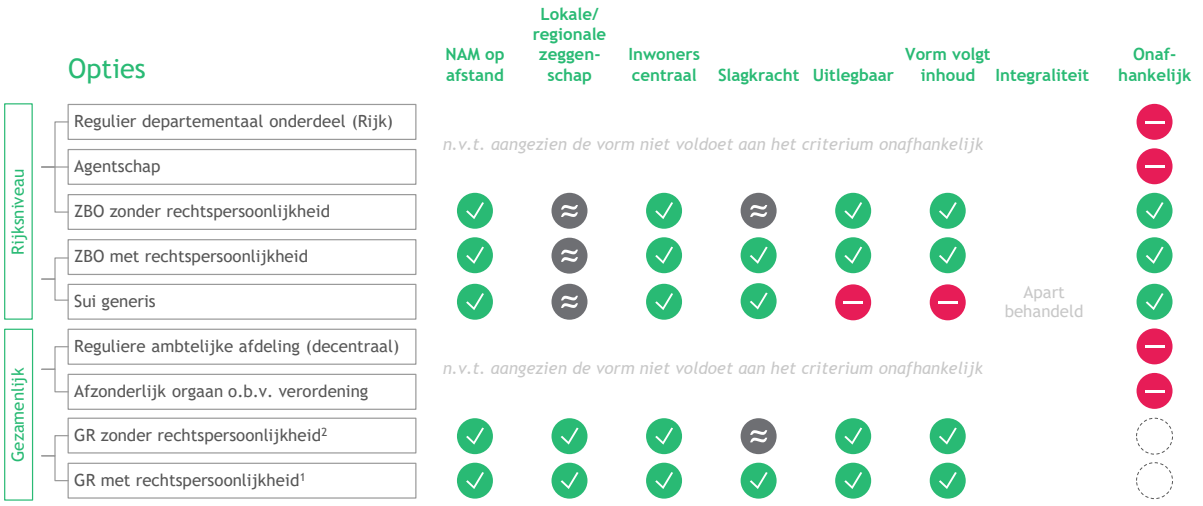

Figuur 4 Organisatievormen vehikel schade getoetst aan criteria

De meest geschikte vormen voor het vehikel lijken de Gemeenschappelijke Regeling (GR) en Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) met rechtspersoonlijkheid te zijn. Beiden lijken te voldoen aan in elk geval de criteria 'NAM op afstand', 'inwoners centraal', 'uitlegbaar', 'vorm volgt inhoud', en onafhankelijkheid. Andere gebruikelijke organen op rijksniveau (zoals een regulier departementaal onderdeel of agentschap) of op decentraal niveau (zoals een reguliere ambtelijke afdeling of een afzonderlijk orgaan o.b.v. een verordening) voldoen niet aan het criterium 'onafhankelijkheid'. Een sui generis voldoet niet aan de criteria 'uitlegbaar' en 'vorm volgt inhoud', omdat één of beide van de meer gebruikelijke vormen GR en ZBO lijkt te voldoen. Eigen rechtspersoonlijkheid is noodzakelijk omdat het vehikel dan zelf contracten aan kan gaan en personeel kan inhuren. De positie van de uitvoeringsorganisatie wordt overigens behandeld onder 6.1.2.

De GR en ZBO scoren voor schade m.n. anders op de criteria onafhankelijkheid en lokale/ regionale zeggenschap.

Onafhankelijkheid is bij een ZBO goed in te richten, omdat de huidige deelcommissies (waarschijnlijk) zelf het bestuur vormen en omdat het bestuur in principe enkel direct door de minister kan worden aangesproken en dan vooral op systeemniveau. Onafhankelijkheid bij een GR vraagt, aangezien het

bestuur bij een GR wordt gevormd door bestuurders en/ of volksvertegenwoordigers van gemeenten, provincie, en Rijk, om het creëren van bestuurscommissies met veel onafhankelijkheid. De rol van het bestuur van de GR blijft dan beperkt tot het aanwijzen van die bestuurscommissie. Overigens moeten bij zowel een ZBO als bij een GR de standaardmogelijkheden voor de minister, respectievelijk het bestuur van de GR, om individuele besluiten te vernietigen en om beleidsregels ('werkwijze') vast te stellen, met een specifieke wet worden 'weggeschreven' (en dus niet langer bestaan).

Lokale/ regionale zeggenschap is bij een GR goed mogelijk door gemeenten, provincie, en Rijk deel te laten nemen, aangezien zij dan het bestuur van de GR vormen. Bij een ZBO is lokale/ regionale zeggenschap moeilijker te organiseren, aangezien het Rijk een relatief onafhankelijk bestuur benoemt. Daarbij zijn mogelijk wel constructies te bedenken waardoor de regio gehoord wordt bij (bijv.) het benoemen van het bestuur.

Bestuurders moeten zich goed realiseren dat, afhankelijk van de afspraken met de NAM, zij bij een GR politieke en (n.t.b.) financiële verantwoordelijkheid nemen. Deelnemers aan een GR zijn verantwoordelijk voor de financiën van de GR, als de uitgaven hoger zijn dan de beschikbare gelden lopen deelnemers financieel risico. (Dat maakt overigens de onafhankelijkheid van de in te stellen bestuurscommissies des te belangrijker). Het gaat hier om een nader uit te werken/ te bepalen risico, o.a. afhankelijk van de afspraken met NAM en afhankelijk van welke specifieke afspraken deelnemers aan de GR maken over de verdeling van die risico's.

Voor het starten van een GR is het wenselijk dat gemeenten en provincie bevoegdheden inbrengen. Rijk, (en zeker) gemeenten en provincie hebben nu geen expliciete/ specifieke bevoegdheden op het gebied van schade. Het expertteam gaat er vanuit dat in geval van zowel ZBO als GR nieuwe bevoegdheden gecreëerd moeten worden. Die bevoegdheden kunnen (deels) aan gemeenten en provincie worden toegewezen. Zij kunnen die bevoegdheden vervolgens (evt. verplicht) in een GR inbrengen. Als alternatief kan ook gebruik gemaakt worden van een eventuele op versterking gerichte GR, dan hoeven gemeenten en provincie geen schadespecifieke bevoegdheden in te brengen.

6.1.1.4 Integraal voorstel

Voorstel wordt integraal met vorm voor de uitvoeringsorganisatie behandeld in de annotatie.

6.1.2 Vorm voor de uitvoeringsorganisatie

6.1.2.1 Context

Bij het inrichten van het besturingsmodel moet bepaald worden welke vorm de uitvoeringsorganisatie krijgt die bij het besturende vehikel of de besturende vehikels hoort. In het besturend vehikel worden kaders en beleid bepaald. De uitvoeringsorganisatie voert binnen deze kaders uit. Vraag is wat de vorm van deze organisatie is. Daarbij is zowel slagkracht in de uitvoering (kan de organisatie op individueel niveau en liefst integraal over de domeinen heen effectief handelen) als in de besturing (hebben de handelingen van de uitvoeringsorganisatie draagvlak en kunnen bestuurders waar nodig bijsturen) belangrijk.

6.1.2.2 Opties

De uitvoeringsorganisatie kan als aparte entiteit naast het besturend vehikel worden opgericht of als onderdeel van de organisatie met besluitvormende bevoegdheid worden ingesteld. In het eerste geval kan de directeur van de uitvoeringsorganisatie een uitgebreid mandaat krijgen. In het laatste geval vormen uitvoering- en bestuurlijk vehikel één orgaan. Als de uitvoeringsorganisatie een aparte entiteit is, kan deze werken voor meerdere opdrachtgevers, bijvoorbeeld voor zowel een ZBO als een GR. Op die manier is het mogelijk één loket voor bewoners in te stellen indien er verschillende bestuurlijke vehikels gewenst zijn voor de besluitvorming.

Als de uitvoeringsorganisatie een aparte entiteit is, moet bovendien bepaald worden welke organisatievorm deze heeft. Daarvoor zijn dezelfde organisatievormen mogelijk als voor het bestuurlijk vehikel

6.1.2.3 Voor- en nadelen

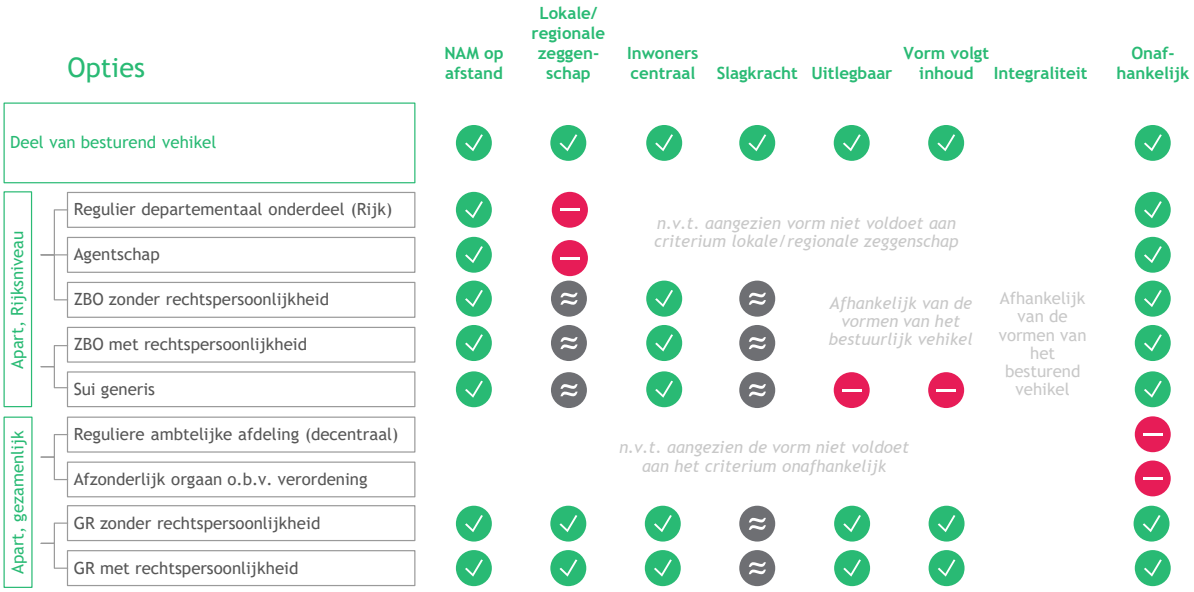

Figuur 5 Uitvoeringsorganisatie als deel van vehikel getoetst aan criteria

Wanneer de uitvoeringsorganisatie deel is van het bestuurlijk vehikel lijkt bestuurlijke slagkracht het grootst, terwijl uitvoerende slagkracht geborgd kan worden. Het vergroot de bestuurlijke eenvoud, voorkomt dubbele besluitvorming, en zorgt dat bestuurders uitvoering waar relevant bij kunnen sturen. De uitvoerende slagkracht kan worden geborgd met een stevig mandaat voor de directeur van de uitvoeringsorganisatie.

Wanneer de uitvoeringsorganisatie een aparte juridische entiteit is kan de uitvoerende slagkracht groot zijn, terwijl de bestuurlijke slagkracht kleiner is. Doordat de uitvoeringsorganisatie als zelfstandige entiteit veel besluiten kan nemen, neemt de uitvoerende slagkracht toe. De bestuurlijke slagkracht, en specifiek het bestuurlijke draagvlak voor handelingen van de uitvoeringsorganisatie, kan echter kleiner zijn. Dat maakt dat de uiteindelijke slagkracht kleiner zou kunnen zijn.

Wanneer bij versterken en schade niet voor dezelfde vorm van besturend vehikel wordt gekozen, kan een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie als losse entiteit zorgdragen voor integraliteit in uitvoering. Deze integraliteit in uitvoering maakt het nakomen van ambities op het gebied van één loket eenvoudiger. Tegelijkertijd zal de bestuurlijke slagkracht door het hebben van een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie die uitvoert binnen kaders gesteld door twee verschillende besturende vehikel aanzienlijk kleiner zijn. Er zal dan sprake zijn van dubbele, en mogelijk inhoudelijk tegengestelde, besluitvormings- en verantwoordingslijnen.

6.1.2.4 Voorstel

Voorstel wordt integraal met vorm voor de uitvoeringsorganisatie behandeld in de annotatie.

6.2 ROL- EN BEVOEGDHEIDSVERDELING

6.2.1 Rol van bewoners en maatschappelijke organisaties

6.2.1.1 Context

Bewoners en maatschappelijke organisaties spelen een belangrijke rol in elk van de domeinen. Bij visie spelen ze, samen met bedrijven, kennisinstellingen, en andere partijen een rol in het vormgeven van de toekomstvisie, het uitvoeringsprogramma, en in de uitvoering daarvan. Bij versterken en schade kunnen zij advies en mogelijk sturing geven in het vormgeven van kaders en uitvoering.

6.2.1.2 Opties

Daarbij zouden bewoners en maatschappelijke organisaties zwaarwegend adviesrecht kunnen hebben, of ook medezeggenschap. Bij zwaarwegend adviesrecht moeten bestuurders gemotiveerd afwijken wanneer ze een ander besluit nemen. Bij medezeggenschap hebben bijv. maatschappelijke organisaties ook een formele rol (‘stemrecht’) in de besluitvorming. Adviesrecht en medezeggenschap zouden van

toepassing kunnen zijn op elk van de elementen uit het besturingsmodel: aanstellen bestuurders, vaststellen kaders, vaststellen beleid/ werkwijze, aansturen uitvoering, uitvoering, individuele beslissingen.

6.2.1.3 Voor- en nadelen

Belangrijkste voordeel van zwaarwegend adviesrecht is dat bewoners en maatschappelijke organisaties wel een duidelijke en formele stem hebben, maar niet medeverantwoordelijk zijn. Niet medeverantwoordelijk zijn lijkt extra relevant voor bewoners t.o.v. maatschappelijke organisaties. Nadeel is dat ze geen formele rol ('stemrecht') in besluitvorming hebben. Daarbij zou overigens bijv. de stemverhouding belangrijk zijn in de mate waarin medezeggenschap ook effect zal hebben op de besluitvorming.

Individuele besluitvorming lijkt o.b.v. het criterium 'onafhankelijkheid' niet geschikt voor zowel zwaarwegend adviesrecht of medezeggenschap. Het lijkt niet wenselijk om deze partijen bijv. invloed te geven op het vaststellen van DO's of het toekennen van schadeclaims.

6.2.1.4 Voorstel expertteam

Het expertteam stelt voor bewoners en maatschappelijke organisaties zwaarwegend adviesrecht te geven op elk van de genoemde onderdelen m.u.v. individuele besluitvorming.

Van: Wouters, A.N. (Anita) a.n.wouters@minezk.nl
Verzonden: 23-4-2018
Aan: 10.2.e @minez.nl>
CC: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>;10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>;10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>
Onderwerp: Re: Nota instellen zbo schade

Mooi zo! En nu op tempo door.....

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 23 apr. 2018 om 12:48 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Hallo 10.2.e

Kreeg net door van BZK dat de nota mbt oprichting zbo is geaccordeerd door de stas van BZK. Hiermee hebben we formele goedkeuring om het wetstraject voor zbo te starten.

Groet

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "10.2.e @minbzk.nl>
Datum: 23 april 2018 om 12:38:44 CEST
Aan: "10.2.e minez.nl'" 10.2.e @minez.nl>
Kopie: "10.2.e @minbzk.nl>, "10.2.e @minbzk.nl>, 10.2.e @minez.nl'"10.2.e @minez.nl>
Onderwerp: Antw.: Nota instellen zbo schade

De staatssecretaris heeft onze nota over oprichting zbo schade geaccordeerd.

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 10.2.e @minbzk.nl>

Datum: maandag 23 apr. 2018 11:16 AM

Aan: 10.2.e @minez.nl>

Kopie: 10.2.e @minbzk.nl>, 10.2.e @minbzk.nl>, 10.2.e @minez.nl' 10.2.e @minez.nl>

Onderwerp: Nota instellen zbo schade

Hoi 10.2.e ,

10.2.e .

Zodra de staatssecretaris akkoord is met de inhoud van de nota, krijg ik een seintje van de politieke advisering.

Groet,

10.2.e

.....
Afdeling Organisatiebeleid

Directie Ambtenaar en Organisatie
Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Turfmarkt 147| 2511 DP | Den Haag
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag
.....
T 06 10.2.e

@minbzk.nl
.....

www.rijksoverheid.nl

www.facebook.com/minbzk | www.twitter.com/minbzk

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: Wouters, A.N. (Anita) a.n.wouters@minezk.nl
Verzonden: 24-4-2018
Aan: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e
@minez.nl>
CC: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e
STUK RETOUR BEWINDSPERSOON Voorbereiding gesprekken regio 23 april: onderwerp besturingsvorm schadef

Je kunt je collega's van BZK gewoon informeren dat niet uitgesloten is dat onze minister de Stas ergens en marge een keer aanspreekt op de behoefte aan tempo, maar dat ons ambtelijk wel duidelijk is dat we er samen onze schouders onder zetten. Dan voorkom je lange tenen of ruis bij BZK.

Anita.

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 24 april 2018 14:33
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: STUK RETOUR BEWINDSPERSOON Voorbereiding gesprekken regio 23 april: onderwerp besturingsvorm schadef

Hallo 10.2.e

Ter info: Hierbij ook het akkoord (10.2.e de minister om te starten met het wetgevingstraject ZBO. Minister vraagt op de nota nog of het nodig is bij 10.2.e aan te dringen op tempo in besluitvorming. Dat is natuurlijk niet meer nodig. 10.2.e heeft al geaccordeerd. Anita, heb jij dat gisteren nog aan de minister kunnen laten weten 10.2.e Moeten we het anders alsnog doen om te voorkomen dat hij bij 10.2.e nog gaat aandringen?

Groet,

10.2.e

@minez.nl

06 10.2.e

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

10.2.e

Postadres: Postbus 20401, 2500 EK DEN HAAG

Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 73, 2594 AC Den Haag

Van: Wouters, A.N. (Anita) <a.n.wouters@minezk.nl>
Verzonden: ma 30-4-2018 16:31
Aan: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e
@minez.nl
CC: 10.2.e @minez.nl>
Onderwerp: RE: Agenda afstemmingsoverleg TCMG

buitenreikwijdte

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 30 april 2018 16:24
Aan: 10.2.e)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Agenda afstemmingsoverleg TCMG

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 30 april 2018 13:08
Aan: 10.2.e)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Agenda afstemmingsoverleg TCMG

Hallo 10.2.e

Naar aanleiding van deze agenda en verslag: kunnen jullie morgen van de gelegenheid gebruik maken (rondvraag oid) om aan te kondigen dat EZK bezig is met een wetsvoorstel ZBO Instituut Mijnbouwschade en dat wij met 10.2.e een gesprek willen hierover? Met name de praktische inrichting van het ZBO incl. de beroep- en bezwaarroute is een punt waarover ik (samen met WJZ) van gedachten zouden willen wisselen.

Groet,

10.2.e

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikw

10.2.e

@rvo.nl

Van: Wouters, A.N. (Anita) a.n.wouters@minezk.nl
Verzonden: 25-5-2018
Aan: 10.2.e @minez.nl>
CC: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>
Onderwerp: Re: planning

Prima

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 25 mei 2018 om 09:02 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Hoi Anita,

We hebben inmiddels contact gehad met 10.2.e en secretariaat minister en de enige datum die kans maakt voor een nieuwe BT is 21 juni in de middag.

Op dit overleg zouden we met het oog op een eventueel deelakkoord ons moeten concentreren op:

- (zo ver mogelijk) afronding van visie buitenreikwijdte governance);
- buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Groet,

10.2.e

10.2.e

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | DEN HAAG

Postbus 20401 | 2500 EK | DEN HAAG

B-passage, 2e verdieping

T10.2.e

@minez.nl

41

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: vrijdag 25 mei 2018 11:56
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Re: wetsvoorstel schade

Is volgens mij niet omstreden dus kan gedeeld.
Anita

Op 25 mei 2018 om 11:34 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

> Hallo Anita,
>
> Ik wilde graag de regio (leden expertteam schadefonds) gaan informeren over het feit dat we bezig zijn met het wetsvoorstel voor publieke afhandeling schade. We hebben het vorige week niet gedaan ivm BT van afgelopen dinsdag. Ik wil het nu alsnog doen. Ben je daarmee akkoord? Of ligt het nog te gevoelig?
>
> Ter info de stand van zaken wetsvoorstel en proces van de komende weken in meer detail:
> - Op 8 juni willen we de MR informeren over het voornemen van MEZK om een wetsvoorstel te maken tbv schadeafhandeling in Groningen en de oprichting van een zbo (aanleiding, doel wetsvoorstel en doorkijkje proces). Dat gebeurt met een onepager. 10.2.e heeft de notitie, aanbiedingsformulier en oplegnota opgesteld en lijn gestart (ligt nu bij WJZ voor medeparaaf). Deadline voor aanlevering bij secretariaat MR staat op vrijdag a.s. 10h, dus 10.2.e kan komende week tekenen. BBR-MR contactpersoon en AZ zijn op de hoogte. Interdepartementaal is de notitie aangekondigd.
> - Begin komende week gaat er ook een eerste nota naar MEZK over de inhoud van het wetsvoorstel. De voorgestelde lijn wordt voorgelegd ter reactie/akkoord. Belangrijkste elementen: grondslag voor creëren van bevoegdheid tot afhandeling van schade (gezien de samenloop met wetsvoorstel 'nooit meer dan nodig' is het best ingewikkeld om dit juridisch sluitend te krijgen). Inrichting: lean en mean zbo; 3-hoofdig bestuur, geen rechtspersoonlijkheid, op paar punten afwijking van kaderwet ZBO's, geen regionale zeggenschap, financiering door heffing via begroting EZK. Voorlopig oordeel BZK: relatief standaard ZBO.
> - Komende week delen we de eerste concept-versie van het wetsvoorstel met meest betrokken departementen BZK en J&V.
> - De periode 4 t/m 15 juni gebruiken we om het wetsvoorstel te finaliseren incl. afstemming departementen en opmerkingen TCMG bij inrichting en akkoord van MEZK.
> - 18 juni start consultatie, duur 4 weken t/m 18 juli (start vakantie in het noorden). In week van 18 juni plannen we een rondetafelgesprek in Groningen.
>
> Groet,
> 10.2.e

@minez.nl
10.2.e

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
10.2.e

Postadres: Postbus 20401, 2500 EK DEN HAAG
Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 73, 2594 AC Den Haag

Van: 10.2.e @provinciegroningen.nl>
Verzonden: 12-6-2018
Aan: 10.2.e @appingedam.nl>
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: Conceptverslag Bestuurlijk Overleg 4 juni 2018

buitenreikwijdte

Groet,

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 11 jun. 2018 om 12:55 heeft 10.2.e @appingedam.nl> het volgende geschreven:

Goedemiddag,

buitenreikwijdte

Procesafspraak:

- We zouden vanuit gemeenten, provincie en rijk in gesprek gaan over wat er bij de NCG nodig is. Gaat dus verder dan wat in het verslag staat.

buitenrekwijdte

Groeten,

10.2.e

10.2.e

Gemeente Appingedam

Wilhelminaweg 14

9901 CM, Appingedam

Netherlands

e-mail: 10.2.e @appingedam.nl

Tel: +31 10.2.e

Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde en kan vertrouwelijk informatie bevatten. Indien u niet de geadresseerde bent en onbedoeld dit bericht heeft ontvangen, verzoeken wij u vriendelijk contact met de afzender op te nemen en het e-mailbericht te vernietigen.

Van: 10.2.e @provinciegroningen.nl]
Verzonden: vrijdag 8 juni 2018 10:13
Aan: '10.2.e @minez.nl'; 10.2.e @minez.nl';10.2.e
10.2.e
Onderwerp: Conceptverslag Bestuurlijk Overleg 4 juni 2018

Geachte 10.2.e

Afgelopen maandag 4 juni ’18 heeft het Bestuurlijk Overleg met bestuurders van de 10 aardbevingsgemeenten, provincie Groningen en de minister van Economische Zaken en Klimaat plaatsgevonden. Hiervan is een conceptverslag opgemaakt met een overzicht van de inhoudelijke afspraken en de procesafspraken. Dit verslag is als bijlage aan deze mail toegevoegd. Eventuele opmerkingen of wijzigingen ontvangt 10.2.e graag uiterlijk 11 juni (j10.2.e @provinciegroningen.nl).

buitenreikwijdte

verwachten.
http://www.provinciegroningen.nl/loket/onze-dienstverlening/kwaliteitshandvest/

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]nl
Tel: +31 596 691 100

Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde en kan vertrouwelijk informatie bevatten. Indien u niet de geadresseerd

buitenreikwijdte

[redacted]

buitenreikwijdte

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

<image001.jpg>

In ons Handvest voor Dienstverlening kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
http://www.provinciegroningen.nl/loket/onze-dienstverlening/kwaliteitshandvest/

Van: 10.2.e
buitenreikwijdte
buitenreikwijdte

Op 12 jun. 2018 om 22:51 heeft 10.2.e
10.2.e > het volgende geschreven:

buitenreikwijdte

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 12 juni 2018 22:48
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Fwd: Verslag escalatieoverleg en overleg met de regio van 4 juni.

buitenreikwijdte

:

-buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

).

buitenreikwijdte

Van: Wouters, A.N. (Anita) a.n.wouters@minezk.nl
Verzonden: 13-6-2018
Aan: 10.2.e @minez.nl
CC: 10.2.e @minez.nl>
Onderwerp: Re: ter info, doorsturen naar 10.2.e

buitenreikwijdte

Op 13 jun. 2018 om 08:39 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Ok

Op 13 jun. 2018 om 08:26 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Dag 10.2.e

buitenreikwijdte .

Groet,

10.2.e

Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20401, 2500 EK Den Haag
tel: +31 10.2.e
email: 10.2.e @minez.nl

Op 13 jun. 2018 om 08:23 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

10.2.e ?

Ik stuur mijn mail aan 10.2.e uit. Ik deel je suggestie: less is more...

10.2.e

Op 13 jun. 2018 om 08:20 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Dag 10.2.e ,

10.2.e

Onderstaande lijn al mondeling gedeeld met 10.2.e . Viel in goede aarde. Kernwoorden: breed overleg bij besluitvorming, mogelijkheid om te praten over regie bij de regio in de uitvoering.

buitenreikwijdte .

Groet,

10.2.e

Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20401, 2500 EK Den Haag
tel: +31 10.2.e
email:10.2.e @minez.nl

Dag10.2.e

Bij deze kom ik terug op het openstaande agendapunt van het laatste bestuurlijke overleg tussen minister en CvdK en burgemeesters. Vanuit EZK zouden we terugkomen op afstemmingstructuur tussen Rijk en regio.

Wij komen op het volgende voorstel uit:

1) Besluitvorming over advies Mijnraad

- Voorstel is om in dezelfde brede samenstelling als afgelopen maandag 4 juni tot besluitvorming te komen over het advies van de Mijnraad.
- Op de agenda staan wat ons betreft twee onderwerpen: een algemene reactie op Mijnraad advies en concrete besluitvorming over de lopende versterkingsoperatie.
- Of het mogelijk is om in één keer op beide onderwerpen besluiten te nemen hangt sterk af van proces van de Mijnraad. Hier is nog geen duidelijkheid over. Ik denk dat zowel alle partijen iets van voorbereidingstijd nodig hebben voordat tot besluitvorming wordt overgegaan.

- Aangezien er op 3 juli een debat is zou het onze voorkeur hebben om zo snel mogelijk tot gezamenlijke conclusies te komen.
- Dit betekent dat we in ieder geval mikken op een bestuurlijk overleg op 2 juli. Wellicht kan dan ook direct een besluit vallen over de lopende operatie. Zo niet, dan zal een aanvullend een breed overleg diezelfde week, of in het begin van 9 juli noodzakelijk zijn.
- Praktisch punt: overleg op 2 juli zal in Den Haag moeten plaatsvinden gezien tijdsdruk bij minister. Ik hoop dat dit niet op onoverkomelijke problemen stuit.

2) Vervolg en Governance

- Nadat de 'hoofdconclusies' getrokken zijn, dienen deze uiteraard geoperationaliseerd te worden.
- De afspraken hierover graag bespreken in het licht van de governance discussie.
- Hierbij hebben wij nog geen vaststaande vorm in gedachte, maar zullen er zowel afspraken gemaakt dienen te worden over kader (financiële kaders, onafhankelijke publieke besluitvorming) als over de operatie en implementatie zelf.
- Het lijkt logisch om afspraken over het kader gezamenlijk (provincie, gemeenten, rijk) te maken. Het zou daarnaast onze voorkeur hebben om de keuzes, besluitvorming en bijbehorende verantwoordelijkheden van het programma bij de regio te beleggen, zodat regionale regie of regionaal opdrachtgeverschap daadwerkelijk vorm kan krijgen. Bij dit onderwerp hoort de discussie over positionering van de NCG en de aansturing van CVW.
- Het voert te ver om hier nu inhoudelijk verder op in te gaan, maar ik ben beschikbaar om hier de komende weken het gesprek over aan te gaan.

Graag je reactie,

Groet,

10.2.e

45

10.2.e)

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: woensdag 13 juni 2018 16:31
Aan: 10.2.e
Onderwerp: NCG interim

10.2.e
Naar aanleiding van de mail van 10.2.e moeten we even samenzitten wat een goede duiding van het takenpakket voor de NCG in de interim situatie kan zijn. In lijn met mijn gesprekken met 10.2.e een opdracht die zo dicht mogelijk aanligt tegen de verantwoordelijkheid die gebruikelijk is bij een directeur van een dergelijke dienst, bijvoorbeeld ZBO. Kern is daarbij uitvoeren wat er afgesproken is, met daarbij de benodigde ruimte voor praktische slagkracht. Nieuw beleid wordt de komende tijd door anderen gemaakt, zijnde de bestuurlijke tafel. Kaders voor de organisatie en de leidinggevend functionaris komen daarmee van de bestuurlijke tafel vooralsnog, totdat we een nieuw governanceplan hebben. We zouden al een beetje kunnen proefdraaien met de ideeën voor scheiding kaderstelling en implementatie, die we beogen voor de toekomst.
Wat denk jij?
Anita

46

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: woensdag 4 juli 2018 13:57
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Afvinklijstje wNCG

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 4 juli 2018 11:54
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Afvinklijstje wNCG

10.2.e
Onderstaand enkele punten voor ons gesprek met 10.2.e straks. We kunnen hier samen aan verder breien:

1. buitenreikwijdte

4. Governance
- proces en inhoud uitwerking toekomstige governance.
- toekomstige rol ncg organisatie?
- relatie cvw/nam

5. Overig
- rol ncg bij schade
- rol ncg bij perspectiefdiscussie

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita) a.n.wouters@minezk.nl
Verzonden: 4-7-2018
Aan: 10.2.e @minez.nl
CC: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e .nl>; 10.2.e minbzk.nl
Onderwerp: Re: Experttafel besturing

Roept allerlei vragen bij me op en wil ik graag even voor rond de tafel. EZK en BZK trekken samen op en zeker op dit punt van governance elkaar goed vasthouden. Opmerkingen 10.2.e kan ik niet plaatsen. Heb het met hem gehad over meer regie en verantwoordelijkheid voor regio etc. Daarbij GR maar ook aanpak nationaal programma etc in beeld. Nog geen keuze aan kant rijk want instrument en geen doel. Opgave centraal.
Anita

> Op 4 jul. 2018 om 18:29 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:
>
> Allen,
>
>buitenreikwijdte Hierbij korte samenvatting.
>
> - Eerste vraag was wat status expertteam was. Ik heb aangegeven dat expertteams feitelijk zijn opgeheven. Ambitie is dat we in ambtelijke setting verder willen gaan met goede voorbereiding bestuurlijk overleg. 10.2.e vroeg hardop of experttafel wel iets had opgeleverd. Zowel regio als MO's hadden gevoel had dat rijk uiteindelijk toch zelf bepaalt welke vorm het wordt, zie schade waar we gewoon verder zijn gegaan met zbo. In aanvulling daarop gaf 10.2.e aan dat Anita gezegd zou hebben gisteren dat versterken geen GR wordt, in ieder geval niet met rijk. Aan ons de vraag of dat klopte. We hebben het nog even in het midden gehouden.
> - Regio had een governance voorstel gemaakt (18 pagina's) op verzoek van minister EZK van 4 juni (wij waren ins dat niet bewust) en dit afgestemd met AB. Dit lag nu ter bespreking voor. Gezien verzending gistermiddag aangegeven dat we nu nog niet goed inhoudelijk kunnen reageren. Ook gevraagd hoe we dit nu moesten zien: Is dit bestuurlijk standpunt al vastgesteld in regio? Er was ruimte voor overleg volgens 10.2.e
> -Men verwacht reactie van rijk en wil het in september agenderen voor bestuurlijk overleg.
> -Inhoudelijk sluit advies bijna naadloos aan op expertteam en gaat vooral over de vorm van de bestuurlijke vehikels.
> -Wij brachten in dat het een mooi stuk was maar dat we nu wel in een iets andere setting zitten tav perspectief en versterken na maandag. BZK gaf aan dat er volgende week gesprek plaatsvindt met EZK en regio mbt perspectief in naar BWO in september waar ook de governance aan de orde komt.
> -Ook hebben we aangegeven dat vorm inhoud volgt en op basis daarvan de inrichting van de governance moeten invullen. Daarbij kan dit stuk uiteraard goed betrokken worden.
> -Daarnaast ook vragen over de rol en aansturing van NCG. MO's waren zich nog niet bewust van positie van 10.2.e als 10.2.e .
> -buitenreikwijdte
> -Tot slot concludeerde 10.2.e dat experttafel werd opgeheven en dat regio een standpunt van het rijk verwacht op notitie.
>
> Wij zullen ons nog even beraden waar dit wat ons betreft toe leidt en in onze actielijst tot september meenemen.
> Groet,
>
> 10.2.e
>
> Verstuurd vanaf mijn iPad

Van: Wouters, A.N. (Anita) <a.n.wouters@minezk.nl>
Verzonden: 5-7-2018
Aan: 10.2.e @midden-groningen.nl
CC: 10.2.e @midden-groningen.nl>; 10.2.e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: Re: Ambtelijk overleg over bestuurlijk voorstel voor governance vanuit de regio

Prima!

10.2.e

,

Anita

Op 5 jul. 2018 om 09:47 heeft 10.2.e @midden-groningen.nl> het volgende geschreven:

Dag 10.2.e

Nav het bestuurlijk overleg van 4 juni jl hebben 10.2.e de opdracht gekregen om namens de regio met een voorstel rondom governance te komen. Ze hebben mij gevraagd hen daarin te ondersteunen. Inmiddels is dit voorstel geaccordeerd door de regionale bestuurders en willen wij het graag verder voorbereiden om in te kunnen brengen tijdens een nieuw bestuurlijk overleg (bv het BWO op 28 september). Om dit goed te kunnen doen willen we graag ambtelijk overleg met EZK over het voorstel. Wie mogen wij daarvoor benaderen?

Alvast hartelijk dank voor uw reactie en ik hoor graag van u.

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita) a.n.wouters@minezk.nl
Verzonden: 11-7-2018
Aan: 10.2.e @minez.nl>;
Onderwerp: Re: Kern van terugkoppeling gesprek vandaag met Provincie, gemeente en BZK.

Dank. Morgen ook even langslopen. 10.2.e

Op 11 jul. 2018 om 20:52 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:

Dag 10.2.e

Ik zet nog even de kernpunten op een rij van wat vandaag besproken is. buitenreikwijdte Paar punten over versterken en governance buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

- buitenreikwijdte

Governance:

- Vraag 10.2.e : heeft het Rijk principiële bezwaren tegen een GR?
- Mijn antwoord: Nee, maar we zien de voordelen niet als er geen verantwoordelijkheden worden samengebracht.
- 10.2.e gaf aan dat dit wel het geval zou zijn ook voor versterkingsoperatie. (Werd nog niet heel concreet)
- Ik heb toen het volgende aangegeven:
    - Als regionale bestuurders gezamenlijke verantwoordelijkheid willen dragen voor (snelheid van) de uitvoering van de versterkingsoperatie.
    - buitenreikwijdte .

  Dan valt er over een GR te praten. 10.2.e dacht dat dit mogelijk was, er was verder twijfel aan de tafel.

- Positie van NCG wordt dan een uitvoeringsorganisatie van drie opdrachtgevers. En legt keuzes voor aan gezamenlijke overheden. Die dan wel of niet in GR zitten. Over dat laatste was weinig discussie.
- Hier is vooralsnog geen actie aangehangen. Gesprekken lopen via 10.2.e .

Groet,

10.2.e

Bespreking "naar een nieuw besturingsmodel in het gasdossier'", een voorstel van de regionale overheden

Algemeen

- Regio heeft veel effort gestopt in een voorzet voor een nieuw besturingsmodel. Goed om waardering hiervoor te laten blijken.
- Inhoudelijk lijkt het sterk op uitkomst experttafel.
- Inhoudelijk gaat het vooral in op versterken, in veel mindere mate op schade en perspectief. Schade is logisch maar perspectief zou nog wel wat meer diepgang moeten/kunnen krijgen.
- In eerste instantie is het advies om vooral veel te luisteren en vragen te stellen aan 10.2e en te laten toelichten waarom hij hiertoe is gekomen en welke uitgangspunten leidend zijn geweest

Versterken

- Het stuk gaat uitvoering in op versterken en de vorm die zij voorstaan namelijk de GR.
- Opvallend is dat versterken in dit stuk vrijwel synoniem staat voor gebiedsopgave en dorps/wijkvernieuwing. Daar zit een verschil met EZK: wij zien een verschil tussen de versterking vanuit veiligheid die ook en/of vooral objectgericht is (zeker na besluit 2 juli) en de gebiedsopgave waar versterken een onderdeel van kan uitmaken. Dit verklaart ook in belangrijke mate de wijze waarop wij tegen het stuk aankijken.
- In dit verband is het goed om te vragen hoe groot de regio de versterkinsgopgave nog ziet, daar lijken zij anders tegen aan te kijken dan wij.
- Voor ons is dus ook leidend: hoe zien wij de versterkingsaanpak precies voor ons? Wat moet er geregeld worden en hoe gaan we prioriteren? Welke kaders zijn er, wie beslist daarover en wie gaat als onafhankelijk orgaan beoordelen of en hoe er versterkt moet worden? En wie gaat dit uitvoeren en hoe wordt deze uitvoeringsorganisatie aangestuurd? Op basis hiervan kun je pas goed de vorm van het bestuurlijk vehikel vaststellen.
- Uitgaande van een gebiedsopgave en een samengaan met dorps/stadvernieuwing vanuit perspectief is een GR waar in ieder geval gemeenten en provincie in zitten en die als taak oa heeft de uitvoeringsorganisatie aan te sturen geen onlogische gedachte. Het afbakenen van de taak van de GR is nog wel iets om uitvoeriger over door te praten.
- Ons voorstel is om de komende tijd met een breed samengesteld team het versterkingsproces in kleine stappen te gaan ontleden en telkens vast te stellen wie waarvoor verantwoordelijk is en wat dat betekent, ook voor de governance.
- Daarbij horen we graag wie we daarbij van de regio kunnen uitnodigen.

11.1

Schade

Is feitelijk al gekozen voor een zbo, geen discussie meer.

50

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: donderdag 12 juli 2018 17:07
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Fwd: governance - gesprek 10.2.e 13 juli
Bijlagen: 180702 Voorstel besturing regio - na AB Regio.docx; ATT00001.htm; Bespreking governance.docx; ATT00002.htm

buitenreikwijdte

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "10.2.e @minez.nl>
Datum: 12 juli 2018 om 13:51:11 CEST
Aan: "10.2.e @minez.nl>
Kopie: "10.2.e @minez.nl>, 10.2.e @minez.nl>, 10.2.e @minez.nl>
Onderwerp: governance - gesprek 10.2.e **13 juli**

buitenreikwijdte

10.2.e

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | DEN HAAG
Postbus 20401 | 2500 EK | DEN HAAG
B-passage, 2e verdieping

T 070-10.2.e
10.2.e *@minez.nl*

Naar een nieuw besturingsmodel in het gasdossier

Een voorstel van de regionale overheden

Concepttekst 2 juli 2018

1. Inleiding

Het overleg over de aardbevingsproblematiek is eind mei 2018 vastgelopen vanwege een fundamenteel verschil van inzicht tussen de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de regio (gemeenten, provincie, Gasberaad en Groninger Bodem Beweging) over de versterking. De minister heeft een groot deel van de lopende versterking eenzijdig opgeschort, terwijl er feitelijk geen nieuwe inzichten zijn en er ook geen nieuwe afspraken in een Meerjarenprogramma (hierna: MJP) zijn vastgelegd. In Groningen geldt nog risicoprofiel 'code oranje' en de gaswinning is ten opzichte van vorig jaar niet afgenomen. De afspraken over de samenwerking tussen het rijk en de regio in een Nationaal Bestuurlijk Overleg (NBO) en het vaststellen van het MJP waarbij o.a. ook raden en staten vooraf betrokken zijn, worden daarmee niet nagekomen. Hans Alders heeft bij brief van 30 mei 2018 zijn functie beschikbaar gesteld. Hij geeft aan dat zijn integriteit in het geding is, omdat hij afspraken niet kan nakomen nu het beleid ineens wijzigt. Ook wijst hij er onder andere op dat de NAM een prominente plaats inneemt bij de besluitvorming over de versterking. Na overleg met de regionale bestuurders heeft de minister van EZK op 26 juni 2018 Herman Sietsma als waarnemend NCG aangesteld.

Deze ontwikkelingen onderstrepen dat de huidige besturing van het gaswinningsdossier knelpunten kent; de bepalende invloed van de minister van EZK en de NAM en daar tegenover het gebrek aan zeggenschap voor de regionale overheden en maatschappelijke organisaties. In het regeerakkoord staat dat niet de discussie over de verantwoordelijkheidsverdelingen, maar het herstel en de versterking van woningen, gebouwen, monumenten en infrastructuur centraal moeten staan.[1] Het herstellen van schades, het versterken van gebouwen en het bieden van toekomstperspectief aan de Groningers moet inderdaad centraal staan in het gaswinningsdossier. Daar werden immers ook de 'Wiebes-tafels' voor ingericht. Maar de recente ontwikkelingen maken duidelijk dat een goede oplossing ook in de weg kan worden gestaan door een gebrekkige organisatie- en besluitstructuur. We kunnen de besturing en de organisatie van het gaswinningsdossier, hierna kortweg de besturing genoemd, daarom niet ongemoeid laten.

Het AB Regio heeft besloten een voorstel voor de besturing voor te leggen aan het rijk. Dit document geeft het regionale voorstel voor een nieuw besturingsmodel weer. Voor een groot deel komt dit voorstel overeen met het voorstel van het expertteam besturing, zoals dat eerder functioneerde. Het expertteam besturing heeft per spoor - visie, versterking, schade - uitgewerkt hoe het ideale besturingsmodel eruitziet. Hierbij is getoetst aan een aantal uitgangspunten en aan het principe van 'noodzakelijk & voldoende'. Hiermee wordt bedoeld dat telkens is nagegaan welke besturing noodzakelijk is (bv: is coördinatie van de versterkingsoperatie noodzakelijk?) en in welke mate sprake moet zijn van besturing (bv: hoeveel coördinatie op de versterkingsoperatie is voldoende?). Van belang is ten slotte dat we willen behouden wat goed is. Wat nu goed gaat, goed geregeld is, moet in het nieuwe besturingsmodel behouden blijven. Na uitwerking van de besturing per spoor is vervolgens voor de drie sporen gezamenlijk beoordeeld in hoeverre synergie en integraliteit kan worden bereikt. Het expertteam heeft zijn voorstel voorgelegd en besproken met drie onafhankelijke experts, werkzaam bij verschillende universiteiten, op het gebied van samenwerking en besturing.

[1] Zie: Regeerakkoord 2017-2021, p. 42.

2. Huidige situatie

Het is belangrijk inzicht te hebben in de huidige besturing en de daarmee samenhangende knelpunten om goede beslissingen te kunnen nemen over de toekomstige besturing. Daarom schetsen we eerst de huidige besturing en geven we daarna een toelichting op de knelpunten die zich voordoen.

2.1 Het bestuur en de organisatie van het gaswinningsdossier

In het aardbevingsdossier zijn drie sporen te onderscheiden: regionale ontwikkeling (werkgelegenheid, leefbaarheid, verduurzaming), versterking en schadeherstel. Deze sporen vertonen samenhang, maar de aanpak van de problematiek vindt tot nu toe te gefragmenteerd, te veel per spoor plaats. Daarnaast schiet de (samenhangende) kennis over de verschillende onderwerpen nu soms tekort.

Perspectief

Een vastgestelde en gedeelde gebiedsvisie en -programma in samenhang met de versterkingsopgave ontbreken. Dit terwijl de ruimtelijke, stedenbouwkundige en sociale opgaven en die op het gebied van de woningmarkt vragen om een voor het gebied en zijn inwoners ingrijpende stads- en dorpsvernieuwingsaanpak. Gemeenten hebben onvoldoende middelen (geld en menskracht) om een goede invulling te geven aan hun taken. Welk perspectief voor Noordoost Groningen wordt nagestreefd op de lange termijn ('Groningen 2035'), ook in verband met de demografie-, economie- en energietransitie, is onduidelijk. Tot nu toe is niet structureel nagedacht over de integrale ontwikkeling van het aardbevingsgebied, over de toekomstvisie voor dit gebied. Hieraan bestaat wel behoefte.

Versterking

Volgens het Instellingsbesluit NCG wordt jaarlijks een Programma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen vastgesteld. Dit programma bevat volgens het Instellingsbesluit maatregelen en voorzieningen om de opgaven in Groningen op het gebied van bescherming tegen veiligheidsrisico's als gevolg van aardbevingen en het voorkomen en afhandelen van schade als gevolg van aardbevingen te realiseren en in samenhang de leefbaarheid, duurzaamheid en de economie van het aardbevingsgebied te bevorderen. Het programma wordt in de praktijk het meerjarenprogramma (MJP) genoemd. De NCG is belast met het bevorderen van de totstandkoming en uitvoering van het MJP. De versterkingsaanpak is onderdeel van het MJP. Het MJP wordt vastgesteld door de ministerraad.

In het Instellingsbesluit NCG zelf is op geen enkele wijze voorzien in bevoegdheden voor het provinciebestuur dan wel gemeentebesturen bij de totstandkoming van het meerjarenprogramma (MJP) en de aansturing van de NCG. Bij de brief over de benoeming van de NCG is een governance-notitie gevoegd, waarin aandacht wordt besteed aan de rol van de provincie en de gemeenten. De governance-notitie is op onderdelen onjuist of verouderd. Zo wordt in de notitie uitgegaan van besluitvorming door de regionale overheden over het meerjarenprogramma door de NCG, terwijl in het Instellingsbesluit NCG is aangegeven dat 'de betrokken ministers' hierover beslissen. Verder wordt bijvoorbeeld nog gesproken over de Dialoogtafel, terwijl die in 2015 is opgeheven.

Op het gebied van versterking hebben de regionale overheden geen bevoegdheden. Dit is anders als sprake is van een acuut onveilige situatie. In dat geval kan het college van B&W tot handhaving overgaan. Daarnaast zijn gemeentelijke en provinciale bevoegdheden in het geding als de versterking de openbare ruimte of stedenbouwkundige structuur wijzigt. Bij de raden en staten berust de bevoegdheid om visies c.q. kaders vast te stellen over de omgeving en de openbare ruimte of stedenbouwkundige structuur. NAM kan er op aan worden gesproken tot versterking over te gaan. Op NAM rust op grond van artikel 33 Mijnbouwwet een wettelijke verplichting om over te gaan tot versterking. Op grond van de artikelen 6:177 en 6:184 Burgerlijk

Wetboek is NAM aansprakelijk mijnbouwschade te vergoeden evenals kosten van redelijke maatregelen ter voorkoming van mijnbouwschade. NAM heeft met de Staat en de NCG samenwerkingsafspraken gemaakt, waarmee sprake is van publieke regie op de versterking. Volgens deze afspraken stelt de NCG na akkoord van NAM het jaarplan voor versterking vast. Dit gebeurt op basis van inspecties en engineering in opdracht van CVW. Als op basis van de inspecties versterking nodig blijkt, wordt vervolgens berekend welke maatregelen aan de woning moeten worden getroffen. Deze maatregelen worden beschreven in een versterkingsadvies. Op basis van de adviezen en gesprekken met bewoners in een bepaalde buurt wordt een gebiedsversterkingsplan (hierna: GVP) opgesteld door de gemeente en de NCG. Waar mogelijk worden voorzieningen op het gebied van energie en leefbaarheid meegenomen. De NCG legt de begroting voor het versterkingsdeel ter goedkeuring voor aan de NAM. Na de uitvoering verifieert NAM of de risico's zijn weggenomen en of alle betrokken bewoners nu veilig wonen. Er is een stappenplan voor de versterking en de versterkingsplannen, waarin de rol van de gemeenten (lokale stuurgroep) beschreven is. Dit stappenplan is mede gebaseerd op de hiervoor genoemde governance-notitie.

Een plan voor de versterking wordt met de betrokken inwoners besproken. Bij een huurwoning beslist de verhuurder, in overleg met de huurder, tot versterking. Bij een koopwoning neemt de eigenaar de beslissing. Een uitzondering op het voorgaande geldt als sprake is van een acuut onveilige situatie. B&W hebben dan op grond van de Woningwet en het Bouwbesluit de bevoegdheid de verhuurder of bewoner/eigenaar te wijzen op diens verantwoordelijkheden om te zorgen dat de woning of het gebouw wel weer aan de eisen voldoet.

In het kader van het programma 'Eigen initiatief' worden jaarlijks 200 woningeigenaren in staat gesteld om zelf de regie te voeren over de versterking van de eigen woning. Daarbij worden ze ondersteund door een bouwbegeleider van de NCG.

Schade
De behandeling van schadeverzoeken lag tot voor kort bij NAM en CVW. Inmiddels is het Besluit mijnbouwschade Groningen inwerking getreden en is door een wijziging van het Instellingsbesluit NCG duidelijk gemaakt dat schade geen onderdeel meer is van het takenpakket van de NCG. Sinds 19 maart 2018 kunnen bewoners terecht bij de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (hierna: TCMG) met nieuwe schademeldingen en meldingen die na 31 maart 2017 om 12:00 uur bij CVW zijn gedaan. Deze commissie handelt schadeclaims volgens een nieuw schadeprotocol langs publiekrechtelijke weg af. De overheid handelt de schade af en dit betekent dat bewoners, gemeenten en provincie geen zaken meer hoeven te doen met NAM. Niet alle schadesoorten vallen onder de werking van het Besluit mijnbouwschade Groningen (alleen fysieke schade aan woningen valt onder het huidige schadebegrip) en evenmin ziet dit besluit op oude schadegevallen. De TCMG functioneert totdat er, zoals aangekondigd in het Regeerakkoord, een onafhankelijk schadefonds onder publieke regie is ingericht, dat verzoeken om schadevergoeding zal behandelen. Dit vergt een wettelijke verankering waarin de bevoegdheid tot afhandelen van schade aan de staat wordt toegekend en waarin het schadebegrip wordt omschreven. Het ministerie van EZK werkt aan een wetsvoorstel. Dit wordt naar verwachting met ingang van de week van 25 juni 2018 voor een periode van vier weken ter consultatie voorgelegd.

2.2 Knelpunten in huidige situatie

Verschillende partijen hebben gewezen op de onvolkomenheden in het huidige besturingsmodel.[2] De knelpunten zijn als volgt zijn samen te vatten: er is onvoldoende regionale zeggenschap, onvoldoende evenwicht in de behartiging van relevante belangen en onvoldoende integraliteit. Daarnaast is er teveel bestuurlijke drukte, is sprake van

[2] Oa: Onderzoeksraad voor Veiligheid, de Rijksuniversiteit Groningen, de onafhankelijke raadsman en deskundigen als Hammerstein, Asser en Van de Bunt.

onvoldoende bevoegdheden en een onduidelijke bevoegdheidsverdeling, een gebrek aan transparantie, wordt er onvoldoende resultaat behaald en is de besturing onvoldoende gericht op herstel van vertrouwen. Bij de TCMG is een knelpunt dat besluiten worden genomen over schadevergoeding zonder dat hiervoor een wettelijke grondslag is. Ook de inrichting van de besluitvorming over bezwaarschriften ingediend tegen schadebesluiten van de TCMG staat volgens het tijdelijke besturingsmodel op gespannen voet met de wettelijke eisen. Dat alles maakt het tijdelijke besturingsmodel kwetsbaar bij eventuele juridische procedures. In bijlage I is een korte toelichting per knelpunt gegeven.

3. Toekomstige situatie

Hierna presenteren we het regionale voorstel voor de besturing van het perspectiefdeel, de versterking en het schadeherstel. We trekken als gemeenten en provincie nauw met elkaar op om te zorgen voor oplossingen en perspectief voor de specifieke Groningse situatie. De gemeente is de eerst bevoegde overheid voor de inrichting van het dorp of gebied. De provincie zorgt voor de behartiging van bovenlokale belangen volgens het uitgangspunt 'lokaal wat kan, bovenlokaal wat moet'. Het rijk, verschillende ministeries waaronder EZK en BZK, hebben eveneens een rol bij de besturing. De aansturing van de onder de NCG hangende overheidsdienst wordt in de toekomst gezamenlijk opgepakt. Gemeenten, provincie en rijk sturen deze uitvoeringsorganisatie (opvolger NCG-organisatie en CVW) aan.

Op heel korte termijn worden de adviezen van de experts (TNO, NEN, SOdM, KNMI en NAM) ontvangen over de gevolgen van het naar nul terugbrengen van de gaswinning voor de omvang van de versterkingsoperatie. Het KNMI benadrukte op 17 mei 2018 tijdens een expertbijeenkomst over de gaswinning voor de leden van de Tweede Kamer dat er nog lang sprake blijft van aardbevingen, ook nadat de feitelijke winning is beëindigd en dat voor die termijn een maximale beving van 5 op de schaal van Richter uitgangspunt voor het risico moet blijven. De spanning in de ondergrond is in 2018 toegenomen ten opzichte van 2017. Het SodM adviseert een versterkingsprogramma op te zetten dat ervoor zorgt dat de 5.000 gebouwen zo snel als mogelijk aan de veiligheidsnorm voldoen.[3] Het SodM adviseert het volgende:

- Inspecteer en versterk zo snel mogelijk de ca 1.900 gebouwen met een langdurig verhoogd risico - dit zijn de meest risicovolle gebouwen. Voor deze gebouwen zou het bieden van maatwerk als uitgangspunt gehanteerd kunnen worden bij het vormgeven van de versterkingsoperatie;
- Baseer de prioritering van het versterkingsprogramma op de best mogelijke risico-inschatting. SodM adviseert daarom ook om de tot nu toe gehanteerde 0,2g contourlijn waarbinnen de NCG inspecteert, los te laten. Er zijn ook gebouwen die uit oogpunt van veiligheid in aanmerking moeten komen voor versterking die buiten dit gebied vallen;
- Onderzoek de mogelijkheden voor snelle, generieke maatregelen om op hele korte termijn de veiligheid al te verbeteren voor de 3.100 gebouwen met een verhoogd risico tot 2023;
- Hervat in ieder geval de versterking van de gebouwen uit de batches 1588 en 1581 die niet aan de veiligheidsnorm voldoen. Dit is zo'n 25% van de gebouwen uit deze batches.[4]

De Mijnraad geeft in diens advies van 2 juli 2018 aan dat ook bij het stapsgewijs dichtdraaien van de gaskraan er nog ongeveer 1.500 huizen in Groningen versterkt moeten worden, omdat bewoners daar bij een aardbeving risico lopen. Daarnaast moeten mensen met een huis dat voldoet aan de strikte veiligheidsnorm maar binnen een onzekerheidsmarge valt, die keuze ook krijgen (5.700 huizen). Daarbovenop moeten zo'n

[3] Advies SodM 27 juni 2018, https://www.sodm.nl/actueel/nieuws/2018/06/27/sodm-versnelling-versterking-noodzakelijk-uit-oogpunt-van-veiligheid-van-de-groningers.
[4] Idem.

2.200 bewoners en eigenaren die eerder toezeggingen kregen of bij wie verwachtingen zijn gewekt, de keuze krijgen of zij hun huis willen laten versterken. Ook als hun huis eigenlijk veilig genoeg is.[5]

buitenreikwijdte

Ook als de Mijnraad concludeert dat de versterkingsoperatie minder ingrijpend zal zijn dan aanvankelijk werd gedacht, zal gelet op bijvoorbeeld het advies van het SodM nog steeds versterkt moeten worden. Grote aantallen gebouwen moeten worden opgenomen in een versterkingsprogramma.

Los van de omvang van de versterkingsoperatie benadrukken we dat een nieuw besturingsmodel noodzakelijk is gelet op de benoemde knelpunten. Om bijvoorbeeld de versterking net als schade in het publieke domein onder te brengen, moeten wettelijke bevoegdheden worden gecreëerd en moet worden geregeld hoe van die bevoegdheden gebruik kan worden gemaakt.

3.1 Uitgangspunten

Voor de toekomstige besturingsstructuur gelden de volgende zeven uitgangspunten.

Norm	**Criteria**
Inwoners staan centraal	Inwoners denken en sturen zoveel mogelijk mee; De organisatiestructuur is helder en transparant; Het is voor de inwoners duidelijk welke 'ingang' er is, zoveel mogelijk vanuit de één loketgedachte.
Slagkracht	De betrokken overheden beschikken over toereikende bevoegdheden; De overheden organiseren zowel regionale samenwerking als lokale inwonersparticipatie en waar nodig doorzettingsmacht; Er is voldoende uitvoeringscapaciteit; Opgebouwde kennis en ervaring moeten zoveel mogelijk behouden blijven.
Zeggenschap van de regio	Er is sprake van publieke aansturing (lokaal, regionaal en landelijk) van het perspectiefdeel, de versterking en schadevergoeding; De gemeente is de eerst bevoegde voor de inrichting van het dorp of gebied (lokaal wat kan, bovenlokaal wat moet) en houdt daarbij rekening met landelijke en provinciale kaders, zoals de Omgevingsvisie en behoeften van bewoners, bedrijven, kennisinstellingen, en andere lokale belanghebbenden; Er is sprake van een duidelijke bevoegdheidsverdeling en zoveel mogelijk democratische legitimiteit op lokaal niveau; De organisatiestructuur en werkprocessen kennen logische controlemechanismen en bestuurlijke aansturing; Regionale actoren (provincie en gemeenten) en het rijk bepalen samen de richting van het perspectiefdeel, de versterking en schadevergoeding, in afstemming met maatschappelijke organisaties. De inwoners van het gebied worden in een vroeg stadium betrokken bij de visievorming van het perspectiefdeel ('bottum up'-benadering, 'wisdom of the crowd').
Integraliteit in de aanpak	De visie op regionale ontwikkeling, versterking en schadeherstel worden in relatie tot elkaar beschouwd en aangepakt.
Vorm volgt inhoud	De besturingsvorm wordt gebaseerd op de inhoudelijke opdracht en de daarvoor geldende, meest logische verdeling van taken en bevoegdheden.
Uitlegbaar	De voorgestelde governance wordt onderbouwd door de specifieke inhoudelijke opgave in Groningen.
Onafhankelijk	Met name bij de besluitvorming over individuele gevallen geldt dat die plaats vindt op afstand van de NAM en zonder directe beïnvloeding door het politieke bestuur ; Inwoners en regionale overheden doen geen zaken met de NAM; Het Rijk regelt de financiering met de NAM.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten kunnen voor de inrichting van de toekomstige besturing van de voorliggende vraagstukken verschillende alternatieven worden onderscheiden. Bijlage II geeft een overzicht.

[5] https://demijnraad.nl/uitgebrachte-adviezen?menu_builder_edit_mode=on.

3.2 Inhoudelijke kaders

Hiervoor is aangegeven dat de organisatievorm moet worden gebaseerd op de inhoudelijke opdracht en de daarvoor geldende, meest logische verdeling van taken en bevoegdheden. Met de volgende inhoudelijk relevante aspecten moet - kort samengevat - bij de besturing rekening gehouden worden.

Schade

De constructie van het TCMG is een tijdelijke. Zonder wettelijke grondslag of bevoegdheid heeft de minister van EZK (een deel van) de schadeafhandeling naar zich toe getrokken. Het ministerie van EZK werkt momenteel aan een wetsvoorstel om voor de schadeafhandeling een ZBO op te richten. De financiering van het ZBO vindt plaats via een heffing op NAM. Naar verwachting wordt het conceptwetsvoorstel op heel korte termijn ter consultatie gelegd.[6]

Versterking

De wens is de versterkingsoperatie vorm te geven onder publieke regie. Dit vereist een wettelijke grondslag, want op dit moment geldt voor de versterking een privaatrechtelijk kader. We gaan uit van een gebiedsgerichte aanpak, waarbij de bewoners aan zet zijn en sprake is van een duidelijke bevoegdheidsverdeling (wie besluit waarover en wanneer). We kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak omdat op die manier de integraliteit met het perspectiefdeel het beste geborgd kan worden. De regionale toekomstvisie wordt uitgewerkt in dorps- en wijkplannen. Primair zal de gemeente optreden als "trekker" van de visies op dorps-, wijk- en buurtniveau. Het is echter ook goed denkbaar dat er binnen de gemeente andere partijen kunnen optreden als trekker van een visietraject, zoals dorpsraden, wijkraden of de woningbouwcorporaties. Deze visies zullen worden vastgesteld door de verschillende colleges van burgemeester en wethouders en hun gemeenteraden. Daardoor wordt op een natuurlijke wijze geborgd, dat de publieke kant in positie en in staat wordt gesteld om namens hun bewoners uitspraken te doen over en meer te kunnen sturen op de kwaliteit van de toekomst van het gebied. Het is de bedoeling dat de versterking, sloop en vernieuwing waar mogelijk wordt opgepakt samen

[6] Eerder is aangegeven door het ministerie van EZK dat de internetconsultatie in week 25 of 26 zou starten.

met het perspectiefdeel en ertoe leidt dat sprake is van een toekomstbestendige woningvoorraad in het aardbevingsgebied. NCG en CVW hebben nu de taak te zorgen voor versterkingsadviezen, inspecties en engineering. Gemeenten stellen in de nieuwe situatie de plannen voor versterking vast en de gemeenten sturen de uitvoeringsorganisatie (opvolger NCG en CVW) samen met de provincie en het rijk aan. Vanuit de rol als opdrachtgever zijn gemeenten bestuurlijk (mede)verantwoordelijk voor de uitvoeringsdienst en de uitvoering.

3.4 Toekomstige besturing schade afhandeling

Het ministerie van EZK is vergevorderd met een conceptwetsvoorstel voor inrichting van een schadefonds, waarbij wordt uitgegaan van een zelfstandig bestuursorgaan (hierna: ZBO). In een ZBO kan de bij de schadeafhandeling vereiste onafhankelijkheid geregeld worden. Van belang is wel dat de regionale overheden en maatschappelijke organisaties invloed kunnen uitoefenen op de wijze van afhandeling van schadeclaims (nb: dus niet op concrete dossiers). Invloed van de regio kan georganiseerd worden door de benoemingen van het bestuur te laten plaatsvinden op voordracht van de regio of door gemeenten, provincies en maatschappelijke organisaties zitting te laten nemen in een in te stellen Raad van Advies. Tussen het versterkings- en schadespoor doet zich soms overlap voor. Zo is ongeveer een kwart van de honderd complexe schadegevallen verplaatst van het schade- naar het versterkingsspoor. In verband met de samenhang tussen de verschillende sporen is het eveneens van belang te voorzien in een wettelijke grondslag op basis waarvan persoonsgegevens kunnen worden uitgewisseld van het ene naar het andere spoor.

3.5 Toekomstige besturing versterkingsopgave

Volgens de regio zijn net als nu GVP's nodig die passen binnen beleidsmatige en financiële kaders en waarin integraliteit – zoals de samenhang met de toekomstvisie – is geborgd. De totstandkoming van een GVP vraagt om nauwe betrokkenheid van alle partijen: bewoners, gemeente, provincie, rijk en anderen. Het GVP gaat onder andere over de inrichting van de ruimte en het stedenbouwkundige kader. Dit gaat om het (wijzigen van het) woon- en leefgebied van bewoners en vraagt om die reden hun betrokkenheid. De betrokken gemeente is eerstverantwoordelijke overheid en logischerwijs stelt de gemeenteraad een GVP vast voor zover dat betrekking heeft op de openbare ruimte en ruimtelijke ordening. De gebiedsversterkingsoperatie vraagt ook om betrokkenheid van de provincie en het rijk.

De provincie heeft taken en bevoegdheden op het gebied van onder andere economische ontwikkeling, duurzaamheid, ruimtelijke ordening en erfgoed. Bovendien raakt de versterkingsoperatie ook bovenlokale belangen. Het gaat immers om een intensieve ingreep in het gebied als geheel. Betrokkenheid van het rijk is ook om die reden gewenst. Daarnaast is er op de relevante terreinen (waaronder binnenlands bestuur,

wonen, gezondheid en energietransitie) expertise bij het rijk aanwezig en is het rijk ook op die terreinen een belangrijke partij.

Een speciale wet voor Groningen, een Groningenwet, of het oprichten van een gemeenschappelijke regeling (hierna: GR) passen het beste bij de uitgangspunten en de inhoudelijke opgave van de versterking. In zowel een specifieke wet als een GR kan sprake zijn van samenwerking tussen gemeenten, provincie en rijk, hetgeen noodzakelijk is gelet op de noodzakelijke integraliteit, samenhang en expertise. Deze samenwerking en zeggenschap van de regio kan minder goed vormgegeven worden in een ZBO. Een nieuw besturingsmodel in de vorm van een ZBO heeft dan ook niet onze voorkeur. Maatschappelijke- en belangenorganisaties krijgen een georganiseerde adviesfunctie op het ontwikkelen en vaststellen van beleid. Het advies is van gewicht en er kan alleen gemotiveerd van worden afgeweken. NCG en CVW hebben nu geen beslisbevoegdheden, bevoegdheden op basis van het bestuursrecht. Om de versterking in het publieke domein te brengen, moeten bij wet bevoegdheden worden gecreëerd. De bevoegdheid om het MJP vast te stellen wordt wettelijk belegd bij de gemeenten, de provincie en het rijk gezamenlijk. Dit gebeurt in de Groningenwet of - bij oprichting van een GR - in een afzonderlijk wetsvoorstel. De overheden brengen deze bevoegdheid vervolgens in bij de GR. Het bestuur van de GR besluit in de nieuwe situatie tot vaststelling van het MJP. In de GR worden alleen die taken/bevoegdheden ingebracht die nu worden uitgeoefend door NCG en CVW. Bestaande bevoegdheden blijven bij de gemeenten berusten. Zie hierover verder onder hoofdstuk 4.

Inhoudelijk gezien komen zowel een Groningenwet of een GR in aanmerking. Bij de Groningenwet ligt het initiatief bij het rijk. Het ministerie bereidt het wetsvoorstel voor - met input van de regio - en na behandeling in de ministerraad wordt het ter advisering voorgelegd aan de Raad van State en ingediend bij de Tweede Kamer. Na vaststelling door de Tweede Kamer, met mogelijke moties en amendering, gaat het door naar de Eerste Kamer. Bij samenwerking in een GR ligt het initiatief bij de regio. Gemeenteraden en staten moeten instemmen met samenwerking in de GR. Het rijk kan deelnemen in een GR. Het deelnemingsbesluit moet door de minister worden voorgelegd aan de Tweede Kamer. In het nieuwe besturingsmodel moet sprake zijn van slagkracht. Dit kan worden bereikt door bijvoorbeeld de directeur van de uitvoeringsorganisatie van een ruim mandaat te voorzien en de besluitvormingsprocessen in de GR zo 'light' mogelijk in te richten.

Hierna leggen we, vanwege het hiervoor genoemde initiatief bij de regio, de focus op de GR, maar bedacht moet worden dat alles wat in een GR geregeld kan worden ook kan worden vastgelegd in een Groningenwet. Met andere woorden, wat hierna is opgeschreven over de GR kan ook in een wet geregeld worden.

Binnen de GR wordt een onderscheid gemaakt tussen apparaats- en programmakosten. De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de apparaatskosten. De programmakosten hebben geen betrekking op bevoegdheden die gemeenten en provincie inbrengen of risico’s die zij zouden moeten dragen. Er bestaat wel een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de programmakosten, maar deze worden door het rijk gedragen en hierover moeten afspraken met het rijk gemaakt worden (vergelijk nu de lumpsum NCG).

De provincie en de gemeenten richten een uitvoeringsorganisatie (hierna: UO) in, die wordt aangestuurd door het tripartite bestuur van de GR. In juridische zin is dit één en dezelfde organisatie. Deze UO, die grotendeels de opvolger is van de NCG en CVW, brengt de expertise van alle overheden én de middelen en capaciteit bij elkaar. Bundeling van expertise in een UO vergroot de flexibiliteit van de inzet ervan en voorkomt versnippering en ongewenste verschillen qua aanpak binnen het gebied Het bestuur wordt gevormd door vertegenwoordigers van de gemeenten, provincie en het rijk. Het tripartite bestuur stelt in het MJP de financiële en inhoudelijke kaders voor de GVP's vast

en zorgt voor aansturing van de uitvoeringsorganisatie. Het GVP wordt zoals hiervoor aangegeven door de gemeenteraad vastgesteld. Het primaat ligt dus bij de gemeenten. De voorbereiding van het GVP vindt plaats door de UO. Het GVP moet voldoen aan de inhoudelijke en financiële kaders die zijn vastgesteld door het tripartite bestuur. De UO legt verantwoording af aan het GR-bestuur, dat op diens beurt verantwoording aflegt aan de deelnemers (gemeenten, provincie, rijk).

Waar in de huidige situatie sprake is van een overheidsdienst onder leiding van de NCG en ressorterend onder de minister van EZK, is in de nieuwe structuur sprake van een uitvoeringsorganisatie die tripartite wordt aangestuurd door het bestuur van de GR, dus door de regio en het rijk. De werkzaamheden die NCG en CVW nu verrichten, worden (grotendeels) geïncorporeerd in de uitvoeringsorganisatie en komen daarmee onder de aansturing van de GR.

Aandachtspunten:
- We gaan uit van samenwerking en aansturing samen met het rijk (tripartite).
- Bevoegdheidsverdeling en stemverhouding moeten goed geregeld worden. Gedacht kan worden aan de volgende stemverhouding: 25% rijk, 25% provincie, 50% gemeenten, zodat tot uitdrukking komt dat het primaat bij de gemeenten ligt.
- Oprichting van een GR dient goed bevonden te worden door alle gemeenteraden, de Tweede Kamer (voorhangprocedure) en Provinciale Staten.
- Om de versterking onder publieke regie te brengen is een wettelijke regeling nodig (die er niet alleen voor de GR, maar voor elke andere organisatievariant overigens ook dient te komen). De bevoegdheden worden wettelijk gezien belegd bij gemeenten, provincie en rijk, die deze bevoegdheden weer inbrengen bij de GR.
- Ervaring uit het verleden leert dat gedwongen deelname aan een GR leidt tot een minder slagvaardige organisatie.
- De slagkracht van de uitvoeringsorganisatie wordt vergroot wanneer in de regeling tot oprichting van de GR bevoegdheden aan de directie van de UO worden toebedeeld (geattribueerd).
- De precieze structuur van de GR moet nader worden bepaald (bestuursstructuur en samenstelling bestuur)
- In de GR moet een adequate regeling worden opgenomen over uittreding uit de regeling. De deelnemers aan een GR nemen zelf het besluit tot uittreding.

In een figuur ziet de hiervoor geschetste organisatie er als volgt uit:

Figuur 3.1: GR Groningen

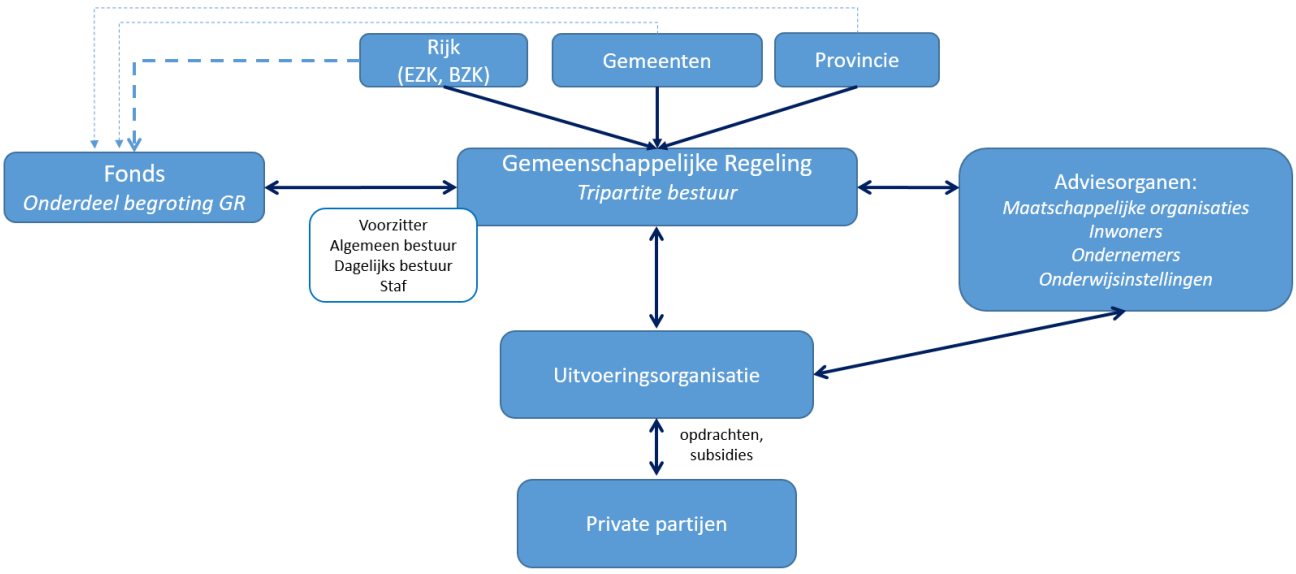

3.6 Samenhang

Op dit moment stelt het Rijk een ZBO voor bij de schadeafhandeling. Als voor schade inderdaad een ZBO wordt opgericht, dan zijn er verschillende organisaties voor de sporen die kunnen worden onderscheiden:

- Schade: ZBO
- Versterking: GR
- Perspectief: Nationaal programma

Op zichzelf hoeft dit scenario geen probleem te zijn, maar om de integraliteit te bewaken, en te zorgen voor afstemming is het voorstel een Nationaal Bestuurlijk Overleg in te richten met vertegenwoordigers van de gemeenten, provincie, het rijk en belangenorganisaties. Doel is door deze afstemming eveneens te voorkomen dat - net als nu - sprake is van 'bestuurlijke spaghetti'. Het Rijk is in het NBO vertegenwoordigd met meerdere ministers. Naast de minister van EZK neemt in ieder geval ook de minister van BZK deel. Het NBO komt minstens tweemaal per jaar bijeen en bespreekt de voortgang, bewaakt de integraliteit. Ten slotte vindt vaststelling van het MJP in het NBO plaats. Op ambtelijk niveau werken de verschillende partijen continu en actief over en weer samen. Gestreefd zou moeten worden naar één loket voor de burger. We gaan uit van één fonds, waarin de geldstromen voor versterking en het perspectiefdeel samenkomen. In een GVP wordt zowel qua versterking als qua perspectiefdeel geregeld wat nodig is, zowel inhoudelijk als financieel.

3.7 Advies

Perspectief
Richt een Nationaal Programma in de vorm van een convenant in voor het perspectiefdeel.

Gebiedsgerichte versterking
Richt een GR in om de gebiedsgerichte versterkingsopgave uit te voeren. Neem daarnaast het gedeelte dat betrekking heeft op het aardbevingsgebied vanuit het Nationaal Programma op in de GR.

Schade
Richt een ZBO in met invloed vanuit de regio door de benoemingen van het bestuur te laten plaatsvinden op voordracht van de regio of door gemeenten, provincies en maatschappelijke organisaties zitting te laten nemen in een in te stellen Raad van Advies.

Integraliteit

Werk met één loket, voor zowel versterken als schade als toekomstvisie in een uitvoeringsorganisatie om duidelijkheid te geven aan de inwoners en waar mogelijk samen op te trekken in de uitvoering. Bewaak de integraliteit van de opgave door het instellen van een overkoepelend Nationaal Bestuurlijk Overleg.

Figuur 3.2: Nationaal Bestuurlijk Overleg

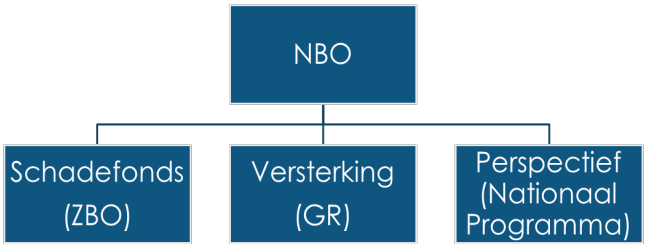

4. Bevoegdheidsverdeling nieuwe besturingsmodel

In dit hoofdstuk gaan we nader in op de bevoegdheden die in de GR worden gebracht. Hierbij hanteren we zoals gezegd het principe van noodzakelijk en voldoende. De bestaande bevoegdheidsverdeling wordt zoveel mogelijk in stand gelaten en wordt alleen aangepast waar nodig, namelijk om als regio meer zeggenschap te krijgen. Bevoegdheden die nu door NCG en CVW worden uitgeoefend moeten een wettelijke basis krijgen en worden na toebedeling aan gemeenten, provincie en rijk in de GR ingebracht. Vaststelling van het MJP vindt plaats door de staten, raden en het rijk gezamenlijk in het tripartite bestuur / NBO en dus niet langer door de ministerraad op voordracht van de minister van EZK.

buitenreikwijdte

4.2 Schade
Het Besluit mijnbouwschade Groningen betreft een tijdelijke oplossing voor (een deel van de) schadebehandeling in afwachting van het op te richten schadefonds. Voor het door de staat afdoen van schadeclaims is een wettelijke grondslag vereist. Door het nu ontbreken van deze wettelijke grondslag is het tijdelijke besturingsmodel kwetsbaar bij juridische procedures. De minister van EZK wil het permanente schadefonds als ZBO vormgeven. De bevoegdheid om te beslissen op schadeclaims moet onafhankelijk van de minister van EZK en de NAM worden georganiseerd. Zoals hiervoor is aangegeven wordt voorgesteld de regio bevoegdheden te geven bij de algemene beleidsbepaling door de ZBO (wijze waarop schadeafhandeling plaatsvindt).

4.3 Versterking
In de huidige situatie stelt de NCG kaders voor versterking vast, geeft opdrachten om tot versterking te komen en ziet toe op de uitvoering. Deze taken en bevoegdheden zijn gebaseerd op afspraken met NAM. Als de versterking in de toekomst in het publieke domein plaatsvindt, moet daarvoor een wettelijke grondslag worden gecreëerd. Het rijk neemt de verantwoordelijkheid voor versterking op zich. De bevoegdheid om de inhoudelijke en financiële kaders voor versterking vast te stellen wordt belegd bij gemeenten, provincie en rijk en wordt vervolgens overgedragen aan de GR. Het bestuur van de GR beslist over toekenning van de financiële middelen voor uitvoering van de gebiedsversterkingsplannen (GVP's) en ziet toe op de uitvoering (sluiten van contracten met private partijen, contractmanagement, etc). Ook deze bevoegdheden worden ingebracht in de GR.

De gemeenteraden stellen - voor zover het de openbare ruimte en de ruimtelijke structuur betreft - de GVP's vast, met inachtneming van de inhoudelijke en financiële kaders die zijn vastgelegd in het tripartite vastgestelde MJP. De colleges van B&W zijn op grond van de Gemeentewet bevoegd raadsbesluiten voor te bereiden. Deze bevoegdheid tot voorbereiding van de GVP's wordt door de colleges van B&W overgedragen aan de GR.

5. Positie inwoners en maatschappelijke organisaties
Het uitgangspunt 'De bewoners staan centraal' weegt zwaar zowel bij toekomstperspectief, de versterkingsopgave als de schadebehandeling. Bewoners(organisaties) en maatschappelijke organisaties spelen een belangrijke rol in elk van de domeinen. Bij het perspectiefdeel spelen ze, samen met bedrijven, kennisinstellingen, en andere partijen een rol in het vormgeven van de toekomstvisie, het uitvoeringsprogramma, en in de uitvoering daarvan. Bij versterken en schade kunnen zij adviseren bij het vaststellen en vormgeven van kaders en uitvoering. In het proces dat leidt tot de vaststelling van de toekomstvisie moet sprake zijn van ruime mogelijkheden voor de maatschappelijke organisaties en inwoners van het gebied om mee te denken en input te leveren (continue dialoog). Bewoners zouden ook een bepalende rol kunnen spelen bij het tot stand komen van de visie op wijk- en dorpsvernieuwing. De gemeenten zouden hierbij dan faciliteren.
Voorstel is ongeacht welke organisatievorm er gekozen wordt, de maatschappelijke organisaties zwaarwegende adviesbevoegdheden toe te kennen.

6. Overgangsperiode en transitie
Een nieuw besturingsmodel inrichten kost tijd. Welk besturingsmodel ook wordt gekozen, dit zal wettelijk geregeld moeten worden. Om tot een Groningenwet te komen of een GR op te richten, moeten verschillende stappen worden gezet, waarbij globaal een drietal fasen kan worden onderscheiden.

Intentiefase
De gemeenten, provincie en het rijk moeten tot overeenstemming komen over de uitgangspunten van de GR of de Groningenwet en de financiering. De bevoegdheidsverdeling op het gebied van versterken (ongeacht de grootte van de opgave) moet wettelijk worden geregeld. Zolang onduidelijk is wie hierover gaat (is nu de NAM formeel) is het niet mogelijk een organisatiestructuur op te richten. Hierover moet eerst overeenstemming worden bepaald. Bepaald moet worden op welke wijze wordt samengewerkt en in welke structuur, bij een GR bijvoorbeeld moet worden bepaald wat de samenstelling van het AB en DB is, welke commissies worden ingesteld, hoe de besluitvorming plaatsvindt, wat de procedure moet zijn met uittreding, etc.. Door de partijen moeten verder afspraken worden gemaakt over de belangen die de GR behartigt, de taken die de GR dient uit te voeren en de bevoegdheden die de GR in dat kader moet hebben. Naast de afspraken die de overheden met elkaar moeten maken, moet het rijk overeenstemming bereiken met NAM (Shell/ExxonMobil) over bijvoorbeeld de financiering. Inmiddels heeft het Rijk met Shell en ExxonMobil een akkoord op hoofdlijnen gesloten. [7] Ook moeten afspraken worden gemaakt over de overdracht van werkzaamheden van bestaande organisaties (NCG, CVW, …) naar de nieuwe UO.
De bevoegdheden rondom schadeafhandeling dienen zo snel mogelijk aan het Rijk te worden toegekend bij wet. Dat maakt dat de taakuitoefening door de TCMG juridisch 'gedekt' is. Een conceptwetsvoorstel voor dit laatste punt wordt naar verwachting volgende week in consultatie gebracht.

Besluitvormingsfase
Op basis van de in de intentiefase gemaakte keuzes vindt in de besluitvormingsfase een nadere uitwerking plaats. In ieder geval de volgende documenten moeten worden opgesteld:

- Het akkoord op hoofdlijnen tussen het Rijk, Shell en ExxonMobil moet verder worden uitgewerkt.
- Wetsvoorstel of tekst van de GR en zo nodig reglementen voor de door de GR in te stellen commissies;
- Vaststelling MJP;
- Eventueel een dienstverleningsovereenkomst tussen de GR en de deelnemers ter concretisering van het in de GR bepaalde;
- Mandaatbesluiten (mandatering door deelnemers van bevoegdheden aan de GR);
- Sociaal Plan of statuut om de rechtspositionele gevolgen te regelen. De overgang van werknemers kan worden geregeld door ontslag op verzoek onder de conditie tot onmiddellijke wederaanstelling of via een detacheringsconstructie.
- Arbeidsvoorwaardenregeling
- Archiefverordening
- Algemene inkoopvoorwaarden (of aansluiten bij het inkoop- en aanbestedingsbeleid van één van de deelnemers)
- Etc.

De ondernemingsraden hebben adviesrecht voor wat betreft de gevolgen van de overgang van personeel naar de UO. Voordat de colleges van de gemeenten en de provincie kunnen besluiten tot het oprichten van een GR dienen de raden en Provinciale Staten om instemming te worden gevraagd. Gelet op het bijzondere karakter van de GR is een goede betrokkenheid van de raden en staten bij het proces om te komen tot de GR van groot belang. Pas na toestemming van de raden en staten kunnen de colleges definitief besluiten tot oprichting van de GR. Voor de deelname door het Rijk geldt dat de betrokken minister hierover besluit. In het besluit tot deelneming moeten eveneens de gevolgen van de deelneming worden geregeld. De minister moet diens besluit voorleggen aan de Eerste en Tweede Kamer. Het besluit treedt in werking op een bij besluit van de

[7] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/06/25/kamerbrief-akkoord-op-hoofdlijnen-met-shell-en-exxonmobil.

minister vastgesteld tijdstip, tenzij binnen een termijn van vier weken door of namens een van de kamers of door ten minste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van een van de kamers de wens te kennen wordt gegeven dat de inwerkingtreding van het besluit bij wet wordt geregeld.

Uitvoeringsfase
Met het doorlopen van de eerste twee fasen is al snel een jaar gemoeid. De doorlooptijd is sterk afhankelijk van het draagvlak bij betrokken partijen en de beschikbare capaciteit. Na de besluitvorming over de Groningenwet of de oprichting van de GR en de door de GR vast te stellen regelingen, kan de uitvoering ter hand worden genomen.

Transitie
Specifiek ten aanzien van de NCG geldt dat afspraken moeten worden gemaakt over de transitieperiode. Bestuurlijke afspraken waarin wordt vastgesteld dat sprake zal zijn van gezamenlijke besluitvorming, zoveel mogelijk overeenkomstig de nieuwe structuur. Er wordt dan voor de tijdelijke situatie een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen gemeenten, provincie en rijk die is gebaseerd op het idee van een gezamenlijke besluitvorming en aansturing van de NCG en CVW, waarbij NAM uit het systeem verdwijnt. Om NAM uit het systeem te halen, zijn afzonderlijke afspraken met NAM nodig.

Verder moet bijvoorbeeld een goede inventarisatie worden gemaakt van de lopende contracten en onderzocht moeten worden of bv bestaande contracten van CVW met derden kunnen worden overgenomen door de GR.

In de transitieperiode moet oog zijn voor de belangen van de medewerkers van NCG en CVW. Opgebouwde kennis moet behouden blijven en aan de medewerkers moet waar mogelijk zo snel mogelijk zekerheid worden geboden over hun toekomst.

Bij het overhevelen van taken en bevoegdheden van de overheden en bestaande organisaties naar de nieuwe UO zal ongetwijfeld sprake zijn van knelpunten. Gedacht kan worden aan onduidelijkheden bij zowel bewoners als werknemers, onduidelijke signalen, opstartproblemen etc. Het is niet reëel te denken dat een nieuw besturingsmodel vanaf het eerste moment voor een versnelling van de aanpak van de aardbevingsproblematiek zal zorgen. Om knelpunten zoveel mogelijk te voorkomen dan wel weg te nemen, dient een aantal maatregelen te worden getroffen. Gedacht wordt aan in ieder geval de inzet van extra communicatiemedewerkers (eerlijk verhaal vertellen) en scholing en training van personeel. En van groot belang is hier om het goede te behouden, dus om kennis en kunde in bestaande organisaties zoveel mogelijk te behouden in een nieuwe uitvoeringsorganisatie.

7. Vervolg

PM: vervolgstappen qua proces, inhoud & strategie

Bijlage I - Knelpunten huidige situatie

Onvoldoende regionale zeggenschap
De minister van EZK gaat over de gaswinning en de NCG wordt aangestuurd door de minister van EZK. De NCG is formeel een onderdeel van het ministerie van EZK. De NCG werkt op basis van een mandaat van de minister van EZK. In het Instellingsbesluit is expliciet aangegeven dat het meerjarenprogramma wordt vastgesteld door de ministerraad. Het model voorziet niet in bevoegdheden voor het provinciebestuur dan wel gemeentebesturen bij de totstandkoming van het programma.

Er is daarmee sprake van onvoldoende greep van de regio op het schade- en versterkingsproces. De gevolgen van de gaswinning zorgen in Groningen voor grote problemen en het is daarom logisch dat de regio een wezenlijke rol krijgt bij de aanpak van die problemen.

Onvoldoende evenwicht in behartiging relevante belangen
Een heel positieve en belangrijke stap bij de schadeafhandeling is dat het Rijk de verantwoordelijkheid daarvoor naar zich toe heeft getrokken en de NAM uit het systeem heeft gehaald.

Bij de besluitvorming over het gaswinningsniveau is nog geen sprake van een adequate organisatie van macht en tegenmacht (zie ook de rapporten van de OVV van 2015 en 2017). Het stelsel van verantwoordelijkheden rondom de gaswinning is lange tijd vooral ingericht op het belang van de leveringszekerheid van het gas en het optimaliseren van de opbrengsten en niet op de veiligheid van bewoners. Daarnaast is de minister van EZK zowel onderdeel van de exploitatie als hoeder van de andere in het geding zijnde belangen.

Bestuurlijke spaghetti
De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het aardbevingsdossier is gebrekkig en onoverzichtelijk. NCG heeft in de huidige situatie geen beslisbevoegdheden, alleen bevoegdheden op het gebied van voorbereiding en facilitering etc. Voor de verschillende thema's zijn weer andere loketten met andere verantwoordelijkheden.

Gebrek aan transparantie
Niet alleen bij de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden is sprake van onduidelijkheid, ook is niet transparant wat precies de voortgang is van de aanpak volgens het meerjarenprogramma. De informatievoorziening rondom het schade- en versterkingsproces is inconsistent, onvolledig en asymmetrisch.

Onvoldoende resultaat
Voorgaande knelpunten leiden ertoe dat voor wat betreft versterking de uitvoering van het meerjarenprogramma tot nu toe kwantitatief en kwalitatief onder de maat blijft. Voor de schadeafhandeling geldt dat bewoners lang op een beslissing moeten wachten en zich bij meerdere loketten moeten melden. De recente systeemwijziging waarin de schadeafhandeling onder publieke regie is gebracht is een verbetering. Die systeemwijziging behoeft een wettelijke grondslag en ook over schadesoorten die daar nog niet onder zijn gebracht, moet besluitvorming plaats vinden.

Onvoldoende gericht op herstel van vertrouwen
Het vertrouwen van burgers en maatschappelijke organisaties heeft een dieptepunt bereikt. Er is geen vertrouwen in de huidige aanpak en het huidige tempo en evenmin in (de betrouwbaarheid van) het openbaar bestuur. Volgens de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman is het "fundament van vertrouwen" tussen de overheid en de burgers

in de provincie Groningen op een onaanvaardbare manier geschaad.[8] En recent gaf de Nationale ombudsman aan: "Burgers rekenen op een betrouwbare overheid, maar de overheid blijkt te loten om andermans ellende. De bestuurlijke spaghetti is in Groningen nog steeds niet van het bord. Van herstel van vertrouwen, een actieve regierol van de Rijksoverheid, transparantie en een ruimhartige schadevergoeding is in de praktijk nog geen sprake".[9] De Onafhankelijke Raadsman constateert in zijn Halfjaarrapportage 2017 dat de problemen met (de communicatie over) de schadeafhandeling nog steeds de hoofdmoot vormen van de klachten die bij hem worden gemeld.

Knelpunten bij TCMG
Het Besluit mijnbouwschade Groningen betreft een tijdelijke oplossing voor (een deel van de) schadebehandeling in afwachting van het op te richten schadefonds. Voor het door de staat afdoen van schadeclaims is een wettelijke grondslag vereist. Omdat het wachten op deze wettelijke grondslag te lang duurt, heeft de minister van EZK gebruik gemaakt van zijn bevoegdheid om een vorm van onverplicht, buitenwettelijk beleid vast te stellen. In de juridische literatuur is erop gewezen dat het niet vaak zal zijn voorgekomen dat de Staat zonder enige grondslag in een wettelijk voorschrift en in wezen slechts op grond van een publieke taak zulke grote sommen geld verstrekt en vanuit het perspectief van het legaliteitsbeginsel kunnen daarbij vraagtekens worden gezet. Het is dus een moedige en zeer positieve stap van de minister. De minister onderkent dat het gaat om een eerste stap richting publieke schadeafhandeling van mijnbouwschade in Groningen en dat een wettelijke grondslag is vereist om tot een permanente situatie te komen. Door het nu ontbreken van deze wettelijke grondslag is het tijdelijke besturingsmodel kwetsbaar bij juridische procedures. Daarbij komt dat in het Besluit mijnbouwschade Groningen een aantal mandaatbepalingen is opgenomen dat zich niet goed verhoudt tot de Algemene wet bestuursrecht.[10]

[8] https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/2017/een-fundament-met-scheuren-stop-met-bouwen-op-wantrouwen-en-neem-groningers-serieus.
[9] Citaat n.a.v. onderzoek naar Koopinstrument. Zie https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/2017/spelregels-koopinstrument-en-rol-nationaal-coordinator-groningen-niet-helder.
[10] Zie Nederlands Juristen Blad 2018, nummer 587, Een nieuw schadeprotocol voor de mijnbouwschade in Groningen, Janet van de Bunt en Michiel Tjepkema.

Bijlage II - Organisatiemodellen

50b

Bespreking "naar een nieuw besturingsmodel in het gasdossier'", een voorstel van de regionale overheden

Algemeen

- Regio heeft veel effort gestopt in een voorzet voor een nieuw besturingsmodel. Goed om waardering hiervoor te laten blijken.
- Inhoudelijk lijkt het sterk op uitkomst experttafel.
- Inhoudelijk gaat het vooral in op versterken, in veel mindere mate op schade en perspectief. Schade is logisch maar perspectief zou nog wel wat meer diepgang moeten/kunnen krijgen.
- In eerste instantie is het advies om vooral veel te luisteren en vragen te stellen aan 10.2.e en te laten toelichten waarom hij hiertoe is gekomen en welke uitgangspunten leidend zijn geweest

Versterken

- Het stuk gaat uitvoering in op versterken en de vorm die zij voorstaan namelijk de GR.
- Opvallend is dat versterken in dit stuk vrijwel synoniem staat voor gebiedsopgave en dorps/wijkvernieuwing. Daar zit een verschil met EZK: wij zien een verschil tussen de versterking vanuit veiligheid die ook en/of vooral objectgericht is (zeker na besluit 2 juli) en de gebiedsopgave waar versterken een onderdeel van kan uitmaken. Dit verklaart ook in belangrijke mate de wijze waarop wij tegen het stuk aankijken.
- In dit verband is het goed om te vragen hoe groot de regio de versterkinsgopgave nog ziet, daar lijken zij anders tegen aan te kijken dan wij.
- Voor ons is dus ook leidend: hoe zien wij de versterkingsaanpak precies voor ons? Wat moet er geregeld worden en hoe gaan we prioriteren? Welke kaders zijn er, wie beslist daarover en wie gaat als onafhankelijk orgaan beoordelen of en hoe er versterkt moet worden? En wie gaat dit uitvoeren en hoe wordt deze uitvoeringsorganisatie aangestuurd? Op basis hiervan kun je pas goed de vorm van het bestuurlijk vehikel vaststellen.
- Uitgaande van een gebiedsopgave en een samengaan met dorps/stadvernieuwing vanuit perspectief is een GR waar in ieder geval gemeenten en provincie in zitten en die als taak oa heeft de uitvoeringsorganisatie aan te sturen geen onlogische gedachte. Het afbakenen van de taak van de GR is nog wel iets om uitvoeriger over door te praten.
- Ons voorstel is om de komende tijd met een breed samengesteld team het versterkingsproces in kleine stappen te gaan ontleden en telkens vast te stellen wie waarvoor verantwoordelijk is en wat dat betekent, ook voor de governance.
- Daarbij horen we graag wie we daarbij van de regio kunnen uitnodigen.

Perspectief

- Het stuk refereert aan een nationaal programma en een convenant maar is tot nu toe nauwelijks uitgewerkt. Woensdag 11/7 is hierover wel uitvoerig gesproken.
- Er wordt onderscheid gemaakt tussen de sporen economie en energie en het spoor dorps/wijkvernieuwing. Voor dit laatste wordt gepleit om aan te sluiten bij het vehikel voor versterken (zie hierboven). Dat is inderdaad logisch.

Schade

Is feitelijk al gekozen voor een zbo, geen discussie meer.

Van: Wouters, A.N. (Anita) a.n.wouters@minezk.nl
Verzonden: 12-7-2018
Aan: 10.2.e @minez.nl>
CC: 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @minez.nl>
Onderwerp: Re: Terugkoppeling info-sessie wetsvoorstel

10.2.e
Top!!
Anita

> Op 12 jul. 2018 om 20:47 heeft 10.2.e @minez.nl> het volgende geschreven:
>
> Hallo allen,
>
> 10.2.e en ik zijn op de terugweg vanuit Groningen, waar we een toelichting op het wetsvoorstel Instituut Mijnbouwschade Groningen hebben gegeven. Hierbij geef ik jullie een korte terugkoppeling over het verloop hiervan.
>
> - De sessie was goed en divers bezocht. Er waren kleine 20 man aanwezig van GBB, Gasberaad, Gemeenten, agrarische vakbonden, NCG en TCMG. Ook 10.2.e van de RUG was er.
> - de insteek was positief constructief-kritisch.
> - Opvallende dingen die niet of maar zeer zijdelings aan de orde kwamen: punt van inspraak door de regio bij 'beleid' zbo werd niet genoemd. Punt van exclusiviteit nauwelijks en Akkoord op Hoofdlijnen zijdelings.
> - de belangrijkste onderwerpen die zijn aangesneden waren:
> * de schadeafhandelingsprocedure die het zbo zal hanteren (antwoord: mogen ze zelf bepalen, enige dat we zeggen in MvT is dat we verwachten dat ze de lijn van de TCMG zullen volgen)
> * een rol van de contra-expert (GBB) en de betaling van aanvullende kosten die bewoners maken (antwoord: punt laten we aan commissie. Kosten die voor procedure doorloop nodig zijn, kan de commissie in haar oordeel betrekken)
> * de rol van andere organisaties in het umfeld; tcbb, commissie bodemdaling, Comm Bijzondere Situaties (antwoord: staat inderdaad niet in toelichting. Punt hebben we meegenomen)
> * onafhankelijkheid van de commissie (waarom niet bij min-rechtsbescherming?) (Antwoord: aangegeven dat zbo echt onafhankelijk is: leden bij KB benoemen etc etc)
> * rol van NAM als belanghebbende in proces (antwoord: NAM niet rechtstreeks belanghebbende, kan zoals nu ingeschat echt niet alsnog tegenover burger komen te staan, als er een restvordering voor de civiele rechter zou overblijven (kans minimaal), stel je NAM via rechter aansprakelijk, niet rechtstreeks)
>
> Al met al: goede sessie en zeker goed dat we deze mogelijkheid hebben geboden.
> 10.2.e
>
> Groet
>10.2.e
>
> Verstuurd vanaf mijn iPad

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: maandag 16 juli 2018 09:20
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: governance - gesprek 10.2.e 13 juli
Bijlagen: 180702 Voorstel besturing regio - na AB Regio.docx; Bespreking governance.docx

Graag in ibabs voor mijn overleg met 10.2.e deze week

Van: 10.2.e)
Verzonden: donderdag 12 juli 2018 13:51
Aan: Wouters, A.N. (Anita)
CC: 10.2.e)
Onderwerp: governance - gesprek Henk Mulder 13 juli

Hoi Anita,

Morgen heb je een telefonisch gesprek met 10.2.e over de governance notitie die de regio heeft gemaakt. Ik heb het stuk samen met 10.2.e doorgesproken en op basis daarvan een lijn voor jullie bespreking opgesteld. In de bijlage zowel het voorstel als ons commentaar.

Groet,

10.2.e

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | DEN HAAG
Postbus 20401 | 2500 EK | DEN HAAG
B-passage, 2e verdieping

T 10.2.e
10.2.e *@minez.nl*

Naar een nieuw besturingsmodel in het gasdossier

Een voorstel van de regionale overheden

Concepttekst 2 juli 2018

1. Inleiding

Het overleg over de aardbevingsproblematiek is eind mei 2018 vastgelopen vanwege een fundamenteel verschil van inzicht tussen de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de regio (gemeenten, provincie, Gasberaad en Groninger Bodem Beweging) over de versterking. De minister heeft een groot deel van de lopende versterking eenzijdig opgeschort, terwijl er feitelijk geen nieuwe inzichten zijn en er ook geen nieuwe afspraken in een Meerjarenprogramma (hierna: MJP) zijn vastgelegd. In Groningen geldt nog risicoprofiel 'code oranje' en de gaswinning is ten opzichte van vorig jaar niet afgenomen. De afspraken over de samenwerking tussen het rijk en de regio in een Nationaal Bestuurlijk Overleg (NBO) en het vaststellen van het MJP waarbij o.a. ook raden en staten vooraf betrokken zijn, worden daarmee niet nagekomen. Hans Alders heeft bij brief van 30 mei 2018 zijn functie beschikbaar gesteld. Hij geeft aan dat zijn integriteit in het geding is, omdat hij afspraken niet kan nakomen nu het beleid ineens wijzigt. Ook wijst hij er onder andere op dat de NAM een prominente plaats inneemt bij de besluitvorming over de versterking. Na overleg met de regionale bestuurders heeft de minister van EZK op 26 juni 2018 Herman Sietsma als waarnemend NCG aangesteld.

Deze ontwikkelingen onderstrepen dat de huidige besturing van het gaswinningsdossier knelpunten kent; de bepalende invloed van de minister van EZK en de NAM en daar tegenover het gebrek aan zeggenschap voor de regionale overheden en maatschappelijke organisaties. In het regeerakkoord staat dat niet de discussie over de verantwoordelijkheidsverdelingen, maar het herstel en de versterking van woningen, gebouwen, monumenten en infrastructuur centraal moeten staan.[1] Het herstellen van schades, het versterken van gebouwen en het bieden van toekomstperspectief aan de Groningers moet inderdaad centraal staan in het gaswinningsdossier. Daar werden immers ook de 'Wiebes-tafels' voor ingericht. Maar de recente ontwikkelingen maken duidelijk dat een goede oplossing ook in de weg kan worden gestaan door een gebrekkige organisatie- en besluitstructuur. We kunnen de besturing en de organisatie van het gaswinningsdossier, hierna kortweg de besturing genoemd, daarom niet ongemoeid laten.

Het AB Regio heeft besloten een voorstel voor de besturing voor te leggen aan het rijk. Dit document geeft het regionale voorstel voor een nieuw besturingsmodel weer. Voor een groot deel komt dit voorstel overeen met het voorstel van het expertteam besturing, zoals dat eerder functioneerde. Het expertteam besturing heeft per spoor - visie, versterking, schade - uitgewerkt hoe het ideale besturingsmodel eruitziet. Hierbij is getoetst aan een aantal uitgangspunten en aan het principe van 'noodzakelijk & voldoende'. Hiermee wordt bedoeld dat telkens is nagegaan welke besturing noodzakelijk is (bv: is coördinatie van de versterkingsoperatie noodzakelijk?) en in welke mate sprake moet zijn van besturing (bv: hoeveel coördinatie op de versterkingsoperatie is voldoende?). Van belang is ten slotte dat we willen behouden wat goed is. Wat nu goed gaat, goed geregeld is, moet in het nieuwe besturingsmodel behouden blijven. Na uitwerking van de besturing per spoor is vervolgens voor de drie sporen gezamenlijk beoordeeld in hoeverre synergie en integraliteit kan worden bereikt. Het expertteam heeft zijn voorstel voorgelegd en besproken met drie onafhankelijke experts, werkzaam bij verschillende universiteiten, op het gebied van samenwerking en besturing.

[1] Zie: Regeerakkoord 2017-2021, p. 42.

2. Huidige situatie

Het is belangrijk inzicht te hebben in de huidige besturing en de daarmee samenhangende knelpunten om goede beslissingen te kunnen nemen over de toekomstige besturing. Daarom schetsen we eerst de huidige besturing en geven we daarna een toelichting op de knelpunten die zich voordoen.

2.1 Het bestuur en de organisatie van het gaswinningsdossier

In het aardbevingsdossier zijn drie sporen te onderscheiden: regionale ontwikkeling (werkgelegenheid, leefbaarheid, verduurzaming), versterking en schadeherstel. Deze sporen vertonen samenhang, maar de aanpak van de problematiek vindt tot nu toe te gefragmenteerd, te veel per spoor plaats. Daarnaast schiet de (samenhangende) kennis over de verschillende onderwerpen nu soms tekort.

Versterking

Volgens het Instellingsbesluit NCG wordt jaarlijks een Programma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen vastgesteld. Dit programma bevat volgens het Instellingsbesluit maatregelen en voorzieningen om de opgaven in Groningen op het gebied van bescherming tegen veiligheidsrisico's als gevolg van aardbevingen en het voorkomen en afhandelen van schade als gevolg van aardbevingen te realiseren en in samenhang de leefbaarheid, duurzaamheid en de economie van het aardbevingsgebied te bevorderen. Het programma wordt in de praktijk het meerjarenprogramma (MJP) genoemd. De NCG is belast met het bevorderen van de totstandkoming en uitvoering van het MJP. De versterkingsaanpak is onderdeel van het MJP. Het MJP wordt vastgesteld door de ministerraad.

In het Instellingsbesluit NCG zelf is op geen enkele wijze voorzien in bevoegdheden voor het provinciebestuur dan wel gemeentebesturen bij de totstandkoming van het meerjarenprogramma (MJP) en de aansturing van de NCG. Bij de brief over de benoeming van de NCG is een governance-notitie gevoegd, waarin aandacht wordt besteed aan de rol van de provincie en de gemeenten. De governance-notitie is op onderdelen onjuist of verouderd. Zo wordt in de notitie uitgegaan van besluitvorming door de regionale overheden over het meerjarenprogramma door de NCG, terwijl in het Instellingsbesluit NCG is aangegeven dat 'de betrokken ministers' hierover beslissen. Verder wordt bijvoorbeeld nog gesproken over de Dialoogtafel, terwijl die in 2015 is opgeheven.

Op het gebied van versterking hebben de regionale overheden geen bevoegdheden. Dit is anders als sprake is van een acuut onveilige situatie. In dat geval kan het college van B&W tot handhaving overgaan. Daarnaast zijn gemeentelijke en provinciale bevoegdheden in het geding als de versterking de openbare ruimte of stedenbouwkundige structuur wijzigt. Bij de raden en staten berust de bevoegdheid om visies c.q. kaders vast te stellen over de omgeving en de openbare ruimte of stedenbouwkundige structuur. NAM kan er op aan worden gesproken tot versterking over te gaan. Op NAM rust op grond van artikel 33 Mijnbouwwet een wettelijke verplichting om over te gaan tot versterking. Op grond van de artikelen 6:177 en 6:184 Burgerlijk

Wetboek is NAM aansprakelijk mijnbouwschade te vergoeden evenals kosten van redelijke maatregelen ter voorkoming van mijnbouwschade. NAM heeft met de Staat en de NCG samenwerkingsafspraken gemaakt, waarmee sprake is van publieke regie op de versterking. Volgens deze afspraken stelt de NCG na akkoord van NAM het jaarplan voor versterking vast. Dit gebeurt op basis van inspecties en engineering in opdracht van CVW. Als op basis van de inspecties versterking nodig blijkt, wordt vervolgens berekend welke maatregelen aan de woning moeten worden getroffen. Deze maatregelen worden beschreven in een versterkingsadvies. Op basis van de adviezen en gesprekken met bewoners in een bepaalde buurt wordt een gebiedsversterkingsplan (hierna: GVP) opgesteld door de gemeente en de NCG. Waar mogelijk worden voorzieningen op het gebied van energie en leefbaarheid meegenomen. De NCG legt de begroting voor het versterkingsdeel ter goedkeuring voor aan de NAM. Na de uitvoering verifieert NAM of de risico's zijn weggenomen en of alle betrokken bewoners nu veilig wonen. Er is een stappenplan voor de versterking en de versterkingsplannen, waarin de rol van de gemeenten (lokale stuurgroep) beschreven is. Dit stappenplan is mede gebaseerd op de hiervoor genoemde governance-notitie.

Een plan voor de versterking wordt met de betrokken inwoners besproken. Bij een huurwoning beslist de verhuurder, in overleg met de huurder, tot versterking. Bij een koopwoning neemt de eigenaar de beslissing. Een uitzondering op het voorgaande geldt als sprake is van een acuut onveilige situatie. B&W hebben dan op grond van de Woningwet en het Bouwbesluit de bevoegdheid de verhuurder of bewoner/eigenaar te wijzen op diens verantwoordelijkheden om te zorgen dat de woning of het gebouw wel weer aan de eisen voldoet.

In het kader van het programma 'Eigen initiatief' worden jaarlijks 200 woningeigenaren in staat gesteld om zelf de regie te voeren over de versterking van de eigen woning. Daarbij worden ze ondersteund door een bouwbegeleider van de NCG.

Schade
De behandeling van schadeverzoeken lag tot voor kort bij NAM en CVW. Inmiddels is het Besluit mijnbouwschade Groningen inwerking getreden en is door een wijziging van het Instellingsbesluit NCG duidelijk gemaakt dat schade geen onderdeel meer is van het takenpakket van de NCG. Sinds 19 maart 2018 kunnen bewoners terecht bij de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (hierna: TCMG) met nieuwe schademeldingen en meldingen die na 31 maart 2017 om 12:00 uur bij CVW zijn gedaan. Deze commissie handelt schadeclaims volgens een nieuw schadeprotocol langs publiekrechtelijke weg af. De overheid handelt de schade af en dit betekent dat bewoners, gemeenten en provincie geen zaken meer hoeven te doen met NAM. Niet alle schadesoorten vallen onder de werking van het Besluit mijnbouwschade Groningen (alleen fysieke schade aan woningen valt onder het huidige schadebegrip) en evenmin ziet dit besluit op oude schadegevallen. De TCMG functioneert totdat er, zoals aangekondigd in het Regeerakkoord, een onafhankelijk schadefonds onder publieke regie is ingericht, dat verzoeken om schadevergoeding zal behandelen. Dit vergt een wettelijke verankering waarin de bevoegdheid tot afhandelen van schade aan de staat wordt toegekend en waarin het schadebegrip wordt omschreven. Het ministerie van EZK werkt aan een wetsvoorstel. Dit wordt naar verwachting met ingang van de week van 25 juni 2018 voor een periode van vier weken ter consultatie voorgelegd.

2.2 Knelpunten in huidige situatie
Verschillende partijen hebben gewezen op de onvolkomenheden in het huidige besturingsmodel.[2] De knelpunten zijn als volgt zijn samen te vatten: er is onvoldoende regionale zeggenschap, onvoldoende evenwicht in de behartiging van relevante belangen en onvoldoende integraliteit. Daarnaast is er teveel bestuurlijke drukte, is sprake van

[2] Oa: Onderzoeksraad voor Veiligheid, de Rijksuniversiteit Groningen, de onafhankelijke raadsman en deskundigen als Hammerstein, Asser en Van de Bunt.

onvoldoende bevoegdheden en een onduidelijke bevoegdheidsverdeling, een gebrek aan transparantie, wordt er onvoldoende resultaat behaald en is de besturing onvoldoende gericht op herstel van vertrouwen. Bij de TCMG is een knelpunt dat besluiten worden genomen over schadevergoeding zonder dat hiervoor een wettelijke grondslag is. Ook de inrichting van de besluitvorming over bezwaarschriften ingediend tegen schadebesluiten van de TCMG staat volgens het tijdelijke besturingsmodel op gespannen voet met de wettelijke eisen. Dat alles maakt het tijdelijke besturingsmodel kwetsbaar bij eventuele juridische procedures. In bijlage I is een korte toelichting per knelpunt gegeven.

3. Toekomstige situatie

Hierna presenteren we het regionale voorstel voor de besturing van het perspectiefdeel, de versterking en het schadeherstel. We trekken als gemeenten en provincie nauw met elkaar op om te zorgen voor oplossingen en perspectief voor de specifieke Groningse situatie. De gemeente is de eerst bevoegde overheid voor de inrichting van het dorp of gebied. De provincie zorgt voor de behartiging van bovenlokale belangen volgens het uitgangspunt 'lokaal wat kan, bovenlokaal wat moet'. Het rijk, verschillende ministeries waaronder EZK en BZK, hebben eveneens een rol bij de besturing. De aansturing van de onder de NCG hangende overheidsdienst wordt in de toekomst gezamenlijk opgepakt. Gemeenten, provincie en rijk sturen deze uitvoeringsorganisatie (opvolger NCG-organisatie en CVW) aan.

Op heel korte termijn worden de adviezen van de experts (TNO, NEN, SOdM, KNMI en NAM) ontvangen over de gevolgen van het naar nul terugbrengen van de gaswinning voor de omvang van de versterkingsoperatie. Het KNMI benadrukte op 17 mei 2018 tijdens een expertbijeenkomst over de gaswinning voor de leden van de Tweede Kamer dat er nog lang sprake blijft van aardbevingen, ook nadat de feitelijke winning is beëindigd en dat voor die termijn een maximale beving van 5 op de schaal van Richter uitgangspunt voor het risico moet blijven. De spanning in de ondergrond is in 2018 toegenomen ten opzichte van 2017. Het SodM adviseert een versterkingsprogramma op te zetten dat ervoor zorgt dat de 5.000 gebouwen zo snel als mogelijk aan de veiligheidsnorm voldoen.[3] Het SodM adviseert het volgende:

- Inspecteer en versterk zo snel mogelijk de ca 1.900 gebouwen met een langdurig verhoogd risico - dit zijn de meest risicovolle gebouwen. Voor deze gebouwen zou het bieden van maatwerk als uitgangspunt gehanteerd kunnen worden bij het vormgeven van de versterkingsoperatie;
- Baseer de prioritering van het versterkingsprogramma op de best mogelijke risico-inschatting. SodM adviseert daarom ook om de tot nu toe gehanteerde 0,2g contourlijn waarbinnen de NCG inspecteert, los te laten. Er zijn ook gebouwen die uit oogpunt van veiligheid in aanmerking moeten komen voor versterking die buiten dit gebied vallen;
- Onderzoek de mogelijkheden voor snelle, generieke maatregelen om op hele korte termijn de veiligheid al te verbeteren voor de 3.100 gebouwen met een verhoogd risico tot 2023;
- Hervat in ieder geval de versterking van de gebouwen uit de batches 1588 en 1581 die niet aan de veiligheidsnorm voldoen. Dit is zo'n 25% van de gebouwen uit deze batches.[4]

De Mijnraad geeft in diens advies van 2 juli 2018 aan dat ook bij het stapsgewijs dichtdraaien van de gaskraan er nog ongeveer 1.500 huizen in Groningen versterkt moeten worden, omdat bewoners daar bij een aardbeving risico lopen. Daarnaast moeten mensen met een huis dat voldoet aan de strikte veiligheidsnorm maar binnen een onzekerheidsmarge valt, die keuze ook krijgen (5.700 huizen). Daarbovenop moeten zo'n

[3] Advies SodM 27 juni 2018, https://www.sodm.nl/actueel/nieuws/2018/06/27/sodm-versnelling-versterking-noodzakelijk-uit-oogpunt-van-veiligheid-van-de-groningers.
[4] Idem.

2.200 bewoners en eigenaren die eerder toezeggingen kregen of bij wie verwachtingen zijn gewekt, de keuze krijgen of zij hun huis willen laten versterken. Ook als hun huis eigenlijk veilig genoeg is.[5]

buitenreikwijdte

Ook als de Mijnraad concludeert dat de versterkingsoperatie minder ingrijpend zal zijn dan aanvankelijk werd gedacht, zal gelet op bijvoorbeeld het advies van het SodM nog steeds versterkt moeten worden. Grote aantallen gebouwen moeten worden opgenomen in een versterkingsprogramma.

Los van de omvang van de versterkingsoperatie benadrukken we dat een nieuw besturingsmodel noodzakelijk is gelet op de benoemde knelpunten. Om bijvoorbeeld de versterking net als schade in het publieke domein onder te brengen, moeten wettelijke bevoegdheden worden gecreëerd en moet worden geregeld hoe van die bevoegdheden gebruik kan worden gemaakt.

3.1 Uitgangspunten

Voor de toekomstige besturingsstructuur gelden de volgende zeven uitgangspunten.

Norm	**Criteria**
Inwoners staan centraal	Inwoners denken en sturen zoveel mogelijk mee; De organisatiestructuur is helder en transparant; Het is voor de inwoners duidelijk welke 'ingang' er is, zoveel mogelijk vanuit de één loketgedachte.
Slagkracht	De betrokken overheden beschikken over toereikende bevoegdheden; De overheden organiseren zowel regionale samenwerking als lokale inwonersparticipatie en waar nodig doorzettingsmacht; Er is voldoende uitvoeringscapaciteit; Opgebouwde kennis en ervaring moeten zoveel mogelijk behouden blijven.
Zeggenschap van de regio	Er is sprake van publieke aansturing (lokaal, regionaal en landelijk) van het perspectiefdeel, de versterking en schadevergoeding; De gemeente is de eerst bevoegde voor de inrichting van het dorp of gebied (lokaal wat kan, bovenlokaal wat moet) en houdt daarbij rekening met landelijke en provinciale kaders, zoals de Omgevingsvisie en behoeften van bewoners, bedrijven, kennisinstellingen, en andere lokale belanghebbenden; Er is sprake van een duidelijke bevoegdheidsverdeling en zoveel mogelijk democratische legitimiteit op lokaal niveau; De organisatiestructuur en werkprocessen kennen logische controlemechanismen en bestuurlijke aansturing; Regionale actoren (provincie en gemeenten) en het rijk bepalen samen de richting van het perspectiefdeel, de versterking en schadevergoeding, in afstemming met maatschappelijke organisaties. De inwoners van het gebied worden in een vroeg stadium betrokken bij de visievorming van het perspectiefdeel ('bottum up'-benadering, 'wisdom of the crowd').
Integraliteit in de aanpak	De visie op regionale ontwikkeling, versterking en schadeherstel worden in relatie tot elkaar beschouwd en aangepakt.
Vorm volgt inhoud	De besturingsvorm wordt gebaseerd op de inhoudelijke opdracht en de daarvoor geldende, meest logische verdeling van taken en bevoegdheden.
Uitlegbaar	De voorgestelde governance wordt onderbouwd door de specifieke inhoudelijke opgave in Groningen.
Onafhankelijk	Met name bij de besluitvorming over individuele gevallen geldt dat die plaats vindt op afstand van de NAM en zonder directe beïnvloeding door het politieke bestuur ; Inwoners en regionale overheden doen geen zaken met de NAM; Het Rijk regelt de financiering met de NAM.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten kunnen voor de inrichting van de toekomstige besturing van de voorliggende vraagstukken verschillende alternatieven worden onderscheiden. Bijlage II geeft een overzicht.

[5] https://demijnraad.nl/uitgebrachte-adviezen?menu_builder_edit_mode=on.

3.2 Inhoudelijke kaders

Hiervoor is aangegeven dat de organisatievorm moet worden gebaseerd op de inhoudelijke opdracht en de daarvoor geldende, meest logische verdeling van taken en bevoegdheden. Met de volgende inhoudelijk relevante aspecten moet - kort samengevat - bij de besturing rekening gehouden worden.

Schade

De constructie van het TCMG is een tijdelijke. Zonder wettelijke grondslag of bevoegdheid heeft de minister van EZK (een deel van) de schadeafhandeling naar zich toe getrokken. Het ministerie van EZK werkt momenteel aan een wetsvoorstel om voor de schadeafhandeling een ZBO op te richten. De financiering van het ZBO vindt plaats via een heffing op NAM. Naar verwachting wordt het conceptwetsvoorstel op heel korte termijn ter consultatie gelegd.[6]

Versterking

De wens is de versterkingsoperatie vorm te geven onder publieke regie. Dit vereist een wettelijke grondslag, want op dit moment geldt voor de versterking een privaatrechtelijk kader. We gaan uit van een gebiedsgerichte aanpak, waarbij de bewoners aan zet zijn en sprake is van een duidelijke bevoegdheidsverdeling (wie besluit waarover en wanneer). We kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak omdat op die manier de integraliteit met het perspectiefdeel het beste geborgd kan worden. De regionale toekomstvisie wordt uitgewerkt in dorps- en wijkplannen. Primair zal de gemeente optreden als "trekker" van de visies op dorps-, wijk- en buurtniveau. Het is echter ook goed denkbaar dat er binnen de gemeente andere partijen kunnen optreden als trekker van een visietraject, zoals dorpsraden, wijkraden of de woningbouwcorporaties. Deze visies zullen worden vastgesteld door de verschillende colleges van burgemeester en wethouders en hun gemeenteraden. Daardoor wordt op een natuurlijke wijze geborgd, dat de publieke kant in positie en in staat wordt gesteld om namens hun bewoners uitspraken te doen over en meer te kunnen sturen op de kwaliteit van de toekomst van het gebied. Het is de bedoeling dat de versterking, sloop en vernieuwing waar mogelijk wordt opgepakt samen

[6] Eerder is aangegeven door het ministerie van EZK dat de internetconsultatie in week 25 of 26 zou starten.

met het perspectiefdeel en ertoe leidt dat sprake is van een toekomstbestendige woningvoorraad in het aardbevingsgebied. NCG en CVW hebben nu de taak te zorgen voor versterkingsadviezen, inspecties en engineering. Gemeenten stellen in de nieuwe situatie de plannen voor versterking vast en de gemeenten sturen de uitvoeringsorganisatie (opvolger NCG en CVW) samen met de provincie en het rijk aan. Vanuit de rol als opdrachtgever zijn gemeenten bestuurlijk (mede)verantwoordelijk voor de uitvoeringsdienst en de uitvoering.

3.3 Toekomstige besturing perspectiefdeel

3.4 Toekomstige besturing schade afhandeling

Het ministerie van EZK is vergevorderd met een conceptwetsvoorstel voor inrichting van een schadefonds, waarbij wordt uitgegaan van een zelfstandig bestuursorgaan (hierna: ZBO). In een ZBO kan de bij de schadeafhandeling vereiste onafhankelijkheid geregeld worden. Van belang is wel dat de regionale overheden en maatschappelijke organisaties invloed kunnen uitoefenen op de wijze van afhandeling van schadeclaims (nb: dus niet op concrete dossiers). Invloed van de regio kan georganiseerd worden door de benoemingen van het bestuur te laten plaatsvinden op voordracht van de regio of door gemeenten, provincies en maatschappelijke organisaties zitting te laten nemen in een in te stellen Raad van Advies. Tussen het versterkings- en schadespoor doet zich soms overlap voor. Zo is ongeveer een kwart van de honderd complexe schadegevallen verplaatst van het schade- naar het versterkingsspoor. In verband met de samenhang tussen de verschillende sporen is het eveneens van belang te voorzien in een wettelijke grondslag op basis waarvan persoonsgegevens kunnen worden uitgewisseld van het ene naar het andere spoor.

3.5 Toekomstige besturing versterkingsopgave

Volgens de regio zijn net als nu GVP's nodig die passen binnen beleidsmatige en financiële kaders en waarin integraliteit – zoals de samenhang met de toekomstvisie – is geborgd. De totstandkoming van een GVP vraagt om nauwe betrokkenheid van alle partijen: bewoners, gemeente, provincie, rijk en anderen. Het GVP gaat onder andere over de inrichting van de ruimte en het stedenbouwkundige kader. Dit gaat om het (wijzigen van het) woon- en leefgebied van bewoners en vraagt om die reden hun betrokkenheid. De betrokken gemeente is eerstverantwoordelijke overheid en logischerwijs stelt de gemeenteraad een GVP vast voor zover dat betrekking heeft op de openbare ruimte en ruimtelijke ordening. De gebiedsversterkingsoperatie vraagt ook om betrokkenheid van de provincie en het rijk.

De provincie heeft taken en bevoegdheden op het gebied van onder andere economische ontwikkeling, duurzaamheid, ruimtelijke ordening en erfgoed. Bovendien raakt de versterkingsoperatie ook bovenlokale belangen. Het gaat immers om een intensieve ingreep in het gebied als geheel. Betrokkenheid van het rijk is ook om die reden gewenst. Daarnaast is er op de relevante terreinen (waaronder binnenlands bestuur,

wonen, gezondheid en energietransitie) expertise bij het rijk aanwezig en is het rijk ook op die terreinen een belangrijke partij.

Een speciale wet voor Groningen, een Groningenwet, of het oprichten van een gemeenschappelijke regeling (hierna: GR) passen het beste bij de uitgangspunten en de inhoudelijke opgave van de versterking. In zowel een specifieke wet als een GR kan sprake zijn van samenwerking tussen gemeenten, provincie en rijk, hetgeen noodzakelijk is gelet op de noodzakelijke integraliteit, samenhang en expertise. Deze samenwerking en zeggenschap van de regio kan minder goed vormgegeven worden in een ZBO. Een nieuw besturingsmodel in de vorm van een ZBO heeft dan ook niet onze voorkeur. Maatschappelijke- en belangenorganisaties krijgen een georganiseerde adviesfunctie op het ontwikkelen en vaststellen van beleid. Het advies is van gewicht en er kan alleen gemotiveerd van worden afgeweken. NCG en CVW hebben nu geen beslisbevoegdheden, bevoegdheden op basis van het bestuursrecht. Om de versterking in het publieke domein te brengen, moeten bij wet bevoegdheden worden gecreëerd. De bevoegdheid om het MJP vast te stellen wordt wettelijk belegd bij de gemeenten, de provincie en het rijk gezamenlijk. Dit gebeurt in de Groningenwet of - bij oprichting van een GR - in een afzonderlijk wetsvoorstel. De overheden brengen deze bevoegdheid vervolgens in bij de GR. Het bestuur van de GR besluit in de nieuwe situatie tot vaststelling van het MJP. In de GR worden alleen die taken/bevoegdheden ingebracht die nu worden uitgeoefend door NCG en CVW. Bestaande bevoegdheden blijven bij de gemeenten berusten. Zie hierover verder onder hoofdstuk 4.

Inhoudelijk gezien komen zowel een Groningenwet of een GR in aanmerking. Bij de Groningenwet ligt het initiatief bij het rijk. Het ministerie bereidt het wetsvoorstel voor - met input van de regio - en na behandeling in de ministerraad wordt het ter advisering voorgelegd aan de Raad van State en ingediend bij de Tweede Kamer. Na vaststelling door de Tweede Kamer, met mogelijke moties en amendering, gaat het door naar de Eerste Kamer. Bij samenwerking in een GR ligt het initiatief bij de regio. Gemeenteraden en staten moeten instemmen met samenwerking in de GR. Het rijk kan deelnemen in een GR. Het deelnemingsbesluit moet door de minister worden voorgelegd aan de Tweede Kamer. In het nieuwe besturingsmodel moet sprake zijn van slagkracht. Dit kan worden bereikt door bijvoorbeeld de directeur van de uitvoeringsorganisatie van een ruim mandaat te voorzien en de besluitvormingsprocessen in de GR zo 'light' mogelijk in te richten.

Hierna leggen we, vanwege het hiervoor genoemde initiatief bij de regio, de focus op de GR, maar bedacht moet worden dat alles wat in een GR geregeld kan worden ook kan worden vastgelegd in een Groningenwet. Met andere woorden, wat hierna is opgeschreven over de GR kan ook in een wet geregeld worden.

Binnen de GR wordt een onderscheid gemaakt tussen apparaats- en programmakosten. De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de apparaatskosten. De programmakosten hebben geen betrekking op bevoegdheden die gemeenten en provincie inbrengen of risico’s die zij zouden moeten dragen. Er bestaat wel een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de programmakosten, maar deze worden door het rijk gedragen en hierover moeten afspraken met het rijk gemaakt worden (vergelijk nu de lumpsum NCG).

De provincie en de gemeenten richten een uitvoeringsorganisatie (hierna: UO) in, die wordt aangestuurd door het tripartite bestuur van de GR. In juridische zin is dit één en dezelfde organisatie. Deze UO, die grotendeels de opvolger is van de NCG en CVW, brengt de expertise van alle overheden én de middelen en capaciteit bij elkaar. Bundeling van expertise in een UO vergroot de flexibiliteit van de inzet ervan en voorkomt versnippering en ongewenste verschillen qua aanpak binnen het gebied Het bestuur wordt gevormd door vertegenwoordigers van de gemeenten, provincie en het rijk. Het tripartite bestuur stelt in het MJP de financiële en inhoudelijke kaders voor de GVP's vast

en zorgt voor aansturing van de uitvoeringsorganisatie. Het GVP wordt zoals hiervoor aangegeven door de gemeenteraad vastgesteld. Het primaat ligt dus bij de gemeenten. De voorbereiding van het GVP vindt plaats door de UO. Het GVP moet voldoen aan de inhoudelijke en financiële kaders die zijn vastgesteld door het tripartite bestuur. De UO legt verantwoording af aan het GR-bestuur, dat op diens beurt verantwoording aflegt aan de deelnemers (gemeenten, provincie, rijk).

Waar in de huidige situatie sprake is van een overheidsdienst onder leiding van de NCG en ressorterend onder de minister van EZK, is in de nieuwe structuur sprake van een uitvoeringsorganisatie die tripartite wordt aangestuurd door het bestuur van de GR, dus door de regio en het rijk. De werkzaamheden die NCG en CVW nu verrichten, worden (grotendeels) geïncorporeerd in de uitvoeringsorganisatie en komen daarmee onder de aansturing van de GR.

Aandachtspunten:
- We gaan uit van samenwerking en aansturing samen met het rijk (tripartite).
- Bevoegdheidsverdeling en stemverhouding moeten goed geregeld worden. Gedacht kan worden aan de volgende stemverhouding: 25% rijk, 25% provincie, 50% gemeenten, zodat tot uitdrukking komt dat het primaat bij de gemeenten ligt.
- Oprichting van een GR dient goed bevonden te worden door alle gemeenteraden, de Tweede Kamer (voorhangprocedure) en Provinciale Staten.
- Om de versterking onder publieke regie te brengen is een wettelijke regeling nodig (die er niet alleen voor de GR, maar voor elke andere organisatievariant overigens ook dient te komen). De bevoegdheden worden wettelijk gezien belegd bij gemeenten, provincie en rijk, die deze bevoegdheden weer inbrengen bij de GR.
- Ervaring uit het verleden leert dat gedwongen deelname aan een GR leidt tot een minder slagvaardige organisatie.
- De slagkracht van de uitvoeringsorganisatie wordt vergroot wanneer in de regeling tot oprichting van de GR bevoegdheden aan de directie van de UO worden toebedeeld (geattribueerd).
- De precieze structuur van de GR moet nader worden bepaald (bestuursstructuur en samenstelling bestuur)
- In de GR moet een adequate regeling worden opgenomen over uittreding uit de regeling. De deelnemers aan een GR nemen zelf het besluit tot uittreding.

In een figuur ziet de hiervoor geschetste organisatie er als volgt uit:

Figuur 3.1: GR Groningen

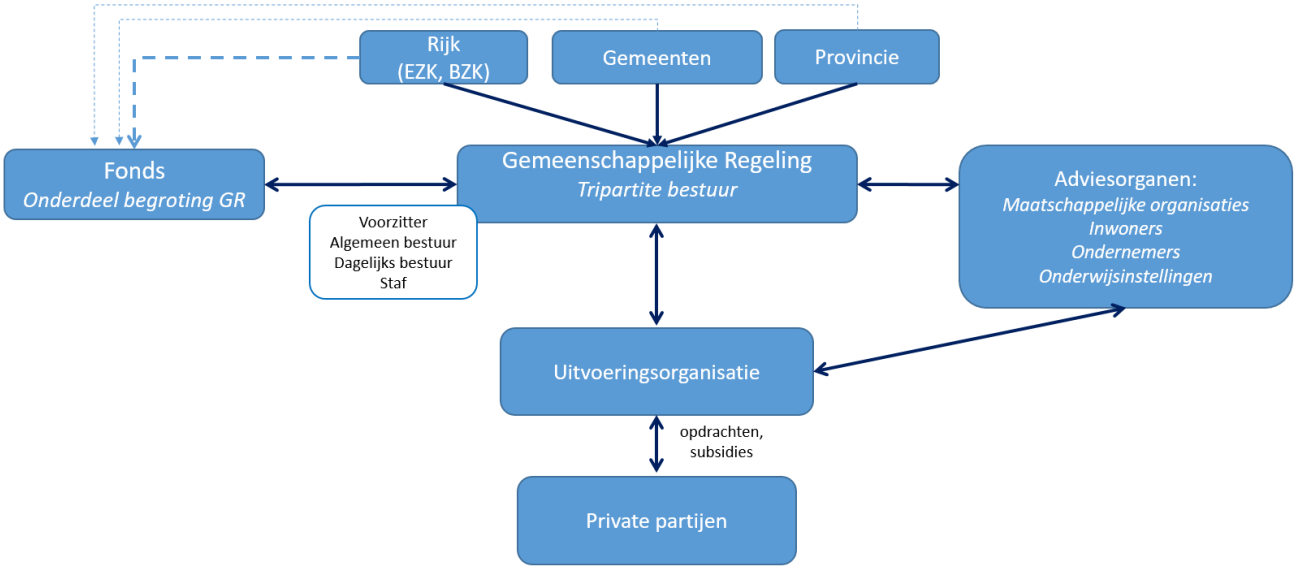

3.6 Samenhang

Op dit moment stelt het Rijk een ZBO voor bij de schadeafhandeling. Als voor schade inderdaad een ZBO wordt opgericht, dan zijn er verschillende organisaties voor de sporen die kunnen worden onderscheiden:

- Schade: ZBO
- Versterking: GR
- Perspectief: Nationaal programma

Op zichzelf hoeft dit scenario geen probleem te zijn, maar om de integraliteit te bewaken, en te zorgen voor afstemming is het voorstel een Nationaal Bestuurlijk Overleg in te richten met vertegenwoordigers van de gemeenten, provincie, het rijk en belangenorganisaties. Doel is door deze afstemming eveneens te voorkomen dat - net als nu - sprake is van 'bestuurlijke spaghetti'. Het Rijk is in het NBO vertegenwoordigd met meerdere ministers. Naast de minister van EZK neemt in ieder geval ook de minister van BZK deel. Het NBO komt minstens tweemaal per jaar bijeen en bespreekt de voortgang, bewaakt de integraliteit. Ten slotte vindt vaststelling van het MJP in het NBO plaats. Op ambtelijk niveau werken de verschillende partijen continu en actief over en weer samen. Gestreefd zou moeten worden naar één loket voor de burger. We gaan uit van één fonds, waarin de geldstromen voor versterking en het perspectiefdeel samenkomen. In een GVP wordt zowel qua versterking als qua perspectiefdeel geregeld wat nodig is, zowel inhoudelijk als financieel.

3.7 Advies

Perspectief
Richt een Nationaal Programma in de vorm van een convenant in voor het perspectiefdeel.

Gebiedsgerichte versterking
Richt een GR in om de gebiedsgerichte versterkingsopgave uit te voeren. Neem daarnaast het gedeelte dat betrekking heeft op het aardbevingsgebied vanuit het Nationaal Programma op in de GR.

Schade
Richt een ZBO in met invloed vanuit de regio door de benoemingen van het bestuur te laten plaatsvinden op voordracht van de regio of door gemeenten, provincies en maatschappelijke organisaties zitting te laten nemen in een in te stellen Raad van Advies.

Integraliteit

Werk met één loket, voor zowel versterken als schade als toekomstvisie in een uitvoeringsorganisatie om duidelijkheid te geven aan de inwoners en waar mogelijk samen op te trekken in de uitvoering. Bewaak de integraliteit van de opgave door het instellen van een overkoepelend Nationaal Bestuurlijk Overleg.

Figuur 3.2: Nationaal Bestuurlijk Overleg

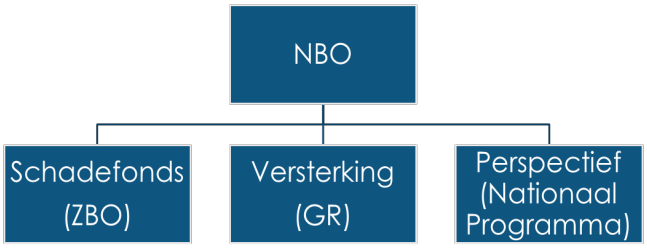

4. Bevoegdheidsverdeling nieuwe besturingsmodel

In dit hoofdstuk gaan we nader in op de bevoegdheden die in de GR worden gebracht. Hierbij hanteren we zoals gezegd het principe van noodzakelijk en voldoende. De bestaande bevoegdheidsverdeling wordt zoveel mogelijk in stand gelaten en wordt alleen aangepast waar nodig, namelijk om als regio meer zeggenschap te krijgen. Bevoegdheden die nu door NCG en CVW worden uitgeoefend moeten een wettelijke basis krijgen en worden na toebedeling aan gemeenten, provincie en rijk in de GR ingebracht. Vaststelling van het MJP vindt plaats door de staten, raden en het rijk gezamenlijk in het tripartite bestuur / NBO en dus niet langer door de ministerraad op voordracht van de minister van EZK.

4.1 Perspectief

buitenreikwijdte

4.2 Schade
Het Besluit mijnbouwschade Groningen betreft een tijdelijke oplossing voor (een deel van de) schadebehandeling in afwachting van het op te richten schadefonds. Voor het door de staat afdoen van schadeclaims is een wettelijke grondslag vereist. Door het nu ontbreken van deze wettelijke grondslag is het tijdelijke besturingsmodel kwetsbaar bij juridische procedures. De minister van EZK wil het permanente schadefonds als ZBO vormgeven. De bevoegdheid om te beslissen op schadeclaims moet onafhankelijk van de minister van EZK en de NAM worden georganiseerd. Zoals hiervoor is aangegeven wordt voorgesteld de regio bevoegdheden te geven bij de algemene beleidsbepaling door de ZBO (wijze waarop schadeafhandeling plaatsvindt).

4.3 Versterking
In de huidige situatie stelt de NCG kaders voor versterking vast, geeft opdrachten om tot versterking te komen en ziet toe op de uitvoering. Deze taken en bevoegdheden zijn gebaseerd op afspraken met NAM. Als de versterking in de toekomst in het publieke domein plaatsvindt, moet daarvoor een wettelijke grondslag worden gecreëerd. Het rijk neemt de verantwoordelijkheid voor versterking op zich. De bevoegdheid om de inhoudelijke en financiële kaders voor versterking vast te stellen wordt belegd bij gemeenten, provincie en rijk en wordt vervolgens overgedragen aan de GR. Het bestuur van de GR beslist over toekenning van de financiële middelen voor uitvoering van de gebiedsversterkingsplannen (GVP's) en ziet toe op de uitvoering (sluiten van contracten met private partijen, contractmanagement, etc). Ook deze bevoegdheden worden ingebracht in de GR.

De gemeenteraden stellen - voor zover het de openbare ruimte en de ruimtelijke structuur betreft - de GVP's vast, met inachtneming van de inhoudelijke en financiële kaders die zijn vastgelegd in het tripartite vastgestelde MJP. De colleges van B&W zijn op grond van de Gemeentewet bevoegd raadsbesluiten voor te bereiden. Deze bevoegdheid tot voorbereiding van de GVP's wordt door de colleges van B&W overgedragen aan de GR.

5. Positie inwoners en maatschappelijke organisaties
Het uitgangspunt 'De bewoners staan centraal' weegt zwaar zowel bij toekomstperspectief, de versterkingsopgave als de schadebehandeling. Bewoners(organisaties) en maatschappelijke organisaties spelen een belangrijke rol in elk van de domeinen. Bij het perspectiefdeel spelen ze, samen met bedrijven, kennisinstellingen, en andere partijen een rol in het vormgeven van de toekomstvisie, het uitvoeringsprogramma, en in de uitvoering daarvan. Bij versterken en schade kunnen zij adviseren bij het vaststellen en vormgeven van kaders en uitvoering. In het proces dat leidt tot de vaststelling van de toekomstvisie moet sprake zijn van ruime mogelijkheden voor de maatschappelijke organisaties en inwoners van het gebied om mee te denken en input te leveren (continue dialoog). Bewoners zouden ook een bepalende rol kunnen spelen bij het tot stand komen van de visie op wijk- en dorpsvernieuwing. De gemeenten zouden hierbij dan faciliteren.
Voorstel is ongeacht welke organisatievorm er gekozen wordt, de maatschappelijke organisaties zwaarwegende adviesbevoegdheden toe te kennen.

6. Overgangsperiode en transitie
Een nieuw besturingsmodel inrichten kost tijd. Welk besturingsmodel ook wordt gekozen, dit zal wettelijk geregeld moeten worden. Om tot een Groningenwet te komen of een GR op te richten, moeten verschillende stappen worden gezet, waarbij globaal een drietal fasen kan worden onderscheiden.

Intentiefase
De gemeenten, provincie en het rijk moeten tot overeenstemming komen over de uitgangspunten van de GR of de Groningenwet en de financiering. De bevoegdheidsverdeling op het gebied van versterken (ongeacht de grootte van de opgave) moet wettelijk worden geregeld. Zolang onduidelijk is wie hierover gaat (is nu de NAM formeel) is het niet mogelijk een organisatiestructuur op te richten. Hierover moet eerst overeenstemming worden bepaald. Bepaald moet worden op welke wijze wordt samengewerkt en in welke structuur, bij een GR bijvoorbeeld moet worden bepaald wat de samenstelling van het AB en DB is, welke commissies worden ingesteld, hoe de besluitvorming plaatsvindt, wat de procedure moet zijn met uittreding, etc.. Door de partijen moeten verder afspraken worden gemaakt over de belangen die de GR behartigt, de taken die de GR dient uit te voeren en de bevoegdheden die de GR in dat kader moet hebben. Naast de afspraken die de overheden met elkaar moeten maken, moet het rijk overeenstemming bereiken met NAM (Shell/ExxonMobil) over bijvoorbeeld de financiering. Inmiddels heeft het Rijk met Shell en ExxonMobil een akkoord op hoofdlijnen gesloten. [7] Ook moeten afspraken worden gemaakt over de overdracht van werkzaamheden van bestaande organisaties (NCG, CVW, …) naar de nieuwe UO.
De bevoegdheden rondom schadeafhandeling dienen zo snel mogelijk aan het Rijk te worden toegekend bij wet. Dat maakt dat de taakuitoefening door de TCMG juridisch 'gedekt' is. Een conceptwetsvoorstel voor dit laatste punt wordt naar verwachting volgende week in consultatie gebracht.

Besluitvormingsfase
Op basis van de in de intentiefase gemaakte keuzes vindt in de besluitvormingsfase een nadere uitwerking plaats. In ieder geval de volgende documenten moeten worden opgesteld:

- Het akkoord op hoofdlijnen tussen het Rijk, Shell en ExxonMobil moet verder worden uitgewerkt.
- Wetsvoorstel of tekst van de GR en zo nodig reglementen voor de door de GR in te stellen commissies;
- Vaststelling MJP;
- Eventueel een dienstverleningsovereenkomst tussen de GR en de deelnemers ter concretisering van het in de GR bepaalde;
- Mandaatbesluiten (mandatering door deelnemers van bevoegdheden aan de GR);
- Sociaal Plan of statuut om de rechtspositionele gevolgen te regelen. De overgang van werknemers kan worden geregeld door ontslag op verzoek onder de conditie tot onmiddellijke wederaanstelling of via een detacheringsconstructie.
- Arbeidsvoorwaardenregeling
- Archiefverordening
- Algemene inkoopvoorwaarden (of aansluiten bij het inkoop- en aanbestedingsbeleid van één van de deelnemers)
- Etc.

De ondernemingsraden hebben adviesrecht voor wat betreft de gevolgen van de overgang van personeel naar de UO. Voordat de colleges van de gemeenten en de provincie kunnen besluiten tot het oprichten van een GR dienen de raden en Provinciale Staten om instemming te worden gevraagd. Gelet op het bijzondere karakter van de GR is een goede betrokkenheid van de raden en staten bij het proces om te komen tot de GR van groot belang. Pas na toestemming van de raden en staten kunnen de colleges definitief besluiten tot oprichting van de GR. Voor de deelname door het Rijk geldt dat de betrokken minister hierover besluit. In het besluit tot deelneming moeten eveneens de gevolgen van de deelneming worden geregeld. De minister moet diens besluit voorleggen aan de Eerste en Tweede Kamer. Het besluit treedt in werking op een bij besluit van de

[7] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/06/25/kamerbrief-akkoord-op-hoofdlijnen-met-shell-en-exxonmobil.

minister vastgesteld tijdstip, tenzij binnen een termijn van vier weken door of namens een van de kamers of door ten minste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van een van de kamers de wens te kennen wordt gegeven dat de inwerkingtreding van het besluit bij wet wordt geregeld.

Uitvoeringsfase
Met het doorlopen van de eerste twee fasen is al snel een jaar gemoeid. De doorlooptijd is sterk afhankelijk van het draagvlak bij betrokken partijen en de beschikbare capaciteit. Na de besluitvorming over de Groningenwet of de oprichting van de GR en de door de GR vast te stellen regelingen, kan de uitvoering ter hand worden genomen.

Transitie
Specifiek ten aanzien van de NCG geldt dat afspraken moeten worden gemaakt over de transitieperiode. Bestuurlijke afspraken waarin wordt vastgesteld dat sprake zal zijn van gezamenlijke besluitvorming, zoveel mogelijk overeenkomstig de nieuwe structuur. Er wordt dan voor de tijdelijke situatie een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen gemeenten, provincie en rijk die is gebaseerd op het idee van een gezamenlijke besluitvorming en aansturing van de NCG en CVW, waarbij NAM uit het systeem verdwijnt. Om NAM uit het systeem te halen, zijn afzonderlijke afspraken met NAM nodig.

Verder moet bijvoorbeeld een goede inventarisatie worden gemaakt van de lopende contracten en onderzocht moeten worden of bv bestaande contracten van CVW met derden kunnen worden overgenomen door de GR.

In de transitieperiode moet oog zijn voor de belangen van de medewerkers van NCG en CVW. Opgebouwde kennis moet behouden blijven en aan de medewerkers moet waar mogelijk zo snel mogelijk zekerheid worden geboden over hun toekomst.

Bij het overhevelen van taken en bevoegdheden van de overheden en bestaande organisaties naar de nieuwe UO zal ongetwijfeld sprake zijn van knelpunten. Gedacht kan worden aan onduidelijkheden bij zowel bewoners als werknemers, onduidelijke signalen, opstartproblemen etc. Het is niet reëel te denken dat een nieuw besturingsmodel vanaf het eerste moment voor een versnelling van de aanpak van de aardbevingsproblematiek zal zorgen. Om knelpunten zoveel mogelijk te voorkomen dan wel weg te nemen, dient een aantal maatregelen te worden getroffen. Gedacht wordt aan in ieder geval de inzet van extra communicatiemedewerkers (eerlijk verhaal vertellen) en scholing en training van personeel. En van groot belang is hier om het goede te behouden, dus om kennis en kunde in bestaande organisaties zoveel mogelijk te behouden in een nieuwe uitvoeringsorganisatie.

7. Vervolg

PM: vervolgstappen qua proces, inhoud & strategie

Bijlage I - Knelpunten huidige situatie

Onvoldoende regionale zeggenschap
De minister van EZK gaat over de gaswinning en de NCG wordt aangestuurd door de minister van EZK. De NCG is formeel een onderdeel van het ministerie van EZK. De NCG werkt op basis van een mandaat van de minister van EZK. In het Instellingsbesluit is expliciet aangegeven dat het meerjarenprogramma wordt vastgesteld door de ministerraad. Het model voorziet niet in bevoegdheden voor het provinciebestuur dan wel gemeentebesturen bij de totstandkoming van het programma.

Er is daarmee sprake van onvoldoende greep van de regio op het schade- en versterkingsproces. De gevolgen van de gaswinning zorgen in Groningen voor grote problemen en het is daarom logisch dat de regio een wezenlijke rol krijgt bij de aanpak van die problemen.

Onvoldoende evenwicht in behartiging relevante belangen
Een heel positieve en belangrijke stap bij de schadeafhandeling is dat het Rijk de verantwoordelijkheid daarvoor naar zich toe heeft getrokken en de NAM uit het systeem heeft gehaald.

Bij de besluitvorming over het gaswinningsniveau is nog geen sprake van een adequate organisatie van macht en tegenmacht (zie ook de rapporten van de OVV van 2015 en 2017). Het stelsel van verantwoordelijkheden rondom de gaswinning is lange tijd vooral ingericht op het belang van de leveringszekerheid van het gas en het optimaliseren van de opbrengsten en niet op de veiligheid van bewoners. Daarnaast is de minister van EZK zowel onderdeel van de exploitatie als hoeder van de andere in het geding zijnde belangen.

Bestuurlijke spaghetti
De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het aardbevingsdossier is gebrekkig en onoverzichtelijk. NCG heeft in de huidige situatie geen beslisbevoegdheden, alleen bevoegdheden op het gebied van voorbereiding en facilitering etc. Voor de verschillende thema's zijn weer andere loketten met andere verantwoordelijkheden.

Gebrek aan transparantie
Niet alleen bij de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden is sprake van onduidelijkheid, ook is niet transparant wat precies de voortgang is van de aanpak volgens het meerjarenprogramma. De informatievoorziening rondom het schade- en versterkingsproces is inconsistent, onvolledig en asymmetrisch.

Onvoldoende resultaat
Voorgaande knelpunten leiden ertoe dat voor wat betreft versterking de uitvoering van het meerjarenprogramma tot nu toe kwantitatief en kwalitatief onder de maat blijft. Voor de schadeafhandeling geldt dat bewoners lang op een beslissing moeten wachten en zich bij meerdere loketten moeten melden. De recente systeemwijziging waarin de schadeafhandeling onder publieke regie is gebracht is een verbetering. Die systeemwijziging behoeft een wettelijke grondslag en ook over schadesoorten die daar nog niet onder zijn gebracht, moet besluitvorming plaats vinden.

Onvoldoende gericht op herstel van vertrouwen
Het vertrouwen van burgers en maatschappelijke organisaties heeft een dieptepunt bereikt. Er is geen vertrouwen in de huidige aanpak en het huidige tempo en evenmin in (de betrouwbaarheid van) het openbaar bestuur. Volgens de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman is het "fundament van vertrouwen" tussen de overheid en de burgers

in de provincie Groningen op een onaanvaardbare manier geschaad.[8] En recent gaf de Nationale ombudsman aan: "Burgers rekenen op een betrouwbare overheid, maar de overheid blijkt te loten om andermans ellende. De bestuurlijke spaghetti is in Groningen nog steeds niet van het bord. Van herstel van vertrouwen, een actieve regierol van de Rijksoverheid, transparantie en een ruimhartige schadevergoeding is in de praktijk nog geen sprake".[9] De Onafhankelijke Raadsman constateert in zijn Halfjaarrapportage 2017 dat de problemen met (de communicatie over) de schadeafhandeling nog steeds de hoofdmoot vormen van de klachten die bij hem worden gemeld.

Knelpunten bij TCMG
Het Besluit mijnbouwschade Groningen betreft een tijdelijke oplossing voor (een deel van de) schadebehandeling in afwachting van het op te richten schadefonds. Voor het door de staat afdoen van schadeclaims is een wettelijke grondslag vereist. Omdat het wachten op deze wettelijke grondslag te lang duurt, heeft de minister van EZK gebruik gemaakt van zijn bevoegdheid om een vorm van onverplicht, buitenwettelijk beleid vast te stellen. In de juridische literatuur is erop gewezen dat het niet vaak zal zijn voorgekomen dat de Staat zonder enige grondslag in een wettelijk voorschrift en in wezen slechts op grond van een publieke taak zulke grote sommen geld verstrekt en vanuit het perspectief van het legaliteitsbeginsel kunnen daarbij vraagtekens worden gezet. Het is dus een moedige en zeer positieve stap van de minister. De minister onderkent dat het gaat om een eerste stap richting publieke schadeafhandeling van mijnbouwschade in Groningen en dat een wettelijke grondslag is vereist om tot een permanente situatie te komen. Door het nu ontbreken van deze wettelijke grondslag is het tijdelijke besturingsmodel kwetsbaar bij juridische procedures. Daarbij komt dat in het Besluit mijnbouwschade Groningen een aantal mandaatbepalingen is opgenomen dat zich niet goed verhoudt tot de Algemene wet bestuursrecht.[10]

[8] https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/2017/een-fundament-met-scheuren-stop-met-bouwen-op-wantrouwen-en-neem-groningers-serieus.
[9] Citaat n.a.v. onderzoek naar Koopinstrument. Zie https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/2017/spelregels-koopinstrument-en-rol-nationaal-coordinator-groningen-niet-helder.
[10] Zie Nederlands Juristen Blad 2018, nummer 587, Een nieuw schadeprotocol voor de mijnbouwschade in Groningen, Janet van de Bunt en Michiel Tjepkema.

Bijlage II - Organisatiemodellen

Bespreking "naar een nieuw besturingsmodel in het gasdossier'", een voorstel van de regionale overheden

Algemeen

- Regio heeft veel effort gestopt in een voorzet voor een nieuw besturingsmodel. Goed om waardering hiervoor te laten blijken.
- Inhoudelijk lijkt het sterk op uitkomst experttafel.
- Inhoudelijk gaat het vooral in op versterken, in veel mindere mate op schade en perspectief. Schade is logisch maar perspectief zou nog wel wat meer diepgang moeten/kunnen krijgen.
- In eerste instantie is het advies om vooral veel te luisteren en vragen te stellen aan Henk en te laten toelichten waarom hij hiertoe is gekomen en welke uitgangspunten leidend zijn geweest

Versterken

- Het stuk gaat uitvoering in op versterken en de vorm die zij voorstaan namelijk de GR.
- Opvallend is dat versterken in dit stuk vrijwel synoniem staat voor gebiedsopgave en dorps/wijkvernieuwing. Daar zit een verschil met EZK: wij zien een verschil tussen de versterking vanuit veiligheid die ook en/of vooral objectgericht is (zeker na besluit 2 juli) en de gebiedsopgave waar versterken een onderdeel van kan uitmaken. Dit verklaart ook in belangrijke mate de wijze waarop wij tegen het stuk aankijken.
- In dit verband is het goed om te vragen hoe groot de regio de versterkinsgopgave nog ziet, daar lijken zij anders tegen aan te kijken dan wij.
- Voor ons is dus ook leidend: hoe zien wij de versterkingsaanpak precies voor ons? Wat moet er geregeld worden en hoe gaan we prioriteren? Welke kaders zijn er, wie beslist daarover en wie gaat als onafhankelijk orgaan beoordelen of en hoe er versterkt moet worden? En wie gaat dit uitvoeren en hoe wordt deze uitvoeringsorganisatie aangestuurd? Op basis hiervan kun je pas goed de vorm van het bestuurlijk vehikel vaststellen.
- Uitgaande van een gebiedsopgave en een samengaan met dorps/stadvernieuwing vanuit perspectief is een GR waar in ieder geval gemeenten en provincie in zitten en die als taak oa heeft de uitvoeringsorganisatie aan te sturen geen onlogische gedachte. Het afbakenen van de taak van de GR is nog wel iets om uitvoeriger over door te praten.
- Ons voorstel is om de komende tijd met een breed samengesteld team het versterkingsproces in kleine stappen te gaan ontleden en telkens vast te stellen wie waarvoor verantwoordelijk is en wat dat betekent, ook voor de governance.
- Daarbij horen we graag wie we daarbij van de regio kunnen uitnodigen.

Perspectief

- buitenreikwijdte
- [redacted]

Schade

Is feitelijk al gekozen voor een zbo, geen discussie meer.

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: maandag 23 juli 2018 16:44
Aan: 10.2.e)
Onderwerp: Fwd: Q&A's n.a.v. advies Mijnraad en verslag Bestuurlijk Overleg 2 juli 2018
Bijlagen: 20180723 QA nav advies Mijnraad_DEF.PDF; ATT00001.htm; Afspraken bestuurlijk overleg 2 juli 2018.pdf; ATT00002.htm

Zie onder andere het gedeelde a4 van de 2juli bijeenkomst

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Secretariaat Bestuurlijke Stuurgroep NCG
<secretariaatbs@nationaalcoordinatorgroningen.nl>
Datum: 23 juli 2018 om 16:12:01 CEST
Aan: "10.2.e

Iris)"

10.2.e

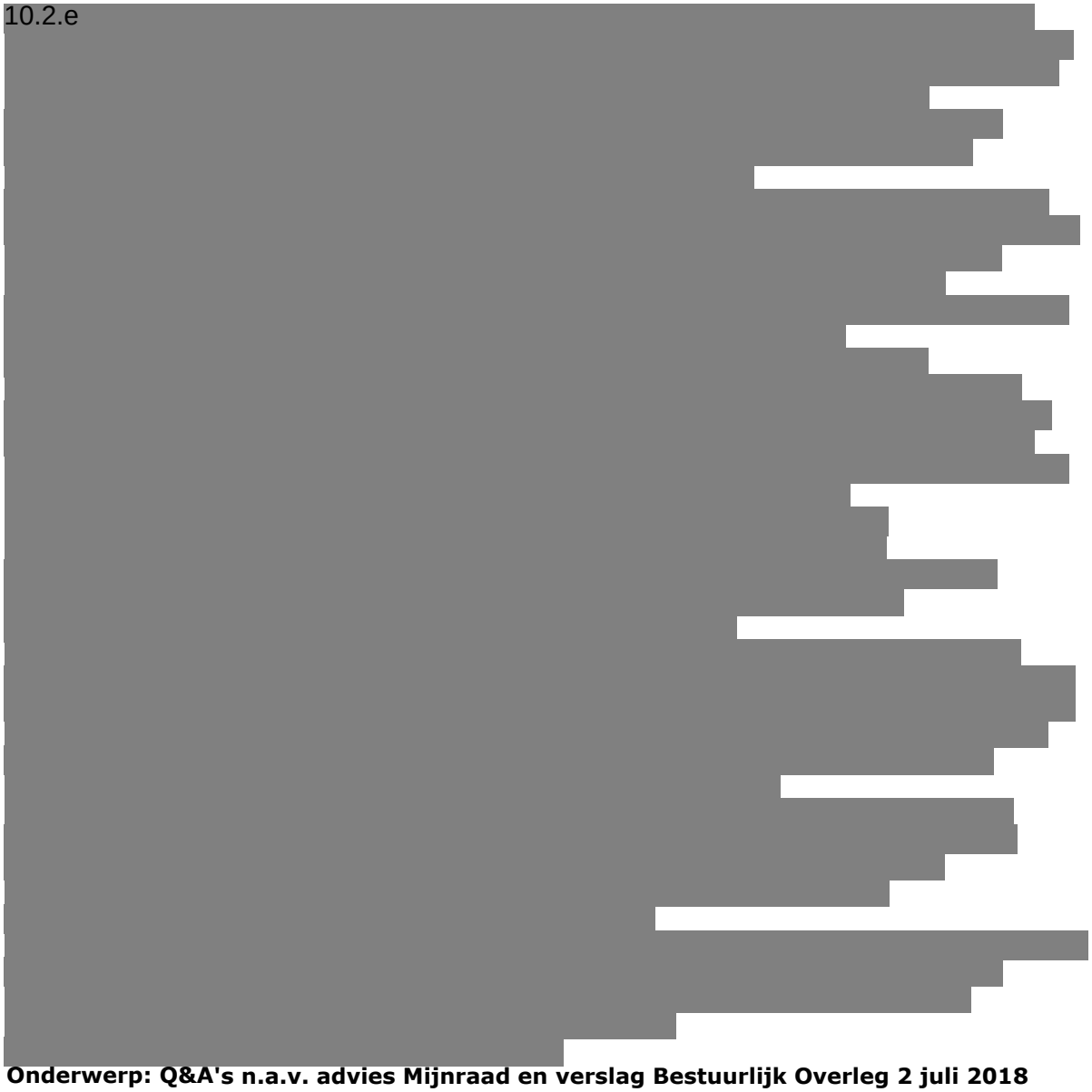

Onderwerp: Q&A's n.a.v. advies Mijnraad en verslag Bestuurlijk Overleg 2 juli 2018

Geachte leden van de bestuurlijke stuurgroep,

Bijgaand ontvangt u de Q&A's versterking n.a.v. het advies van de Mijnraad. Daarnaast ontvangt u het verslag van het Bestuurlijk Overleg van 2 juli 2018.

Q&A's n.a.v. advies Mijnraad
Hierbij stuur ik u de Q&A's over de versterking naar aanleiding van het advies van de Mijnraad. Deze Q&A's zijn tot stand gekomen in afstemming met een afvaardiging van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, provincie Groningen en gemeenten. Een selectie van de Q&A's (geel gearceerd) wordt gepubliceerd op de website van NCG onder het onderwerp actuele ontwikkelingen.

Verslag Bestuurlijk Overleg 2 juli 2018
Tijdens de stuurgroepen van 13 juli jl. is aan NCG verzocht het verslag van het Bestuurlijk Overleg van 2 juli 2018 te delen.
Bijgaand treft u dit verslag – voor zover deelbaar – aan.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Nationaal Coördinator Groningen
Paterswoldseweg 1 | 9726 BA Groningen |
Postbus 3006 | 9701 DA Groningen

M: 06-10.2.e
10.2.e @nationaalcoordinatorgroningen.nl
www.nationaalcoordinatorgroningen.nl

Q&A n.a.v. advies van de Mijnraad - juli 2018

Versie 23 juli 2018

Vragen over de versterkingsopgave

buitenreikwijdte

.

Ik voel me niet meer veilig in mijn huis, wat moet ik doen? En waar kan ik heen?
Als u zich zorgen maakt over uw veiligheid in verband met schade aan uw woning, dan kunt u terecht bij de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (TCMG). Samen met u bepalen zij de veiligheid van uw woonsituatie. Kijk op www.schadedoormijnbouw.nl voor de contactgegevens.

buitenreikwijdte

Wat betekent dit voor het zorgprogramma?
Dat is op dit moment nog niet bekend. Hier wordt naar gekeken aan de hand van het advies van de Mijnraad.

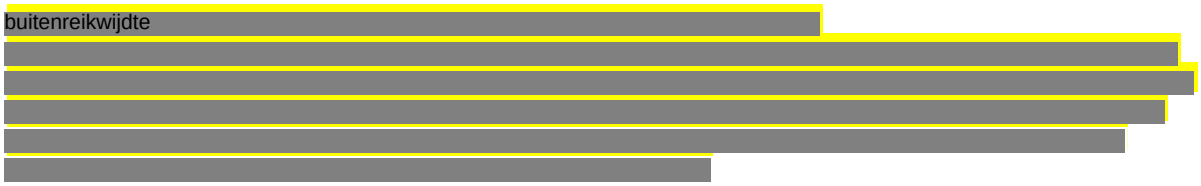

Wat betekent dit voor het scholenprogramma?
De versterking van het scholenprogramma gaat door. Het scholenprogramma is een transitieproject.

Vragen vanuit groep batch 1467

Gaat de versterking van mijn woning door?
Ja.

Behoort mijn woning tot de groep onveilige woningen uit het advies van de Mijnraad?
Dat wordt op dit moment onderzocht. Deze zomer brengt NCG samen met de provincie, gemeenten en het Rijk zorgvuldig in kaart welke gebouwen ook volgens de nieuwste inzichten zo snel mogelijk moeten worden versterkt. Er wordt verwacht dat dit najaar de gebouwen in de hoogste risicocategorie bekend zijn.

Ik wil eerst weten of mijn woning onveilig is voor ik verder ga met de versterking. Is dat mogelijk?
Dat is mogelijk. Het uitgangspunt is dat de versterking van uw woning doorgaat. Wilt u dit niet? Neemt u dan contact op met uw bewonersbegeleider, zodat u de consequenties hiervan kunt bespreken.

Vragen vanuit groep batch 1588

Ik heb een brief gekregen dat de versterking van mijn woning doorgaat. Wanneer wordt mijn woning nu versterkt?
In september informeert de NCG u samen met uw gemeente over het versterkingsprogramma voor uw (huur)woning. Bent u eigenaar van de woning of het gebouw? Dan ontvangt u in september het versterkingsadvies Dit versterkingsadvies zal met u worden besproken. Afhankelijk van de inhoud van het advies en de keuzes die u vervolgens maakt, wordt het vervolgproces opgestart. Bent u huurder? Dan gaat uw verhuurder met u in overleg over het eventueel versterken van uw woning en de te nemen maatregelen.

De versterking van mijn woning gaat door. Krijg ik nu ook mijn versterkingsadvies?
Ja, in september ontvangt u uw versterkingsadvies. Wilt u uw versterkingsadvies eerder ontvangen? Dan kunt u dit opvragen bij het versterkingspunt van NCG bij u in de buurt. De contactgegevens per versterkingspunt vindt u op
www.nationaalcoordinatorgroningen.nl/versterkingspunten

Behoort mijn woning tot de groep onveilige woningen uit het advies van de Mijnraad?
Dat wordt op dit moment onderzocht. Deze zomer brengt NCG samen met de provincie, gemeenten en het Rijk zorgvuldig in kaart welke woningen ook volgens de nieuwste inzichten zo snel mogelijk moeten worden versterkt. Er wordt verwacht dat dit najaar de gebouwen in de hoogste risicocategorie bekend zijn.

Ik wil eerst weten of mijn woning onveilig is voor ik een beslissing neem over de versterking. Is dat mogelijk?
Dat is mogelijk. Het uitgangspunt is dat de versterkingsaanpak voor uw woning door kan gaan. Wilt u dit niet? Neemt u dan contact op met uw bewonersbegeleider, zodat u dit met hem of haar kunt bespreken.

Vragen vanuit groep batch 1581

Gaat het versterkingsprogramma van mijn woning door?
Het versterkingsprogramma wordt in het licht van de nieuwe inzichten beoordeeld. De huizen die niet voldoen aan de veiligheidsnorm worden met voorrang versterkt. De NCG brengt samen met de provincie, gemeenten en het Rijk zorgvuldig in kaart welke woningen dit zijn. Mochten er zorgen bestaan over de veiligheid, ook als deze naar de laatste inzichten veilig blijken te zijn, zult u de mogelijkheid krijgen om de veiligheid van uw woning definitief te laten toetsen. In september informeert NCG u over de stand van zaken.

Behoort mijn woning tot de groep onveilige woningen uit het advies van de Mijnraad?
Dit wordt nog onderzocht. Deze zomer brengt NCG samen met de provincie, gemeenten en het Rijk zorgvuldig in kaart welke woningen ook volgens de nieuwste inzichten zo snel mogelijk moeten worden versterkt. Er wordt verwacht dat dit najaar de gebouwen in de hoogste risicocategorie bekend zijn.

Is mijn versterkingsadvies al gereed? Zo ja, mag ik deze ontvangen?
Dat is nog niet mogelijk, omdat het versterkingsadvies van uw woning nog niet klaar is.

Vragen over inspecties

Ben ik verplicht om aan de inspectie mee te werken?
Nee, u bent niet verplicht om aan de inspectie mee te werken.

Mijn woning is al geïnspecteerd. Wanneer weet ik of versterking van mijn woning noodzakelijk is?
In september informeert NCG u over de stand van zaken.

Van: Wouters, A.N. (Anita) a.n.wouters@minezk.nl
Verzonden: 9-8-2018
Aan: 10.2.e @midden-groningen.nl>; 10.2.e @minbzk.nl; Sietsma, 10.2.e @nationaalcoordinatorgroningen.nl>; 10.2.e @minez.nl
CC: 10.2.e @provinciegroningen.nl; 10.2.e @provinciegroningen.nl; 10.2.e @midden-groningen.nl>; 10.2.e @minez.nl>; 10.2.e @provinciegroningen.nl; 10.2.e midden-groningen.nl>; 10.2.e @minez.nl
Onderwerp: RE: Covernance

Beste allen,
Gedurende de vakantieperiode is 10.2.e onze contactpersoon, uiteraard in nauwe afstemming met mij. Als 10.2.e weer terug is van vakantie bekijken we de werkpakketten binnen de clusters van team Groningen en dan volgt nader bericht.
Anita

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e @midden-groningen.nl]
Verzonden: donderdag 9 augustus 2018 14:06
Aan: 10.2.e @minbzk.nl; 10.2.e @provinciegroningen.nl; 10.2.e @provinciegroningen.nl; 10.2.e @provinciegroningen.nl; 10.2.e
Onderwerp: Covernance

Ik had deze mail al aangekondigd. De regio heeft 10.2.e en mij gevraagd de governance in samenspraak met ambtenaren van het rijk verder uit te werken, zodat er in september/ oktober een gezamenlijk voorstel naar de bestuurders kan gaan.
Ik vraag aan jullie nu de ambtelijke aanspreekpunten voor deze actie.
Met Anita heb ik al gesproken en zij heeft aantal knelpunten mbt GR aangegeven. Zou goed zijn als 10.2.e die zou kunnen doorspreken met juristen van EZK.
Daarnaast melde Anita dat EZK bezig is met de voorbereidingen voor een 'versterkingswet of de 'Groningerwet'. Zou goed zijn als we hier open en transparant gezamenlijk zouden kunnen optrekken.
Mbt schade loopt de consultatie en zal/heeft de regio gereageerd.
Mbt perspectief heeft het bureau dat de regio ondersteunt om tot goede voorstellen de komen voor het overleg met het Kabinet, ook de opdracht om de governance op basis van een Nationaal Programma preciezer uit te werken. Dit wordt kortgesloten met EZK (10.2.e en BZK (10.2.e in de reguliere voortgangsoverleggen die we hebben.
Het gaat dus nu primair om versterking, inclusief de aansturing van de dienst (nu NCG/ deel CVW?) en de overgangsperiode.
Wie kunnen wij benaderen ?
10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Van: Wouters, A.N. (Anita) <a.n.wouters@minezk.nl>
Verzonden: 31-8-2018
Aan: 10.2.e @cvw.nl>
CC: 10.2.e @nationaalcoordinatorgroningen.nl>; 10.2.e @minez.nl
Onderwerp: Re: Call 28/8 inzake uitvoeringsorganisatie – afdronk

10.2.e

Het is een prima weergave van wat ons in mijn ogen te doen staat. Ik zet 10.2.e alvast in cc.

Groet,

Anita

Op 31 aug. 2018 om 08:38 heeft 10.2.e @cvw.nl> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e ,

Hieronder nog even mijn afdronk van onze conference call inzake de uitvoeringsorganisatie van afgelopen dinsdag.
Dit als houvast voor het gesprek van 10.2.e van maandag a.s. waarin we de manier waarop we dit kunnen organiseren zullen verkennen.

Evt. aanvullingen en correcties zijn van harte welkom! Zo ook mogelijk nieuwe inzichten uit het opdrachtgeversoverleg van gisteren.

Hartelijke groet,
10.2.e

Wanneer zou je tevreden zijn over deze nieuwe uitvoeringsorganisatie?

- Een organisatie die heel snel meters kan maken met de nieuwe opgave en aanpak
- Een robuuste organisatie met relevante kennis en kunde t.b.v. deze nieuwe aanpak
- Een 'lean & mean' efficiënte organisatie (zonder overbodig personeel dat elkaar bezig houdt)
- Een robuuste organisatie die niet alles zelf wil doen, maar zo veel als verantwoord is aan de markt over laat
- Een organisatie die feitelijk werkt en betrouwbaar is (geen gemanipuleer)

Wat wordt de scope van de opdracht voor deze nieuwe uitvoeringsorganisatie zijn?

- In eerste instantie betreft het de Versterkingsopgave, waarin de onveilige gebouwen ('1500') z.s.m. worden versterkt en de batches die reeds zijn toegezegd (1467 en 1588) in uitvoering worden gebracht. Aangevuld met een werkstroom waarin bewoners die wel veilig zijn verklaard maar geen veiligheidsbeleving hebben, kunnen worden bediend met een inspectie en evt. (tijdelijke) maatregelen.

- Daarbij moet worden overwogen of woningcorporaties zelf hun onveilige huizen en het restant van de huizen in de batches 1467/1588 (voor eigen risico) in uitvoering kunnen brengen dan wel in welke mate zij nog moeten worden gefaciliteerd.
- In de toekomst zou daar ook de uitvoering van het Perspectief programma aan kunnen worden toegevoegd waar 10.2.e nu op aan het studeren is.
- Ook de uitvoering van Schade behoort tot de mogelijkheden, afhankelijk van de bestuursvorm die wordt gekozen in het wettelijke traject rond TCMG/IM (een volledige ZBO of toch een Bestuurlijke ZBO met een uitvoeringsorganisatie).

Wat wordt de duur van de organisatie?

- Er is een korte termijn van nu t/m het moment waarop de Minister systeemverantwoordelijk wordt (november?). Tot die tijd blijft CVW in opdracht van NAM en onder regie van NCG werken.
- Daarna volgt een overgangsfase waarin een passende structuur zal moeten worden gevonden om de nieuwe opgave ter hand te nemen.
- Pas over 1 à 2 jaar wordt de bestuursstructuur definitief vorm gegeven (Gemeenschappelijke Regeling of Nationaal Programma, etc) en zal de uitvoeringsorganisatie mogelijk anders worden ingevuld dan wel aanbesteed.
- Daarbij wordt niet uitgesloten dat bij succesvol functioneren van de uitvoeringsorganisatie deze interim oplossing ook wel de definitieve oplossing zou kunnen worden.

Is er draagvlak voor een rol voor CVW in de beoogde uitvoeringsorganisatie?

- Het draagvlak voor de inzet van CVW verschilt van persoon tot persoon en organisatie tot organisatie.
- De bezwaren zitten voornamelijk rond de volgende vragen:
    - Wat zijn de werkelijke prestaties van CVW geweest?
    - Is CVW besmet vanwege haar werkzaamheden voor NAM?
    - Zijn de partijen achter het CVW besmet vanwege hun eerdere optreden in het dossier (Arcadis)?
- De overtuiging is dat er uiteindelijk echt een publiek uitvoeringsorgaan moet komen en dat dit werk moet worden uitbesteed. Maar het opdrachtgeversoverleg is zich er ook van bewust dat de urgentie vraagt om het pragmatisme van continuïteit via een overgangsmodel.

Met welke juridische overgang zou CVW voor een publieke opdrachtgever kunnen gaan werken?

- De succesvolle uitvoering van de opgave is leidend: hoe ziet de benodigde uitvoeringsketen er uit en wat voor organisatie is er voor nodig om deze keten dagdagelijks aan te sturen? Vervolgens zal een onderliggende juridische structuur moeten worden gevonden om dit mogelijk te maken.

Wanneer wordt er door wie een besluit genomen en hoe zie je het pad daarnaartoe?

- Het besluit over de uitvoeringsorganisatie is onderdeel van het grotere bestuurlijke proces van Minister EZK met de Regio. Een tijdelijke structuur waarin de Minister het initiatief naar zich toetrekt is niet ondenkbaar. Dit is operationeel gezien ook mogelijk omdat het NCG als dienst reeds onder de verantwoordelijkheid van de Minister valt.

- Eind 2019/ergens in 2020 zal het besturingsmodel definitief worden vormgegeven, waarbij de timing wordt bepaald door de vorm en complexiteit van het uiteindelijke besturingsmodel (Gemeenschappelijke Regeling, Nationaal Programma, etc). Tot die tijd zal een tijdelijke juridische basis moeten worden gevonden om de inzet van een uitvoeringsorganisatie zoals CVW mogelijk te maken.
- Anita zal donderdag 30/8 in het Opdrachtgeversoverleg van NCG melden dat NCG/CVW een verkenning doen voor een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie.
- De verkenning van NCG/CVW zal vooralsnog vooral ambtelijk worden besproken onder regie van 10.2.e die op dit onderwerp iemand in zijn team zal benoemen.
- 10.2.e om kaders gevraagd als guidance voor NCG.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

<image001.jpg>

Bezoekadres: Buxzijlweg 1, 9902 SB Appingedam

Postadres: Postbus 45, 9900 AA Appingedam

Tel. 10.2.e

Mail: 10.2.e r@cvw.nl

Internet: www.centrumveiligwonen.nl

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: maandag 10 september 2018 15:23
Aan: 10.2.e)
Onderwerp: FW: stukken goverance versterken 11/9/2018
Bijlagen: startnotitie Governance versterken tbv BO.docx; Startdocument 'Toekomstperspectief Groningen' (concept d.d. 07-09-2018).pdf; 180702 Voorstel besturing regio - na AB Regio2.docx

Graag in Ibabs voor morgen

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 10 september 2018 15:09
Aan: 10.2.e)
CC: 10.2.e
Onderwerp: stukken goverance versterken 11/9/2018

Beste 10.2.e

Bijgaand ontvang je voor ons overleg morgen de volgende stukken:

- Een startnotitie met uitgangspunten voor governance versterken, opgesteld door ons;
- Een stuk dat door de regio (10.2.e is opgesteld over governance (ook schade en toekomstperspectief)
- Het concept startdocument Toekomstperspectief Groningen van10.2.e

Groet,

10.2.e

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | DEN HAAG
Postbus 20401 | 2500 EK | DEN HAAG
B-passage, 2e verdieping

T 10.2.e
minez.nl

Startnotitie governance versterken tbv opdrachtgeversoverleg cq bestuurlijk overleg 20/9

1. Aanleiding

De aanpak voor versterken – zowel het proces als de governance - heeft te maken met een aantal (nieuwe) feiten die aanleiding zijn om een nieuwe versterkingsaanpak uit te werken. Dit betreft onder andere de volgende elementen:

- In het Wetsvoorstel nooit meer dan nodig wordt geregeld dat artikel 33 van de Mbw niet meer van toepassing is op de winning uit het Groningerveld. In plaats van de exploitant / NAM wordt de Minister verplicht om versterkingsmaatregelen te treffen (voorgestelde artikel 52g, derde lid).
- In het wetsvoorstel Instituut Mijnbouwschade Groningen wordt een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) opgericht voor het beoordelen van schade als gevolg van de gaswinning. Versterking van woningen (anders dan als gevolg van schade) valt hier niet onder.
- MEZK krijgt met artikel 52g, derde lid, een taak maar geen bijzondere bevoegdheden om deze uit te oefenen. MEZK heeft (nog) geen publiekrechtelijke bevoegdheden om financiering bij de NAM weg te trekken of om uitvoering van maatregelen bij woningeigenaren door te zetten. Er wordt op dit moment gewerkt aan een overeenkomst met NAM die in de overbruggingsperiode regelt dat de MEZK de inhoudelijke keuzes maakt over de versterkingsopgave en de NAM alle kosten (blijft) dragen. Dit vooruitlopend op een sluitende publiekrechtelijke regeling.
- In het akkoord op hoofdlijnen tussen de Staat, Shell en ExxonMobil van 25 juni jl is opgenomen dat de Staat voornemens is zorg te dragen voor de inrichting van een onafhankelijke publiekrechtelijke entiteit ("Fonds") dat op exclusieve basis wordt belast met de uitvoering van de versterkingsopgave, inclusief de prioritering. Het Fonds stelt vast of een gebouw of een werk versterkt moet worden op basis van door de Minister vastgestelde normen. De minister heeft aan de Kamer in het kader van het AOH aangegeven dat hij de rol van de NAM in versterking zo snel mogelijk zo veel mogelijk wil beperken.
- In het advies van de Mijnraad en de daarop volgende besluitvorming wordt prioriteit gelegd bij de versterking van de meest onveilige woningen; de gebiedsgerichte aanpak van de versterking wordt grotendeels verlaten[1], m.u.v. van de batches waarin al dusdanige verwachtingen zijn gewekt dat de versterking moet doorgaan.
- Door het besluit gaswinning naar 0 is versterken in een ander daglicht komen te staan. Daarom is de MJP-benadering de laatste maanden deels verlaten. Aansturing NCG berust nu de facto bij het opdrachtgeversoverleg van rijk/provincie/lokale overheid.
- In de governancetafel zijn dit voorjaar tussen rijk en regio een aantal knelpunten benoemd in de huidige governance: onvoldoende regionale zeggenschap, onvoldoende evenwicht in behartiging relevante belangen, bestuurlijke spaghetti, gebrek aan transparantie, onvoldoende resultaat en onvoldoende gericht op herstel vertrouwen.

2. Doel

Op basis van bovenstaande is het noodzakelijk dat zo snel mogelijk een nieuwe governance voor versterking wordt uitgewerkt en ingevoerd die in de plaats komt van de huidige en waarbij recht wordt gedaan aan de (wettelijke) randvoorwaarden en belangen van de diverse betrokken partijen.

3. Kaders

Op basis van bestaande expliciete en/of impliciete besluiten liggen er een aantal gezamenlijk overeengekomen kaders waaraan de nieuwe versterkingsaanpak moet voldoen en die als uitgangspunt gehanteerd kunnen worden. Deze kaders zijn:

- Het veiligheidsniveau voor woningen blijft 10^-5;
- De verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de huizen in het bevingsgebied gaat van NAM over naar de rijksoverheid en wordt wettelijk geregeld;
- De NAM is niet meer betrokken bij het proces van versterken;

[1] Dit geldt voor versterking. De gebiedsgerichte aanpak speelt wel een rol in het kader van toekomstperspectief cq stads/dorpsvernieuwing.

- De werkelijke kosten van de versterkingsoperatie worden bij de NAM neergelegd;
- Het opdrachtgeverschap voor de versterkingsoperatie wordt publiek;
- De prioritering van de versterking vindt plaats op basis van risico;
- Er wordt zoveel als mogelijk gewerkt met standaardoplossingen op basis van het type woning zodat er een generieke aanpak komt met snel uit te voeren maatregelen;
- Koppelkansen worden zoveel mogelijk meegenomen maar mogen niet ten koste gaan van het tempo en het snel realiseren van de veiligheid;
- In de uitvoering wordt invulling gegeven aan de zeggenschap van gemeenten en bewoners.

4. Basisstructuur voor een nieuwe governance voor versterken

In de nieuwe governance structuur zal een duidelijk onderscheid gemaakt moeten worden tussen een aantal niveaus in de het vaststellen van de versterkingskaders, de toepassing van de kaders en de uitvoering van het versterkingsproces. Onder kaders wordt hierbij verstaan: normering, aanwijzing, prioritering en financiering. In schema:

a. Vaststellen versterkingskaders
    -Wettelijke kaders (Rijk)
    -Uitvoeringskaders
b. Toepassen van de kaders
c. Uitvoering: regie
d. Uitvoering: operationeel

Voor ieder deel van dit proces zal moeten worden bepaald wat er precies onder wordt verstaan en waar de bevoegdheden en verantwoordelijkheden komen te liggen.

5. Procesvoorstel

12 september:	ambtelijk overleg rijk, provincie, regio en NCG
13 september:	bespreken van de startnotitie op hoofdlijnen de uitgangspunten in opdrachtgeversoverleg
13-17 sept:	verder uitwerken en afronden startnotie
20 september:	bespreken en akkoord startnotitie in BO
Oktober/november:	uitwerking governancemodel

6. Korte termijn

Door de wettelijke regeling versneld uit te werken kan inwerkingtreding worden bereikt worden in 1-1,5 jaar. In de tussenliggende periode moet een overgangsregime worden opgetuigd zodat de versterking door kan lopen, volgens de nieuw ontwikkelde aanpak en met geen (of zo min mogelijk) betrokkenheid van NAM. Instrumenten die hiervoor kunnen worden gebruikt op de korte termijn zijn beleidsregels en overeenkomsten met NAM (vergl. De Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade die vooruitlopend op de wet reeds werkt).

Wanneer het eindbeeld voor governance staat zal EZK een voorstel doen voor een overgangsregime om zo snel mogelijk volgens het eindbeeld te kunnen werken.

FT, 10092018

57

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: vrijdag 14 september 2018 10:43
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: Versnelling uitvoeringsorganisatie

10.2.e
Ik bel je in de loop van de dag,
Anita

> Op 14 sep. 2018 om 07:34 heeft 10.2.e @cvw.nl> het volgende geschreven:
>
> Beste 10.2.e
>10.2.e belde me gisteravond en vroeg me onze gezamenlijke ambitie om samen te werken versneld vorm te geven zodat daar op 20/9 al over kan worden gecommuniceerd (of idealiter op 21/9 zodanig al kan worden gewerkt).
>
> We spraken kort verkennend over de mogelijkheden die ik zag om z.s.m. publiek te gaan werken, maar ondertussen vooral niet stil te vallen. Ik heb me deze week afwachtend opgesteld omdat 10.2.e eerst met 10.2.e zou spreken en het liggende NoA materiaal zou worden 'afgestoft'. Maar als we werkelijk willen versnellen lijkt het me verstandig dit nu in gezamenlijkheid te gaan doen. NAM 10.2.e deed vorige week al de suggestie voor dit doel een gezamenlijke taskforce op te zetten met EZK/NAM/NCG/CVW. Ik vermoed dat 10.2.e hier in het gesprek met jullie maandag dan ook voor open zal staan.
>
> 10.2.e deed de suggestie ook nog even met jullie te schakelen. Kan ik vandaag nog met één van jullie beiden bellen zodat ik een beeld heb hoe de scenario's die we op 4/9 bespraken zijn geland en ook de richting die jullie voor de korte termijn zien goed aanvoel?
>
> Hartelijke groet,
> 10.2.e
>
>
> -----Oorspronkelijk bericht-----
> Van: Wouters, A.N. (Anita) [mailto:A.N.Wouters@minez.nl]
> Verzonden: vrijdag 31 augustus 2018 11:43
> Aan: 10.2.e @cvw.nl>
> CC: 10.2.e @nationaalcoordinatorgroningen.nl>; 10.2.e @minez.nl>
> Onderwerp: Re: Call 28/8 inzake uitvoeringsorganisatie - afdronk
>
> 10.2.e
> Het is een prima weergave van wat ons in mijn ogen te doen staat. Ik zet 10.2.e alvast in cc.
> Groet,
> Anita
>
> Op 31 aug. 2018 om 08:38 heeft 10.2.e @cvw.nl<mailto:10.2.e @cvw.nl>> het volgende geschreven:
>
> Beste 10.2.e ,
> Hieronder nog even mijn afdronk van onze conference call inzake de uitvoeringsorganisatie van afgelopen dinsdag.
> Dit als houvast voor het gesprek van 10.2.e en mij van maandag a.s. waarin we de manier waarop we dit kunnen organiseren zullen verkennen.
> Evt. aanvullingen en correcties zijn van harte welkom! Zo ook mogelijk nieuwe inzichten uit het opdrachtgeversoverleg van gisteren.
>
> Hartelijke groet,
> 10.2.e
>
>

>
> Wanneer zou je tevreden zijn over deze nieuwe uitvoeringsorganisatie?
>
> - Een organisatie die heel snel meters kan maken met de nieuwe opgave en aanpak
>
> - Een robuuste organisatie met relevante kennis en kunde t.b.v. deze nieuwe aanpak
>
> - Een 'lean & mean' efficiënte organisatie (zonder overbodig personeel dat elkaar bezig houdt)
>
> - Een robuuste organisatie die niet alles zelf wil doen, maar zo veel als verantwoord is aan de markt over laat
>
> - Een organisatie die feitelijk werkt en betrouwbaar is (geen gemanipuleer)
>
>
> Wat wordt de scope van de opdracht voor deze nieuwe uitvoeringsorganisatie zijn?
>
> - In eerste instantie betreft het de Versterkingsopgave, waarin de onveilige gebouwen ('1500') z.s.m. worden versterkt en de batches die reeds zijn toegezegd (1467 en 1588) in uitvoering worden gebracht. Aangevuld met een werkstroom waarin bewoners die wel veilig zijn verklaard maar geen veiligheidsbeleving hebben, kunnen worden bediend met een inspectie en evt. (tijdelijke) maatregelen.
>
> - Daarbij moet worden overwogen of woningcorporaties zelf hun onveilige huizen en het restant van de huizen in de batches 1467/1588 (voor eigen risico) in uitvoering kunnen brengen dan wel in welke mate zij nog moeten worden gefaciliteerd.
>
> - In de toekomst zou daar ook de uitvoering van het Perspectief programma aan kunnen worden toegevoegd waar 10.2.e nu op aan het studeren is.
>
> - Ook de uitvoering van Schade behoort tot de mogelijkheden, afhankelijk van de bestuursvorm die wordt gekozen in het wettelijke traject rond TCMG/IM (een volledige ZBO of toch een Bestuurlijke ZBO met een uitvoeringsorganisatie).
>
>
> Wat wordt de duur van de organisatie?
>
> - Er is een korte termijn van nu t/m het moment waarop de Minister systeemverantwoordelijk wordt (november?). Tot die tijd blijft CVW in opdracht van NAM en onder regie van NCG werken.
>
> - Daarna volgt een overgangsfase waarin een passende structuur zal moeten worden gevonden om de nieuwe opgave ter hand te nemen.
>
> - Pas over 1 à 2 jaar wordt de bestuursstructuur definitief vorm gegeven (Gemeenschappelijke Regeling of Nationaal Programma, etc) en zal de uitvoeringsorganisatie mogelijk anders worden ingevuld dan wel aanbesteed.
>
> - Daarbij wordt niet uitgesloten dat bij succesvol functioneren van de uitvoeringsorganisatie deze interim oplossing ook wel de definitieve oplossing zou kunnen worden.
>
> Is er draagvlak voor een rol voor CVW in de beoogde uitvoeringsorganisatie?
>
> - Het draagvlak voor de inzet van CVW verschilt van persoon tot persoon en organisatie tot organisatie.
>
> - De bezwaren zitten voornamelijk rond de volgende vragen:
>
> o Wat zijn de werkelijke prestaties van CVW geweest?
>
> o Is CVW besmet vanwege haar werkzaamheden voor NAM?
>
> o Zijn de partijen achter het CVW besmet vanwege hun eerdere optreden in het dossier (Arcadis)?
>
> - De overtuiging is dat er uiteindelijk echt een publiek uitvoeringsorgaan moet komen en dat dit werk moet worden uitbesteed. Maar het opdrachtgeversoverleg is zich er ook van bewust dat de urgentie vraagt om het pragmatisme van continuïteit via een overgangsmodel.
>
>
> Met welke juridische overgang zou CVW voor een publieke opdrachtgever kunnen gaan werken?
>

> - De succesvolle uitvoering van de opgave is leidend: hoe ziet de benodigde uitvoeringsketen er uit en wat voor organisatie is er voor nodig om deze keten dagdagelijks aan te sturen? Vervolgens zal een onderliggende juridische structuur moeten worden gevonden om dit mogelijk te maken.
>
>
> Wanneer wordt er door wie een besluit genomen en hoe zie je het pad daarnaartoe?
>
> - Het besluit over de uitvoeringsorganisatie is onderdeel van het grotere bestuurlijke proces van Minister EZK met de Regio. Een tijdelijke structuur waarin de Minister het initiatief naar zich toetrekt is niet ondenkbaar. Dit is operationeel gezien ook mogelijk omdat het NCG als dienst reeds onder de verantwoordelijkheid van de Minister valt.
>
> - Eind 2019/ergens in 2020 zal het besturingsmodel definitief worden vormgegeven, waarbij de timing wordt bepaald door de vorm en complexiteit van het uiteindelijke besturingsmodel (Gemeenschappelijke Regeling, Nationaal Programma, etc). Tot die tijd zal een tijdelijke juridische basis moeten worden gevonden om de inzet van een uitvoeringsorganisatie zoals CVW mogelijk te maken.
>
> - Anita zal donderdag 30/8 in het Opdrachtgeversoverleg van NCG melden dat NCG/CVW een verkenning doen voor een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie.
>
> - De verkenning van NCG/CVW zal vooralsnog vooral ambtelijk worden besproken onder regie van 10.2.e die op dit onderwerp iemand in zijn team zal benoemen.
>
> - 10.2.e heeft om Anita om kaders gevraagd als guidance voor NCG.
>
>
> Met vriendelijke groet,
>
> 10.2.e
>
> <image001.jpg>
>
> Bezoekadres: Buxzijlweg 1, 9902 SB Appingedam
> Postadres: Postbus 45, 9900 AA Appingedam Tel. 0596 205 000
> Mail: 10.2.e @cvw.nl<mailto:10.2.e @cvw.nl>
> Internet: www.centrumveiligwonen.nl<http://www.centrumveiligwonen.nl/>
>
> Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
> De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
>
> This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
> The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: Wouters, A.N. (Anita)
Verzonden: maandag 22 oktober 2018 16:34
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: terugkoppeling Bestuurlijke Stuurgroep
Bijlagen: DOMUS-18265424-v7-DOMUS-18264651-v1-Bestuurlijke_Stuurgroep (4).docx

---

Van: 10.2.e @minez.nl]
Verzonden: zondag 21 oktober 2018 9:13
Aan: 10.2.e)
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: terugkoppeling Bestuurlijke Stuurgroep

buitenreikwijdte

[redacted]

Van: 10.2.e @minez.nl>
Verzonden: vrijdag 19 oktober 2018 17:58
Aan: 10.2.e @minez.nl>
CC: 10.2.e
[redacted] (Iris)
10.2.e
Onderwerp: RE: terugkoppeling Bestuurlijke Stuurgroep

Dag 10.2.e

Gegeven dat dit voor meer mensen nuttig is, meerdere collega's in de cc.

Korte terugkoppeling Bestuurlijke Stuurgroep:

- De sessie verliep anders dan gedacht. Bij opening kreeg 10.2.e [redacted]) veel ruimte om de zorgen van de maatschappelijke organisaties over hun positie te duiden. De aansluiting tussen maatschappelijke en bestuurlijke laag wordt gemist. Er is nu een interbellum tussen oude en nieuwe governance en dat geeft groot ongemak. Ook is er breed gesproken over de onzekerheid

die men voelt bij de versterkingsoperatie. Na bekend worden van het plan van aanpak versterken wil de maatschappelijke stuurgroep de minister formeel uitnodigen om hierover door te praten.

- De maatschappelijke en bestuurlijke stuurgroep acht het zeer belangrijk dat de versterkingsaanpak ten alle tijden uitlegbaar blijft. De regio ervaart tot op heden een sterk wetenschappelijke/technocratische benadering vanuit het Rijk die soms verklaarbaar is maar niet altijd uitlegbaar is aan de individuele bewoner. Er bestaat behoefte aan een partij die op korte termijn besluiten mag nemen, ook daar waar onzekerheden bestaan, in nauwe samenwerking met degenen die met de bewoners samenwerken.
- De Maatschappelijke organisaties ervaren het als moeizaam dat schade (TCM), versterken en Nationaal Programma Groningen nu separaat van elkaar plaatsvinden. Wie/waar wordt de aansluiting tussen de trajecten geborgd?
- Ook inhoudelijk leek er ruimte gezocht te worden op de beleidsafspraken die gemaakt zijn. Toen gewezen werd door zowel NCG als Rijk op de gezamenlijk gemaakte bestuurlijke afspraken als basis, nam 10.2.e ruimte om zich daarvan te distantiëren. Veel opmerkingen over techniek, juridische en weinig op mensen gerichte insteek.

- Bovenstaande discussie nam dermate veel tijd in beslag dat de overige punten in orde 45 minuten zijn behandeld. Een groot deel van deze tijd is daarnaast gebuikt voor de toelichting vanuit de GGD. De overige punten zijn dus zeer summier aan de orde gekomen. Kort samengevat:
  - Het verslag wordt op enkele kleine punten aangepast.
  - Bij het Plan van aanpak is verwezen naar de sessie ’s middags/’s avonds. Aanvullend spreekt NCG met Maatschappelijke Stuurgroep om extra input op te halen voor PvA. Kernvraag is waar PvA wordt geaccordeerd. NCG wenst dit in Bestuurlijke Stuurgroep te doen. Vanuit Rijk is aangeven dat dat mogelijk de uitkomst is, maar dat dit bezien moet worden in het kader van de governance.
  - GGD hield presentatie. Er is orde 15 minuten gebruikt voor vragen en discussie. Anita heeft de aspecten uit de annotatie (zie bijlage) ingebracht en gevraagd om in uiteindelijk advies expliciet te zijn over wat er aan het Rijk gevraagd wordt. GGD komt in december met finaal rapport. *Noot: tijdens het overleg ging het nog over een oude toezegging van 200 mln vanuit het Rijk waarop aan is gegeven dat die toezegging nog staat, maar dat hiervoor goede voorstellen moeten komen.*
  - Actualisatie NPR is niet nader behandeld
  - Er is een korte toelichting gegeven over infra. In een kort rondje zijn er enkele commentaren geplaatst bij de inhoud. Verder ter kennisgeving aangenomen.
  - Asbestdaken is zeer snel behandeld. Ter kennisgeving aangenomen
  - Waardevermeerderingsregeling:
    - Ten tijde van dit onderwerp heb ik op verzoek van Anita een mail voor Maarten Camps opgesteld. Ik heb dit dan ook niet geheel kunnen volgen waar ik niet zeker ben over de exacte strekking. Kern betrof volgens mij dat er gesproken is over of de regeling moet worden aangepast. Diverse partijen zouden graag zien dat lokaal besluiten kunnen worden genomen over wie wat krijgt zodat uitzonderingsgevallen een plek krijgen. Naar ik begreep is aangeven dat in december het onderwerp terug op de agenda komt met meer inzicht in de aantallen.
  - Rapportage raadsman is voor kennisneming aangenomen
  - De opzet met rapportage kentallen is akkoord bevonden.
  - Vergaderplanning is voor kennisgeving aangenomen.
  - buitenreikwijdte

Mochten er nog vragen zijn, verneem ik het graag.

Fijn weekend!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

.....
Project DG Groningen
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | C zuid 3e verdieping
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
.....
T +31(0)10.2.e

buitenreikwijdte

58a

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Behandeld door
10.2.e

minez.nl

Datum
19 oktober 2018

Kenmerk
DGBI-DR / 18264651

Bijlage(n)

agenda

Omschrijving	Bestuurlijke Stuurgroep
Voorzitter	10.2.e
Notulist	10.2.e
Vergaderdatum en -tijd	18 oktober 2018, 13.00 uur - 15.00 uur
Locatie	Gemeentehuis Eemsmond, Hoofdstraat-West 1 te Uithuizen (Raadzaal)

1. Opening en mededelingen

- Geen Mededelingen

2. Verslag Bestuurlijke Stuurgroep 13 september 2018
(concept-verslag en actie-/besluitenlijst bijgevoegd)

- Het verslag is wederom zeer gedetailleerd. Hier is al eerder discussie over geweest.

Spreekpunten:
- Op pagina 8 over het 'veilig verklaren' kan aangegeven worden dat dit inmiddels in het opdrachtgeversoverleg van 11 oktober besproken is. Daar is afgesproken dat dit eerst goed uitgewerkt wordt hoe dit in het totale proces past en dat er dan pas over gecommuniceerd wordt naar bewoners, waarbij dan ook duidelijk is wat het handelingsperspectief is.

3. Plan van aanpak n.a.v. advies Mijnraad
Onder voorbehoud

- De NCG zal een update geven van de stand van zaken ten aanzien van het plan van aanpak voor de versterking.
- Op dit moment wordt de inhoud van het plan ambtelijk nog verder uitgewerkt en afgestemd. In het opdrachtgeversoverleg is besproken dat het definitieve plan van aanpak aan de hand daarvan voor het einde van het herfstreces wordt afgerond.
- Als bijlagen zijn recente (publieke) stukken meegezonden: de brieven aan de Tweede Kamer, de Staten en de raden, evenals het NCG-memo en de bestuurlijke uitgangspunten die op 20 september aan de bestuurlijke tafel

zijn besproken (het NCG-memo is door de provincie als bijlage bij de brief aan de Staten gestuurd). Mogelijk ontstaat naar aanleiding daarvan nog inhoudelijke discussie over bepaalde punten.
- EZK kan worden bevraagd over in hoeverre nu de randvoorwaarden voor de uitvoering (o.a. financiering) geregeld zijn.
- Daarnaast zal communicatie met bewoners een aandachtspunt zijn. Als onderdeel van het plan van aanpak wordt een communicatieplan opgesteld.
- Advies is gesprek gericht te houden op het proces en evt. toelichting van specifieke punten, waaronder communicatie, aan NCG te laten.

Spreekpunten
- De op 20 september vastgestelde gezamenlijke bestuurlijke uitgangspunten zijn een verdiepingsslag op de op 2 juli gemaakte afspraken.
- Deze gezamenlijke lijn is een belangrijk tussenresultaat, op basis waarvan nu snel tot uitvoering moet worden overgegaan.
- De uitwerking van de bredere aanpak mag de uitvoering van projecten waarover voldoende bekend is om de werkzaamheden te starten niet ophouden. Deelprojecten in de bestaande werkvoorraad worden door NCG waar mogelijk ter hand genomen.
- EZK maakt met NAM afspraken over de financiering 'aan de achterdeur'. Alles wat nodig is voor de veiligheid moet worden uitgevoerd op kosten van NAM. Het Rijk staat hiervoor garant.

buitenreikwijdte

Rijk wacht verwachtingsvol het eindrapport in december af.

5. Actualisatie NPR
Memo, niet openbaar

Spreekpunten:
- Het harde werk en de begeleiding van de NCG verdient waardering. Het is prettig dat de NPR 2018 op korte termijn beschikbaar komt.
- Aangeven kan worden dat de NCG alles in het werk moet zetten om deze nieuwe NPR zo snel mogelijk te kunnen toepassen.

- Aangegeven kan worden dat de NCG deze NPR ook kan gebruiken bij de transitie naar het gebruik van standaard maatregelen. EZK ziet graag welke stappen de NCG daartoe zet.
- De NCG heeft begin 2017 afspraken met NEN gemaakt om naast oplevering van de NPR ook voor monumenten meer duidelijkheid te geven. Beoogd was dat deze onderdelen eind 2018 zouden worden opgeleverd (in een addendum na publicatie van de NPR 2018). Gevraagd kan worden wat de stand van zaken is op dit punt

6. Infra Kwalitatieve risico inventarisatie / prioriteringslijst
Memo, niet openbaar

- Antea heeft onderzoek gedaan naar het risico op bezwijking en de gevoeligheid van aardbevingen op de infrastructuur in de regio.
- Er is geen infrastructuur aangetroffen die op beide indicatoren zorgwekkend scoorde.
- Daarnaast worden er aan pilots gewerkt met betrekking tot de versterking van infrastructuur.
- Dit wordt nu niet in het stuk uitgestraald.

Spreekpunt (optioneel):
- Vragen naar de stand van zaken rondom de pilots die de NCG in voorbereiding heeft.

7. Stand van zaken asbestdaken
buitenreikwijdte

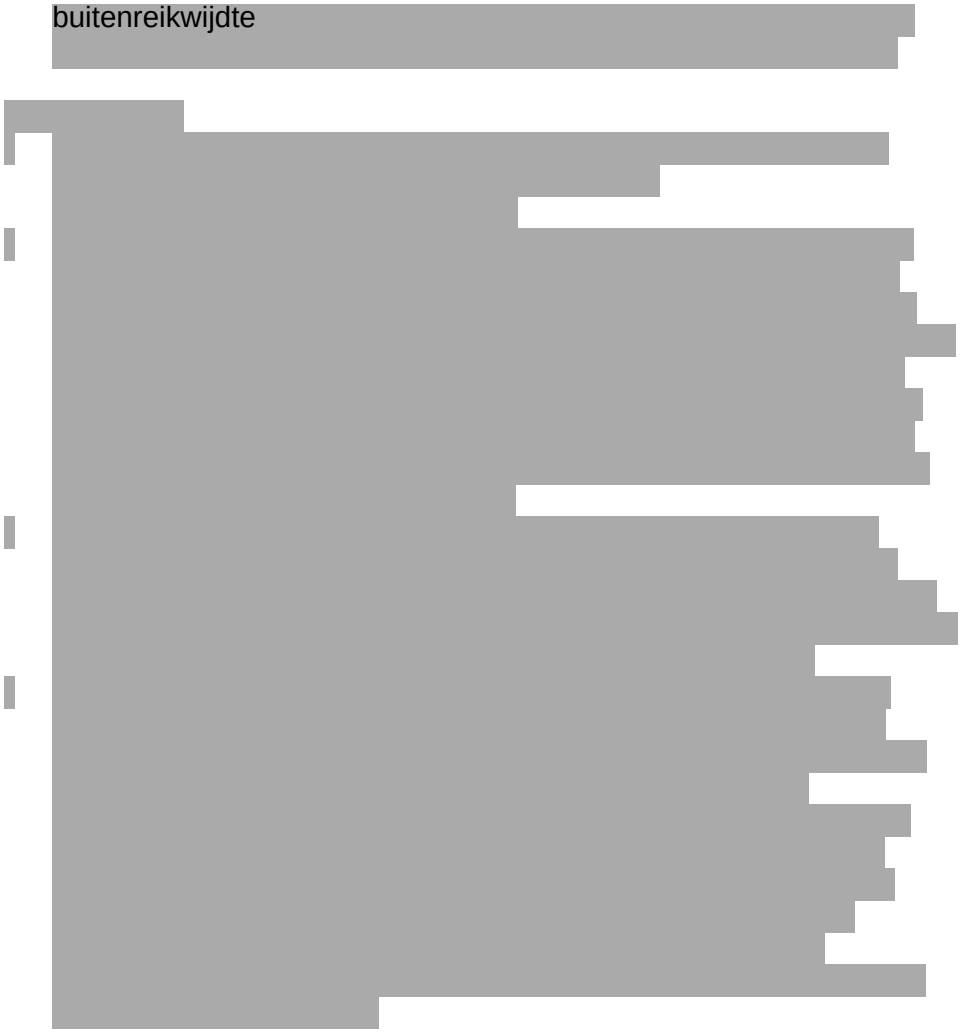

9. Halfjaarsrapportage onafhankelijke Raadsman
Rapportage, openbaar

- Geen commentaar. De halfjaarrapportage is inmiddels naar de Kamer verzonden.

10. Opzet rapportage kerngetallen
Memo, niet openbaar

- Geen commentaar.
- Afgelopen BS is afgesproken nog maar elk half jaar te rapporteren in plaats van elk kwartaal. De kwartalen waarin niet gerapporteerd wordt, worden kerngetallen opgeleverd door de NCG.
- NCG heeft in overleg met de MS besproken welke kerngetallen opgeleverd dienen te worden. Daar kan het Rijk mee akkoord gaan.

11. Vergaderplanning 2019
Concept vergaderplanning

- Geen commentaar.
- Het is prematuur om, lopende de discussie rondom governance, een vergaderplanning voor 2019 te maken. Daar nu een opmerking over maken zal echter veel röring veroorzaken onder de aanwezigen.

12. Mededelingen

a. Voortgang uitvoering door de NCG
Mondelinge toelichting

- Geen commentaar op voorhand.

b. Voortgang versterken
Mondelinge en schriftelijke toelichting

- Geen commentaar op voorhand.

c. Stand van zaken "NAM op afstand"
Mondeling toelichting NCG

- Geen commentaar op voorhand.

d. Verslag Maatschappelijke Stuurgroep 12 juli 2018
vastgestelde verslag, niet openbaar

- Geen commentaar.
- Punten uit het verslag zijn veelal achterhaald.

13. Rondvraag en sluiting

From: Wouters, A.N. (Anita)
To: 10.2.e aanzet.docx
Date: woensdag 23 januari 2019 08:25:18
Attachments: 20190123, Inzet BO, eigen aanzet.docx
ATT00001.htm

Weet niet of je het rechtstreeks ook gehad hebt. Zie bijlage.

Begin doorgestuurd bericht:

> **Van:** Koopmans Johan <j.koopmans@provinciegroningen.nl>
> **Datum:** 23 januari 2019 om 08:19:09 CET
> **Aan:** "A. N. Wouters (Anita)" <A.N.Wouters@minez.nl>,
> 10.2.e @minez.nl" 10.2.e @minez.nl>,
> "10.2.e @minbzk.nl" 10.2.e @minbzk.nl>
> **Onderwerp: Doorst.:FSI 20190123, Inzet BO, eigen aanzet.docxPDI**
>
> Bijdrage van de CdK hedenochtend tbv bestuurlijk overleg as donderdag.
>
> groet 10.2.e
>
> Verstuurd vanaf mijn iPad
>
> Begin doorgestuurd bericht:
>
> > **Van:** 10.2.e @provinciegroningen.nl>
> > **Datum:** 23 januari 2019 om 07:56:30 CET
> > **Aan:** 10.2.e @provinciegroningen.nl>
> > **Onderwerp: 20190123, Inzet BO, eigen aanzet.docx**

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/

Inzet

De inzet van het bestuurlijk overleg is het bereiken van een doorbraak. In de regio is grote bezorgdheid en frustratie over het uitblijven van een vooruitgang in schadeherstel en versterking die voor bewoners merkbaar is. Het gesprek van donderdag is er op gericht om voldoende zekerheid te krijgen over de inzet van rijk, provincie en gemeenten (hierna: 'rijk en regio') dat er weer een gemeenschappelijk vertrouwen ontstaat dat we hier samen een grote en snelle verandering in tot stand kunnen brengen.

De tijd – ook de voorbereidingstijd – is te kort om alle kwesties gedetailleerd met elkaar te bespreken. Maar als we er van twee kanten op gericht zijn om in het verleden gemaakte afspraken te herbevestigen en voldoende nieuwe zekerheden te verschaffen, kunnen we voor onze inwoners veel betekenen.

Agenda

De agenda bevat de drie vertrouwde elementen: schadeafhandeling, versterking en governance. De uitwerking daarvan is soms een bevestiging van gemaakte afspraken. Soms een verkenning van een gemeenschappelijk probleem en een oplossingsrichting. In veel gevallen inhoudelijk, maar ook vaak een afspraak om gericht en met respect voor elkaars inzet en belang door te praten om een oplossing te vinden.

Schadeafhandeling

- De TCMG heeft een zorgelijk grote en lange wachtlijst. Het is de gezamenlijke inzet van rijk, provincie en gemeenten om het stuwmeer leeg te laten lopen en de schadeafhandeling flink te versnellen. Dat vergt meer dan de uitbreiding van de inspectiecapaciteit. Een kleine werkgroep komt binnen een maand met voorstellen voor het bestuurlijk overleg om het wachten snel en flink te verkorten. Daarbij worden in ieder geval de volgende denklijnen uitgewerkt:
    - automatische toekenning van (een deel van de) gemelde schades (eventueel steeksproefsgewijs gecontroleerd via een 'Interpolis'-model)
    - schadebeoordeling door aannemers, die meteen mogen herstellen of door zelf ingehuurde experts (ook hier kan via een soort apk-model gecontroleerd worden).
- Samenhang met de versterkingsopgave wordt aangebracht, waar dat in het belang is van een integrale, ruimhartige, snelle en menselijke afhandeling van de schade. We zorgen ervoor dat onze inwoners niet langer voor hetzelfde probleem (de gevolgen van gaswinning) vastzitten in een doolhof van verschillende procedures en instanties. We richten voor 1 april één Instituut Mijnbouwschade in voor alle schades. En we maken concrete afspraken over één loket (of accountmanager) zo lang dat er niet is.
- Schadeherstel in natura (als keuzemogelijkheid) is nog niet geregeld. Het is essentieel dat we die zo snel mogelijk bieden omdat dat veel mensen zou helpen.

Versterking

Het plan van aanpak is gezamenlijk tot stand gekomen. Over de inhoud daarvan kan geen misverstand bestaan. Maar er zijn grote zorgen. Aan de kant van het Rijk of de regio voldoende prioriteit geeft aan de huizen met de hoogste risico's (P50). En aan de kant van de regio of het Rijk de

uitvoering van lokale plannen voldoende faciliteert (P50, P90 en 'noodverbanden'). Het is nodig die zorgen weg te nemen.

- In de komende weken wordt door een gezamenlijke hoog-ambtelijke werkgroep per lokaal plan systematisch in beeld gebracht wat nodig is om het plan zo snel mogelijk in uitvoering te brengen. Samen brengen we eventuele bottlenecks in kaart om ze met spoed op te lossen.
- De afspraak wordt bevestigd dat gemeenten zélf bepalen op welke manier zij de versterking met hun inwoners vormgeven en dat de capaciteit voor de uitvoering is gegarandeerd.
- Bij de lokale plannen hebben de meest risicovolle adressen voorrang. De lokale plannen voorzien dus in ieder geval in een snelle beoordeling van de P50 adressen. En voor het draagvlak en de kwaliteit van de versterkingsoperatie is noodzakelijk dat ook P90-adressen en 'noodverbanden' meteen worden meegenomen.
- Een specifiek voorbeeld daarvan zijn panden die in de afgelopen jaren zijn geïnspecteerd, maar waarvan de bewoners nog altijd wachten op duidelijkheid. De bewoners horen die duidelijkheid binnen een paar maanden te krijgen.
- De capaciteit voor opname en beoordeling dient gerelateerd te zijn aan de optelsom van de lokale plannen en in de markt beschikbare capaciteit
- Als versterking nodig is, gebeurt dit zo snel mogelijk, in principe begint dat binnen een jaar na de beoordeling. Waar dat kan, werken we gebiedsgericht. Dit betekent dat naastgelegen panden zo mogelijk direct worden meegenomen en de verbetering van de openbare ruimte hierin een plek krijgt.
- Voor de gehele versterkingsoperatie wordt tijdig voldoende geld beschikbaar gesteld. Overheden moeten langdurige zekerheid bieden over de vraag en de uitvoering, zodat marktpartijen daarop kunnen inspelen.
- Ook de bijkomende kosten, bijvoorbeeld voor bewonersbegeleiding, voor inpassing van de versterking in het gebied, voor het herstel van de schade in de openbare ruimte ten gevolge van de versterkingsoperatie en de noodzakelijke proceskosten worden gedekt uit versterkingsmiddelen.
- Een werkgroep wordt ingesteld om snel duidelijkheid te krijgen over de bekostiging van lopende en voorgestelde programma's die een rechtstreeks verband houden met de versterking, maar waarover nu onduidelijkheid bestaat. Te denken valt aan de inzet van de GGD voor de fors oplopende gezondheidsklachten, het tekort op het scholenprogramma en de bestaande regeling voor energiemaatregelen (catalogus)
- Daarnaast is het van groot belang dat bewoners buiten het nieuwe inspectieprogramma zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen of hun woning voldoet aan de veiligheidsnorm.

Governance

Voor de uitvoering van de schadeafhandeling en versterking is essentieel dat er één betrouwbare en slagvaardige uitvoeringsorganisatie is. Op dit moment wordt gewerkt aan wetgeving om de versterkingsopgave volledig publiek(rechtelijk) in te richten en bevoegdheden formeel te beleggen. Kernelementen van de toekomstige governance zijn de volgende:

- Er komt een onafhankelijk instituut (onder te brengen bij het Instituut Mijnbouwschade?) dat beoordeelt of een pand voldoet aan de geldende veiligheidsnorm (10-5 Meijdam).

- Versterking is er op gericht om die veiligheidsnorm voor alle gebouwen te realiseren. De manier waarop dat gebeurt, is aan gemeenten in samenspraak met corporaties en inwoners.
- Rijk en regio zijn samen verantwoordelijk voor de gehele versterkingsoperatie
- Er komt een uitvoeringsdienst onder gezamenlijke aansturing, waarbij de gemeenten opdrachtgever zijn voor de uitvoering van hun eigen versterkingsplan.

Governance versterken: uitgangspunten voor besluitvorming op 11 maart 2019

12032019 def

1 Uitgangspunten

1.1 Provincie Groningen, de Groninger aardbevingsgemeenten en Rijk (de minister van EZK en BZK) zijn overeen gekomen dat de volgende uitgangspunten en taakverdeling gelden bij de governance van de versterking.

1.2 Deze uitgangspunten hebben alleen betrekking op de nieuwe aanpak voor de veiligheid van gebouwen – niet zijnde industrie - conform het Mijnraadadvies van 1 juli 2018.

1.3 De minister van EZK is verantwoordelijk voor de veiligheid als gevolg van de gaswinning in Groningen en de vergoeding van de daarmee samenhangende kosten. Het oordeel of een individueel gebouw aan de veiligheid voldoet zal vanwege de gewenste onafhankelijkheid op afstand van bestuurlijke partijen worden geplaatst.

1.4 Het Rijk is verantwoordelijk voor de inrichting van de uitvoeringsorganisatie (UO) en is daarvan de eigenaar.

1.5 De regio is verantwoordelijk voor de uitvoeringsoperatie en de kaders voor de uitvoering. Gemeenten zijn opdrachtgevers aan de UO voor de uitvoering van de lokale versterkingsplannen.

1.6 De specificering van de verantwoordelijkheidsverdeling wordt in dit document verder toegelicht. EZK zal deze verantwoordelijkheidsverdeling op basis van deze afspraken zo spoedig mogelijk vastleggen in wetgeving. Totdat deze van kracht is zal gewerkt worden volgens deze afspraken en worden deze in lijn met deze verantwoordelijkheidsverdeling geformaliseerd in een beleidsregel versterken.

1.7 De maatschappelijke organisaties zijn adviseur bij de versterking, zowel op beleidsmatig als uitvoerend niveau. De precieze rol van de maatschappelijke organisaties, bijvoorbeeld de vraag in welke overlegvormen zij participeren en op welke wijze, wordt in overleg met deze organisaties bepaald.

1.8 Over twee jaar volgt een grondige evaluatie van de governance versterken.

2 Wettelijke veiligheidskaders

2.1 De kaders voor de veiligheid worden bij of krachtens de wet vastgelegd. Het gaat hierbij om:

- de taken en bevoegdheden van publieke partijen;
- het proces van versterken: opnemen, beoordelen, het versterkingsadvies en het definitief ontwerp;
- de inrichting van de rechtsbescherming;
- de normen op basis waarvan tot versterking wordt besloten: Meijdam-norm (10^{-5} per jaar of kleiner, wat inhoudt dat de kans dat een bewoner overlijdt als gevolg van een aardbeving niet groter mag zijn dan 1 op de 100.000 jaar), de NPR en de HRA;
- de heffing op NAM;
- het escalatiemodel in geval de veiligheid onvoldoende is geborgd;
- het toetsingskader voor SodM om lokale plannen van aanpak te toetsen op veiligheid.

2.2 De regionale overheden, de NCG/UO en de maatschappelijke organisaties worden in een vroegtijdig stadium – al voor de consultatiefase - nauw betrokken bij het wetgevingstraject.

3 Onafhankelijk instituut

3.1 Er komt een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) - een onafhankelijke, publiekrechtelijke entiteit met deskundigen - die zonder aansturing of beïnvloeding van derden - waaronder bestuurlijke partijen - en op basis van de wettelijke veiligheidskaders besluiten neemt over de veiligheid van individuele gebouwen. Deze entiteit wordt vooralsnog het IVO genoemd, het Instituut Versterkingsopgave.

3.2 Het onafhankelijk instituut geeft opdracht tot het uitvoeren van de jaarlijkse HRA-run ten behoeve van het prioriteren van de opname en beoordeling van gebouwen die versterkt moeten worden. Ook is het onafhankelijk instituut verantwoordelijk voor de verrijking van de HRA-lijst. De UO, gemeenten en de TCMG kunnen onderbouwd gebouwen aandragen voor de verrijkte lijst. Als hierover onenigheid ontstaat wordt dit voorgelegd aan het bovenlokaal samenwerkingsorgaan (BSO).

3.3 Het onafhankelijk instituut besluit op basis van de opname en beoordeling door de uitvoeringsorganisatie:

- of een gebouw versterkt moet worden, en zo ja:
- welk soort maatregelen hiervoor genomen moeten worden. Dit gebeurt op basis van een nog vast te stellen categorie-indeling (bijvoorbeeld: categorie 1-5 en daarnaast als alternatief sloop/nieuwbouw) of op basis van een nog vast te stellen en valideren typologie;
- een indicatie/bandbreedte van het daarvoor benodigde budget.
- een globale tijdspanne (in jaarschijven) waarbinnen het gebouw op basis van veiligheid versterkt moet zijn.

3.4 Binnen de veiligheidsbesluiten en de kaders van het onafhankelijk instituut is er voldoende ruimte voor lokale bestuurders om de versterkingsopgave in de lokale situatie in te passen en koppelkansen te benutten vanuit regelingen (internationaal, nationaal of regionaal), eigen middelen, inpassingskosten en/of middelen uit het Nationaal Programma Groningen.

3.5 Het werkplan van het onafhankelijk instituut wordt jaarlijks ter vaststelling voorgelegd aan het BOG. Hierin neemt het onafhankelijk instituut onder andere op op welke wijze de wettelijke kaders worden toegepast, zoals de categorie-indeling, de typologie aanpak en de versnelling.

3.6 Gelet op het voorkomen van bestuurlijke drukte wordt het onafhankelijk instituut samen met het Instituut Mijnbouwschade ondergebracht in één zbo. De wijze waarop dit plaatsvindt mag niet ten koste gaan van de snelheid van de schadeafhandeling.

4 Verantwoordelijkheid gemeente

4.1 De gemeenten zijn opdrachtgever aan de UO voor de uitvoering van de versterking op basis van de versterkingsplannen van de gemeenten waarin de besluiten van het onafhankelijk instituut zoals beschreven onder 3.3 zijn opgenomen. Hiermee worden de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de versterkingsoperatie, de communicatie en de vormgeving van de maatregelen per gebouw in overleg met de bewoner/eigenaar en de uitvoeringsbesluiten op basis van het definitief ontwerp. De uitvoeringsbesluiten worden door gemeenten genomen zodra hiervoor een wettelijke basis is . Aan deze verantwoordelijkheid kan alleen adequaat invulling worden gegeven als de eigenaar (Rijk) voldoende capaciteit en kwaliteit ter beschikking stelt aan de UO.

4.2 Binnen de veiligheidsbesluiten van het onafhankelijk instituut is er voldoende ruimte voor lokale bestuurders om de versterkingsopgave in de lokale situatie in te passen en koppelkansen te benutten. De kosten hiervan worden gedekt door regelingen (internationaal, nationaal of regionaal), eigen middelen van gemeenten/provincie, inpassingskosten en/of middelen uit het Nationaal Programma Groningen. EZK draagt de kosten die gemoeid zijn met de versterking binnen de wettelijke kaders en de besluiten van het onafhankelijk instituut.

4.3 Iedere gemeente heeft een lokale stuurgroep onder voorzitterschap van een gemeentelijke bestuurder met mogelijke deelname van o.a. woningbouwcorporaties, de uitvoeringsorganisatie, maatschappelijke organisaties en/of verenigde particuliere woningbezitters. De gemeente bepaalt zelf de inrichting van de lokale stuurgroep.

4.4 De lokale stuurgroep doet een voorstel voor een lokaal plan van aanpak en vervult tevens een regisserende rol in de lokale afwegingen, prioritering en communicatie richting de inwoners van de gemeente en stemt de uitvoering af met de uitvoeringsorganisatie.

4.5 Op basis van het voorstel van de lokale stuurgroep beslist de raad van de betreffende gemeente over de uitvoeringsplannen.

4.6 De gemeenten stellen gezamenlijk de uitvoeringskaders vast voor de uitvoeringsorganisatie.

5 Bestuurlijk overleg Groningen, bovenlokaal samenwerkingsoverleg en versnellingsteam

5.1 Er komt een strategisch interbestuurlijk overleg van regionale overheden en het Rijk, het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG). Maatschappelijke organisaties worden als adviseur betrokken. Het BOG komt circa 2x per jaar bijeen. In het BOG vindt strategische afstemming plaats over schadeafhandeling, versterking en toekomstperspectief.

5.2 Er komt een bovenlokaal samenwerkingsoverleg (BSO) waar afstemming plaatsvindt over de inzet van middelen en capaciteit tussen lokale stuurgroepen en de eigenaar van de UO om te komen tot een slagkrachtige uitvoering. Ook fungeert het BSO als platform voor het bevorderen van slagvaardige besluitvorming over specifieke vragen in de uitvoering. Het BSO dient daarnaast als voorportaal voor het BOG. Maatschappelijke organisaties worden als adviseur betrokken.

5.3 Vanuit het BSO wordt een hoog ambtelijk versnellingsteam ingericht voor het bevorderen van slagvaardige besluitvorming over specifieke vragen in de uitvoering. Dit team komt naar behoefte bijeen.

5.4 Het BOG dient de interbestuurlijke afstemming. Deelnemende partijen houden hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

5.5 De kaders voor de veiligheid of de uitvoering die worden vastgesteld door resp. de wetgever of gemeenten worden voorafgaand aan vaststelling besproken in het BOG, waarbij gestreefd wordt naar overeenstemming.

6 Uitvoeringsorganisatie (UO)

6.1 Er komt een UO die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de versterking van de door de respectievelijke gemeenteraden vastgestelde uitvoeringsplannen. De huidige NCG is de voorloper van de UO.

6.2 De UO stuurt de uitvoeringsketen aan. Bezien wordt of in de toekomst gebruik wordt gemaakt van private partijen.

6.3 De UO brengt de lokale uitvoeringsplannen samen, waarna de UO een bovenlokale toets uitvoert op haalbaarheid en uitvoerbaarheid, waaronder in relatie tot capaciteit. Eventuele knelpunten worden besproken conform de uitgangspunten in paragraaf 5.

6.4 De UO voert de uitvoeringsplannen uit op basis van de door de gemeente genomen versterkingsbesluiten, die in afstemming met de bewoner/eigenaar tot stand zijn gekomen.

6.5 De UO heeft een ruim mandaat, zodat zij de operatie slagvaardig kan uitvoeren.

6.6 De UO ondersteunt het onafhankelijk instituut bij de voorbereiding van haar besluiten zoals genoemd in 3.3, onder andere door het uitvoeren van de opname en beoordeling.

6.7 Het Rijk is eigenaar van de UO en is verantwoordelijk voor een UO met voldoende kwaliteit, capaciteit en financiële middelen zodat de UO haar taak adequaat kan uitvoeren. De capaciteit en financiële ruimte van de UO wordt regulier geagendeerd in het BOG.

7 Toezicht op de veiligheid

7.1 SodM heeft een toezichthoudende en adviserende rol in het kader van de veiligheid.

7.2 SodM toetst of de lokale plannen van aanpak van de gemeenten voor de uitvoering van de versterking voldoen aan het toetsingskader om toe te zien op de veiligheid.

7.3 De precieze uitwerking van de taken van SodM vindt in gezamenlijk overleg plaats met alle betrokken partijen.

8 Bewoner/eigenaar

8.1 Uitgangspunt is dat de bewoner/eigenaar het laatste woord heeft over de versterking van zijn woning, met uitzondering van acuut onveilige situaties. Indien dit betekent dat niet voldaan kan worden aan het veiligheidsbesluit van het onafhankelijk instituut wordt een bij of krachtens de wet omschreven zorgvuldige procedure gevolgd.

8.2 Het definitief ontwerp over de versterking van een gebouw zal in nauwe samenspraak met de bewoner/eigenaar tot stand komen. In de praktijk betekent dit dat voor de woning wordt bepaald welke versterkingsmaatregelen geschikt en redelijk zijn en is het aan de bewoner/eigenaar om binnen de randvoorwaarde van veiligheid keuzes te kunnen maken.

8.3 Het versterkingsbesluit op basis van het definitief ontwerp wordt genomen door de gemeente. Voor de eigenaar/bewoner van een woning staat laagdrempelige, publiekrechtelijke rechtsbescherming open tegen dit besluit.

8.4 In de wetgeving zal worden uitgewerkt hoe wordt omgegaan met conflicterende voorkeuren van bewoners/eigenaren bij constructief verbonden woningen en de rechtspositionele verschillen tussen bewoner en eigenaar.

8.5 Meerdere partijen zijn betrokken bij de versterking, de schadeafhandeling en de gebiedsgerichte ontwikkeling. Gestreefd wordt naar een integrale aanpak en één loket voor de eigenaar/bewoner.

9 Escalatie

9.1 Onderwerpen waar geen overeenstemming over bestaat – bijvoorbeeld omdat ze niet in het BSO worden opgelost - worden besproken in het BOG. Iedere partij blijft eindverantwoordelijk voor en heeft het laatste woord over datgene waarvoor hij de verantwoordelijkheid draagt zoals vastgelegd in deze notitie, beleidsregel en/of de wet.

9.2 Bij discussie over de toepassing van het veiligheidsbesluit zoals geformuleerd in 3.3 beslist het onafhankelijk instituut. Tegen dit besluit is rechtsbescherming mogelijk.

9.3 Indien de minister van mening is dat bij de uitvoering van de versterking de veiligheidskaders en/of de veiligheidsbesluiten van het onafhankelijk instituut onvoldoende geborgd zijn, agendeert hij dit in het BOG. Indien hierover geen bestuurlijke overeenstemming wordt bereikt, de minister van EZK publiekelijk vaststelt dat de gemeenten in gebreke zijn gebleven vanuit veiligheidsperspectief en er geen andere middelen meer openstaan, neemt de Minister van EZK zijn verantwoordelijkheid daar waar het de veiligheid betreft. Hiervoor wordt in het kader van de wetgeving cq beleidsregel in nauw overleg met de regio een zorgvuldig en met waarborgen omkleed proces ingericht in de wet.

9.4 Indien de gemeenten (opdrachtgevers) van mening zijn dat zij onvoldoende in staat worden gesteld om de versterkingsoperatie uit te voeren, bijvoorbeeld door onvoldoende capaciteit of kwaliteit of door vertraging in het wetgevingsproces, agenderen zij dit in het BOG en geven daarbij aan welke consequenties dit heeft voor de voortgang van de uitvoering. Dit kan inhouden dat gemeenten geen invulling wensen te geven aan het opdrachtgeverschap.

10 Tijdelijke governance

10.1 De minister van EZK stelt uiterlijk eind maart 2019 en in nauw overleg met BZK, de regio, de UO en de maatschappelijke organisaties een beleidsregel vast die de governance van de versterking regelt in de periode tot aan een wettelijke regeling.

10.2 Gelijktijdig wordt een onafhankelijke commissie ingesteld die de taken van het onafhankelijk instituut zal uitoefenen (het tijdelijk onafhankelijk instituut).

10.3 De in 10.1 bedoelde beleidsregel volgt de uitgangspunten van de permanente governance zoals in deze notitie verwoord.

10.4 De overlegstructuur zoals beschreven in paragraaf 5 wordt per 1 april 2019 ingevoerd. Dit vervangt de huidige maatschappelijke en bestuurlijke stuurgroepen.

10.5 Het rijk zal versneld realiseren dat de NCG het CVW aanstuurt.

10.6 De lokale overlegstructuren tussen de uitvoeringsorganisatie en de lokale stuurgroepen blijven intact. Hiermee worden de raden en staten weer in positie gebracht omdat voor de besluiten in deze overleggen het normale besluitvormingstraject geldt.

11 Overige afspraken

11.1 De versterkingsoperatie biedt goede mogelijkheden voor een integrale stads-, dorps- en buurtvernieuwingsaanpak. Naast gemeenten, corporaties, de NCG/UO en andere partijen is ook het ministerie van BZK hierbij een partner. De bijdrage van BZK heeft met name betrekking op burgerbetrokkenheid, bestuurskracht, wonen en bouwen.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e @minocw.nl"
Onderwerp: overleg stuurgroep transitie uitvoering Groningen
Datum: dinsdag 18 juni 2019 14:38:26
Bijlagen: 3 Dilemma"s voor de uitvoering.docx
0 Agenda Stuurgroep transitie uitvoering Groningen 19 juni.docx
2.1 Werkprogramma transitie uitvoering Groningen 1.0 180619.docx
2.2 Oplegger Werkprogramma Transitie Uitvoering Groningen.docx

---

Beste collega's,

Hierbij de stukken voor de eerste stuurgroep transitie uitvoering Groningen. De bijeenkomst is morgenochtend om 8.00 uur bij BZK, Z8. Bijgaand de stukken.

Tot morgen!

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

61c

buitenreikwijdte

61d

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

BIJLAGE 2 GOVERNANCE NOTITIE 11 MAART 2019

1 Uitgangspunten

1.1 Provincie Groningen, de Groninger aardbevingsgemeenten en Rijk (de minister van EZK en BZK) zijn overeen gekomen dat de volgende uitgangspunten en taakverdeling gelden bij de governance van de versterking.

1.2 Deze uitgangspunten hebben alleen betrekking op de nieuwe aanpak voor de veiligheid van gebouwen – niet zijnde industrie - conform het Mijnraadadvies van 1 juli 2018.

1.3 Het EZK is verantwoordelijk voor de veiligheid als gevolg van de gaswinning in Groningen en de vergoeding van de daarmee samenhangende kosten. Het oordeel of een individueel gebouw aan de veiligheid voldoet zal vanwege de gewenste onafhankelijkheid op afstand van bestuurlijke partijen worden geplaatst.

1.4 Het Rijk is verantwoordelijk voor de inrichting van de uitvoeringsorganisatie (UO) en is daarvan de eigenaar.

1.5 De regio is verantwoordelijk voor de uitvoeringsoperatie en de kaders voor de uitvoering. Gemeenten zijn opdrachtgevers aan de UO voor de uitvoering van de lokale versterkingsplannen.

1.6 De specificering van de verantwoordelijkheidsverdeling wordt in dit document verder toegelicht. EZK zal deze verantwoordelijkheidsverdeling op basis van deze afspraken zo spoedig mogelijk vastleggen in wetgeving. Totdat deze van kracht is zal gewerkt worden volgens deze afspraken en worden deze in lijn met deze verantwoordelijkheidsverdeling geformaliseerd in een beleidsregel versterken.

1.7 De maatschappelijke organisaties zijn adviseur bij de versterking, zowel op beleidsmatig als uitvoerend niveau. De precieze rol van de maatschappelijke organisaties, bijvoorbeeld de vraag in welke overlegvormen zij participeren en op welke wijze, wordt in overleg met deze organisaties bepaald.

1.8 Over twee jaar volgt een grondige evaluatie van de governance versterken.

2 Wettelijke veiligheidskaders

2.1 De kaders voor de veiligheid worden bij of krachtens de wet vastgelegd. Het gaat hierbij om:
- de taken en bevoegdheden van publieke partijen;
- het proces van versterken: opnemen, beoordelen, het versterkingsadvies en het definitief ontwerp;
- de inrichting van de rechtsbescherming;
- de normen op basis waarvan tot versterking wordt besloten: Meijdam-norm (10^{-5} per jaar of kleiner, wat inhoudt dat de kans dat een bewoner overlijdt als gevolg van een aardbeving niet groter mag zijn dan 1 op de 100.000 jaar), de NPR en de HRA;
- de heffing op NAM;
- het escalatiemodel in geval de veiligheid onvoldoende is geborgd;
- het toetsingskader voor SodM om lokale plannen van aanpak te toetsen op veiligheid.

2.2 De regionale overheden, de NCG/UO en de maatschappelijke organisaties worden in een vroegtijdig stadium – al voor de consultatiefase - nauw betrokken bij het wetgevingstraject.

CONCEPT

3 Onafhankelijk instituut

3.1 Er komt een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) - een onafhankelijke, publiekrechtelijke entiteit met deskundigen - die zonder aansturing of beïnvloeding van derden - waaronder bestuurlijke partijen - en op basis van de wettelijke veiligheidskaders besluiten neemt over de veiligheid van individuele gebouwen. Deze entiteit wordt vooralsnog het IVO genoemd, het Instituut Versterkingsopgave.

3.2 Het onafhankelijk instituut geeft opdracht tot het uitvoeren van de jaarlijkse HRA-run ten behoeve van het prioriteren van de opname en beoordeling van gebouwen die versterkt moeten worden. Ook is het onafhankelijk instituut verantwoordelijk voor de verrijking van de HRA-lijst. De UO, gemeenten en de TCMG kunnen onderbouwd gebouwen aandragen voor de verrijkte lijst. Als hierover onenigheid ontstaat wordt dit voorgelegd aan het bovenlokaal samenwerkingsorgaan (BSO).

3.3 Het onafhankelijk instituut besluit op basis van de opname en beoordeling door de uitvoeringsorganisatie:
- of een gebouw versterkt moet worden, en zo ja:
- welk soort maatregelen hiervoor genomen moeten worden. Dit gebeurt op basis van een nog vast te stellen categorie-indeling (bijvoorbeeld: categorie 1-5 en daarnaast als alternatief sloop/nieuwbouw) of op basis van een nog vast te stellen en valideren typologie;
- een indicatie/bandbreedte van het daarvoor benodigde budget.
- een globale tijdspanne (in jaarschijven) waarbinnen het gebouw op basis van veiligheid versterkt moet zijn.

3.4 Binnen de veiligheidsbesluiten en de kaders van het onafhankelijk instituut is er voldoende ruimte voor lokale bestuurders om de versterkingsopgave in de lokale situatie in te passen en koppelkansen te benutten vanuit regelingen (internationaal, nationaal of regionaal), eigen middelen, inpassingskosten en/of middelen uit het Nationaal Programma Groningen.

3.5 Het werkplan van het onafhankelijk instituut wordt jaarlijks ter vaststelling voorgelegd aan het BOG. Hierin neemt het onafhankelijk instituut onder andere op op welke wijze de wettelijke kaders worden toegepast, zoals de categorie-indeling, de typologie aanpak en de versnelling.

3.6 Gelet op het voorkomen van bestuurlijke drukte wordt het onafhankelijk instituut samen met het Instituut Mijnbouwschade ondergebracht in één zbo. De wijze waarop dit plaatsvindt mag niet ten koste gaan van de snelheid van de schadeafhandeling.

4 Verantwoordelijkheid gemeente

4.1 De gemeenten zijn opdrachtgever aan de UO voor de uitvoering van de versterking op basis van de versterkingsplannen van de gemeenten waarin de besluiten van het onafhankelijk instituut zoals beschreven onder 3.3 zijn opgenomen. Hiermee worden de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de versterkingsoperatie, de communicatie en de vormgeving van de maatregelen per gebouw in overleg met de bewoner/eigenaar en de uitvoeringsbesluiten op basis van het definitief ontwerp. De uitvoeringsbesluiten worden door gemeenten genomen zodra hiervoor een wettelijke basis is . Aan deze verantwoordelijkheid kan alleen adequaat invulling worden gegeven als de eigenaar (Rijk) voldoende capaciteit en kwaliteit ter beschikking stelt aan de UO.

4.2 Binnen de veiligheidsbesluiten van het onafhankelijk instituut is er voldoende ruimte voor lokale bestuurders om de versterkingsopgave in de lokale situatie in te passen en koppelkansen te benutten. De kosten hiervan worden gedekt door regelingen (internationaal, nationaal of regionaal), eigen middelen van gemeenten/provincie, inpassingskosten en/of middelen uit het Nationaal Programma Groningen. EZK draagt de kosten die gemoeid zijn met de versterking binnen de wettelijke kaders en de besluiten van het onafhankelijk instituut.

4.3 Iedere gemeente heeft een lokale stuurgroep onder voorzitterschap van een gemeentelijke bestuurder met mogelijke deelname van o.a. woningbouwcorporaties, de uitvoeringsorganisatie, maatschappelijke organisaties en/of verenigde particuliere woningbezitters. De gemeente bepaalt zelf de inrichting van de lokale stuurgroep.

4.4 De lokale stuurgroep doet een voorstel voor een lokaal plan van aanpak en vervult tevens een regisserende rol in de lokale afwegingen, prioritering en communicatie richting de inwoners van de gemeente en stemt de uitvoering af met de uitvoeringsorganisatie.

4.5 Op basis van het voorstel van de lokale stuurgroep beslist de raad van de betreffende gemeente over de uitvoeringsplannen.

4.6 De gemeenten stellen gezamenlijk de uitvoeringskaders vast voor de uitvoeringsorganisatie.

5 Bestuurlijk overleg Groningen, bovenlokaal samenwerkingsoverleg en versnellingsteam

5.1 Er komt een strategisch interbestuurlijk overleg van regionale overheden en het Rijk, het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG). Maatschappelijke organisaties worden als adviseur betrokken. Het BOG komt circa 2x per jaar bijeen. In het BOG vindt strategische afstemming plaats over schadeafhandeling, versterking en toekomstperspectief.

5.2 Er komt een bovenlokaal samenwerkingsoverleg (BSO) waar afstemming plaatsvindt over de inzet van middelen en capaciteit tussen lokale stuurgroepen en de eigenaar van de UO om te komen tot een slagkrachtige uitvoering. Ook fungeert het BSO als platform voor het bevorderen van slagvaardige besluitvorming over specifieke vragen in de uitvoering. Het BSO dient daarnaast als voorportaal voor het BOG. Maatschappelijke organisaties worden als adviseur betrokken.

5.3 Vanuit het BSO wordt een hoog ambtelijk versnellingsteam ingericht voor het bevorderen van slagvaardige besluitvorming over specifieke vragen in de uitvoering. Dit team komt naar behoefte bijeen.

5.4 Het BOG dient de interbestuurlijke afstemming. Deelnemende partijen houden hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

5.5 De kaders voor de veiligheid of de uitvoering die worden vastgesteld door resp. de wetgever of gemeenten worden voorafgaand aan vaststelling besproken in het BOG, waarbij gestreefd wordt naar overeenstemming.

CONCEPT

6 Uitvoeringsorganisatie (UO)

6.1 Er komt een UO die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de versterking van de door de respectievelijke gemeenteraden vastgestelde uitvoeringsplannen. De huidige NCG is de voorloper van de UO.

6.2 De UO stuurt de uitvoeringsketen aan. Bezien wordt of in de toekomst gebruik wordt gemaakt van private partijen.

6.3 De UO brengt de lokale uitvoeringsplannen samen, waarna de UO een bovenlokale toets uitvoert op haalbaarheid en uitvoerbaarheid, waaronder in relatie tot capaciteit. Eventuele knelpunten worden besproken conform de uitgangspunten in paragraaf 5.

6.4 De UO voert de uitvoeringsplannen uit op basis van de door de gemeente genomen versterkingsbesluiten, die in afstemming met de bewoner/eigenaar tot stand zijn gekomen.

6.5 De UO heeft een ruim mandaat, zodat zij de operatie slagvaardig kan uitvoeren.

6.6 De UO ondersteunt het onafhankelijk instituut bij de voorbereiding van haar besluiten zoals genoemd in 3.3, onder andere door het uitvoeren van de opname en beoordeling.

6.7 Het Rijk is eigenaar van de UO en is verantwoordelijk voor een UO met voldoende kwaliteit, capaciteit en financiële middelen zodat de UO haar taak adequaat kan uitvoeren. De capaciteit en financiële ruimte van de UO wordt regulier geagendeerd in het BOG.

7 Toezicht op de veiligheid

7.1 SodM heeft een toezichthoudende en adviserende rol in het kader van de veiligheid.

7.2 SodM toetst of de lokale plannen van aanpak van de gemeenten voor de uitvoering van de versterking voldoen aan het toetsingskader om toe te zien op de veiligheid.

7.3 De precieze uitwerking van de taken van SodM vindt in gezamenlijk overleg plaats met alle betrokken partijen.

8 Bewoner/eigenaar

8.1 Uitgangspunt is dat de bewoner/eigenaar het laatste woord heeft over de versterking van zijn woning, met uitzondering van acuut onveilige situaties. Indien dit betekent dat niet voldaan kan worden aan het veiligheidsbesluit van het onafhankelijk instituut wordt een bij of krachtens de wet omschreven zorgvuldige procedure gevolgd.

8.2 Het definitief ontwerp over de versterking van een gebouw zal in nauwe samenspraak met de bewoner/eigenaar tot stand komen. In de praktijk betekent dit dat voor de woning wordt bepaald welke versterkingsmaatregelen geschikt en redelijk zijn en is het aan de bewoner/eigenaar om binnen de randvoorwaarde van veiligheid keuzes te kunnen maken.

8.3 Het versterkingsbesluit op basis van het definitief ontwerp wordt genomen door de gemeente. Voor de eigenaar/bewoner van een woning staat laagdrempelige, publiekrechtelijke rechtsbescherming open tegen dit besluit.

CONCEPT

8.4 In de wetgeving zal worden uitgewerkt hoe wordt omgegaan met conflicterende voorkeuren van bewoners/eigenaren bij constructief verbonden woningen en de rechtspositionele verschillen tussen bewoner en eigenaar.

8.5 Meerdere partijen zijn betrokken bij de versterking, de schadeafhandeling en de gebiedsgerichte ontwikkeling. Gestreefd wordt naar een integrale aanpak en één loket voor de eigenaar/bewoner.

9 Escalatie

9.1 Onderwerpen waar geen overeenstemming over bestaat – bijvoorbeeld omdat ze niet in het BSO worden opgelost - worden besproken in het BOG. Iedere partij blijft eindverantwoordelijk voor en heeft het laatste woord over datgene waarvoor hij de verantwoordelijkheid draagt zoals vastgelegd in deze notitie, beleidsregel en/of de wet.

9.2 Bij discussie over de toepassing van het veiligheidsbesluit zoals geformuleerd in 3.3 beslist het onafhankelijk instituut. Tegen dit besluit is rechtsbescherming mogelijk.

9.3 Indien de minister van mening is dat bij de uitvoering van de versterking de veiligheidskaders en/of de veiligheidsbesluiten van het onafhankelijk instituut onvoldoende geborgd zijn, agendeert hij dit in het BOG. Indien hierover geen bestuurlijke overeenstemming wordt bereikt, de minister van EZK publiekelijk vaststelt dat de gemeenten in gebreke zijn gebleven vanuit veiligheidsperspectief en er geen andere middelen meer openstaan, neemt de Minister van EZK zijn verantwoordelijkheid daar waar het de veiligheid betreft. Hiervoor wordt in het kader van de wetgeving cq beleidsregel in nauw overleg met de regio een zorgvuldig en met waarborgen omkleed proces ingericht in de wet.

9.4 Indien de gemeenten (opdrachtgevers) van mening zijn dat zij onvoldoende in staat worden gesteld om de versterkingsoperatie uit te voeren, bijvoorbeeld door onvoldoende capaciteit of kwaliteit of door vertraging in het wetgevingsproces, agenderen zij dit in het BOG en geven daarbij aan welke consequenties dit heeft voor de voortgang van de uitvoering. Dit kan inhouden dat gemeenten geen invulling wensen te geven aan het opdrachtgeverschap.

10 Tijdelijke governance

10.1 De minister van EZK stelt uiterlijk eind maart 2019 en in nauw overleg met BZK, de regio, de UO en de maatschappelijke organisaties een beleidsregel vast die de governance van de versterking regelt in de periode tot aan een wettelijke regeling.

10.2 Gelijktijdig wordt een onafhankelijke commissie ingesteld die de taken van het onafhankelijk instituut zal uitoefenen (het tijdelijk onafhankelijk instituut).

10.3 De in 10.1 bedoelde beleidsregel volgt de uitgangspunten van de permanente governance zoals in deze notitie verwoord.

10.4 De overlegstructuur zoals beschreven in paragraaf 5 wordt per 1 april 2019 ingevoerd. Dit vervangt de huidige maatschappelijke en bestuurlijke stuurgroepen.

10.5 Het rijk zal versneld realiseren dat de NCG het CVW aanstuurt.

CONCEPT

10.6 De lokale overlegstructuren tussen de uitvoeringsorganisatie en de lokale stuurgroepen blijven intact. Hiermee worden de raden en staten weer in positie gebracht omdat voor de besluiten in deze overleggen het normale besluitvormingstraject geldt.

11 Overige afspraken

11.1 De versterkingsoperatie biedt goede mogelijkheden voor een integrale stads-, dorps- en buurtvernieuwingsaanpak. Naast gemeenten, corporaties, de NCG/UO en andere partijen is ook het ministerie van BZK hierbij een partner. De bijdrage van BZK heeft met name betrekking op burgerbetrokkenheid, bestuurskracht, wonen en bouwen.

CONCEPT

DILEMMA'S VOOR DE UITVOERING

Dilemma 1 Tegelijk crisisorganisatie én reguliere organisatie

De kaders voor de uitvoering versterking zijn vastgesteld, moeten snel geïmplementeerd worden, maar zijn ook nog volop in beweging. Om de uitvoering snel op orde te brengen is er een stabiel genoeg kader nodig. Het bijstellen van de kaders voor de uitvoering is tegelijk onvermijdelijk in de politiek-bestuurlijke context.

Nog voordat uitvoeringsorganisaties aan de slag zijn met de implementatie van het besluit versterken, is de kritiek en urgentie zo groot dat er een pakket versnellingsmaatregelen is genomen. Het vraagt veel van een uitvoeringsorganisatie een radicaal versneld proces te implementeren, terwijl het reguliere proces nog niet operationeel is en het onduidelijk is of het reguliere proces er ook gaat komen.

De combinatie van onduidelijkheid en stapeling van verzoeken bij uitvoeringsorganisaties is risicovol. De vraag is of, en zo ja hoe, hier verbetering in kan worden aangebracht. Voltstaat het inrichten van een versnellingsteam? Is het wenselijk te prioriteren? Is het wenselijk tegelijk een crisisorganisatie en een reguliere organisatie op te tuigen?

Dilemma 2 Eén uitvoeringsorganisatie

Er is een brede overeenstemming over het vormen van één uitvoeringsorganisatie en één loket. Een motie daarover is met algemene stemmen aangenomen en ook in het Bestuurlijk Overleg is dit vastgesteld. De vraag is of iedereen hetzelfde beeld heeft bij één Uitvoeringsorganisatie. Een manier om ernaar te kijken is dat de NCG per 1 januari 2020 dé Uitvoeringsorganisatie is, die de regie voert over de uitvoeringsketen. In ieder geval voor versterken.

Vanuit het perspectief van de Groninger zal dat mogelijk niet zo voelen. Die heeft te maken met de gemeente, de Uitvoeringsorganisatie en verschillende kamers bij het Instituut Mijnbouwschade Groningen (en de aannemer). Waarbij de RVO een belangrijke rol speelt in de backoffice.

Het is goed denkbaar dat er gaandeweg de implementatie van de uitvoering kritiek komt vanuit de regio of de Kamer dat dit niet de éne Uitvoeringsorganisatie is waarom gevraagd is. Bijvoorbeeld naar aanleiding van individuele casuïstiek of als de indiening van het wetsvoorstel schade vooruitloopt op het wetsvoorstel versterken.

Tot op heden is het patroon dat de Minister moet bijsturen om aan dergelijke kritiek tegemoet te komen. De vraag is of het wenselijk is hierop te anticiperen, en zo ja, hoe dan. En in het verlengde daarvan, welke consequenties heeft dat voor de projecten die nu in het werkprogramma zijn opgenomen?

buitenreikwijdte

buitenreikwijdte

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: Nota BO met opmerkingen over overdracht versterken en MO/NPG
Datum: maandag 8 juli 2019 16:12:44
Bijlagen: Scan_20190708_095538_MFP-1516_retinak.pdf

Allen,

Zie bijgaand de nota over het schriftelijk BO retour. Minister heeft een aantal opmerkingen gemaakt en gaat met name ook in op de overdracht van versterken. Alle onderdelen die hij heeft omcirkeld zijn van belang ihkv de overdracht van versterken naar BZK.
Goed om dit mee te nemen in de stukken voor het overleg van aankomende vrijdag met Minister hierover.
Verder nog de opmerking over de MO en dat MEZK graag wil laten zien **dat** financiering geregeld is. 10.2.e pakken jullie deze op?
Mocht ik iemand in deze e-mail vergeten zijn, willen jullie deze dan naar hem/haar doorzetten?

Groet,

10.2.e

63a

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

TER INFORMATIE

Aan de Minister

Project DG Groningen Bovengronds
Groningen Bovengronds

Auteur
10.2.e
@minezk.nl

Datum
4 juli 2019

Kenmerk
PDGB-GB / 19170274

Bhm: 19170882

Bijlage(n)

nota

bestuurlijk overleg 2e week juli

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

Aanleiding

Zowel om logistieke als inhoudelijke redenen is besloten geen BO te houden. Waarschijnlijk zal het BO schriftelijk worden afgedaan. Het AB regio zal daar nog uitsluitsel over geven. Bijgaand wordt u alvast geïnformeerd over de inhoud en specifieke aandachtspunten. Maandag ontvangt u de definitieve stukken die voor afdoening in het BO voor zullen liggen.

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Toelichting

De volgende onderwerpen vragen schriftelijk akkoord van de bestuurlijke partijen, zoals met alle partijen is afgestemd.

10.2.e 11.1

1. *Uitwerking versnellingsmaatregelen*

BCG heeft een uitwerking gemaakt van de op 5 juni jl. geaccordeerde versnellingsmaatregelen. Deze treft u in concept aan in de bijlage. Er zijn oo deadlines aangegeven. DGGBG heeft grote twijfels bij de genoemde deadlines en zal aansturen op een risico-analyse erbij inclusief beheersmaatregelen. Verder zijn ook de aanpak van de nieuwbouwregeling en het voorschot waardedaling toegevoegd. Hierover staat nu het volgende :

- 10.2.b
  ke
  .
- Voorschot waardededaling: besluit nemen op/rond 1 oktober. U wordt hierover nader geïnformeerd via een separate nota.

Ontvangen BBR

2. *Overlegstructuur*

De regio heeft een voorstel voor de overlegstructuur uitgewerkt. Op basis van dit voorstel maakt BCG een compacte en heldere samenvatting. Deze wordt op vrijdag 5 juli in concept afgerond en aan het AB regio voorgelegd.

Belangrijkste voorstellen zullen zijn:

- Instelling en mandaat voor het versnellingsteam
- Een voorstel voor de financiering van de MO's dat op het volgende neerkomt:
    - De huidig beschikbare budgetten voor de subsidies van de maatschappelijke organisaties staan op de begroting NCG voor 2019. Nu de Maatschappelijke Stuurgroep als instituut verdwijnt, vervalt de subsidieregeling.
    - Dat is een goed moment om te bekijken of de huidige wijze waarop de financiering geregeld is aansluit bij de nieuwe publieke governance versterken.
    - In de nieuwe situatie is het logisch om de subsidiëring van en verantwoording/evaluatie over de maatschappelijke organisaties bij de provincie te beleggen.
    - Het Rijk kan de middelen van de huidige subsidie voor 2020 en 2021 aan de provincie overdragen. Dit kan plaatsvinden via de decembercirculaire van het Provinciefonds. Na afloop van 2 jaar wordt dit geëvalueerd.
    - Als de omvang van de subsidie groter moet zijn, dan moet dat uit het NPG komen (aangezien leefbaarheid ook in Maatschappelijke stuurgroep zat).

Wil graag heel concreet kunnen laten zien dat de financiering is geregeld.

CONCEPT – versie 5 juli 2019

Uitvoeringsplanning versnellingsmaatregelen

Inhoud van dit document

Op woensdag 5 juni 2019 is in het Bestuurlijk Overleg met regiobestuurders overeenstemming bereikt over versnellingsmaatregelen voor de versterkingsoperatie. Dit document biedt een uitvoeringsplanning voor het implementeren van deze maatregelen in de tweede helft van 2019, met als doel om mijlpalen / tussenproducten te benoemen en verantwoordelijkheden te beleggen, alsmede concrete tijdslijnen te koppelen aan de maatregelen.

Deze uitvoeringsplanning is gebaseerd op twee parallelle ambities:

1. Concreet resultaat nog in 2019: een pragmatische, resultaatgerichte aanpak voor 2019, gebaseerd op pilots (voor aannemersvariant en typologieaanpak) en het in werking zetten van de uitvoering van P50-P90 adressen binnen de 1581 en 3260 batches (conform het SodM advies), om in 2019 nog concrete resultaten te behalen (opnames, beoordelingen en uitvoeringen).
2. Alles in de startblokken voor 2020: solide processen en een masterplanning voor 2020 en daarna, zodat de versterkingsoperatie snel en effectief zal verlopen vanaf 1 jan 2020.

Het versnellingsteam wordt opgericht om deze versnellingsmaatregelen inhoudelijk verder uit te werken, en het versnellingsproces aan te drijven. Hiervoor wordt de noodzakelijke bestuurlijke dekking ingericht, en ook bouwt het versnellingsteam op verschillende multidisciplinaire sub-teams. De belangrijkste beslissingen zullen door het versnellingsteam ter goedkeuring voorgelegd worden aan het Bestuurlijk Overleg. De belangrijkste mijlpalen hierbij zijn:

1. Een efficiënt, helder en maatschappelijk aanvaardbaar versterkingsproces per 1 januari 2020, inclusief rollen en mandaten (ook van het CVW en de TCV), met daarin verwerkt: de aannemersvariant, typologieaanpak, keuzemogelijkheden voor bewoners, fatale termijnen, en de uitgewerkte één-loket gedachte i.c.m. schade
2. Een meerjarig versterkingsplan op adresniveau in Q1 2020
3. Duidelijk zicht op - en maximalisatie van - capaciteit per 1 oktober 2019, dankzij een nieuwe aanbestedingsaanpak en een intentieovereenkomst voor het Bouwakkoord
4. De NCG als één Uitvoeringsorganisatie onder BZK per 1 januari 2020, inclusief een helder mandaat, en de mogelijkheid om af te wijken van (standaard) procedures

Er zijn ook belangrijke acties die niet in de versnellingsmaatregelen zijn opgenomen (met name m.b.t. bestaand beleid). Deze hebben we toegevoegd, zodat er gewerkt kan worden met één overkoepelende uitvoeringsplanning.

A. Uitvoeringsplanning versnellingsmaatregelen Versterkingsopgave

Hoofd-maatregel		Maatregel	Mijlpaal	Verant-woordelijk orgaan	Input van andere organen	Einddatum
Radicaal vereen-voudigen en versnellen proces met eigen regie bewoners	1.	Doel is om sneller zo veel mogelijk veiligheid te creëren, waarbij de door SodM goedgekeurde lokale plannen van aanpak leidend zijn voor de fasering waarmee gebouwen en gebieden worden aangepakt. Binnen deze aanpak krijgt een bewoner de mogelijkheid om zelf regie te voeren over het proces, dat over te laten aan de NCG (vanaf 1 jan 2020: de Uitvoeringsorganisatie), of af te zien van de versterking met behoud van aanspraak op de tegemoetkoming in de vorm van duurzaamheids-maatregelen (een subsidie die kan oplopen tot € 7000 per woning). Dit geldt ook voor de bewoners in batch 1588	Uitwerken van het keuzeproces voor de bewoner, incl. randvoorwaarden voor het kunnen afzien van versterking	Versnellings-team		1 sep 2019
			Aanpassen voorwaarden duurzaamheidsmaatregelen subsidie: bewoners die afzien van versterking krijgen aanspraak op deze regeling (onder bepaalde voorwaarden)	EZK		1 sep 2019
			Aanpassen uitvoeringsproces: de keuzemogelijkheid voor bewoners verwerkt in het proces (zie maatregel 4)	NCG		1 jan 2020 (waar mogelijk wel al mee werken bij P50/P90 van 1581 en 3260 batches)
	2a.	We richten een radicaal versneld proces in, bovenop het versnellen van het huidige proces, waarin op basis van *expert judgement* van een aannemer (mogelijk i.s.m. ingenieursbureau en/of o.b.v. de typologieaanpak) de versterkingsmaatregelen voor een gebouw worden bepaald en direct uitgevoerd[1]. Dit proces wordt toegepast als bewoners hiervoor kiezen • In dit proces vallen opname, beoordeling en ontwerp samen op basis waarvan zo mogelijk tegelijkertijd een Norm- en Versterkingsbesluit wordt genomen (bij voorkeur in combinatie met het besluit over de	Uitwerken aannemersvariant op hoofdlijnen, waarbij zowel wordt gekeken naar de mogelijkheden die een typologieaanpak biedt als de mogelijkheden die een gebiedsgerichte aanpak biedt	Versnellings-team	Regio NCG	1 sep 2019
			Uitvoeren pilots volgens de aannemersvariant. Inventariseren wat wel/niet werkt en wat er nodig is om aannemersvariant goed uit te werken	NCG, Gemeenten (ntb in eerste fase)		Q4 2019 (of eerder indien eerder gereed)
			Uitwerken definitieve aannemersvariant (op basis van lessen geleerd in pilots: 1) kunnen aannemers een inschatting op basis van *expert judgement* alleen maken, of zijn er samenwerkingen met ingenieursbureaus nodig, 2) is typologie kennis wel of niet nodig, 3) kan iedere aannemer deze inschatting maken, of zijn er selecties of specifieke opleidingen	Versnellings-team	Regio NCG	1 jan 2020

[1] De aannemersvariant

		Omgevingsvergunning, zodat maar één formeel beslismoment geldt) • Op korte termijn (Q3 2019) wordt gestart met dit nieuwe proces	nodig), incl. overzicht van acties die nodig zijn voor de verdere uitrol			
			Uitrollen van de aannemersvariant, inclusief het selecteren, screenen en opleiden van aannemers indien nodig	NCG Gemeenten	Regio	Q1 2020 (start op 1 jan 2020)
	2b.	We versnellen het huidige proces van opname en beoordeling door gebruik te maken van de typologie-benadering en vergroten van capaciteit (zie maatregelen 6 t/m 9). Door inzet van de typologiebenadering kan veel sneller worden bepaald welke maatregelen nodig zijn om een gebouw aan de veiligheids-norm te laten voldoen *[NB: opsomming met verdere uitleg is hier weggelaten, zie het originele overzicht van de versterkingsmaatregelen voor de volledige tekst]* Op korte termijn kunnen voor drie typen typologieën van gebouwen de standaard maatregelensets worden opgeleverd, gevalideerd, en toegepast. Doelstelling is om dit aantal zo snel mogelijk te verhogen	Opstellen stappenplan voor de eerste 4 typologieën: 2B, 3C, 4A, CALVI (inclusief proces voor ontwikkeling en goedkeuring)	NCG	TNO CVW/IB's (voor 2B, 3C, 4A)	1 aug 2019
			Opstellen stappenplan voor de resterende typologieën: overzicht van maximaal 100, met een duidelijke prioritering (bijv. top 20) op basis van welke typologieën het meeste versnelling gaan opleveren	Versnellings-team	NCG	1 nov 2019
			Ontwikkelen van een standaard maatregelenset per typologie (in eerste instantie voor de eerste vier typologieën: 2B, 3C, 4A, CALVI)	NCG met Ingenieurs-bureau's	TNO	Q4 2019 (gevalideerd en in uitvoering voor de eerste 4 typologieën) Daarna n.t.b. o.b.v. stappenplan voor de resterende typologieën
			Technisch valideren van standaard maatregelensets per typologie	Technische Commissie van NCG	TNO	
			Toetsen van maatschappelijke aanvaardbaarheid van standaard maatregelensets	Versterkings-overleg Groningen		
	3.	De 1581-batch wordt uitgevoerd en herbeoordeeld conform het SodM advies • Uitvoeren bestaande VAs voor P50/P90 adressen (circa 423) • Voor de overige adressen geldt: toetsen of een herbeoordeling van een deelverzameling van deze groep wezenlijk nieuwe inzichten oplevert. Deze toets moet op zo kort mogelijke termijn uitgevoerd worden.	Uitvoeren bestaande VA's voor P50/P90 adressen uit de 1581-batch (in totaal circa 423), zodra VA's aangeleverd worden door CVW	NCG		1 aug 2019
			Toetsen of een herbeoordeling van een deelverzameling van de overige adressen uit de 1581-batch wezenlijk nieuwe inzichten oplevert (op basis van een toetsing van 80 adressen) Duidelijke uitkomst: herbeoordeling levert wel of niet wezenlijk nieuwe inzichten op	NCG	CVW	1 okt 2019
			Besluiten om wel of niet de overige adressen van de 1581-batch te her beoordelen	TCV (indien afwezig: Versnellings-team)	NCG	Half okt 2019
			Uitvoeren bestaande VA's voor P50/P90 adressen uit de 3260-batch, zodra VA's aangeleverd worden door	NCG		1 aug 2019

			CVW (onder voorbehoud dat het overgrote deel van deze adressen op basis van NPR17/18 beoordeeld is) Onderzoeken of adressen waarvan de VA's niet worden uitgevoerd wel zijn (of worden) opgenomen in de lokale plannen van aanpak			
	4.	Er wordt een efficiënt, helder en maatschappelijk aanvaardbaar versterkingsproces opgesteld voor de nieuwe situatie vanaf 1 januari 2020 m.b.t. opnames, beoordelen en uitvoeren. NCG is opdrachtgever, met externe begeleiding. Het versnellingsteam (maatregel 10) begeleidt de opdracht	Opstellen overkoepelend versterkingsproces inclusief rollen en mandaten (met daarin verwerkt: de aannemersvariant, typologieaanpak, keuzemogelijkheden voor bewoners, fatale termijnen, en de uitgewerkte één-loket gedachte i.c.m. schade)	Versnellings-team	NCG, externe begeleiding	Concept proces klaar op 1 okt 2019 Definitief proces klaar op 1 nov 2019
			Goedkeuren van versterkingsproces	Versnellings-team		1 dec 2019
			Start uitvoering van het nieuwe versterkingsproces (inclusief communicatie naar bewoners)	NCG	Versnellings-team Gemeenten	1 jan 2020 operationeel
	5.	In het nieuwe proces (maatregel 4) worden, waar relevant, fatale termijnen gehanteerd: wanneer afspraken met inwoners niet worden nagekomen wordt de inwoner hiervoor gecompenseerd door middel van een vergoedingsregeling (boetebeding of dwangsom). Deze regeling is uiterlijk 1 jan 2020 operationeel	Bepalen voor welke stappen in het proces een vergoedingsregeling van toepassing zou zijn (alleen als de overheid verantwoordelijk is voor die stap) Opstellen voorstel voor vergoedingsregeling	Versnellings-team	EZK / BZK (juridische input)	1 okt 2019
			Goedkeuren definitieve vergoedingsregeling	Versnellings-team EZK / BZK Gemeenten		1 dec 2019
Vergroten van de uitvoerings-capaciteit (waar-onder 600 FTE ingenieurs-capaciteit)	6.	NCG (en vanaf 1 jan 2020: de Uitvoeringsorganisatie) faciliteert een vorm van specialisatie van ingenieursbureaus waardoor zij sneller productiever kunnen worden, door het continueren van het aanbesteden volgens typologisch consistente pakketten. Daarbij verduidelijken we in het nieuwe versterkingsproces (maatregel 4) hoe coördinatie plaatsvindt tussen bureaus die werkzaam zijn in een integraal aan te pakken gebied. Gegunde opnames en beoordelingen worden in	Faciliteren van workshops met bouwbedrijven en ingenieurs-bureaus, ophalen input over: • Aanbesteding: typologisch consistente pakketten, samenwerking met IB's (maatregel 6) • Contractering versus verwachte capaciteit (maatregel 9) • Belemmerende werking van aansprakelijkheid (maatregel 18)	NCG Versnellings-team	BZK Regio Bouw-bedrijven IB's	sep-okt 2019 (gesprekken lopen deels al in juni/ juli 2019)
			Herijken van aanbestedingsstrategie, voornamelijk gericht op: • Aannemersvariant, waarbij zowel de typologieaanpak als de gebiedsgerichte aanpak worden onderzocht (2A) • Typologie aanpak (2B) • Versimpelen van vraagstelling	Versnellings-team NCG	BZK	1 okt 2019 contracten voor 2020 klaar, onder de aanname dat er waar nodig kan worden

		principe niet teruggetrokken of her gefaseerd	• Productiesturing (afspraken in contracten) • Samenwerking tussen aannemers en IB's • Bouwakkoord (constante werkstroom, om te voorkomen dat capaciteit afneemt), zie maatregel 9 • Mogelijkheid om af te wijken van reguliere aanbestedings-processen/regels			afgeweken van standaard aanbesteding sprocedures
			Opstellen aanbestedingsplan (incl. verdelen typologisch consistente pakketten over constructiebureaus)	NCG Versnellings -team		1 okt 2019
	7.	NCG en de overheden stellen een meerjarig versterkingsplan op (op adresniveau), waarin de lokale plannen worden afgestemd op de beschikbare productiecapaciteit. Dit plan is nodig om de operatie te kunnen besturen, reële verwachtingen bij bewoners te wekken, en ingenieursbureaus en aannemers meerjarig zicht op werk te bieden	Opstellen proces om te komen tot een meerjarig versterkingsplan	Regio		1 sep 2019
			Opstellen en goedkeuren korte termijn plan (voor Q4 2019 en Q1 2020)	Versnellings -team	Regio NCG	1 sep 2019
			Opstellen en goedkeuren definitief meerjarig versterkingsplan			Q1 2020
	8.	NCG richt professionele productiesturing in onder externe begeleiding. Daarmee worden in ieder geval de volgende sturingsmiddelen gerealiseerd: • Een productie- en capaciteitsrapportage waarmee issues in de uitvoeringsketen tijdig worden gesignaleerd • Een masterplanning van belangrijke acties die randvoorwaarden creëren om de geplande productiviteit te realiseren • Een publiek dashboard voor de uitvoering van de versterking, uiterlijk beschikbaar per 1 jan 2020. Dit dashboard maakt per gemeente, per dorp en per straat inzichtelijk in welke fase de versterking zich bevindt	Inrichten van een eenduidig dashboard, gebaseerd op eenduidige definities van NCG-CVW en een juiste weergave van de gehele scope van de versterkingsoperatie	NCG Versnellings -team	CVW Andere uitvoerings-organisaties	1 aug 2019
			Inrichten van een gevalideerd dashboard, gebaseerd op een validatie van aanwezigheid van documentatie	NCG	CVW Andere uitvoerings-organisaties	1 nov 2019
			Inrichten en publiek beschikbaar maken van een verbeterd dashboard dat relevante informatie weergeeft vanuit het perspectief van bewoners, en waarmee de voortgang van de versnelling kan worden weergegeven	NCG	CVW Andere uitvoerings-organisaties	1 jan 2020
			Inrichten van een gedegen IT infrastructuur als fundament voor een professionele datahuishouding en productiesturing voor de versterkingsoperatie	NCG	CVW	1 jan 2020
			Publiekelijk beschikbaar maken van *real-time* dashboard	NCG	CVW	Q1 2020

aankondigen in Q4

let op: ook EZK moet hier in beeld zijn!

	9.	Regio en Rijk zetten zich in om uiterlijk 1 jan 2020 een Bouwakkoord Groningen te bereiken om de uitvoeringscapaciteit te maximaliseren en de uitvoering te versnellen. Dit akkoord geeft bouwondernemers zicht op een constante werkstroom, en faciliteert zeer korte lijnen met de uitvoeringsorganisatie. Door middel van innovatieve vormen van aanbesteding wordt ingespeeld op een doelmatige en doeltreffende uitvoering.	Ondertekenen intentieovereenkomst (door NCG, BZK en in ieder geval regionale bouwbedrijven). Hierin worden het verdere proces, en afspraken over actualisering, bijstelling, en contractering vastgelegd	NCG BZK Versnellings-team	Regio Bouw-bedrijven (lokaal, regionaal, nationaal)	1 okt 2019
			Opstellen en tekenen definitief Bouwakkoord (o.b.v. input uit het versterkingsplan)	NCG BZK Versnellings-team	BO Bouw-bedrijven (lokaal, regionaal, nationaal)	1 jan 2020
Daad-krachtig besturen versnelling	10.	We richten op zo kort mogelijk termijn een versnellingsteam in vanuit de verschillende overheden en NCG dat het hiervoor beschreven pakket van versnellingsmaatregelen realiseert. De uitvoering van het pakket aan versnellingsmaatregelen betreft een majeure inspanning en vergt inzet van kennis, kunde en voldoende capaciteit. Mochten de huidige financiële afspraken niet toereikend zijn om dit mogelijk te maken, doet de regio een voorstel aan EZK ter aanvulling.	Inrichten versnellingsteam (leden aanstellen), incl. de noodzakelijke bestuurlijke dekking	EZK BZK Regio NCG		9 jul 2019
			Vaststellen mandaat en opdracht versnellingsteam, en individuele mandaten namens EZK, BZK, Regio en NCG. De vier belangrijkste opdrachten voor het versnellingsteam zijn: • Vervangen huidig opdrachtgeversoverleg • Monitoren voortgang versnellingsmaatregelen (en bijsturen waar nodig) • Belemmeringen oplossen (met mandaat, en de mogelijkheid om te escaleren waar nodig) • Behouden van de algehele regie (incl. afstemming met alle relevante partijen)	EZK BZK Regio NCG		9 jul 2019
			Voorstel voor opzet van voltijdse multidisciplinaire sub-teams die het versnellingsteam zullen ondersteunen op de belangrijkste deelonderwerpen (ook m.b.t. projecten die al in uitvoering zijn)	Versnellings-team	NCG Regio BZK/EZK	9 jul 2019
			Indien de huidige financiële afspraken niet toereikend zijn om het versnellingsteam mogelijk te maken, opstellen nieuw voorstel aan EZK ter aanvulling van financiële afspraken over personele capaciteit	Regio		1 sep 2019

Inrichten van één Uitvoerings organisatie per 1 jan 2020	11.	Sinds 17 mei 2019 voert de NCG de regie over de uitvoeringsketen, inclusief aansturing van de bijdrage van het CVW, zoals team opname & beoordelen en de versterkingspunten. Ook zullen dit jaar de data vanuit het CVW overgaan naar de NCG. Per 1 januari 2020 is er één Uitvoeringsorganisatie waarvan het eigenaarschap bij BZK berust. De uitvoeringsorganisatie kan voor de uitvoering van de versterkingsoperatie structureel dan wel voor een overgangsperiode een beroep doen op andere, publieke of private, partijen. Op hoofdlijnen zal voor 1 juli door de directeur NCG en de ministers van BZK en EZK, samen met de regio worden besloten over de inrichting van de Uitvoeringsorganisatie en de eventuele inhuur van derden	Vaststellen of er een rol is voor CVW na 1 jan 2020 en hier afspraken over maken met de aandeelhouders	BZK/EZK	NCG Regio	9 jul 2019
			Opstellen van de inrichting van de Uitvoeringsorganisatie op hoofdlijnen en een implementatieplan (incl. besluit over de eventuele inhuur van derden)	NCG Versnellings -team BZK/EZK	Regio	1 sep 2019
			Overbrengen van data van CVW naar NCG Afspraken maken tussen NCG, CVW en NAM over opdracht van NAM aan CVW tav ontwikkeling nieuwe ICT-infrastructuur	NCG	CVW	1 nov 2019
			Opstellen en goedkeuren van een definitief model voor de inrichting van de Uitvoeringsorganisatie	NCG Versnellings -team BZK/EZK	Regio	1 nov 2019
			Uitvoering: operationaliseren van één Uitvoeringsorganisatie	NCG Versnellings -team BZK/EZK	Regio	1 jan 2020
	12.	EZK en BZK bereiden de 'omhanging' van eigenaarschap van de uitvoeringsorganisatie van EZK naar BZK per 1 jan 2020 voor	Voorbereiden beleidsteam BZK op 'omhanging'	BZK	EZK NCG Versnellings -team	1 jan 2020
Zo snel mogelijk werken volgens het nieuwe publieke besturings-model	13.	We werken de opdrachtgeversrelaties en besluitvormingsprocessen tussen Gemeenten/Lokale Stuurgroepen, de Uitvoeringsorganisatie, en de Tijdelijke Commissie Versterking (TCV) nader uit, op basis van het Besluit Versterking Gebouwen Groningen. Hieronder valt het uitwerken van een ruim en daadkrachtig mandaat voor de Lokale Stuurgroepen om de lokale versterkingsopgave te besturen	Uitwerken van de overlegstructuur die voortkomt uit het besluit Versterking Gebouwen Groningen, incl. de relatie met het versnellingsteam (met noodzakelijke bestuurlijke dekking) en de positie van de maatschappelijke organisaties	Versnellings -team	Regio (doet voorstel)	9 jul 2019
			Volledig uitwerken van opdrachtgeversrelaties en besluitvormingsprocessen (zie maatregel 4)	Versnellings -team	NCG	1 jan 2020

	14.	De Regio richt een eigen ondersteunend bureau in om de opdrachtgevende rol ook regionaal goed in te vullen	Inrichten eigen ondersteunend bureau (begin met de benoeming van een kwartiermaker)	Regio		1 sep 2019
	15.	EZK en BZK richten de Tijdelijke Commissie Versterken zo snel mogelijk in	Voor wat betreft de rol van de TCV in de aannemersvariant en de typologieaanpak: analyseren welke beleidsregels veranderd moeten worden ten behoeve van de pilots (zie maatregel 2A en 2B) Beleidsregels aanpassen indien nodig	EZK	BZK	1 nov 2019
			Inrichten commissie (commissarissen aanstellen)	EZK	BZK	1 sep 2019 (onder voor-behoud van toezeggingen)
			Opzetten interne werkprocessen (operationeel model)	RVO NCG	TCV	1 okt 2019
			Operationaliseren van TCV met ondersteuning van RVO	TCV	RVO	1 nov 2019
Verlenen van operationeel mandaat NCG	16.	Het Rijk verstrekt een helder mandaat aan de Uitvoeringsorganisatie, onder andere voor de eigen organisatie, de financiële ruimte en het voortvarend aansturen van de productie. Hier valt ook onder dat de NCG de mogelijkheid heeft om schrijnende gevallen naar voren te halen en kan besluiten tot een versneld uitvoeringsproces op basis van de veiligheid. De NCG kan zelfstandig besluiten nemen zonder instemming vooraf van EZK. De mogelijkheden die de Aanbestedingswetgeving biedt voor het versneld verlenen van opdrachten zullen optimaal worden benut, ook in aansluiting op wetgeving inzake versnellingsmaatregelen aardbevingsgebied Groningen	Verstrekken van een helder mandaat voor NCG, inclusief de voorwaarden waaronder geen instemming van EZK/BZK nodig is om 1) schrijnende gevallen naar voren te halen, 2) uitvoeringsprocessen te versnellen op basis van de veiligheid 3) financiële beslissingen te maken Dit mandaat heeft betrekking op de integrale uitvoering van het meerjarig versterkingsplan, gebaseerd op lokale plannen van aanpak	EZK	BZK Regio	1 aug 2019
			Controleren welke mogelijkheden de Aanbestedingswetgeving biedt voor het versneld verlenen van opdrachten, zie ook maatregel 17	BZK/EZK (juridisch)	NCG Bouw-bedrijven Regio	1 sep 2019
			Herinrichten van inkoop- / aanbestedingsprocessen op basis van nieuw mandaat en Aanbestedingswet (waar nodig), zie ook maatregelen 2A, 6 en 9	NCG	CVW	1 okt 2019
Verlenen van crisis-mandaten	17.	BZK brengt voor 1 jul 2019 de mogelijkheid van inzet van wetgeving inzake versnellingsmaatregelen aardbevingsgebied Groningen	In kaart brengen van bestaande versnellingsmaatregelen volgens de crisis- en herstelwet, alsmede de mogelijkheden voor nieuwe wetgeving, beiden met het doel om	BZK/EZK Versnellings-team NCG Regio		1 okt 2019

		in kaart. Deze wet moet – naast de mogelijkheden die de crisis- en herstelwet biedt – tot verdere versnelling leiden door het mogelijk te maken dat de Uitvoeringsorganisatie en gemeenten kunnen afwijken van procedures. De wet biedt zo nodig ook mogelijkheden voor versnelling van de schadeafhandeling	het afwijken van procedures mogelijk te maken			
			Eerste voorstel voor (uitbreiden van) nieuwe wetgeving en richtlijnen (indien nodig) om het afwijken van procedures mogelijk te maken (NB: mogelijk later nog nieuwe voorstellen o.b.v. nieuwe inzichten)	BZK/EZK Regio	NCG	1 okt eindconcept wetsvoorstel 1 nov 2019 start consultatie
	18.	In het vereenvoudigen en versnellen van de versterkingsprocessen moet voorkomen worden dat aansprakelijkheids-kwesties belemmerend werken. Waar nodig verlenen EZK en BZK namens de Staat vrijwaringen of sluiten zij aansprakelijkheids-verzekeringen af	Inventariseren in welke gevallen aansprakelijkheidskwesties belemmerend werken Besluiten welke mogelijkheden om deze belemmeringen op te lossen meteen kunnen worden toegepast NB: dit is een randvoorwaarde voor de aannemersvariant (2A) en de typologieaanpak (2B)	BZK/EZK (juridisch) Versnellings-team	NCG	1 okt 2019 besluiten over benodigde vrijwaringen of verzekeringen
			Verlenen van vrijwaringen namens de Staat of afsluiten van aansprakelijkheidsverzekeringen waar nodig	BZK/EZK NCG		1 dec 2019

B. Uitvoeringsplanning ondersteuning van bewoners

Hoofd-maatregel		Maatregel	Mijlpaal	Verant-woordelijk orgaan	Input van andere organen	Einddatum
Bieden van financiële onder-steuning	1.	De waardedalingsregeling wordt zo spoedig mogelijk geoperationaliseerd. Het proces wordt zo ingericht dat zo spoedig mogelijk vergoedingen kunnen worden uitgekeerd. In 2019 zal de commissie waardedaling worden benoemd en kunnen bewoners zich registreren om voor vergoeding in aanmerking te komen	Uitbrengen van een definitief advies, inclusief • Update model inclusief postcodegebieden en beschikbaarheid adressen • Analyse betrouwbaarheid WOZ waarde	Commissie Waarde-daling	EZK Regio	1 okt 2019
			Inzichtelijk maken wat de uitvoeringsimplicaties zijn van een voorschot, en besluiten of het mogelijk is om een voorschot waardedaling dit jaar uit te keren	EZK Regio		1 okt 2019
			Openen van een loket voor belangstellingsregistratie en uitleg regeling	EZK Regio		1 nov 2019

	2.	De opkoopregeling wordt tot en met 2024 doorgezet, daarbij wordt iedereen die op de huidige wachtlijst staat direct geholpen. Bewoners die hun woning te koop hebben staan krijgen de garantie dat zij op enig moment hun woning kunnen verkopen als zij hier zelf niet in slagen. Daarom wordt het Koopinstrument voortgezet tot en met 2024. Deze meerjarige voortzetting geeft de bewoners perspectief. Dit zorgt voor rust en vertrouwen op de woningmarkt. Dit is in lijn met de aanbeveling die de onderzoekers van de TU Delft hebben gedaan in de evaluatie van de pilot Koopinstrument (2017). Er wordt €20 mln ingezet om voorzetting mogelijk te maken. Met deze inzet kan tegelijkertijd iedereen die nu op de wachtlijst staat per direct worden geholpen. Indien een nieuwe evaluatie uitwijst dat aanpassing van de regeling noodzakelijk is, dan zal dat mogelijk worden gemaakt	Een voorstel doen voor invulling van het verzoek uit het BO 5 juni om het Koopinstrument en een garantieregeling tegen het licht te houden. Uitgangspunt hierbij is dat dat inwoners niet opgesloten zitten in hun huis.	NCG	BZK/EZK Provincie Gemeenten MO's	1 aug 2019
			Houden van een consultatieronde voor invulling van het verzoek uit het BO 5 juni om het Koopinstrument en een garantieregeling tegen het licht te houden.	NCG	BZK/EZK Provincie Gemeenten MO's	1 sep 2019
			Afronden van de consultatieronde met een rapport welke zal worden voorzien van een advies van prof. Dr. Boelhouwer.	NCG	BZK/EZK Provincie Gemeenten MO's	1 sep 2019
			Inbrengen van een rapport als beslisdocument voor het versnellingsteam, met een voorstel voor de wijze waarop het beschikbare budget kan worden verdeeld over de komende jaren en welke voorwaarden zullen worden gehanteerd	NCG Versnellings -team	BZK/EZK Provincie Gemeenten MO's	Half sep 2019
	3.	De Nieuwbouwregeling wordt na 1 juli 2019 gecontinueerd	Continueren van de huidige regeling vanaf 1 juli. NCG is het loket en aanspreekpunt voor aanvragen	EZK	BZK	*Afgedaan*
			Onderzoeken op welke wijze vervolg kan worden gegeven aan de nieuwbouwregeling onder publiek regime	EZK	BZK	1 jan 2020
	4.	De huidige duurzaamheidsregelingen voor schade en versterken worden gecontinueerd	Continueren van huidige regelingen voor schade (met een daaraan gekoppeld bedrag van €4000) en versterken (met een daaraan gekoppeld bedrag van €7000), met inbegrip van proeftuin aardgasvrij. Hiervoor is vanaf 1 januari 2019 nog €42,3 miljoen beschikbaar (€38,7 miljoen op de rijksbegroting en €3,6 miljoen openstaand voorschot bij SNN)	-	-	*Afgedaan*

Bieden van sociale en emotionele onder-steuning	5.	We stellen een additioneel bedrag van €5,7 mln beschikbaar voor sociale en emotionele ondersteuning door de al werkzame aardbevingscoaches (o.b.v. GGD rapport, voor een periode van twee jaar, uit zowel landelijke en regionale middelen)	Beschikbaar stellen van een additioneel bedrag van €5,7 mln voor sociale en emotionele ondersteuning door de al werkzame aardbevingscoaches (o.b.v. GGD rapport, voor een periode van twee jaar, uit zowel landelijke en regionale middelen)	-	-	*Afgedaan*

C. Overig (n.a.v. afspraken BO 11 maart 2019)

Hoofd-maatregel		Maatregel	Mijlpaal	Verant-woordelijk orgaan	Input van andere organen	Einddatum
Inpassings-kosten: Uitwerken van een methodiek en werkwijze voor de bekostiging van noodzakelijke fysieke inpassings-kosten bij versterking	1.	Maak een heldere definitie van het begrip inpassingskosten alsmede de kostennormering daarvan Die kostennormering – in de vorm van een parameterboek – hanteren gemeenten voor de becijfering van de kosten voor inpassing en dus voor de vergoeding van die kosten door het Rijk Zo'n norm maakt vergoeding van inpassingskosten mogelijk zonder dat afzonderlijke versterkingsplannen hoeven worden beoordeeld. Daarmee kunnen de administratieve lasten beperkt blijven	Instellen van een toetsingscommissie 'Inpassingskosten'(inclusief procedure) met 3 leden: onafhankelijk voorzitter, een lid benoemd door gemeenten en een lid benoemd door het Rijk. De commissie kan versterkingsplannen toetsen en de vergoeding voor inpassingskosten vaststellen. NB: het ontbreken van een objectieve norm moet geen belemmering zijn voor de uitvoering van versterkingsprojecten	BZK/ gemeenten	NCG	1 sep 2019
			Doorrekenen van een drietal versterkingsprojecten, zodat daarmee een financieel-technisch normenkader kan worden gebouwd voor de gemeentelijke kosten voor fysieke inpassing (binnen- en bovenwijks)	BZK/ gemeenten	Rijks vastgoed-bedrijf NCG	1 nov 2019
			Onafhankelijk vaststellen van de voorgestelde norm	Toetsings-commissie 'Inpassings-kosten'	Gemeenten / BZK NCG	1 jan 2020
			Voortzetten gesprek over proceskosten die samenhangen met de versterking (buiten de afsprak over de fysieke inpassingskosten om). De normering daarvan is ingewikkelder en daarover hebben is meer discussie nodig. Over die proceskosten is bestuurlijk afgesproken dat gemeenten daarvoor	Gemeenten / BZK	NCG	1 jan 2020

			een deel van de lumpsum vergoeding inzetten			

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e

Onderwerp: uitkomst vooroverleg BO + stukken BO
Datum: woensdag 10 juli 2019 22:11:01
Bijlagen: Bestuurlijke opleggar versnellingsmaatregelen.pdf
20190710 Governance Gevolgen Gaswinning.pdf
20190710 Uitvoeringsplan versnellingsmaatregelen vf (003).pdf

---

Beste 10.2.e

Bijgevoegd de stukken voor het schriftelijke BO zoals deze morgen naar MBZK en MEZK gaan en via 10.2.e met de regio en de mo's worden gedeeld.
MEZK heeft vrijdag een eerdere versie van de stukken ontvangen.

Belangrijkste punten uit het vooroverleg van vandaag zijn:

- Het versnellingsteam komt wekelijks (telefonisch) bijeen.
- Het versnellingsteam spreekt voor 1 januari nog 4 keer met de mo's. MO's kunnen signalen afgeven aan het versnellingsteam, maar maken er geen onderdeel van uit.
- Morgen wordt door EZK per mail (vooruitlopend op de brief) aan de mo's toegezegd dat zij voor 2020-2021 gefinancierd worden, waarbij de nadere administratieve invulling via de provincie volgt.
- BCG start als secretaris van het versnellingsteam, maar moet zich z.s.m. overbodig maken.
- BZK haalt op verzoek MBZK deadline voor de consultatieversie van de crisis en herstelwet naar voren (was 1 november, wordt 1 september).
- Er komt geen persbericht over de installatie van het versnellingsteam.

Volgende week wordt in het versnellingsteam in ieder geval gesproken over:

- Voorzitter BOG (regio heeft voorkeur voor CdK).
- Opdrachtformuleringen, indeling en trekkers van subteams voor de acties van de komende twee maanden.
    - RVO moet een ondersteunende rol krijgen in de subteams: aannemersvariant, typologiebenadering en overkoepelend versterkingsproces. Hier werd tijdens het overleg vanmiddag niet direct enthousiast op gereageerd.
- Planning voor het versturen van de BO stukken aan de Tweede Kamer.
- Risicoanalyse op het uitvoeringsplan versnellingsmaatregelen (deze is nog niet door BCG opgeleverd).

Hartelijke groet,

10.2.e

Project DG Groningen Bovengronds
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M +3110.2.e
10.2.e@minezk.nl

64a

Versie 9 juli 2019

Uitvoeringsplanning versnellingsmaatregelen

Inhoud van dit document

Op woensdag 5 juni 2019 is in het Bestuurlijk Overleg met regiobestuurders overeenstemming bereikt over versnellingsmaatregelen voor de versterkingsoperatie. Dit document biedt een uitvoeringsplanning voor het implementeren van deze maatregelen in de tweede helft van 2019, met als doel om mijlpalen / tussenproducten te benoemen en verantwoordelijkheden te beleggen, alsmede concrete tijdslijnen te koppelen aan de maatregelen.

Er zijn ook belangrijke acties die niet in de versnellingsmaatregelen zijn opgenomen, met name m.b.t. bestaand beleid. Deze zijn toegevoegd, zodat er gewerkt kan worden met één overkoepelende uitvoeringsplanning.

Het document bestaat uit de volgende onderdelen:

A. Uitvoeringsplanning versnellingsmaatregelen Versterkingsopgave
B. Uitvoeringsplanning ondersteuning van bewoners
C. Uitvoeringsplanning overige maatregelen (n.a.v. afspraken BO 11 maart 2019)

Versie 9 juli 2019

A. Uitvoeringsplanning versnellingsmaatregelen Versterkingsopgave

Hoofd-maatregel		Maatregel	Mijlpaal	Verant-woordelijk orgaan	Input van andere organen	Einddatum
Radicaal vereen-voudigen en versnellen proces met eigen regie bewoners	1.	Doel is om sneller zo veel mogelijk veiligheid te creëren, waarbij de door SodM goedgekeurde lokale plannen van aanpak leidend zijn voor de fasering waarmee gebouwen en gebieden worden aangepakt. Binnen deze aanpak krijgt een bewoner de mogelijkheid om zelf regie te voeren over het proces, dat over te laten aan de NCG (vanaf 1 jan 2020: de Uitvoeringsorganisatie), of af te zien van de versterking met behoud van aanspraak op de tegemoetkoming in de vorm van duurzaamheids-maatregelen (een subsidie die kan oplopen tot € 7000 per woning). Dit geldt ook voor de bewoners in batch 1588	Uitwerken van het keuzeproces voor de bewoner, incl. randvoorwaarden voor het kunnen afzien van versterking	Versnellings-team		1 sep 2019
			Aanpassen voorwaarden duurzaamheidsmaatregelen subsidie: bewoners die afzien van versterking krijgen aanspraak op deze regeling (onder bepaalde voorwaarden)	EZK		1 sep 2019
			Aanpassen uitvoeringsproces: de keuzemogelijkheid voor bewoners verwerkt in het proces (zie maatregel 4)	NCG		1 jan 2020 (waar mogelijk wel al mee werken bij P50/P90 van 1581 en 3260 batches)
	2a.	We richten een radicaal versneld proces in, bovenop het versnellen van het huidige proces, waarin op basis van *expert judgement* van een aannemer (mogelijk i.s.m. ingenieursbureau en/of o.b.v. de typologieaanpak) de versterkingsmaatregelen voor een gebouw worden bepaald en direct uitgevoerd[1]. Dit proces wordt toegepast als bewoners hiervoor kiezen • In dit proces vallen opname, beoordeling en ontwerp samen op basis waarvan zo mogelijk tegelijkertijd een Norm- en Versterkingsbesluit wordt genomen (bij voorkeur in combinatie met het besluit over de	Uitwerken aannemersvariant op hoofdlijnen, waarbij zowel wordt gekeken naar de mogelijkheden die een typologieaanpak biedt als de mogelijkheden die een gebiedsgerichte aanpak biedt	Versnellings-team	Regio NCG	1 sep 2019
			Uitvoeren pilots volgens de aannemersvariant. Inventariseren wat wel/niet werkt en wat er nodig is om aannemersvariant goed uit te werken	NCG, Gemeenten (ntb in eerste fase)		Q4 2019 (of eerder indien eerder gereed)
			Uitwerken definitieve aannemersvariant (op basis van lessen geleerd in pilots: 1) kunnen aannemers een inschatting op basis van *expert judgement* alleen maken, of zijn er samenwerkingen met ingenieursbureaus nodig, 2) is typologie kennis wel of niet nodig, 3) kan iedere aannemer deze inschatting maken, of zijn er selecties of specifieke opleidingen	Versnellings-team	Regio NCG	1 jan 2020

[1] De aannemersvariant

		Omgevingsvergunning, zodat maar één formeel beslismoment geldt) • Op korte termijn (Q3 2019) wordt gestart met dit nieuwe proces	nodig), incl. overzicht van acties die nodig zijn voor de verdere uitrol			
			Uitrollen van de aannemersvariant, inclusief het selecteren, screenen en opleiden van aannemers indien nodig	NCG Gemeenten	Regio	Q1 2020 (start op 1 jan 2020)
	2b.	We versnellen het huidige proces van opname en beoordeling door gebruik te maken van de typologie-benadering en vergroten van capaciteit (zie maatregelen 6 t/m 9). Door inzet van de typologiebenadering kan veel sneller worden bepaald welke maatregelen nodig zijn om een gebouw aan de veiligheids-norm te laten voldoen *[NB: opsomming met verdere uitleg is hier weggelaten, zie het originele overzicht van de versterkingsmaatregelen voor de volledige tekst]* Op korte termijn kunnen voor drie typen typologieën van gebouwen de standaard maatregelensets worden opgeleverd, gevalideerd, en toegepast. Doelstelling is om dit aantal zo snel mogelijk te verhogen	Opstellen stappenplan voor de eerste 4 typologieën: 2B, 3C, 4A, CALVI (inclusief proces voor ontwikkeling en goedkeuring)	NCG	TNO CVW/IB's (voor 2B, 3C, 4A)	1 aug 2019
			Opstellen stappenplan voor de resterende typologieën: overzicht van maximaal 100, met een duidelijke prioritering (bijv. top 20) op basis van welke typologieën het meeste versnelling gaan opleveren	Versnellings-team	NCG	1 nov 2019
			Ontwikkelen van een standaard maatregelenset per typologie (in eerste instantie voor de eerste vier typologieën: 2B, 3C, 4A, CALVI)	NCG met Ingenieurs-bureau's	TNO	Q4 2019 (gevalideerd en in uitvoering voor de eerste 4 typologieën) Daarna n.t.b. o.b.v. stappenplan voor de resterende typologieën
			Technisch valideren van standaard maatregelensets per typologie	Technische Commissie van NCG	TNO	
			Toetsen van maatschappelijke aanvaardbaarheid van standaard maatregelensets	Versterking s-overleg Groningen		
	3.	De 1581-batch wordt uitgevoerd en herbeoordeeld conform het SodM advies • Uitvoeren bestaande VAs voor P50/P90 adressen (circa 423) • Voor de overige adressen geldt: toetsen of een herbeoordeling van een deelverzameling van deze groep wezenlijk nieuwe inzichten oplevert. Deze toets moet op zo kort mogelijke termijn uitgevoerd worden.	Uitvoeren bestaande VA's voor P50/P90 adressen uit de 1581-batch (in totaal circa 423), zodra VA's aangeleverd worden door CVW	NCG		1 aug 2019
			Toetsen of een herbeoordeling van een deelverzameling van de overige adressen uit de 1581-batch wezenlijk nieuwe inzichten oplevert (op basis van een toetsing van 80 adressen) Duidelijke uitkomst: herbeoordeling levert wel of niet wezenlijk nieuwe inzichten op	NCG	CVW	1 okt 2019
			Besluiten om wel of niet de overige adressen van de 1581-batch te her beoordelen	TCV (indien afwezig: Versnellings-team)	NCG	Half okt 2019
			Uitvoeren bestaande VA's voor P50/P90 adressen uit de 3260-batch, zodra VA's aangeleverd worden door	NCG		1 aug 2019

			CVW (onder voorbehoud dat het overgrote deel van deze adressen op basis van NPR17/18 beoordeeld is) Onderzoeken of adressen waarvan de VA's niet worden uitgevoerd wel zijn (of worden) opgenomen in de lokale plannen van aanpak			
	4.	Er wordt een efficiënt, helder en maatschappelijk aanvaardbaar versterkingsproces opgesteld voor de nieuwe situatie vanaf 1 januari 2020 m.b.t. opnames, beoordelen en uitvoeren. NCG is opdrachtgever, met externe begeleiding. Het versnellingsteam (maatregel 10) begeleidt de opdracht	Opstellen overkoepelend versterkingsproces inclusief rollen en mandaten (met daarin verwerkt: de aannemersvariant, typologieaanpak, keuzemogelijkheden voor bewoners, fatale termijnen, en de uitgewerkte één-loket gedachte i.c.m. schade)	Versnellings-team	NCG, externe begeleiding	Concept proces klaar op 1 okt 2019 Definitief proces klaar op 1 nov 2019
			Goedkeuren van versterkingsproces	Versnellings-team		1 dec 2019
			Start uitvoering van het nieuwe versterkingsproces (inclusief communicatie naar bewoners)	NCG	Versnellings-team Gemeenten	1 jan 2020 operationeel
	5.	In het nieuwe proces (maatregel 4) worden, waar relevant, fatale termijnen gehanteerd: wanneer afspraken met inwoners niet worden nagekomen wordt de inwoner hiervoor gecompenseerd door middel van een vergoedingsregeling (boetebeding of dwangsom). Deze regeling is uiterlijk 1 jan 2020 operationeel	Bepalen voor welke stappen in het proces een vergoedingsregeling van toepassing zou zijn (alleen als de overheid verantwoordelijk is voor die stap) Opstellen voorstel voor vergoedingsregeling	Versnellings-team	EZK / BZK (juridische input)	1 okt 2019
			Goedkeuren definitieve vergoedingsregeling	Versnellings-team EZK / BZK Gemeenten		1 dec 2019
Vergroten van de uitvoerings-capaciteit (waar-onder 600 FTE ingenieurs-capaciteit)	6.	NCG (en vanaf 1 jan 2020: de Uitvoeringsorganisatie) faciliteert een vorm van specialisatie van ingenieursbureaus waardoor zij sneller productiever kunnen worden, door het continueren van het aanbesteden volgens typologisch consistente pakketten. Daarbij verduidelijken we in het nieuwe versterkingsproces (maatregel 4) hoe coördinatie plaatsvindt tussen bureaus die werkzaam zijn in een integraal aan te pakken gebied. Gegunde opnames en beoordelingen worden in	Faciliteren van workshops met bouwbedrijven en ingenieurs-bureaus, ophalen input over: • Aanbesteding: typologisch consistente pakketten, samenwerking met IB's (maatregel 6) • Contractering versus verwachte capaciteit (maatregel 9) • Belemmerende werking van aansprakelijkheid (maatregel 18)	NCG Versnellings-team	BZK Regio Bouw-bedrijven IB's	sep-okt 2019 (gesprekken lopen deels al in juni/ juli 2019)
			Herijken van aanbestedingsstrategie, voornamelijk gericht op: • Aannemersvariant, waarbij zowel de typologieaanpak als de gebiedsgerichte aanpak worden onderzocht (2A) • Typologie aanpak (2B) • Versimpelen van vraagstelling	Versnellings-team NCG	BZK	1 okt 2019 contracten voor 2020 klaar, onder de aanname dat er waar nodig kan worden

		principe niet teruggetrokken of her gefaseerd	• Productiesturing (afspraken in contracten) • Samenwerking tussen aannemers en IB's • Bouwakkoord (constante werkstroom, om te voorkomen dat capaciteit afneemt), zie maatregel 9 • Mogelijkheid om af te wijken van reguliere aanbestedings-processen/regels			afgeweken van standaard aanbesteding sprocedures
			Opstellen aanbestedingsplan (incl. verdelen typologisch consistente pakketten over constructiebureaus)	NCG Versnellings-team		1 okt 2019
	7.	NCG en de overheden stellen een meerjarig versterkingsplan op (op adresniveau), waarin de lokale plannen worden afgestemd op de beschikbare productiecapaciteit. Dit plan is nodig om de operatie te kunnen besturen, reële verwachtingen bij bewoners te wekken, en ingenieursbureaus en aannemers meerjarig zicht op werk te bieden	Opstellen proces om te komen tot een meerjarig versterkingsplan	Regio		1 sep 2019
			Opstellen en goedkeuren korte termijn plan (voor Q4 2019 en Q1 2020)	Versnellings-team	Regio NCG	1 sep 2019
			Opstellen en goedkeuren definitief meerjarig versterkingsplan			Q1 2020
	8.	NCG richt professionele productiesturing in onder externe begeleiding. Daarmee worden in ieder geval de volgende sturingsmiddelen gerealiseerd: • Een productie- en capaciteitsrapportage waarmee issues in de uitvoeringsketen tijdig worden gesignaleerd • Een masterplanning van belangrijke acties die randvoorwaarden creëren om de geplande productiviteit te realiseren • Een publiek dashboard voor de uitvoering van de versterking, uiterlijk beschikbaar per 1 jan 2020. Dit dashboard maakt per gemeente, per dorp en per straat inzichtelijk in welke fase de versterking zich bevindt	Inrichten van een eenduidig dashboard, gebaseerd op eenduidige definities van NCG-CVW en een juiste weergave van de gehele scope van de versterkingsoperatie	NCG Versnellings-team	CVW Andere uitvoerings-organisaties	1 aug 2019
			Inrichten van een gevalideerd dashboard, gebaseerd op een validatie van aanwezigheid van documentatie	NCG	CVW Andere uitvoerings-organisaties	1 nov 2019
			Inrichten en publiek beschikbaar maken van een verbeterd dashboard dat relevante informatie weergeeft vanuit het perspectief van bewoners, en waarmee de voortgang van de versnelling kan worden weergegeven. Dit dashboard wordt elke twee weken bijgewerkt	NCG	CVW Andere uitvoerings-organisaties	1 jan 2020
			Inrichten van een gedegen IT infrastructuur als fundament voor een professionele datahuishouding en productiesturing voor de versterkingsoperatie	NCG	CVW	1 jan 2020
			Publiekelijk beschikbaar maken van *real-time* dashboard	NCG	CVW	Q1 2020

	9.	Regio en Rijk zetten zich in om uiterlijk 1 jan 2020 een Bouwakkoord Groningen te bereiken om de uitvoeringscapaciteit te maximaliseren en de uitvoering te versnellen. Dit akkoord geeft bouwondernemers zicht op een constante werkstroom, en faciliteert zeer korte lijnen met de uitvoeringsorganisatie. Door middel van innovatieve vormen van aanbesteding wordt ingespeeld op een doelmatige en doeltreffende uitvoering.	Ondertekenen intentieovereenkomst (door NCG, BZK en in ieder geval regionale bouwbedrijven). Hierin worden het verdere proces, en afspraken over actualisering, bijstelling, en contractering vastgelegd	NCG BZK Versnellings-team	Regio Bouw-bedrijven (lokaal, regionaal, nationaal)	1 okt 2019
			Opstellen en tekenen definitief Bouwakkoord (o.b.v. input uit het versterkingsplan)	NCG BZK Versnellings-team	BO Bouw-bedrijven (lokaal, regionaal, nationaal)	1 jan 2020
Daad-krachtig besturen versnelling	10.	We richten op zo kort mogelijk termijn een versnellingsteam in vanuit de verschillende overheden en NCG dat het hiervoor beschreven pakket van versnellingsmaatregelen realiseert. De uitvoering van het pakket aan versnellingsmaatregelen betreft een majeure inspanning en vergt inzet van kennis, kunde en voldoende capaciteit. Mochten de huidige financiële afspraken niet toereikend zijn om dit mogelijk te maken, doet de regio een voorstel aan EZK ter aanvulling.	Inrichten versnellingsteam (leden aanstellen), incl. de noodzakelijke bestuurlijke dekking	EZK BZK Regio NCG		9 jul 2019
			Vaststellen mandaat en opdracht versnellingsteam, en individuele mandaten namens EZK, BZK, Regio en NCG. De vier belangrijkste opdrachten voor het versnellingsteam zijn: • Vervangen huidig opdrachtgeversoverleg • Monitoren voortgang versnellingsmaatregelen (en bijsturen waar nodig) • Belemmeringen oplossen (met mandaat, en de mogelijkheid om te escaleren waar nodig) • Behouden van de algehele regie (incl. afstemming met alle relevante partijen)	EZK BZK Regio NCG		9 jul 2019
			Voorstel voor opzet van voltijdse multidisciplinaire sub-teams die het versnellingsteam zullen ondersteunen op de belangrijkste deelonderwerpen (ook m.b.t. projecten die al in uitvoering zijn)	Versnellings-team	NCG Regio BZK/EZK	9 jul 2019
			Indien de huidige financiële afspraken niet toereikend zijn om het versnellingsteam mogelijk te maken, opstellen nieuw voorstel aan EZK ter aanvulling van financiële afspraken over personele capaciteit	Regio		1 sep 2019

Inrichten van één Uitvoerings organisatie per 1 jan 2020	11.	Sinds 17 mei 2019 voert de NCG de regie over de uitvoeringsketen, inclusief aansturing van de bijdrage van het CVW, zoals team opname & beoordelen en de versterkingspunten. Ook zullen dit jaar de data vanuit het CVW overgaan naar de NCG. Per 1 januari 2020 is er één Uitvoeringsorganisatie waarvan het eigenaarschap bij BZK berust. De uitvoeringsorganisatie kan voor de uitvoering van de versterkingsoperatie structureel dan wel voor een overgangsperiode een beroep doen op andere, publieke of private, partijen. Op hoofdlijnen zal voor 1 juli door de directeur NCG en de ministers van BZK en EZK, samen met de regio worden besloten over de inrichting van de Uitvoeringsorganisatie en de eventuele inhuur van derden	Vaststellen of er een rol is voor CVW na 1 jan 2020 en hier afspraken over maken met de aandeelhouders	BZK/EZK	NCG Regio	9 jul 2019
			Opstellen van de inrichting van de Uitvoeringsorganisatie op hoofdlijnen en een implementatieplan (incl. besluit over de eventuele inhuur van derden)	NCG Versnellings -team BZK/EZK	Regio	1 sep 2019
			Overbrengen van data van CVW naar NCG Afspraken maken tussen NCG, CVW en NAM over opdracht van NAM aan CVW tav ontwikkeling nieuwe ICT-infrastructuur	NCG	CVW	1 nov 2019
			Opstellen en goedkeuren van een definitief model voor de inrichting van de Uitvoeringsorganisatie	NCG Versnellings -team BZK/EZK	Regio	1 nov 2019
			Uitvoering: operationaliseren van één Uitvoeringsorganisatie	NCG Versnellings -team BZK/EZK	Regio	1 jan 2020
	12.	EZK en BZK bereiden de 'omhanging' van eigenaarschap van de uitvoeringsorganisatie van EZK naar BZK per 1 jan 2020 voor	Voorbereiden beleidsteam BZK op 'omhanging'	BZK	EZK NCG Versnellings -team	1 jan 2020
Zo snel mogelijk werken volgens het nieuwe publieke besturings-model	13.	We werken de opdrachtgeversrelaties en besluitvormingsprocessen tussen Gemeenten/Lokale Stuurgroepen, de Uitvoeringsorganisatie, en de Tijdelijke Commissie Versterking (TCV) nader uit, op basis van het Besluit Versterking Gebouwen Groningen. Hieronder valt het uitwerken van een ruim en daadkrachtig mandaat voor de Lokale Stuurgroepen om de lokale versterkingsopgave te besturen	Uitwerken van de overlegstructuur die voortkomt uit het besluit Versterking Gebouwen Groningen, incl. de relatie met het versnellingsteam (met noodzakelijke bestuurlijke dekking) en de positie van de maatschappelijke organisaties	Versnellings -team	Regio (doet voorstel)	9 jul 2019
			Volledig uitwerken van opdrachtgeversrelaties en besluitvormingsprocessen (zie maatregel 4)	Versnellings -team	NCG	1 jan 2020

	14.	De Regio richt een eigen ondersteunend bureau in om de opdrachtgevende rol ook regionaal goed in te vullen	Inrichten eigen ondersteunend bureau (begin met de benoeming van een kwartiermaker)	Regio		1 sep 2019
	15.	EZK en BZK richten de Tijdelijke Commissie Versterken zo snel mogelijk in	Voor wat betreft de rol van de TCV in de aannemersvariant en de typologieaanpak: analyseren welke beleidsregels veranderd moeten worden ten behoeve van de pilots (zie maatregel 2A en 2B) Beleidsregels aanpassen indien nodig	EZK	BZK	1 nov 2019
			Inrichten commissie (commissarissen aanstellen)	EZK	BZK	1 sep 2019 (onder voor-behoud van toezeggingen)
			Opzetten interne werkprocessen (operationeel model)	RVO NCG	TCV	1 okt 2019
			Operationaliseren van TCV met ondersteuning van RVO	TCV	RVO	1 nov 2019
Verlenen van opera-tioneel mandaat NCG	16.	Het Rijk verstrekt een helder mandaat aan de Uitvoeringsorganisatie, onder andere voor de eigen organisatie, de financiële ruimte en het voortvarend aansturen van de productie. Hier valt ook onder dat de NCG de mogelijkheid heeft om schrijnende gevallen naar voren te halen en kan besluiten tot een versneld uitvoeringsproces op basis van de veiligheid. De NCG kan zelfstandig besluiten nemen zonder instemming vooraf van EZK. De mogelijkheden die de Aanbestedingswetgeving biedt voor het versneld verlenen van opdrachten zullen optimaal worden benut, ook in aansluiting op wetgeving inzake versnellingsmaatregelen aardbevingsgebied Groningen	Verstrekken van een helder mandaat voor NCG, inclusief de voorwaarden waaronder <u>geen</u> instemming van EZK/BZK nodig is om 1) schrijnende gevallen naar voren te halen, 2) uitvoeringsprocessen te versnellen op basis van de veiligheid 3) financiële beslissingen te maken Dit mandaat heeft betrekking op de integrale uitvoering van het meerjarig versterkingsplan, gebaseerd op lokale plannen van aanpak	EZK	BZK Regio	1 aug 2019
			Controleren welke mogelijkheden de Aanbestedingswetgeving biedt voor het versneld verlenen van opdrachten, zie ook maatregel 17	BZK/EZK (juridisch)	NCG Bouw-bedrijven Regio	1 sep 2019
			Herinrichten van inkoop- / aanbestedingsprocessen op basis van nieuw mandaat en Aanbestedingswet (waar nodig), zie ook maatregelen 2A, 6 en 9	NCG	CVW	1 okt 2019
Verlenen van crisis-mandaten	17.	BZK brengt voor 1 jul 2019 de mogelijkheid van inzet van wetgeving inzake versnellingsmaatregelen aardbevingsgebied Groningen	In kaart brengen van bestaande versnellingsmaatregelen volgens de crisis- en herstelwet, alsmede de mogelijkheden voor nieuwe wetgeving, beiden met het doel om	BZK/EZK Versnellings-team NCG Regio		Is gestart met einddatum 1 sep 2019

		in kaart. Deze wet moet – naast de mogelijkheden die de crisis- en herstelwet biedt – tot verdere versnelling leiden door het mogelijk te maken dat de Uitvoeringsorganisatie en gemeenten kunnen afwijken van procedures. De wet biedt zo nodig ook mogelijkheden voor versnelling van de schadeafhandeling	het afwijken van procedures mogelijk te maken			
			Eerste voorstel voor (uitbreiden van) nieuwe wetgeving en richtlijnen (indien nodig) om het afwijken van procedures mogelijk te maken (NB: mogelijk later nog nieuwe voorstellen o.b.v. nieuwe inzichten)	BZK/EZK Regio	NCG	1 okt 2019 eindconcept wetsvoorstel 1 nov 2019 start consultatie
	18.	In het vereenvoudigen en versnellen van de versterkingsprocessen moet voorkomen worden dat aansprakelijkheids-kwesties belemmerend werken. Waar nodig verlenen EZK en BZK namens de Staat vrijwaringen of sluiten zij aansprakelijkheids-verzekeringen af	Inventariseren in welke gevallen aansprakelijkheidskwesties belemmerend werken Besluiten welke mogelijkheden om deze belemmeringen op te lossen meteen kunnen worden toegepast NB: dit is een randvoorwaarde voor de aannemersvariant (2A) en de typologieaanpak (2B)	BZK/EZK (juridisch) Versnellings-team	NCG	1 okt 2019 besluiten over benodigde vrijwaringen of verzekeringen
			Verlenen van vrijwaringen namens de Staat of afsluiten van aansprakelijkheidsverzekeringen waar nodig	BZK/EZK NCG		1 dec 2019

B. Uitvoeringsplanning ondersteuning van bewoners

Hoofd-maatregel		Maatregel	Mijlpaal	Verant-woordelijk orgaan	Input van andere organen	Einddatum
Bieden van financiële onder-steuning	1.	De waardedalingsregeling wordt zo spoedig mogelijk geoperationaliseerd. Het proces wordt zo ingericht dat zo spoedig mogelijk vergoedingen kunnen worden uitgekeerd. In 2019 zal de commissie waardedaling worden benoemd en kunnen bewoners zich registreren om voor vergoeding in aanmerking te komen	Uitbrengen van een definitief advies, inclusief • Update model inclusief postcodegebieden en beschikbaarheid adressen • Analyse betrouwbaarheid WOZ waarde	Commissie Waarde-daling	EZK Regio	1 okt 2019
			Inzichtelijk maken wat de uitvoeringsimplicaties zijn van een voorschot, en besluiten of het mogelijk is om een voorschot waardedaling dit jaar uit te keren	EZK Regio		1 okt 2019
			Openen van een loket voor belangstellingsregistratie en uitleg regeling	EZK Regio		1 nov 2019

	2.	De opkoopregeling wordt tot en met 2024 doorgezet, daarbij wordt iedereen die op de huidige wachtlijst staat direct geholpen. Bewoners die hun woning te koop hebben staan krijgen de garantie dat zij op enig moment hun woning kunnen verkopen als zij hier zelf niet in slagen. Daarom wordt het Koopinstrument voortgezet tot en met 2024. Deze meerjarige voortzetting geeft de bewoners perspectief. Dit zorgt voor rust en vertrouwen op de woningmarkt. Dit is in lijn met de aanbeveling die de onderzoekers van de TU Delft hebben gedaan in de evaluatie van de pilot Koopinstrument (2017). Er wordt €20 mln ingezet om voorzetting mogelijk te maken. Met deze inzet kan tegelijkertijd iedereen die nu op de wachtlijst staat per direct worden geholpen. Indien een nieuwe evaluatie uitwijst dat aanpassing van de regeling noodzakelijk is, dan zal dat mogelijk worden gemaakt	Een voorstel doen voor invulling van het verzoek uit het BO 5 juni om het Koopinstrument en een garantieregeling tegen het licht te houden. Uitgangspunt hierbij is dat dat inwoners niet opgesloten zitten in hun huis.	NCG	BZK/EZK Provincie Gemeenten MO's	1 aug 2019
			Houden van een consultatieronde voor invulling van het verzoek uit het BO 5 juni om het Koopinstrument en een garantieregeling tegen het licht te houden.	NCG	BZK/EZK Provincie Gemeenten MO's	1 sep 2019
			Afronden van de consultatieronde met een rapport welke zal worden voorzien van een advies van prof. Dr. Boelhouwer.	NCG	BZK/EZK Provincie Gemeenten MO's	1 sep 2019
			Inbrengen van een rapport als beslisdocument voor het versnellingsteam, met een voorstel voor de wijze waarop het beschikbare budget kan worden verdeeld over de komende jaren en welke voorwaarden zullen worden gehanteerd	NCG Versnellings-team	BZK/EZK Provincie Gemeenten MO's	Half sep 2019
	3.	De Nieuwbouwregeling wordt na 1 juli 2019 gecontinueerd	Continueren van de huidige regeling vanaf 1 juli. NCG is het loket en aanspreekpunt voor aanvragen	EZK	BZK	*Afgedaan*
			Onderzoeken op welke wijze vervolg kan worden gegeven aan de nieuwbouwregeling onder publiek regime.	EZK	BZK	1 jan 2020
	4.	De huidige duurzaamheidsregelingen voor schade en versterken worden gecontinueerd	Continueren van huidige regelingen voor schade (met een daaraan gekoppeld bedrag van €4000) en versterken (met een daaraan gekoppeld bedrag van €7000), met inbegrip van proeftuin aardgasvrij. Hiervoor is vanaf 1 januari 2019 nog €42,3 miljoen beschikbaar (€38,7 miljoen op de rijksbegroting en €3,6 miljoen openstaand voorschot bij SNN)	-	-	*Afgedaan*

Bieden van sociale en emotionele onder-steuning	5.	We stellen een additioneel bedrag van €5,7 mln beschikbaar voor sociale en emotionele ondersteuning door de al werkzame aardbevingscoaches (o.b.v. GGD rapport, voor een periode van twee jaar, uit zowel landelijke en regionale middelen)	Beschikbaar stellen van een additioneel bedrag van €5,7 mln voor sociale en emotionele ondersteuning door de al werkzame aardbevingscoaches (o.b.v. GGD rapport, voor een periode van twee jaar, uit zowel landelijke en regionale middelen)	-	-	*Afgedaan*

C. Uitvoeringsplanning overige maatregelen (n.a.v. afspraken BO 11 maart 2019)

Hoofd-maatregel		Maatregel	Mijlpaal	Verant-woordelijk orgaan	Input van andere organen	Einddatum
Inpassings-kosten: Uitwerken van een methodiek en werkwijze voor de bekostiging van noodzakelijke fysieke inpassings-kosten bij versterking	1.	Maak een heldere definitie van het begrip inpassingskosten alsmede de kostennormering daarvan Die kostennormering – in de vorm van een parameterboek – hanteren gemeenten voor de becijfering van de kosten voor inpassing en dus voor de vergoeding van die kosten door het Rijk Zo'n norm maakt vergoeding van inpassingskosten mogelijk zonder dat afzonderlijke versterkingsplannen hoeven worden beoordeeld. Daarmee kunnen de administratieve lasten beperkt blijven	Instellen van een toetsingscommissie 'Inpassingskosten'(inclusief procedure) met 3 leden: onafhankelijk voorzitter, een lid benoemd door gemeenten en een lid benoemd door het Rijk. De commissie kan versterkingsplannen toetsen en de vergoeding voor inpassingskosten vaststellen. NB: het ontbreken van een objectieve norm moet geen belemmering zijn voor de uitvoering van versterkingsprojecten	BZK/ gemeenten	NCG	1 sep 2019
			Doorrekenen van een drietal versterkingsprojecten, zodat daarmee een financieel-technisch normenkader kan worden gebouwd voor de gemeentelijke kosten voor fysieke inpassing (binnen- en bovenwijks)	BZK/ gemeenten	Rijks vastgoed-bedrijf NCG	1 nov 2019
			Onafhankelijk vaststellen van de voorgestelde norm	Toetsings-commissie 'Inpassings-kosten'	Gemeenten / BZK NCG	1 jan 2020
			Voortzetten gesprek over proceskosten die samenhangen met de versterking (buiten de afsprak over de fysieke inpassingskosten om). De normering daarvan is ingewikkelder en daarover hebben is meer discussie nodig. Over die proceskosten is bestuurlijk afgesproken dat gemeenten daarvoor een deel van de lumpsum vergoeding inzetten	Gemeenten / BZK	NCG	1 jan 2020

64b

Versie 10 juli 2019

Governance Gevolgen Gaswinning: voorstel overlegstructuur

Doel van dit document

Het doel is te komen tot een duidelijke en logische opbouw van overleggen en heldere positionering van partijen om zo tot een integrale aanpak en slagvaardige uitvoering te komen. In deze notitie geven we een toelichting op de inhoudelijke overlegstructuur (waarbij in het Besluit versterking Groningen een beschrijving op hoofdlijnen is beschreven), wordt een voorstel gedaan voor de inrichting van een versnellingsteam en ten slotte in gegaan op de positionering van de maatschappelijke organisaties (MOs). De volgende besluiten worden gevraagd:

1. Akkoord op de voorgestelde overlegstructuur, te starten per 1 sep 2019 (met evaluatie na één jaar)
2. Akkoord op de inrichting van het versnellingsteam
3. Akkoord op de positie van de maatschappelijke organisaties, en het proces voor de uitwerking daarvan

Overkoepelend

Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG)

Het BOG betreft een strategisch overleg op bestuurlijk niveau. De deelnemende overheden behouden hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Hier wordt gestreefd naar bestuurlijke overeenstemming.

Taken en bevoegdheden: BOG	Bezetting	Cadans
Afstemmen op bestuurlijk niveau over de volle breedte van het Groningen dossier (schade, versterking, perspectief en ondergrond), met als doel: • Afstemmen over nieuwe of bijgestelde kaders • Monitoren voortgang van de verschillende sporen • Bevorderen van de samenhang en integraliteit • Afstemmen over (aanpassing van) wetgeving	Min EZK Min BZK Twee regionale vertegenwoordigers (maximaal) per spoor CdK MOs (adviserend lid) NCG, TCMG, TCV, NPG als adviserend lid op uitnodiging (afhankelijk van de agenda)	Twee-maal per jaar
Vaststellen van het jaarlijkse werkplan van de TCV, met daarin: • Jaarplanning van werkzaamheden van de TCV • Werkwijze van de TCV		
Besluiten over onderwerpen indien geen overeenstemming in het versnellingsteam of in het VOG		

Schade

Periodiek overleg tussen Regio en TCMG

Twee bestuurlijke trekkers vanuit de regio overleggen maandelijks met de TCMG. Het doel is drieledig: bespreken van de voortgang, informatie-uitwisseling en afstemming. Het Rijk heeft eveneens periodiek overleg met TCMG.

Perspectief

NPG-Bestuur en Dagelijks Bestuur

Het NPG-Bestuur besluit over de inzet van NPG-middelen. Het Dagelijks Bestuur (samengesteld uit het NPG-Bestuur) heeft in relatie tot het BOG de taak de NPG-inbreng voor te bereiden.

Versterken

Versterkingsoverleg Groningen (VOG)

De gemeenten worden opdrachtgever van de uitvoering van de versterking. Vanuit dit opdrachtgeverschap wordt het VOG ingericht. Het Rijk, als eigenaar van de uitvoeringsorganisatie (UO), schuift periodiek aan (waar nodig).

Taken en bevoegdheden: VOG	Bezetting	Cadans
Afstemmen tussen opdrachtgevers (gemeenten) en eigenaar van de UO (EZK, later BZK) over de inzet van middelen en capaciteit. Hieronder valt het vaststellen van het meerjarig versterkingsplan	Eén bestuurder per gemeente DG/SG Rijk (aanwezig waar nodig) Gedeputeerde van de Provincie (voorzitter) NCG (adviserend lid) MOs (adviserend lid)	Minstens eens per twee maanden (Rijk alleen waar nodig)
Afstemmen tussen de opdrachtgevers (gemeenten) en de UO		
Aandragen agendapunten voor het BOG rondom versterken, waaronder: • Rapporteren over de voortgang van de versterking • Signaleren van problemen in de uitvoering die voortkomen uit de kaders zoals gesteld door het BOG		

• Adviseren van het BOG over nieuwe wetgeving en kaders		
Besluiten over specifieke vragen in de uitvoering van de versterking		

Ten behoeve van dit opdrachtgeverschap gaan de betrokken gemeenten een bureau inrichten voor hun eigen ondersteuning. Dit ondersteunend bureau schade en versterking werkt in eerste instantie in opdracht van de delegatie vanuit de regio in het versnellingsteam, en daarna in opdracht van het VOG.

Versnellingsteam
In het bestuurlijk overleg van 5 juni 2019 is afgesproken dat er tijdelijk een versnellingsteam ingericht wordt dat het pakket van versnellingsmaatregelen realiseert. Het BOG geeft opdracht aan het versnellingsteam voor het realiseren van dit maatregelenpakket. Voorlopig ligt het primaat bij het versnellingsteam: beleidsbeslissingen tussen Rijk en regio rondom de maatregelen worden daar genomen. In het versnellingsteam zijn hoog-ambtelijke delegaties vanuit regio en rijk gemandateerd door bestuurders om tussentijdse besluiten te maken voor de uitvoering van de versnellingsmaatregelen. Eindproducten worden voor zover nodig door het versnellingsteam opgeleverd voor bestuurlijke besluitvorming in het BOG. Voor de vertegenwoordiging vanuit de regio zal er sprake zijn van tussentijdse afstemming met de delegaties van regionale bestuurders. De leden van het team moeten voldoende worden vrijgesteld om de opdracht goed in te kunnen vullen. Het versnellingsteam vervangt het huidige opdrachtgeversoverleg.

Taken en bevoegdheden: versnellingsteam	Bezetting	Cadans
Realiseren pakket aan versnellingsmaatregelen, waaronder: • Aanjagen, monitoren en bijsturen van en de algehele regie houden op de uitvoering van de versnellingsmaatregelen, inclusief de relatie tot schadeafhandeling (één-loket gedachte) • Signaleren en adresseren van kansen en belemmeringen • Geven van opdrachten voor de uitvoering van de versnellings-maatregelen (incl. mogelijkheid om opdrachten te geven aan NCG)	Delegatie vanuit de regio, gemandateerd door regionale bestuurlijke trekkers versterken en schade Hoog-ambtelijke bezetting Rijk met bestuurlijk mandaat NCG (als UO)	Eens per week (of vaker waar nodig)
Adviseren en ondersteunen bij de inrichting van de uitvoeringsorganisatie		
Nemen van beleidsbeslissingen tussen Rijk en regio rondom de versnellingsmaatregelen		
Opleveren eindproducten van de versnellingsmaatregelen voor bestuurlijke afstemming in het BOG		

Op termijn zal het pakket aan versnellingsmaatregelen zijn geïmplementeerd, waarna het versnellingsteam ophoudt te bestaan en reguliere besluitvorming via het VOG/BOG plaats zal vinden.

Positie maatschappelijke organisatie
De maatschappelijke organisaties hebben een adviserende rol. Deze rol wordt geformaliseerd met een instellingsbesluit van de Provincie, dat eveneens de basis vormt voor de financiering van de MO's. Naast de adviesfunctie c.q. adviesraad vindt periodiek overleg met de MO's en hun achterban plaats in de regionale conferentie. De MO's worden tijdig om advies gevraagd over de stukken die op het BOG worden geagendeerd. De komende periode wordt de precieze taak en rol met de MO's nader uitgewerkt. Het gaat hierbij om uitwerking c.q. vormgeving van de adviesraad, de regionale conferentie en de wijze van betrokkenheid bij het BOG, het VOG en het versnellingsteam.

Overzicht van de voorgestelde overlegstructuur[1]

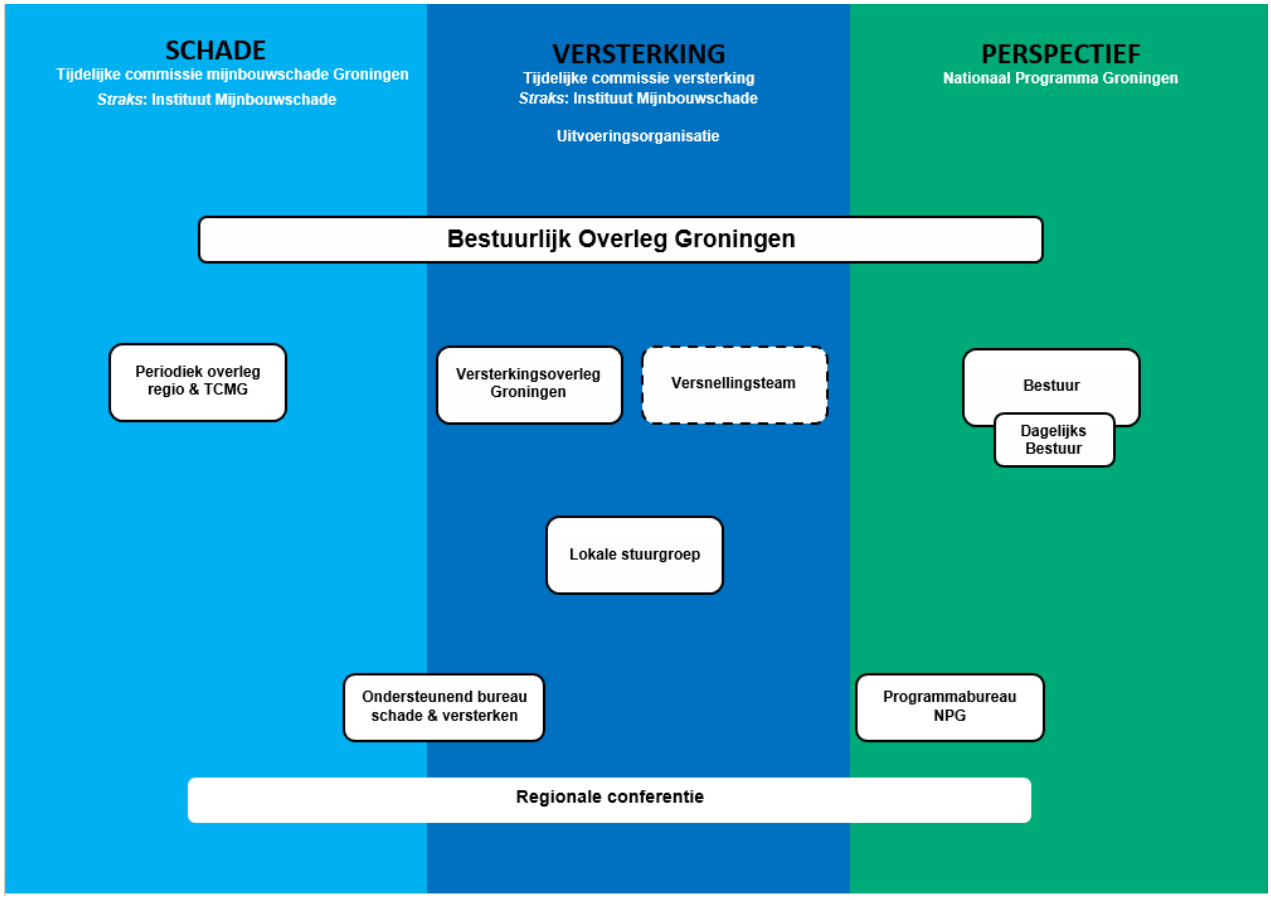

[1] De regionale conferentie betreft een bijeenkomst met bestuurders van gemeenten en provincies en MO's, inclusief achterban. De regionale conferentie heeft als doel om te komen tot een integrale aanpak door een adequate regionale informatie-uitwisseling, afstemming en strategiebepaling over de drie sporen. Deze conferentie vervangt het bestaande AB Regio

64c

BESTUURLIJK OVERLEG GRONINGEN, JULI 2019

Onderwerp: **Uitwerking versnellingsmaatregelen**

Doel bespreking: **Ter besluitvorming**

In de afspraken van het Bestuurlijk Overleg tussen de aardbevingsregio en het Rijk van 5 juni 2019 staan twee punten centraal:

- een maatregelenpakket gericht op het versnellen van de versterkingsopgave en de schadeafhandeling en
- de installatie van een zogenaamd 'hoogambtelijk' versnellingsteam dat zich bezighoudt met de nadere uitwerking van het afgesproken maatregelenpakket.

Maatregelenpakket
In de aanloop naar dit Bestuurlijk Overleg heeft het versnellingsteam i.o. het op 5 juni overeengekomen maatregelenpakket nader uitgewerkt. In de onderliggende stukken treft u de gedetailleerde uitwerking hiervan, met de volgende hoofdlijnen:

1. een uitvoeringsplan versnellingsmaatregelen Versterkingsopgave, bestaande uit een concrete actielijst, waarbij per maatregel concrete mijlpalen benoemd zijn, voorzien van actiehouders en een einddatum, met daarin verwerkt:
   - een maatschappelijk aanvaardbaar versterkingsproces dat eenvoudiger en sneller is met regie voor inwoners, inclusief de aannemersvariant, typologieaanpak, fatale termijnen en de uitgewerkte één-loket gedachte in combinatie met schade;
   - duidelijk zicht op de uitvoeringscapaciteit per 1 oktober 2019, door middel van een nieuwe aanbestedingsaanpak en een intentieovereenkomst voor het Bouwakkoord;
   - een meerjarig versterkingsplan op adresniveau in Q1 2020
   - de NCG als één Uitvoeringsorganisatie onder BZK per 1 januari 2020, een helder mandaat, en de mogelijkheid om af te wijken van (standaard) procedures;
2. een passende structuur voor de Governance Gevolgen Gaswinning die snelheid en slagkracht waarborgt, en recht doet aan de belangenvertegenwoordiging van inwoners, maatschappelijke organisaties en bestuurders en voorziet in een ondersteunende structuur voor de regio. Dit vormt een apart agendapunt.

Om tot één overkoepelende uitvoeringsplanning te komen, zijn - naast de versnellingsmaatregelen zoals overeengekomen zijn op 5 juni jongstleden - ook andere acties opgenomen uit bestaand beleid en kan het maatregelenpakket aangevuld worden met bijvoorbeeld aangenomen moties die passen binnen het versnellen van de versterkingsopgave.

Versnellingsteam
De uitvoeringsplanning is met ondersteuning van BCG opgesteld en besproken door een hoog-ambtelijke vertegenwoordiging vanuit Rijk (BZK en EZK), regio (provincie en gemeenten) en NCG. Deze vertegenwoordiging is tevens beoogd het versnellingsteam te vormen (maatregel 10), zoals opgenomen en nader uitgewerkt in de Governance Gevolgen Gaswinning. De planning vormt tevens de opdracht aan het versnellingsteam.

Advies
Met de uitwerking van het maatregelenpakket en de installatie van het versnellingsteam kan er verder uitvoering worden geven aan de bestuurlijke en maatschappelijke gewenste versnelling van zowel de versterking als de schadeafhandeling. Een groot aantal van de acties heeft zijn einddatum nog dit jaar (2019) of moet voor 2020 in de steigers staan. Dat betekent dat veel urgentie zit op de start van de uitvoering.

Voorstel voor besluiten:

- Het bestuurlijk overleg stelt het uitvoeringsplan versnellingsmaatregelen vast conform bijlage
- Het bestuurlijk overleg stelt de Governance Gevolgen Gaswinning vast conform bijlage

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: Stuurgroep Transitie Uitvoering Groningen 16 juli
Datum: vrijdag 12 juli 2019 16:54:38
Bijlagen: 4.1 Opleggger werkprogramma transitie uitvoering Groningen 100719.docx
0 Agenda Stuurgroep transitie uitvoering Groningen 16 juli.docx
1 Concept verslag stuurgroep 3 juli 2019.docx
4.2 Werkprogramma transitie uitvoering Groningen 1.7 120719.docx

Beste collega's,

Hierbij de stukken voor de Stuurgroep Transitie Uitvoering Groningen van dinsdag 16 juli. Een notitie over de wetgevingsopgave wordt maandag nagezonden. De bijeenkomst is bij BZK op de 8e verdieping.

Hartelijke groet,

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

65a

STUURGROEP TRANSITIE UITVOERING GRONINGEN

Datum	16 juli
Tijd	12.00 – 13.00 uur
Locatie	BZK
Deelnemers	10.2.e
Verhinderd	10.2.e

AGENDA

1. **Opening, mededelingen en verslag**
   - Bijgevoegd ter vaststelling het verslag van de vorige stuurgroep.
2. **Wetgevingsopgave**
   - Bepalen hoe de wetgevingsopgave wordt gerealiseerd. Een notitie wordt nagezonden.
3. **Overleg bewindslieden**
   - Ter bespreking voorstel/voorbereiding voor overleg M.EZK en M.BZK in september (mondeling).
4. **Werkprogramma transitie uitvoering Groningen**
   - Ter bespreking/informatie. Bijgevoegd de actuele versie van het werkprogramma transitie uitvoering Groningen en bijbehorende oplegger.
5. **Agendapunten voor de volgende vergadering**
   - Voor eind augustus wordt volgende stuurgroep gepland. Vaststaand iedere 4 weken. En een reservering voor een extra moment tussen de stuurgroepen. Deze reserveringen komen te vervallen als stuurgroep niet nodig is.
   - Agendapunten volgende stuurgroep:
     - Beslisnotitie overdracht verantwoordelijkheden materieel/formeel
     - Werkprocessen richting normbesluit
     - Terugkoppeling sessie projectleiders over werkprogramma
     - Onderhandelingen NAM over Akkoord op Hoofdlijnen (ter info)

65b

CONCEPT VERSLAG

STUURGROEP TRANSITIE UITVOERING GRONINGEN

Datum: 3 juli

Deelnemers: 10.2.e

Verhinderd: 10.2.e

AGENDA

1. **Opening, mededelingen en verslag**

   - Afgesproken wordt om een evaluatiemoment te plannen met de stuurgroep in oktober, los van de dagelijkse actualiteit.
   - Borrel voor betrokkenen bij de Transitie Uitvoering Groningen staat voor 8 juli 17.00 uur. 10.2.e doet check of uitnodiging goed is aangekomen.
   - Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. **Kwartiermaken NCG/uitvoeringsorganisatie**

   - Formeel is moment van overdracht verantwoordelijkheid uitvoeringsorganisatie van EZK naar BZK per 1 januari 2020. De politieke betrokkenheid van M.BZK en de materiele rol van BZK wordt steeds groter in de aanloop daarnaartoe. In materiële zin kan BZK vóór 1 januari 2020 verantwoordelijkheid overnemen. Het is wel goed dit helder te markeren.
   - 10.2.e maken beslisnotitie voor stuurgroep over welke verantwoordelijkheden in materiële zin eerder over kunnen gaan, en op welk moment dat dan is. Ook rekening houdend met de opbouw van de organisatie bij BZK.

3. **Inrichting van de uitvoeringsketen**

   - Het overleg met CVW ging naar tevredenheid. CVW kon instemmen met het voorstel om het contract zo snel mogelijk te beëindigen, en een eventuele verlenging na 1 januari zo kort mogelijk te houden (tot uiterlijk 1 juli 2020). Afgesproken is dit verder uit te werken en over twee weken weer bij elkaar te komen.
   - Over de rol en positie van de TCV bestaan verschillende beelden. Er zijn bij sommige partners ook zorgen dat de TCV vertragend werkt. Het is wenselijk dat EZK en BZK vanuit hetzelfde perspectief de uitgangspunten van de TCV uitdragen:
     - De TCV geeft onafhankelijk oordeel over de veiligheid, een verantwoordelijkheid die bij M.EZK ligt.
     - Het normbesluit van de TCV is de titel voor de heffing bij de NAM en om die reden een onmisbare schakel in het proces.
     - De NCG/Uitvoeringsorganisatie zal de normbesluiten van de TCV voorbereiden. Het is wenselijk de TCV altijd in het perspectief van de hele uitvoeringsketen te plaatsen, om te voorkomen dat de TCV in de beeldvorming te groot wordt gemaakt.
     - Het is wenselijk dat de besluitvorming van de TCV voorspelbaar is en de bureaucratie zo beperkt mogelijk. De typologiebenadering vergroot de voorspelbaarheid en beperkt de bureaucratie.
     - TCV bepaalt haar eigen werkwijze en stelt inhoudelijke criteria. Dit moet goed aansluiten op de werkprocessen van de NCG/Uitvoeringsorganisatie.

CONCEPT

- Naast de werkwijze rond het normbesluit die in het besluit versterken is uitgewerkt, zijn er andere routes naar een normbesluit in ontwikkeling, bijvoorbeeld de aannemersvariant.
- Afgesproken wordt dat 10.2.e de verschillende routes naar het normbesluit voor de volgende stuurgroep visueel uitwerkt.

4. Wetsvoorstel (versnellen) versterken

- EZK en BZK werken intensief samen bij de totstandkoming van het wetsvoorstel.
- 10.2.e geeft aan dat de wet versterken niet de plek is om de juridische basis te leggen voor alle versnellingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld de aannemersvariant.

5. Werkafspraken financiële impact herijking beleidstaken

- 10.2.e spreekt waardering uit voor de werkafspraken.
- De IRF krijgt standing invitation te participeren in het proces.

6. Agendapunten voor de volgende vergadering

<u>Agendapunten volgende vergadering</u>
- Werkprogramma transitie uitvoering Groningen
- Visuele uitwerking van de verschillende routes naar een normbesluit

<u>Wat verder ter tafel komt</u>
- Een terugkerend thema is privacy rond schademeldingen in relatie tot dienstverlening. De ervaring in andere dossiers is dat juridische advisering vaak voorzichtiger is dan nodig. 10.2.e gaat na welke stappen zijn gezet om meer helderheid te krijgen wat de mogelijkheden zijn.
- 10.2.e heeft advies van 10.2.e voor instemming voorgelegd aan M EZK. M EZK heeft bevestigd dit advies te volgen.

CONCEPT

Oplegger bij werkprogramma transitie uitvoering Groningen, versie 1.5

Ten behoeve van Stuurgroep Transitie Uitvoering Groningen van 16 juli

Inleiding
In de stuurgroep van 19 juni is afgesproken dat het werkprogramma zou worden gebruikt als basisdocument/groeidocument waarmee op hoofdlijnen het geheel van projecten en de voortgang daarvan gevolgd wordt. Bijgevoegd een volgende versie van het werkprogramma, met daarin beknopte beschrijvingen per project.

Wijziging in projectdefinities
Het verder concretiseren van de projectbeschrijvingen heeft geleid tot een beperkt aantal wijzigingen in de projectdefinities:

- Een aantal projecten is samengenomen in het project 'Actualiseren BZK-Organisatie Groningen Bovengronds'. Dit gaat om de projecten 'Kwartiermaken beleidsorganisatie BZK', 'Taakverdeling beleid van EZK naar BZK' en 'Eigenaarschap van NCG/UO naar BZK'. De blokken 'Eigenaarschap van EZK naar BZK' en 'Beleid van EZK naar BZK' zijn eveneens samengevoegd/hernoemd tot 'Overdracht van EZK naar BZK'.
- Het project 'Ondersteunen opdrachtgeverschap gemeenten' is niet langer opgenomen in dit werkprogramma omdat dit vooral bij gemeenten ligt. Dit is ook onderdeel van de voorstellen over de governance die op dit moment in bespreking zijn.

Verbindingen op inhoud en planning
De verschillende projectleiders leggen reeds verbindingen en werken samen over de grenzen van hun project heen. Op 18 juli komen de projectleiders voor een dagdeel bij elkaar om een verdere inhoudelijke verdieping en procesmatige verbinding aan te brengen vanuit het perspectief van het programma als geheel.

De inhoudelijke verdieping gaat over het doordenken van verbindende thema's. Bijvoorbeeld de de één-loket-gedachte, en de mogelijke betekenis voor de inrichting van werkprocessen, gegevensuitwisseling, keuzes voor ict-systemen e.d. Het is de bedoeling op deze en andere thema's concrete werkafspraken te maken.

De procesmatige verbinding gaat over het afstemmen van planning en mijlpalen. Bijvoorbeeld de mogelijke samenloop van overdrachtsprotocol EZK –BZK, de Nota van Wijziging van de begrotingen van EZK en BZK en start consultatie wetsvoorstel versterken per 1 oktober. Hierover zouden afspraken gemaakt kunnen worden over procesgang, timing en communicatie.

Vervolg
De opbrengst van het dagdeel van projectleiders zal worden toegevoegd aan het bijgevoegde werkdocument en terugkomen op de eerste stuurgroep na de zomervakantie.